

ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΔΙΥΤΕΡΑ

Οικογένεια

ΕΤΟΣ Α'

ΤΟΜΟΣ 29

"Φαλαττα"

ΖΩΡΖ ΟΝΕ

Christy

ΕΤΟΣ 11-24 Σεπτεμβρίου 1937 ΔΡΙΘ. 29
ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΤΟΜΟΥ ΔΡΧ. 5

Γραφεία : Όδός Γερμανού Παλαιών Πατρών 5 Β
Τηλέφ. 26-135

Συνδρομή έτησια: Έσωτερικού Δρ. 200 Έξωτερικού \$ 7
 » έξαμήνιος: » 100 » \$ 3.50
 και δι' όλην τήν Άφρικήν και Βελγικόν Κογκό έτησια συνδρομή σελλινια 30.

ΑΙ ἐπιστολαὶ καὶ τὰ χρηματικά ἐμβάσματα δεόν νὰ ἀποστέλωνται πρὸς τὸν Δ)τὴν τῆς «Οἰκογενείας» κ. Νικ. Καμαρινόπουλον, ὁδὸς Γερμανοῦ Παλαιῶν Πατρῶν 5 β, Ἀθῆναι.

Ἐν Ἀμερικῇ, ἔχει ἀναλάβει τὴν ἐγγραφὴν συνδρομητῶν καὶ τὴν κατὰ φύλλον πώλησιν, ἡ Ἑταιρεία New York News Agency General P. O. Box 497, New York City, ἐκπροσωποῦμένη παρὰ τοῦ κ. Κ. Καλφοπούλου.

ΣΤΟΝ ΤΟΜΟ ΤΗΣ
“ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ,”
ΤΗΣ ΠΡΟΣΕΧΟΥΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ
ΤΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ ΤΟΥ
Α. ΜΠΟΡΝΤΩ
ΜΑΣ ΧΩΡΙΖΕΙ ΕΝΑΣ ΝΕΚΡΟΣ!

ΚΑΙ ΑΛΛΗ ΠΟΙΚΙΛΗ ΥΛΗ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΕΡΟΤΙΚΟΝ ΜΕΛΕΤΟΝ
ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ

ΔΩΡΕΑ 1 Τ. 68 Δ
ΗΜΕΡΟΜ. 16-8-85
35783

ΕΞΕΔΟΘΗΣΑΝ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΟΝ:

- 1) «ΛΕΪΛΑ» τοῦ Μαρσέλ Πρεβώ.
- 2) «ΤΡΕΛΛΗ ΑΠΟ ΑΓΑΠΗ» τοῦ Α. Ντελκάν.
- 3) «ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΜΙΑΣ ΠΑΝΤΡΕΜΕΝΗΣ» τοῦ Μαρσέλ Πρεβώ.
- 4) «ΓΙΑΤΙ ΝΑ Σ' ΑΓΑΠΗΣΩ;» τοῦ Μ. Ρενουάρ.
- 5) ΤΟ «ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΜΙΑΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ» τῆς Ντελλύ.
- 6) «Η ΦΙΛΑΡΕΣΚΗ» τοῦ Πῶλ Ἑρδιέ.
- 7) «ΤΟ ΕΙΔΥΛΛΙΟ ΤΗΣ ΩΡΑΙΑΣ ΝΤΙ ΚΑΡΠΕΝΑ» τοῦ Ζῶρζ Ὀνέ.
- 8) «ΜΙΑ ΕΞΩΤΙΚΗ ΑΓΑΠΗ» τοῦ Μαρσέλ Πρεβώ.
- 9) «ΕΙΔΥΛΛΙΟ ΣΤΟ ΒΟΣΠΟΡΟ» τοῦ Κλώντ Φαρρέρ.
- 10) «Η ΤΕΧΝΗ ΤΟΥ ΦΛΕΡΤ» τοῦ Κατούλ Μαντές.
- 11) «Ο ΕΡΩΣ ΜΙΑΣ ΚΑΤΑΣΚΟΠΟΥ» τῆς Ντελλύ.
- 12) «ΓΑΜΗΛΙΟ ΤΑΞΙΔΙ» τοῦ Γ. Ὀνέ.
- 13) «Ο ΓΑΜΟΣ ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΝΝΑΣ» τοῦ Πῶλ Ζεραλντύ.
- 14) «ΡΑΓΙΣΜΕΝΕΣ ΚΑΡΔΙΕΣ» τοῦ Ἐντμόντ Γκονκούρ.
- 15) «ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΕ ΔΥΟ ΑΓΑΠΕΣ» τοῦ Ἀνρὺ Μπορντώ.
- 16) «ΝΑΤΑΛΙΑ ΜΑΝΤΟΡΕ» τοῦ Ἀμπέλ Ἑρμάν.
- 17) «ΤΑ ΜΑΤΩΜΕΝΑ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΑ» τῆς Ναταλύ Ντεστρουθ.
- 18) «ΡΩΜΑΝΤΙΚΕΣ ΑΓΑΠΕΣ» τῆς Ματθίλδης Σεράο.
- 19) «Σ' ΑΓΑΠΩ ΥΒΕΛΙΖ» τοῦ Γκουίντο Ντὰ Βερώννα.
- 20) «Ο ΕΡΩΣ ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΙΒΑΝΟΒΝΑΣ» τοῦ Α. Ποῦσκιν.
- 21) «ΕΝΑΣ ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΓΑΜΟΣ» τοῦ Ὀκταβ. Φεγιέ.
- 22) «ΜΑΤΖΥ» τοῦ Μάρκαλ Λέκε.
- 23) «ΤΟ ΡΟΜΑΝΤΖΟ ΜΙΑΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ» τοῦ Βίκτωρος Σερμπουλιέ.
- 24) «Η ΓΟΗΣΣΑ» τοῦ Πιέρ Βαλτάν.
- 25) «ΑΥΤΗ ΕΙΝΕ Η ΑΓΑΠΗ» τοῦ Πῶλ Ζεραλντύ.
- 26) «ΕΡΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ» τοῦ Ρενέ Μπουαλέβ.
- 27) «Η ΜΑΝΤΟΝΑ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ» τοῦ Ζάν Αϊκάρ.
- 28) «ΕΡΩΤΙΚΑ ΛΥΤΡΑ» τοῦ Μαρσέλ Τιναιρ.

ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΖΩΡΖ ΟΝΕ

ΝΕΑΝΙΚΑ ΣΚΙΡΤΗΜΑΤΑ

ΓΙΑΤΙ δὲν παντρεύτηκε; ἀπεκρίθηκε ὁ δόκτωρ Σεργώ στὴν ἐρώτησι ποὺ τοῦ ἔκαναν στὸ φιλικὸ κύκλο, ποὺ θρискόταν ἔνα χειμωνιάτικο θράδυ. Γιατὶ ἴσως σκέφτηκε πολὺ στὴ ζωὴ μου, γιατί δὲν εἶχα ἀρκετὸ θάρρος, γιατί σὲ μένα, ὅπως καὶ σὲ πολλοὺς ἄλλους, τὸ ἀδύνατο παρουσιάστηκε ξαφνικά. Ἦτανε, πραγματικά «ἀδύνατο»;... Ὅα κρίνετε μόνοι σας.

Ἄναψε ἀργὰ τὴν πίπα του, κύτταξε τὴ φωτιά στὸ τζάκι μ' ἓνα ὕφος σκεπτικὸ, σὰ ν' ἀναζητοῦσε μέσα στὶς ἀναλαμπές της τὰ ἴχνη τῶν μακρυνῶν περασμένων καὶ ὕστερα, τινάζοντας τὰ ψαρά μαλλιά του, ποὺ στεφάνωναν τὸ ἥρεμο πρόσωπό του, ἐξακολούθησε:

— «Ἦμουν αἰκοσιπέντε χρονῶν, ὅταν, τελειώνοντας τὶς ἱατρικὲς μου σπουδὲς στὸ Παρίσι, γύρισα στὴ μικρὴ γενέθλια πόλι μου, γιὰ νὰ συγκεντρώσω τὴν πελατεία τοῦ πατέρα μου, ποὺ μόλις εἶχε πεθάνει. Ἀρχίζα τὸ ἱατρικὸ μου στάδιο μὲ περισσότερη περιωπὴ ἀπὸ τὸν πατέρα μου, χάρις στὶς θυσίες ποὺ εἶχε υποβληθῇ ὁ ἀγαθὸς ἐκεῖνος ἄνθρωπος, γιὰ νὰ πάρω τὸ διδακτορικὸ μου δῖπλωμα. Ὁ πατέρας μου δὲν ἦτανε τίποτ' ἄλλο, ἀπὸ ἓνας ἀπλὸς ἐμπειρικὸς γιατρός, μὰ ἡ πείρα καὶ ἡ ἀσφαλὴς κρίσις μπορούνε ν' ἀντικαταστήσουν τὴν ἐπιστήμη. Ἡ λαμπρὴ φήμη ποὺ ἄφηνε πίσω του, ἦτανε ἡ καλύτερη κληρονομιά μου.

Ὅλοι τρέξαν νὰ υποδεχθοῦν τὸ γυιὸ τοῦ Σεργώ, ὅταν γύρισε γιὰ νὰ ἐγκατασταθῇ στὸ καπνισμένο γραφεῖο, ὅπου τόσες φορές εἶχαν πάρει πολὺτιμες συμβουλές καὶ συνταγές ἀπὸ τὸ γέρο γιαντρώ. Ὡστόσο, κάτω ἀπὸ τὴ γενικὴ συμπάθεια, κρυβόντουσαν μερικὲς ἐπιφυλάξεις.

— Ὁ μικρὸς ὅ,τι κι ἂν κάνη, δὲ μπορεῖ νὰ φτάσῃ οὔτε στὸ νύχι τοῦ γέρου, ψιθύριζαν μεταξὺ τους οἱ ἀγαθοὶ ἄνθρωποι τοῦ τόπου μας, προτοῦ ἀκόμα δείξω τί ἔμουν ἱκανὸς νὰ κάνω.

Ἡ φραγκίσκα, ἡ ὑπὴρέτρια ποὺ μὲ εἶδε στὴ γέννησί μου καὶ ποὺ μὲ τυραννοῦσε τώρα, μὲ τὴν πρόφασιν πὼς φρόντιζε τὸ σπιτί μου, ἔτρεχε νὰ πληροφορήσῃ τὸν κόσμον, πὼς ἦμουν, βέβαια, καλὸς καὶ μορφωμένος νέος, ἱκανὸς γιατρός, μὰ πολὺ κάτω ἀπὸ τὸν μακαρίτη πατέρα μου. Κι' αὐτὸς ἀκόμα ὁ Ράξ, ὁ σκύλος τοῦ σπιτιοῦ, ποὺ δέκα ὀλόκληρα χρόνια συνῴδαυε πιστὰ τὸν πατέρα μου σ' ὅλες τὶς ἐπισκέψεις του στὴν πόλι καὶ στὰ διάφορα χωριά, στένα-

ζε πάντα θαθεία, προτού αποκοιμηθῇ τὸ θράδυ μπρὸς στὰ πόδια μου, ὅπως ἄλλοτε κοιμώτανε μπρὸς στὰ πόδια τοῦ γέρου κυρίου του, σὰ νάλεγε πῶς... «στὴν ἀναβροχιά καλὸ εἶνε καὶ τὸ χαλάζι...»

Γενικὰ γιὰ ὅλους δὲν ἤμουν τίποτε παραπάνω, ἀπὸ ἓνα ἀπλό «καταφύγιο» τῶν ἀρρώστων. Μὰ ὅλ' αὐτὰ δὲν με δούσαρετούσαν καὶ τόσο, γιατί μαρτυροῦσαν τὰ αἰσθήματα ποὺ εἶχε γεννήσει στὶς καρδιές τοῦ κόσμου ὁ πατέρας μου, ποὺ τὸ ἔργο του ἐπιθυμοῦσα μ' ὅλες μου τὶς δυνάμεις νὰ συνεχίσω.

Τὰ εἶχα παραδεχθῇ καὶ τὰ περίμενα, ὅλ' αὐτά, ἄλλωστε, ἀπὸ πρὶν, ξέροντας πολὺ καλά, πῶς κανένας προφήτης δὲν εἶνε δεκτὸς στὴν ἰδιαίτερη πατρίδα του, ἀπὸ κείνους μάλιστα ποὺ τὸν γνωρίζανε στὴν πρώτη του νεότητα.

Δὲν εἶχανε δὴ τὸν δόκτορα Πέτρον Σερβῶ, νὰ πηγαίνει μικρὸς στὸ σχολεῖο, μαζὺ μὲ τὰ κουτσούβελα τῆς γειτονιάς, νὰ λεηλατῇ τὰ περιβόλια καὶ τ' ἀμπέλια καὶ νὰ κἀν ὅλες ἐκεῖνες τὶς ἀτάξιες, ποὺ κάνουν οἱ κακσαναθρεμμένοι μοσχομάγκες; Δὲν ἔπρεπε νὰ τὸν λένε καὶ τώρα Πέτρο, μ' ὅλο του τὸ ψηλὸ καπέλλο;

Ἄλλου θὰ εἶχα χωρὶς ἀμφιβολία περισσότερο γόητρο, μὰ θὰ ἤμουν λιγώτερο εὐτυχισμένος κι' ἀκόμα θὰ παρέβαινα τὴν ἐντολὴ τοῦ σεβαστοῦ μου πατέρα. Ἡ ἰδιοσυγκρασία μου συμφωνοῦσε μὲ τὴν ἐπιθυμία του, ποὺ τόσο συχνὰ μοῦ εἶχε ἐκφράσει.

Δὲν εἶμαι ἀπὸ τοὺς ἀποφασιστικοὺς ἐκείνους ἄντρες, ποὺ μὲ τὶς γροθιές καὶ μὲ τοὺς ὤμους τῶν ἀνοίγουνε τὸ δρόμο στὴν πολυθρόνη Παρισινῇ ζωῇ, μέχρι νὰ φτάσουν ὡς τὴν ἀνώτερη τάξη. Εἶμαι πολὺ πιὸ δειλός, ἀπὸ ὅσο φαίνουμαι. Ἐνδιαφερόμενος κυρίως γιὰ τὴν ἀνεξαρτησία μου, ἔχω ἀνάγκη ἀπὸ μοναξιά καὶ ἀνάπαυσι.

Ὑστερα ἀπὸ τὴν ὁλοήμερη δουλειά μου, θέλω νὰ εἶμαι ἐλεύθερος, νὰ μὴ δίνω λογαριασμὸ στὸν κόσμῳ καὶ νὰ μπορῶ ν' ἀφιερώνωμαι ὁλόκληρος στὶς ἀγαπημένες μου ἀσχολίες, στὰ βιβλία μου, στὸν κῆπο μου καὶ στὸ κυνήγι.

Μοῦ ἀρέσει ἡ ἀφροντισιὰ καὶ φυλάω τὶς παληές ἐκεῖνες συνήθειες, ποὺ ἀντικαθιστοῦνε ὡς ἓνα σημεῖο τὴν οἰκογένεια, ὅταν αὐτὴ μᾶς λείπει. Μὲ λίγα λόγια ἔχω χωριάτικο αἷμα στὶς φλέβες μου καὶ δὲ μπόρεσα ποτὲ νὰ ξεκολλήσω ἀπὸ τὸ χῶμα, ὅπου μὲ φύτεψε ἡ μοῖρα μου.

Λατρεύω τὴν ἐπαρχία μου. Δίκαια ἢ ἄδικα, μοῦ φαίνεται πῶς ἔχει ἓνα ἐντελὸς ἰδιαιτέρου χῶμα. Εἶνε, βέβαια, μιὰ πολὺ μικρὴ γωνία τῆς γῆς, μὰ σ' αὐτὴν κλείνονται πολὺ ἐνδιαφερόμενες ἀναιμνήσεις. Σ' αὐτὴν βρίσκονται τὰ ἐρείπια πολλῶν ἀρχαίων πόλεων, καθὼς καὶ τῆς Κ., ποὺ ἦταν ἐδρὰ μιᾶς λαμπρῆς δυναστείας στὸ μεσαίωνα.

Εἶνε ἀκόμα γεμάτη ἀπὸ παληές ἐκκλησίες καὶ μοναστήρια, ἀπὸ πύργους καὶ ἐπαύλεις, ποὺ εἶνε σήμερα ἔρημες κι' ἀκατοίκητες. Ἄν τραβήξῃ κανεὶς πρὸς τὰ ποιητικὰ ἐρείπια τοῦ μοναστηρίου Χ., θὰ δῇ ζωγραφιές, ποὺ ἀποδίδονται στὸν Πριματίς. Στὴν Ἑρμενοβίλ, τὸ παλὸ ρολοὶ τοῦ πύργου, θὰ τοῦ διηγηθῇ πολλὰ ἐρωτικά ἐπεισόδια...

Πλανιῶμουν ἀνάμεσα σ' ὅλα αὐτὰ τὰ ποιητικὰ μέρη, μὲ τὸν σκύλο μου καὶ μ' ἓνα βιβλίο στὴν τσέπη. Κάποτε σταματοῦσα γιὰ νὰ διαβάσω μιὰ σελίδα σὲ καμμιά σκιά, ἄλλοτε πάλι κατεύθυνα τὰ βήματά μου σὲ κανένα ἀξιοπεριεργὸ τοῦ τόπου, ποὺ κέντριζε τὶς ἀτελεῖς ἀρχαιολογικὲς μου γνώσεις.

Πηγαίνοντας στὶς ἱατρικὲς μου ἐπισκέψεις, κτυποῦσα στὸ δρόμο καμμιά πέρδικα. Τὰ θράδνα ἐπαιζὰ πικέτο μὲ τοὺς ἀγαθοὺς γείτονές μου, ποὺ μὲ διασκεδάζανε ἐξαιρετικὰ μὲ τὶς πικάντικες ἱστο-

ρίες τους. Ἡ Φραγκίσκα, σερβίροντάς μου τὰ φαγητὰ ποὺ ἀγάποῦσε ὁ πατέρας μου, μοῦ διηγότανε καὶ τὰ παραμικρότερα νέα τοῦ τόπου.

Ἡ μέρες ἔτσι περνοῦσαν γρήγορα καὶ ξεχνοῦσα μ' εὐχαρίστησι πῶς ζοῦσα κοντὰ στὸ Παρίσι. Σπάνια μοῦ παρουσιαζόταν ἀνάγκη νὰ ἐπισκεφθῶ τὴν πρωτεύουσα, ὅπου εἶχα περάσει πολλές νύχτες ἀγρύπνιας καὶ κόπου σ' ἓνα ὑπερῶο στὴ συνοικία τῶν φοιτητῶν.

Μὰ θὰ ἐκπλαγῆτε λιγώτερο γι' αὐτὴ τὴν παράξενη αὐταπάρνησί μου, ὅταν σᾶς πῶ τὸ μυστικὸ μου, ἓνα μυστικὸ, ποὺ κι' ἐγὼ ὁ ἴδιος χρειαζόμην ἓνα χρόνον γιὰ νὰ τ' ἀνακαλύψω. Ἦμουν ἐρωτευμένος!

Στὴν ἡλικία ποὺ εἶχα τότε, κάθε νέος ὀνειρεύεται μιὰ ξανθὴ νράιδα μέσ' ἀπ' τὰ κύματα τῆς ἀκροθαλασσίας, μιὰ γελαστὴ νύμφη ἀνάμεσα ἀπ' τὸ φύλλωμα τῶν δέντρων. Ἡ γυναικεία μορφή, ποὺ ξαφνικὰ ζωογόνησε καὶ πραγμάτωσε τὰ νεανικά μου ὄνειρα, δὲν ἦταν — καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ τὸ πιστέψετε — ἀπὸ τὶς κοινὲς ἐκεῖνες θοσκοποῦλες, μὲ τὶς ὁποῖες ἀρκούμεθα στὰ χωριά.

Εἶχε τὰ χέρια κάτασπρα καὶ λεπτοκαμωμένα καὶ στὸ λυγρὸ τῆς σώμα, ποὺ ἀγνοοῦσε τὸ στηθόδεσμο, φοροῦσε ρόμπες ἀπὸ περκαλία τῆς ὥρας. Τὸ πόδι τῆς διέφευδε ὅλες τὶς προλήψεις γιὰ τὴν καταγωγή, γιατί δὲν ὑπῆρχε δούκισσα, ποὺ νὰ μὴ τὸ ζήλευε. Τὰ μαλλιά τῆς τέλος, ποὺ εἶχανε τὸ χρῶμα σταριῶν, ἦταν τόσο φωτεινά, ὅπως τὰ φανταζόμαστε στὸ κεφάλι τῶν παιδιῶν καὶ τῶν ἀγγέλων.

Νομίζω πῶς τὴν βλέπω ἀκόμα μιὰ φθινοπωρινὴ μέρα, ποὺ τὴν ἔπεισα νὰ κάνουμε ἓναν περίπατο μὲ τὴν ἀμαξά στὸ Σατοφαί, τὸ λαμπρότερο μέρος τῶν δασῶν μας. Μάζεψε μιὰν ἀγκαλιά χαμολούλουδα, γιὰ νὰ κἀν μ' αὐτὰ ἓνα φανταστικὸ καπέλλο, ποὺ σκίαζε τὰ μεγάλα γαλανὰ μάτια τῆς — αὐτὰ τὰ μάτια ποὺ τόσες φορές προσπάθησα νὰ βυθομετρήσω τὴν ἀβυσσὸς τῆς φαινομενικῆς ἀθωότητάς των.

Ἀλήθεια, δὲν τολμοῦσα πειὰ νὰ τὴν κυττάξω, καθὼς καθόταν σ' ἓνα χλοερὸ ἔρραχο, μὲ τ' ὀμπρελλίνο, σὰ μαγικὴ ράβδο, στὰ χέρια τῆς. Μὲ μάγευε καὶ στὴν ξαναμμένη φαντασία μου ἡ εἰκόνα τῆς ἀναπαριστοῦσε τὶς πονηρὲς νεράιδες ἐκεῖνης τῆς ἀκροθαλασσίας, ποὺ διασκεδάζανε τὴ νύχτα μεθώντας τοὺς ἀργοπορημένους ὁδοιπόρους, ποὺ τοὺς κερνοῦσαν νέκταρ μ' ἓνα χρυσὸν ἀμφορέα.

Τῆς διηγήθηκα μιὰ σχετικὴ λαϊκὴ παράδοσι καὶ ξεκαρδίστηκε σὰ γέλια. «Λοιπόν!, φώναξε, γιατί παραπονιῶται ὁ ταξιδιώτης σου, ἀφοῦ τὸ πρῶτ' οὗμενε στὰ χέρια ὁ χρυσὸς ἀμφορέας, σὰν ἀπόδειξι πῶς δὲν ὀνειρεύτηκε;...»

Τὸ γέλιο τὴν ὠμόρφυνε ἀκόμα πιὸ πολὺ καὶ τὸ ἤξερε! Σᾶς βεβαιῶνω, πῶς θὰ ὠρκίζοταν κανεὶς, ὅτι τὰ μικρά τῆς δοντάκια — ἀληθινὰ μαργαριτάρια — δὲν εἶχανε δαγκάσει κανένα μῆλο...

Τί λέτε;... Πῶς εἶμαι ἀκόμη ἐρωτευμένος;... Ἴσως...

II

Η ΠΡΩΤΗ ΓΝΩΡΙΜΙΑ

Ὁ δόκτωρ Σερβῶ σταμάτησε γιὰ λίγο τὴ διήγησί του κι' ἄρχισε νὰ παρατηρῇ τὴ φωτιά, σὰ νὰ ζητοῦσε κείνη τὴ στιγμή τὸ κλειδί τοῦ αἰνίγματος. Ὑστερα συνέχισε πολὺ χαμηλόφωνα, σὰ νὰ μιλοῦσε στὸν ἑαυτὸ του:

Κι' ὅμως δὲν τὴ συνάντησα γιὰ πρώτη φορὰ στὰ δάση, νὰ

φορή τὸ ἄνθινο καπέλλοι της, χαρίζοντάς μου τὸ θεῖο της χαμόγελο. Γνώρισα πρῶτα πόσο ἦταν καλὴ, προτοῦ νὰ δῶ πόσο ἦταν ὡμορφη.

Σ' ἀπόστασι ἐνὸς χιλιομέτρου ἀπὸ τὴν ἐπαρχιακὴ πόλιν πού κατοικοῦσα, ὑπάρχει ἓνα πολὺ σπῖτι ἀπὸ τοῦδ' αὐτοῦ καὶ πέτρα, μὲ μντερές στέγες τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἑρρίκου Γ', πού ἡ μαυρισμένη κι' ἐτοιμόρροπη πρόσοψί του, μὲ τὰ παραθυρόφυλλα παντοτεινὰ κλειστά, φαίνεται πίσω ἀπὸ ἓνα ὠραῖο κυγκλίδωμα, πού τὸ κατατρῶει ἡ σκουριά καὶ πού τελειώνει κι' ἀπὸ τὶς δυὸ μεριές σὲ δυὸ μικρότε-
ρα σπιτάκια χτισμένα μὲ τὴν ἴδια ἀρχιτεκτονική.

Τὸ ἓνα ἀπ' αὐτὰ τὰ σπιτάκια κατοικεῖται ἀπὸ τὸ θυρωρὸ, ὁ ὁ-
ποῖος, κατὰ τὴν ἀπουσία τῶν κυρίων, πού δὲν ἐπισκέπτονται ποτὲ
τὴν ἰδιοκτησίαν τους, εἶνε ὑποχρεωμένος νὰ περιποιητὰ τὸ ἐγκατα-
λελειμμένο αὐτὸ σπῖτι.

Μπροστὰ στὸ σπῖτι ἀπλώνεται ἓνα δάσος, πού εἶνε ἐλεύθερο γιὰ
τὸν καθένα καὶ πού τὸ μεταχειρίζονται σὰν τὸν πῖθ συνήθιστο δη-
μόσιο περίπατο! Ἐκεῖ μέσα ὅλα τὰ φυτὰ μεγαλώνουνε σὲ τὴν τύχη,
μὲ μιὰ χαριτωμένη ἀταξία, πού ὁ θυρωρὸς τῇ σέβεται ἀπόλυτα.
Αὐτὸς ἐπιτηρεῖ μονάχα τὸ κόψιμο τῶν δέντρων, τοῦ χόρτου καὶ τὸ
ψάρεμα στοὺς ὁλάτους. Σ' αὐτὸ μόνον περιορίζονται τὰ καθήκον-
τά του.

Τὸν καιρὸ πού σὰς μιλῶ, ὁ μπάμπι-Σταμάτης, ὁ θυρωρὸς,
πάχαινε μὲ τὴ μακάρια κι' εὐτυχισμένη ζωὴ πού περνοῦσε καὶ ἡ
γυναῖκα του προσθετε κάθε χρόνο κι' ἀπὸ ἓνα καινούργιο θλαστὸ
στὴν ὠραιότερη χωριάτικη οἰκογένεια, ἀπὸ ὅσες εἶδα ποτὲ.

Μιὰ μέρα μὲ φώναξαν στὸ σπῖτι τῆς κυρὰ-Σταμάταινας, γιὰ
νὰ παρασταθῶ σὲ μιὰν ἀπὸ τὶς περιοδικές αὐτὲς δοκιμασίες, πού ἡ
φτωχὴ γυναῖκα τόσο καλὰ τις εἶχε συνηθίσει, ὥστε πολλές φορές
ξεχνούσε νὰ προσκαλέσῃ γιὰτὸν.

Τελειώνοντας τὴ δουλειά μου, ἐτοιμαζόμουν νὰ φύγω, ἀφοῦ
πρῶτα θεθαίωσα πῶς τὸ μωρὸ ἦτανε τόσο καλοκαμωμένο, πού νὰ
μπορῇ νὰ ὑποσχεθῇ πῶς θὰ γινότανε σὲ μιὰν εἰκοσαετία ἓνας μεγα-
λοπρεπέστατος στρατιώτης γιὰ τὴν πατρίδα, προφητεία γιὰ τὴν ὁ-
ποία γελοῦσε ὁ πατέρας, ἀποφασισμένος, ὅπως ἔλεγε, νὰ ζητήσῃ
ἀπὸ τὴν κυβέρνησι τὴ δίκαιη ἀμοιβή του γιὰ τοὺς τόσο καλοὺς
στρατιῶτες πού τῆς ἐτοίμαζε.

Ξαφνικὰ ἀκούστηκε στὸ γειτονικὸ δωμάτιο ἓνας πάταγος χα-
ρούμενων φωνῶν, ἓνας γοργὸς θόρυβος μικρῶν παιδιῶν καὶ διαφο-
ρα ἔντονα «σοῦτ», πού ἐπαναλαμβάνοντο σὰν ὁλοένα. Ὑστερα ἔξη
παιδιά εἰσώρμησαν μέσα στὸ δωμάτιο, τρέχοντας κατ' εὐθείαν πρὸς
τὸ κρεβάτι, ὅπου ἦτανε ξαπλωμένη ἡ λεχώνα, ἔχοντας δίπλα τῆς
τὴν κούνια μὲ τὸ μωρὸ.

— Ὁ μικρὸς ἀδερφός!, φώναζαν. Ὁ μικρὸς ἀδερφός!

— Σιωπή!, ἐπαναλαμβάνανε πίσω τους μιὰ λυγρὴ καὶ ὠραία
νέα, πού προσπαθοῦσε τοῦ κάκου νὰ συγκρατήσῃ τὰ πῖθ ἄτακτα. Τί
μοῦ ὑποσχέθηκε; Νὰ εἶστε φρόνιμα, δὲν εἶν' ἔτσι; Ἐί, λοιπόν, ὁ
μικρὸς ἀδερφός ἦρθε! Σὰς εἶπα πῶς θὰ ἔρθῃ, τὴν ὥρα πού μα-
ζεῖαμε μοῦρα. Τὰ μοῦρα ἔκαναν σὲ κακὸ χάλι τὶς μπλοῦζες των,
κυρὰ-Σταμάταινα. Τί τὰ θέλετε, ἦτανε τὸ μόνο μέσον γιὰ νὰ τ' ἀ-
σχολήσῃ καὶ νὰ τὰ συγκρατήσω... Ὅχι κ' ἐθέσετε ἡσυχά, διαβο-
λάκια; Ὅχι σὰς δεῖξω τὸν μικρὸ ἀδερφό, μὰ μὲ τὸν ὅρο πῶς δὲν θὰ
τὸν πνίξετε, κι' οὔτε θ' ἀναποδογυρίσετε τὴν κόρη σας.

Μιλῶντας μ' αὐτὸ τὸν τρόπο, ἡ νέα, πῆρε ἀπαλὰ στὰ χερια τῆς
τὸ νεογέννητο, πού ἔκανε διάφορους χαριτωμένους μορφασμοὺς καὶ
τὸ ὕψωσε πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι τῆς, γιὰ νὰ τὸ παρουσιάσῃ στοὺς ἀ-
δερφοὺς του καὶ στὶς ἀδελφές του.

— ὦ, τί ὡμορφο πού εἶνε, φώναξαν ἡ μικρὲς ἀδελφές. Σὰν
κούκλα!

— Πῶς ἦρθε; Πῶς τὸ λένε; Ὁ ἀνοῖξη γρήγορα τὰ ματάκια
του;

— Ἀφῆσέ μας νὰ τὸ πιάσωμε, φώναζαν τὰ ἀρσενικά.

— Ποτέ, ἐπανέλαθε ἡ νέα, ὑψώνοντας ἀκόμη πῖθ ψηλά, πάνω
ἀπ' τὸ κεφάλι τῆς, τὸ μικρὸ ὡμορφο πλάσμα.

Ἡ στάσι αὐτὴ ἔδειχνε πῖθ ἀδρά τὴν κυματιστὴ καὶ γεμάτη χά-
ρες γραμμὴ τοῦ ὠραίου τῆς σώματος. Στὸ χαίρετισμὸ πού τόλμησα
νὰ τῆς κάνω, πολὺ ἀδέξια ὑποθέτω, ὑπῆρχε περισσότερο θαυμα-
σμός, παρὰ φιλεφροσύνη.

Μοῦ ἀποκρίθηκε μ' εὐγένεια, μὲ μιὰ κίνησι τῆς κεφαλῆς, ὅ-
στερα πλησίασε στὴ λεχώνα, τῆς μίλησε χαμηλόφωνα καὶ στρέφον-
τάς μου τὶς πλάτες, ἄρχισε νὰ τακτοποιῇ τὰ ταξιδάρια τῆς.

— Ποιὰ εἶνε ἡ χαριτωμένη αὐτὴ δεσποινίς; ρώτησα τὸν μπάμπι-
Σταμάτη, ἐνῶ μὲ συνώδευε ὡς τὴν πόρτα.

— Δὲν εἶνε δεσποινίς, ἀποκρίθηκε ὁ θυρωρὸς, εἶνε ἡ κυρία Ἀ-
θρίλ, ἡ νοικάρισσά μας, μιὰ ἀξιογάπητη καὶ συμπαθητικὴ κυρία, κα-
θὼς εἶδατε. Μὰς κάνει μεγάλην ἐκδούλευσι, φροντίζοντας τὰ παι-
διά, πού εἶνε σωστὸς μπελᾶς... καθὼς σήμερα παραδειγματὸς χά-
ριν. ὦ!, τὰ παιδιὰ εἶνε ἡ κυριώτερή τῆς ἀπασχόλησι, τὰ λα-
τρεῖ.

— Νοικάρισσά σας; ἐπανέλαθε ἐκπληκτος. Ποῦ κατοικεῖ, λοι-
πόν; Ξέρω πῶς ἔχετε μονάχα δυὸ δωμάτια.

— Στὸ σπιτάκι πού καθόμαστε, ναί. Μὰ ὑπάρχει καὶ τὸ ἄλλο,
στὴν ἀντίθετη μεριά, πού εἶνε ὁμοῖο. Ὁ κύριος μαρκήσιος μὰς ἔ-
χει ἐπιτρέψει νὰ τὸ διαθέτουμε ὅπως θέλουμε. Πολλὲς φορές τὸ νοι-
κίασα σὲ ξένους, περαστικούς ἀπὸ δῶ. Μὰ εἶνε τώρα τρία τρόνια
πού κάθεταῖ ἐκεῖ ἡ κυρία Ἀθρίλ. Ἄν δὲν τὴν ξέρετε, εἶνε γιὰτὶ
σεῖς μολὶς γυρίσατε στὸν τόπο καὶ ἡ κυρία πολὺ σπάνια ἔρχεται
στὴν πόλιν. Μὰ συγχωρήστε με, κύριε, πρέπει νὰ πάω νὰ θάλω σὲ
τάξι τοὺς μικροὺς αὐτοὺς διαβόλους. Νά, ὁ Γιαννάκης κάνει πάλι
τὰ δικά του. Τὸν ἀκούω ἀπὸ δῶ. Ὅχι θγάλη τ' αὐτιά τῆς μητέρας
του καὶ θὰ ξυπνήσῃ τὸ μωρὸ.

Καὶ λέγοντας αὐτὰ τὰ λόγια, ὁ μπάμπι-Σταμάτης μ' ἄφησε
ἀπότομα μονάχο κι' ἔτρεξε μὲ σηκωμένο τὸ χέρι, γιὰ νὰ συμμαζέ-
ψῃ τὸν Γιαννάκη.

Γύρισα στὸ σπῖτι μου μὲ μιὰ παράξενη διάθεσι, σὰν αὐτὴ πού
εἶχε ὁ Βέρθερος ὅταν ἀντίκρουσε τὴν Καρλότα. Ἡ ἀπροσδόκητη ἐμ-
φάνισι τοῦ μαγευτικοῦ ἐκείνου προσώπου ἀνάμεσα στὰ παιδιὰ, πού
εἶχε γίνῃ ἡ αὐτοσχέδια παιδαγωγὸς των, μοῦ φάνηκε σὰν τὴ λαμ-
πρότερη εἰκόνα, πού μποροῦσε ποτὲ κανεὶς νὰ φανταστῇ.

Ἡ ζωὴ τῆς τρία ὁλόκληρα χρόνια στὸ πριβάλλον ἐκείνου τῶν
χωρικῶν, μοῦ φαινότανε πῶς ἔκρυβε ἓνα μυστήριον.

Μπαί!, ἡ Φραγκίσκα, πού τὰ ἤξερε ὅλα, θὰ μὲ φώτιζε γρήγο-
ρα! Μὰ γιὰ πρώτη φορὰ ἡ Φραγκίσκα ἦταν ἀσχημα, ἡ καλύτερα
πολὺ λίγο πληροφορημένη. Ὅταν τῆς μίλησα γιὰ τὴν ὠραία νοι-
κάρισσα τοῦ μπάμπι-Σταμάτη, μοῦ ἀποκρίθηκε πολὺ ἀόριστα:

— Ναί, ναί... αὐτὴ ἡ κυρία Ἀθρίλ... αὐτὴ ἡ Παρισινή... Εἶνε
πραγματικὰ ὠραία... μὰ πολὺ παράξενη...

— Παράξενη;... Τί θέλεις νὰ πῇ;

— Ἐπὶ τέλους, δὲν ξέρει κανεὶς τί εἶνε. Εἶνε κόρη;... Εἶνε χή-
ρα;... Ἡ κυρὰ-Σταμάταινα μοῦ εἶπε μιὰ μέρα πῶς δὲν ἔχει παν-
τρευτὴ ποτὲ ἡ νοικάρισσά τῆς καὶ πῶς γιὰ νὰ γλυτώσῃ μιὰ γιὰ
πάντα ἀπὸ ἐνοχλητικὲς ἐρωτήσεις, λέγεται κυρία. Ἐκτὸς ἂν εἶνε

διαξευγμένη... Μπορεί να συμβαίνει κι' αυτό... Δεν δέχεται ποτέ επισκέψεις. Αυτό, πρέπει να ομολογήσετε, πώς είναι κάτι το πραγματικά εκπληκτικό. 'Από πού κατάγεται; Τα στολίδια της, το άτακτο κτένισμά της, οι τρόποι της δε μοιάζουν με τίποτα. Δεν φαίνεται να είναι εργάτρια, κι' όμως, αν και φοράει καπέλλο, δεν ανήκει στην ανώτερη τάξη.

— Γιατί;

— Γιατί δουλεύει, διάβολε! 'Η κυρίες πού ανήκουνε στην ανώτερη τάξη, δεν δουλεύουνε για να ζήσουν και σ'ας λέω πώς αυτή δουλεύει για να ζή και μάλιστα όχι με τη θέλونا.

— 'Αλλά με τί;

— Δουλεύει για τους ζαχαροπλάστες, όπως λέει η κυρά-Σταμάτινα.

— Για τους ζαχαροπλάστες; Τί μου κουβεντιάσεις αυτού;

— Στην πίστι μου! Ρωτήστε την κυρία Λορέν... Αυτή θα σου τα πη καλύτερα από μένα, γιατί αυτή αγόρασε έργα της.

'Εκείνη την ημέρα παρατήρησα πώς η περιέργεια ήταν ένα από τα σπυδαϊότερα ελαττώματά μου, γιατί μόλις τέλειωσε το γεύμα, τρέξω, σχεδόν χωρίς να το θέλω στο σπίτι της κυρίας Λορέν.

'Η κυρία Λορέν, γυναίκα του συμβολαιογράφου, ήτανε μια αγαθή, μα πολύ ασημαντή γυναικούλα, πού την επισκεπτόμουνε μονάχα όταν με προσκαλούσε για να καταπραύνω κάτι αιώνιες ήμικρανίες, από τις οποίες υπέφερε και πού της είχανε κάνει σιγά-σιγά τη φουσιγνωμία της αξιολύπητη και μελαγχολική.

'Εμεινε εκπληκτική κι' ευχαριστήθηκε όταν με είδε να φτάνω στο σπίτι της έντελώς απόροπτα. Σ' ένα τέταρτο της ώρας εξαντλήσαμε όλα τα θέματα της συνηθισμένης στις μικρές πόλεις συνομιλίας, για την υγεία της, για τους συγγενείς της, για τον καιρό, για τους τελευταίους μικροκαυγάδες του παπᾶ με το δήμαρχο, για τους γάμους, τους θανάτους κ.τ.λ.

'Επιζητούσα την ευκαιρία για να φτάσω και στις γεννήσεις και να μιλήσω για το νέο γιοιό του μπάρμπα-Σταμάτη, το μόνο θέμα, πού πραγματικά με ενδιέφερε, όταν ξαφνικά η κυρία Λορέν, πού από λίγες στιγμές με κύτταζε φανερά αψηρημένη, ήρθε σε βοήθειά μου.

— Μη σφίγγετε τόσο πολύ αυτό το μαξιλαράκι, μου φώναξε ξαφνικά, μη μπορώ να κρατηθώ πειά. Θα το σχίσετε. Μά πρέπει, λοιπόν, πάντα οι άντρες να στριφογυρίζουν κάτι στα δάκτυλά τους, όταν μιλούνε;

— Σ'ας εύχαριστώ γιατί με προειδοποιήσατε. Θα ήταν κρίμα να τσαλακώσω τα ωραία αυτά λουλούδια, αποκρίθηκα ταραγμένος, παρατηρώντας το μαξιλαράκι, πού λίγο έλειπε να το καταστρέψω.

— 'Αλήθεια, δεν είναι ωραία; Τα προσέχω πάρα πολύ. Μου τα ζωγράφισε η κυρία 'Αθρίλ, πού κατοικεί εδώ.

'Η κυρία 'Αθρίλ; Τί ευτυχισμένη σύμπτωση! Το πράγμα έρχοτανε μονάχο του.

— Είναι καλλιτέχνις; Είπα με ζωηρότητα.

— 'Ω! δεν έχει τέτοια αξίωσι. 'Η καλλιτεχνία της είναι πολύ πεζή. Χρωματίζει διάφορα κουτιά, ζωγραφίζει πάνω σε μεταξωτό πανί πολλά ωραία πράγματα. Αυτά δεν γίνονται εδώ, βέβαια... Ποτέ δεν θα βλέπαμε τις εργασίες της αυτές, αν μια μέρα δεν σκεφτόταν να χαρίσει στην εκκλησία ένα μπουκέτο τεχνητά λουλούδια, πού οι ειδικοί τα έκτιμήσανε πολύ. Τότε της ζήτησα με τον παπᾶ

να μου ζωγραφίσω μερικά μαξιλάρια και μου τα έτοιμασε πολύ γρήγορα, μη ζητώντας μου άλλη αμοιβή, από κείνη πού θ' άρεσε σε μένα την ίδια να δώσω.

— Σ'ας τα έφερε αυτή ή ίδια;

— Για πού λόγος; 'Οχι, μου τα έστειλε. Είναι μια παράξενη γυναίκα, πού της άρσει να ζή ξεμοναχιασμένη. Μήπως την είδατε;... Πώς είναι;...

— Μόλις την είδα πολύ λίγο, αποκρίθηκα γρήγορα, προσπαθώντας ν' αποφύγω τις εξηγήσεις, ώστε να μπορώ να μιλήσω γι' αυτήν. Τα τριαντάφυλλα αυτά, πρόσθεσα άμέσως, όταν τα βλέπη κανείς από κοντά, δεν έχουν άλληνη αξία, από τα ωραία τους χρώματα.

— Είθε πολύ αούτηρός! 'Ολοι τα θαυμάζουνε, χωρίς καμιά αντίρρηση. Είναι αλήθεια πώς σεις έρχεστε από το Παρίσι... κι' όμως στο Παρίσι τα χαριτωμένα αυτά έργα της κυρίας Λουκίας 'Αθρίλ έχουνε πολλήνη αξία.

— Λουκία; Λέγεται Λουκία;

— Μου φαίνεται πως αυτή την υπογραφή έχουνε στην άκρη. Για κυττάξετε.

'Ονομαζόταν Λουκία και τ' όνομα αυτό μου θύμισε άμέσως μερικούς έκλεκτους στίχους του 'Αλφρέ ντε Μυσσέ, γραμμένους κι' αυτούς για μια Λουκία και αναπόλησα αψηρημένος αυτούς τους ωραίους στίχους, ενώ η κυρία Λορέν άρχισε να μου μιλή για τις αιώνιες ήμικρανίες της, πού ποιός ξέρει με πού παράδοξον είρμό ξαναγύρισαν στη σκέψη της.

III

ΑΓΩΝΙΑ ΕΡΩΤΕΥΜΕΝΟΥ

ΤΗΝ άλλη μέρα πολύ πρωί έφτασα στην εκκλησία, πού μόλις είχε ανείξει, κι' άρχισα να ψάχνω όλες τις γωνίες του παλαιοῦ αυτού κτιρίου του 13ου αιώνα, πού ο άρχικός του ρυθμός είχε κάπως αλλάξει με τις μεταρρυθμίσεις πού έγιναν τον 16ο αιώνα.

Οι τοίχοι ήτανε ζωγραφισμένοι με μερικές πολύ κοινές αντιγραφές και στολιζόντοσαν με δυο μεγάλες κακότεχνες εικόνες, πού τις είχε χαρίσει το Κράτος.

Τέλος, στο θωμό της Παναγίας, στη μέση του θυσιαστηρίου, ξετρύπωσα ένα μπουκέτο από τεχνητά τριαντάφυλλα, μολόχες και παπαρούνες, πού ήτανε δεμένο με μεγάλη τέχνη σ' ένα χρυσό βάθρο.

Τα λουλούδια αυτά, ζωγραφισμένα με πολλή λεπτότητα, δεν ήτανε τίποτα παραπάνω από απλές μικρογραφίες, μα τόσο ζωηρές, τόσο λαμπρές και γεμάτες χάρη, πού παρ' όλες τις ζωγραφικές, σ' ώρισμένες λεπτομέρειες, έλλείψεις των, μάγευαν τα μάτια.

Ενώ στριφεγύριζα γύρω απ' αυτό το μπουκέτο, για να μπορέσω να το κρίνω καλύτερα, με πλησίασε ο παπᾶς, πού έρχοτανε για να λειτουργήσει. Μόλις με άναγνώρισε χαμογέλασε μ' έναν τρόπο σχεδόν ειρωνικό.

Στο μικρό μας τόπο θεωρούσαν πάντα τον πατέρα μου, σαν έναν άνθρωπο πού δεν είχε στενές σχέσεις με την εκκλησία και σ'ας είπα πώς είχα κι' εγώ κληρονομήσει τις ιδιοτροπίες του.

'Ο παπᾶς υπέθεσε πολύ σωστά, πώς δεν μ' έφερνε καμιά εύλαβεια τόσο πρωί στην εκκλησία. 'Η πονηρή του ματιά καρφώθηκε

διαδοχικά πάνω μου και στο μπουκέτο των λουλουδιών, ενώ αποκρινότανε στο χαιρετισμό μου.

— Θαυμάζετε αυτό το μπουκέτο που χάρισαν στην Παναγία; Είπε, πραγματικά, ένα πολύ ωραίο δώρο.

— Θάνε δώρο καμμιάς ένορίτισσας;

— Μιάς ένορίτισσας «θετής», έπανέλαβε άργά, πηγαίνοντας προς την πόρτα του ιεροῦ, για να πάρη τὰ άμφιά του.

“Υστερα από λίγο τον είδα να γυρίζει, έτοιμο για τη λειτουργία. Μερικοί εύλαβεις ήτανε σκορπισμένοι μέσα στην έκκλησία και περιμένανε γονατισμένοι.

Δέν ξέρω τί μ' έσπρωξε να μείνω εκεί σ' όλη τη λειτουργία, με τὰ μάτια καρφωμένα στα λουλούδια εκείνα, που μου μιλούσαν γι' αυτήν...

Φανταζόμουνά πώς θάρχόταν κ' ή ίδια. Μα τὸ προαίσθημά μου δέν ήταν αληθινό, γιατί ως τὸ τέλος της λειτουργίας, τοῦ κάκου περιμένει να φανή στην πόρτα της έκκλησίας.

Μόλις τέλειωσε ή λειτουργία, ή καμπάνα της έκκλησίας άρχισε να χτυπά με τὸν τρόπο που συνηθίζεται στα θναφτίσια.

Σέ λίγο, όταν άδειαζε ή έκκλησία, έμφανίστηκε ὁ καλός μας μπάριμπα-Σταμάτης, ακολουθούμενος από ὁλόκληρη τὴ μικρή του οίκογένεια και τις δυὸ άδερφές του, από τις ὁποιες ή μιὰ στηριζότανε στο μπράτσο τοῦ φιλότιμου νέου, που θὰ τὸν παντρευόταν τὰ έρχόμενα Χριστούγεννα, ενώ ή άλλη κρατούσε στην άγκαλιά της τὸ νεογέννητο, τυλιγμένο μ' ένα σάλι.

Μπροστά από τὴ μικρή αὐτὴ συνοδεία προπορεύονταν ὁ νουνός και ή νουνά, που προσελκύσανε άμέσως τὴν προσοχή μου. ‘Ο νουνός, ὁ περίφημος εκείνος Γιαννάκης, που ὁ πατέρας του τὸν είχε ξυλίσει τὴν προηγούμενη μέρα, φορούσε ένα μπλε παντελόνι.

Φαινόταν, έτσι μικρούλης που ήταν, σὰ νάβγαινε από τὴν τσέπη της νουνάς, που προσπαθοῦσε γελώντας να τοῦ δώση τὸ μπράτσο της.

‘Η κυρία ‘Αθρίλ — γιατί αὐτὴ ήταν ή νουνά — φορούσε μιὰ καφεδιά ρόμπα, στολισμένη με μεγάλες άσπρες δαντέλλες, κι' ένα μεγάλο ψάθινο καπέλλο.

‘Ητανε μαγευτική στην εμφάνισί της αὐτή. οδηγώντας τὸν μικρό καθάλλιέρο της, κατακόκκινο σὰν κεράσι και φουσκωμένο από περηφάνεια. Μ' ένα θάρρος, που έμοιαζε σχεδὸν με άδιακρισία, πήγα και στάθιχα άπέναντί της, πολὺ πιὸ κοντὰ από ὅσο έπιτρεπόταν.

‘Ενας νέος παπὰς άρχισε τὸ μυστήριο τοῦ βαπτίσματος, που δέν έγινε και πολὺ επιθλητικό, γιατί ὁ νουνός, παρ' ὅλες τις άγριωπές ματιές τοῦ πατέρα του, μασσουλοῦσε ὁλοένα διάφορα γλυκά, που τὰ τραβοῦσε από τις γεμάτες τσέπες του.

‘Η νουνά με τὴν ὁλοφάνερη άγνοιά της, μπερδεύει τις διάφορες άπαντήσεις, ενώ ὁ ήρωας ὅλης αὐτῆς της τελετής, φώναζε ὅσο μπορεί να φωνάξη ένα ζωηρό μωρό, που δέν ξέρει ακόμα τὰ πλεονεκτήματα τοῦ χριστιανεύει και που αίσθάνεται ξαφνικά τὴ δυσάρεστη έντύπωσι τοῦ βουτήγματος στην κολυμπήθρα.

— Τέλος πάντων τέλειωσε κι' αυτό!, μου εἶπε ὁ μπάριμπα-Σταμάτης, βγαίνοντας από τὴν έκκλησία. Τὸ μικρό μου θὰ ἔχη ένα ωραίο ὄνομα: Λουκιανός και ή νουνά του ήτανε πολὺ γενναιοδωρη... ‘Ηρθατε, λοιπόν, στὴ βάπτισι, κύριε Πέτρο; Εἴσαστε πάρα-πολὺ καλός. Ποτέ δέν θὰ τολμούσαμε να σὰς προσκαλέσωμε.

‘Επιχείρησα ν' άπαντήσω κι' ἐγὼ δέν ξέρω τί, για να ἐξηγήσω τὴν πρωινὴ παρουσία μου στην έκκλησία, μὰ ή νουνά με άπάλλα-

ξε. Εἶχε άνεβή στην άμαξα, που περίμενε στὴ μέση της πλατείας και βοηθοῦσε τὰ παιδιὰ ν' άνεβοῦνε κι' αὐτὰ.

— ‘Ελάτε, μπάριμπα-Σταμάτη, φώναξε. Τὸ άλογο άνυπομονεῖ και ὁ άναδεξιμιός μου θ' άρπάξη κανένα συνάχι.

Δέν εἶχε καν παρατηρήσει τὴν παρουσία μου! Αὐτὸ με ξερέθισε, και μοῦ ένέπνευσε τὴν επιθυμία να τὴν κάνω να με προσέξη.

‘Ετσι, λοιπόν, κατάρθωσα χωρίς μεγάλη δυσκολία να πείσω τὸν έαυτό μου, πὼς ή ιατρικές μου φροντίδες ήτανε ακόμα άναγκαῖες στὴ λεχώνα. ‘Ο άντρας της δέν μου εἶπε τίποτα γι' αὐτό, μὰ ὅλοι ξέρουμε πὼς οἱ χωρικοὶ καλύτερα ἔχουνε να πάνε ν' άναζητήσουν τροφή για τὴν άγελάδα τους, παρά γιατρὸ για τὴ γυναῖκα τους.

Τὸ καθήκον τοῦ επαγγέλματός μου ή καλύτερα ένα αἶσθημα ἀπλῆς φιλανθρωπίας μ' έσπρωξε κατὰ τὰ τέλη της έβδομάδος, που μοῦ φάνηκε άτέλειωτη, να πάω στὸ σπίτι, ὅπου συνάντησα για πρώτη φορά τὴ Λουκία.

Καθένας μπορεί να φαντασθῇ τὴ συγκίνησί μου, καθὼς ἔφτανα στὸ σπίτι. Θὰ τὴν έβλεπα, άράγε, και σήμερα; Και πὼς θὰ μοῦ συμπεριφερόταν; Μὲ τὸν ἴδιο ψυχρὸ κι' αδιάφορο τρόπο, που μοῦ εἶχε φερθῇ και στην έκκλησία;

“Όλα αὐτὰ τὰ έρωτήματα με θασανίζανε στὸ δρόμο, χωρίς να μπορῶ να τοὺς δώσω μιὰν άπάντησι. ‘Η καρδιά μου χτυποῦσε δυνατά, σὰν ἑνὸς νέου μαθητῆ, που πάει στὸ πρώτο του ραντεβού...

‘Η γυναῖκα τοῦ θυρωροῦ ήταν ὄρθια μπροστὰ στην πόρτα, βυζαίνοντας τὸ μωρό της.

— ‘Ηρθα, της εἶπα, για να μάθω τί κάνετε.

‘Αμέσως πήρε ένα άνήσυχο ὕφος, άρκετὰ εύνόητο. ‘Η φιλαργυρία της χωρικής κεντήθηκε. Μήπως ξαφνικά σκόπευα να μοῦ πληρώσουνε και δεύτερη επίσκεψι;... Πρέπει κανείς να εἶνε προσεκτικός, όταν ἔχη να κάνει με γιατροὺς!

‘Η κυρά-Σταμάταινα, λοιπόν, διάσθηκε να μοῦ άπαντήση πολὺ φρόνιμα, πὼς ήτανε πολὺ καλὰ στην ὑγεία της.

— Τόσο τὸ καλύτερο!, της ἀποκρίθηκα. Μὰ ήμουνα περαστικός και θέλησα να βεβαιωθῶ κι' ὁ ἴδιος γι' αὐτό. ‘Ηρθα σὰν φίλος.

‘Αμέσως τὸ πρόσωπό της χαροποιήθηκε και χωρίς δυσκολία άρχισε να ζητὰ διάφορες πληροφορίες από τὸ φίλο, που εἶχανε ὅμως περισσότερη σχέση με τὸν γιατρὸ, παρά με τὸν φίλο. Γιατί να στενοχωρηθῇ ή άγαθὴ γυναῖκα, αφού δέν έπρόκειτο να πληρώση τίποτα;

— Για να πῶ τὴν αλήθεια, πρόσθεσε, εἶμαι ακόμα λίγο κουρασμένη, γιατί άναγκάζομαι να δουλεύω, άμέσως ὕστερα από τὴ γέννα μου. Τί να κάνη κανείς, όταν ἔχη ἑπτὰ παιδιὰ!...

— Δέν τὰ βλέπω, της ἀποκρίθηκα, ἀποτολμώντας να προχωρήσω στην άνάκρισί μου. Θάχουνε ὅρη, χωρίς ἄλλα, μαζί με τὴ γειτόνισσά σας;...

— ‘Οχι! Εὐτυχῶς με ξεκουράζει ἀπ' αὐτὰ τὸ σχολειό, ὅπου βρίσκονται τώρα. ‘Η γειτόνισσά μου, ὅπως τὴν εἶπατε, δὲ μποροῦσε να με βοηθήση σήμερα, γιατί ἔχει πάει στὸ Παρίσι.

— ‘Α!

‘Η άκούσια αὐτὴ ἀναφώνησί μου, θὰ πρόσδεσε φαίνεται ένα μέρος της στενοχωρίας μου για τὴν άπουσία της Λουκίας, γιατί ή κυρά-Σταμάταινα, άκούγοντάς τὴν, άρχισε να γελά, με τὴ συνηθισμένη πονηρία, που ἔχουν ή γυναῖκες σ' αὐτὲς τις περιστάσεις.

— Θὰ γυρίση πρὶν ἀπ' τὸ δείπνο, εἶπε και σηκώθηκε, αφού πρώτα τακτοποίησε τὴν κούνια τὸ μωρό, που εἶχε κιόλας ἀποκοιμηθῇ.

Ποτέ δεν μένει πολύ στο Παρίσι. Νομίζω πως σχεδόν δεν το άγαπά. Πηγαίνει εκεί όσο μπορεί πιο άργα και μόνο για να μεταφέρει την εργασία της και να πάρη τα χρήματά της απ' αυτήν.

Καυμένη κυρά-Σταμάταινα! "Ήθελε να με καθησυχάση.

— Δεν έχει οικογένεια, φίλους;

— Φίλους δεν ξέρω αν έχει, δεν μου μίλησε ποτέ για τέτοιους, μα οικογένεια, όχι, δεν έχει... είναι μονάχη στον κόσμο, ή καυμένη! "Ω! θάχη περάσει πολλές στενοχώριες, προτού έρθη εδώ, μα δε λέει ούτε λέξι γι' αυτές... Τις πρώτες μέρες την έβλεπα να κάθεται πολύ σκεπτική, ώρες ολόκληρες και να σφουγγίζει κρυφά τα μάτια της. Κάποιος θαθός καυμός θά την έτρωγε... Μα τώρα πέρασε, πιστεύω. "Ολα περνούν σ' αυτό τον κόσμο, πρόσθεσε φιλοσοφικά η κυρά-Σταμάταινα. Το μέρος είναι τόσο ωραίο, μπορεί να περπατή στο δάσος, σά να ήταν στο σπίτι της και ή συντροφιά δεν της λείπει, γιατί εμείς είμαστε αρκετοί, να μη θασκαθούμε! "Υστερα, όταν ξέρη κανείς να δουλεύη, σάν αυτήν...

Βλέποντας πως ή κυρά-Σταμάταινα είχε όρεξι για κουβέντες, της έδινε, όσο μπορούσε, άφορμή, για να μάθω ακόμα περισσότερα, μα ήτανε φανερό πως ή αγαθή γυναίκα δεν ήξερε τίποτα παραπάνω.

Η κυρία Άβριλ είχε πέσει ξαφνικά από τον ούρανό, για να φέρη μεγάλο κέρδος κι' ακόμα μεγαλύτερη ευχαρίστησι σέ κείνους που τη φιλοξενούσαν. Πλήρωνε με παραδειγματική ακρίβεια και φόρτωνε τα παιδιά με διάφορα παιχνίδια και χρήσιμα δώρα.

— Αυτή έντυσε τον Γιαννάκη για τα θαφτίσια, μου είπε ή μητέρα με αγάλλισα. Έχει εξαιρετικό γούστο....

Και τί επιτέδεια που ήταν! Κέρδιζε πολύ περισσότερα από όσα της χρειαζόντουσαν για να περάση, γιατί δεν ήτανε ούτε λαίμαργη, ούτε φιλάρεσκη. Έμενε ευχαριστημένη με την απλή μαγειρική της κυρά-Σταμάταινας κι' έρραβε μόνη της τα ρούχα της.

"Ολοι οι γείτονες την αγαπούσανε, γιατί δεν ήτανε καθόλου περήφανη, μα απ' έναντίας πολύ καταδεκτική και πάντα υποχρεωτική. Οι έπαινοι της κυρά-Σταμάταινας γι' αυτήν, δεν είχανε τελειωμό.

Είδα πως δεν κινούσε και πολύ την περιέργεια, ή ωραία αυτή γυναίκα, που ζούσε τόσο μοναχικά. Στις πολιτισμένες αυτές εξοχές, που βρίσκονται λίγο έξω από το Παρίσι, οι κάτοικοι είναι συνηθισμένοι να βλέπουνε συχνά διάφορους ξένους και δεν εκπλήττονται.

Πολύ λίγο ενδιαφερόντουσαν οι χωρικοί, για τα προηγούμενα της Λουκίας, για το παρελθόν της. Σε μερικές σχετικές ερωτήσεις που τόλμησα να κάνω:

— Μα την πίστι μου!, ποτέ δεν σκέφτηκα... Τι μάς μέλλει εμάς, άποκρίθηκε ή κυρά-Σταμάταινα, κυττάζοντάς με με πανουργία μέσα στα μάτια. Κι' ένοιωσα πως μου έδωσα ένα μάθημα.

Κι' όμως δεν περιωρίστηκα καθόλου στην έρευνά μου αυτήν, που ήτανε άλλωστε αρκετά αδιάκριτη! Ντρέπομαι σήμερα που τ' όμολογώ, μα, ύστερα από λίγες στιγμές έκανα μια πράξι έντελως ανάξια και του χαρακτήρα μου και του επαγγέλματός μου.

Περνώντας από τη χλοερή αύλή, για να πάω να πάρω το αλογό μου, που το είχα δεμένο στο κιγκλίδωμα της εξώπορτας, προσελκύστηκα σάν από μαγνήτη από το δεύτερο σπιτάκι, όπου κατοικούσε ή Λουκία.

Δεν είχα αφήσει την κυρά-Σταμάταινα να σηκωθή για να με

κατευοδώση. Η αύλή ήταν έντελως έρημη κι' από το δρόμο δεν περνούσε κανείς κείνη την ώρα...

Δεν θά προσπαθήσω να δικαιολογήσω τα ακαθόριστα συναισθηματά μου κείνης της στιγμής, μα το βέβαιο είναι πως το χέρι μου απλώθηκε άσυναίσθητα στο πομολο της πόρτας, που υποχωρήσε άμέσως.

Ερέθηκα έτσι στο κατώφλι της πόρτας της εισόδου ενός μεγάλου δωματίου, με ψηλή όροφή και στολισμένου πολύ φτωχικά. Έδω και κεί ήτανε μερικές άσπρες καρέκλες, λείψανα παλιά και κατεστραμμένα, που ήτανε φανερό, πως είχανε παρθη από το μέγαρο.

Βαμβακερά παραπετάσματα σκέπαζαν το κρεβάτι. Μπροστά στο παράθυρο ήταν ένα τραπεζι άτεχνα έπισκευασμένο από έντόπιο ξυλουργό και δίπλα του ένας όκρίδαντας για ζωγραφική.

Πάνω τους έρισκότανε, με κάποια τάξι τοποθετημένα, όλα τ' άναγκαία για ζωγραφική, χαρκαωμένο χαρτί, διάφορα πινέλα και φιαλίδια με χρώματα, μια θεντάλια μισζωγραφισμένη και σ' ένα ποτήρι γεμάτο νερό, μερικά λουλούδια μαραμένα, που δείχνανε πως ή Λουκία δούλευε από το φυσικό.

Στους τοίχους κρεμόντουσαν διάφορα σχέδια τελειωμένα, μα άνυπογραφα, που δείχνανε όμως την καλλιτεχνική τους φινέτσα.

Το τζάκι, όπου έρισκόταν ένας καθρέφτης τόσο παλιωμένος, ώστε τα νειάτα και ή ώμορφιά να φαίνονται μέσα σ' αυτόν σάν εκπρώματα, ήταν στολισμένο με μερικές γυψινές παραστάσεις, που έδιναν στο σχεδόν γυμνό αυτό δωμάτιο την όψι εργαστηρίου.

Μια ρόμπα από λεπτό περκάλι, κρεμασμένη στην κρεμάστρα, φαίνότανε σά να διατηρούσε μέσα στις πτυχές της ένα μέρος από τη χάρι εκείνης που τη φορούσε.

Σε μια γωνιά τέλος, ήταν άκουμπισμένες ή μια κοντά στην άλλη, δυο μικρότατες κεντητές παντούφλες, ή μικρότερες από όσες είδα ποτέ στη ζωή μου.

"Ολα κεί μέσα άναδιναν ένα άρωμα εργασίας και παρθενικότητας, άσστηρής μοναξιάς και χάριτος.

Ένω έρριχνα στο σύνολο αυτό των άρκετά προβληματικών πραγμάτων μια ματιά γρήγορη κι' άνήσυχη, ρουφώντας άπληστα το γλυκύτατο άρωμα που άναδινόταν από το παρθενικό αυτό δωμάτιο, ξαφνικά ένα χέρι άκούμπησε στον ώμο μου.

Άνατρίχιασα σά να ήταν αυτή ή ίδια...

Μα όχι, δεν ήτανε δυνατό να κάνω τέτοια σύγχυσι, το χέρι ήτανε βαρύ και στ' ατύχια μου άντήχησε το δυνατό γέλιο του μπάρμπα-Σταμάτη.

— Κύριε Πέτρο!

Το ά κάκου ζήτησα να έρω μιάν εύλογη δικαιολογία.

— Η πόρτα ήταν άνοιχτή.

Αυτό μονάχα μπόρεσα να έρω και να το ψιθυρίσω σά χαμένος.

— Κι' όμως θά μπορούσα να όρκιστώ, πως την έκλεισα και πολύ καλά μάλιστα, με τα ίδια μου τα χέρια. Λοιπόν, θελήσατε να βεβαιωθείτε και σεις ό ίδιος, αν ήτανε δυνατό, όπως με ρωτήσατε, να κατοικήση κανείς εδώ μέσα; Να που βεβαιωθήκατε τώρα, είσατε ευχαριστημένος; Έλάτε δά, κύριε Πέτρο, μην κοκκινίζετε τόσο πολύ! Είσατε παιδί ακόμα! Δεν είναι και πολύ μεγάλο το κακό... φτάνει μονάχα ή κυρία Άβριλ να μη μάθη τίποτα. Με μεγάλη δυσκολία θά σάς συγχωρούσε γιατί δεν άνέχεται ν' άνακατεύονται οι ξένοι στις υποθέσεις της. Να είστε όμως ήσυχος, έγω βέβαια δεν θά το πώ.

Κι' όμως έχω κάθε λόγο να πιστεύω πώς το είπε. 'Η Λουκία έμαθε πώς στο διάστημα της απουσίας της, παραβίασα το άσυλό της. 'Επίσης είναι πολύ πιθανόν, πώς θα έμαθε ότι ρώτησα τον ταχυδρομικό διανομέα, αν της πήγαινε ποτέ επιστολές — μία έρωτισ στις άτοπος, στην όποια δόθηκε ή καθαρή απάντησι: «Ποτέ δεν ήρθε καμιά επιστολή γι' αυτήν».

Ναί, ο φτωχός αυτός διάβολος θα φλυάρησε χωρίς άλλο, γιατί πώς άλλοιώς να εξηγήσω το περήφανο και σχεδόν έχθρικό ύφος που πήρε απέναντί μου ή κυρία 'Αβρίλ;

Προτού καλά-καλά τη γνωρίσω, πήγαινα, λοιπόν, να τη χάσω με τις άδεξιότητες που μ' έσπρωχνε να κάνω ή έρωτευμένη και νεανική μου καρδιά;

IV

ΤΟ ΠΕΙΣΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΒΡΙΑ

ΕΚΕΙΝΗ την άνοιξι, μη έχοντας σχεδόν καθόλου άρρώστους, δικαιολόγησα τη γνώμη ενός φίλου μου φαρμακοποιού στην ίδια πόλι, που μου έλεγε συχνά:

— Πιστέψτε με, κύριε Σερβώ, πρέπει και σεις και γώ ν' αλλάξουμε δουλειά. Σ' έναν τόπο σαν κι αυτόν, που έχει τόσην ύγεία και κείνοι που διατάζουν και κείνοι που κατασκευάζουνε γιατρικά είναι έντελώς περιττοί.

Περνούσα, λοιπόν, τον καιρό μου, δουλεύοντας μια μεγάλην ιστορική μονογραφία για ένα μοναστήρι των περιχώρων, μια πολύ περίεργη οικοδομή, που έχρονολογείτο από την εποχή του Λουδοβίκου του Χοντρού.

Για να πηγαίνω σ' αυτό το μοναστήρι ήμουν υποχρεωμένος — μά στ' αλήθεια, ήμουν υποχρεωμένος; υπήρχαν τότε άλλοι δρόμοι... — να περνάω μπροστά από το έρημο μέγαρο, που είχε ανασταθεί την έπιστάσιά του ο μπάρμπα-Σταμάτης, μπροστά από το σπιτάκι της Λουκίτσας, όπως φωνάζανε τα παιδιά την κυρία 'Αβρίλ.

Σχεδόν πάντα, ή Λουκία καθότανε μπροστά στο παράθυρο ζωγραφίζοντας και μόλις ένα μικρό χάρισμα τη χάριζε από το δρόμο.

Όσες φορές περνούσα, έβλεπα κάτω από τον μεγάλο κεφαλόδεσμο των χρυσών μαλλιών της, ένα μέτωπο σκυμμένο προσεχτικά και τὰ μακριά βλέφαρά της, που ποτέ δεν σηκώνοντουσαν σ' ό,τι κι' αν έκανα.

Του κάκου έβηχα, φώναξα το σκυλί μου ή χτυπούσα δυνατά το μαστίγιό μου, αν ήμουν με την άμαξα. Μια φορά μάλιστα έπιχείρησα να την τρομάξω, κάνοντας τ' αλυσό μου ν' άφηνιάση. Μά δεν κατώρθωσα τίποτα.

Δεν έβλεπε και δεν άκουε τίποτα. Θάλεγε κανείς πώς δεν υπήρχα γι' αυτήν. Τις περισσότερες φορές εξακολουθούσε τη δουλειά της ήσυχα-ήσυχα, άλλοτε πάλι απομακρυνόταν λίγο από το τελάρο, για να κρίνη καλύτερα το έργο της, τραγουδώντας ένα έγχωρο τραγούδι, που ή εμφάνισί μου δεν το διέκοπτε καθόλου...

Η φωνή της ήταν ένα πραγματικό κελάϊδισμα πουλιού. Τραγουδούσε θαυμάσια τὰ παλιά εκείνα τραγούδια, που μοι θύμιζαν τις άγαπημένες αναμνήσεις της παιδικής μου ήλικίας, γιατί συχνά με νανούριζε στα γόνατα της μητερούλας μου, που την έχασα πολύ μικρός...

Στο στόμα της τὰ τραγούδια αυτά αλλάζανε με την προσηθήκη νεώτερων σκοπών ή μερικών στροφών, που δείχνανε πώς ή Λουκία

προτού έρθή στον τόπο μας, θα σύχναζε στα θέατρα. Πρέπει να όμολογήσετε, πώς και μια φιλάρεσκη άκόμα, δεν θα μεταχειριζότανε προκλητικώτερη διαγωγή!

Έξ αιτίας της ακούσιας άργίας μου, έπεφτα συχνά σέ ρεμβασμούς, που πρωτίτερα ήσαν άγνωστοι στην ιδιοσυγκρασία μου. Και σ' όλους αυτούς τους ρεμβασμούς μου, ένα πρόσωπο πάντα παρουσιαζόταν, έρεθιστικό και χαριτωμένο: 'Εκείνη!

Αυτήν είχα πάντα μέσα στη σκέφι μου και μπρος στα μάτια μου, όταν περιφερόμουν στα έρειπωμένα κελιά του μοναστηριού, που το μεταχειριζόμουν για να σκοτώνω τις ώρες της άργίας μου.

Του κάκου άναζητούσα έναν τρόπο για να την πλησιάσω, για να προσελκύσω την προσοχή της. "Ό,τι κι' αν έκανα, ό,τι κι' αν σοφίζόμουν, δεν έφερνε κανένα αποτέλεσμα.

Τέλος ένα θράδυ, που καθόμουν σκεπτικός και περιλύπος στον κήπο του σπιτιού μου, κτύπησα ξαφνικά το μέτωπό μου, φωνάζοντας σαν άλλος 'Αρχιμήδης: «Εύρηκα!».

Πραγματικά πίστευα πώς είχα βρή ένα αλάνθαστο μέσο, για να σπάσω τον πάγο. 'Η σωπηλή αντίπαθεία που μου έδειχνε, δεν θα έφτανε φυσικά ως το σημείο να την κάνη ν' άρηθή μια παραγγελία. 'Όπωςδήποτε θα με δεχόταν, θα μου μιλούσε και θ' άποφάσιζε να μου άπαντήσει ναι ή όχι.

Για να έκτελέσω το σχέδιό μου αυτό, έπωφελήθηκα μια μέρα που τη βρήκα να κάβεται έξω από το σπιτάκι του μπάρμπα-Σταμάτη και να στολίζει μια κούκλα, για ένα από τὰ κοριτσάκια του.

Αυτή τη φορά κατώρθωσα να την κρατήσω με μια λέξι: Είχα να της ζητήσω κάτι... Τὰ λουλούδια της μ' ενδιέφεραν πολύ, μου άρεσαν εξαιρετικά και θα έπιθυμούσα ν' άποκτήσω ένα πολύ μικρό μπουκέτο, καμωμένο από το πινέλο της... κι' αν αυτό ήταν πολύ... άκόμα λιγώτερο... έστω κι' ένα μονάχα τριαντάφυλλο.

Μά κύτταξε μ' ένα βλέμμα έκπληκτο και λιγάκι ειρωνικό:

— Μά κύριε, έχετε υπερβολικήν ιδέα για τις γνώσεις μου. Δεν κάνω τίποτα παραπάνω, από το να μουντζουρώνω χαρτόνια, που τέτοια μπορείτε να βρήτε όσα θέλετε παντού, την Πρωτοχρονιά...

— Κι' όμως, κυρία, υπάρχει μέσα στην έκκλησία ένα μπουκέτο δικό σας...

— "Ω!, αυτό είναι άλλο πράγμα, άποκρίθηκε κοκκινίζοντας. Το έκανα για άτομική μου ευχαρίστησι... και ήθελα να το τοποθετήσω εκεί, χωρίς να μάθω κανέναν τίποτα, μά ό παπās έχει κάτι μάτια... Δείχτηκε πολύ καλός και φιλοφρονητικός απέναντί μου, μά και λίγο περίεργος... Μισώ την περιέργεια, πρόσθεσε με μια χαρακτηριστική έκφρασι άνυψώνοντας το κεφάλι της σχεδόν άπειλητικά.

Θέλησα να έπιμεινω.

— Συγχωρήστε με, έπανέλαθε μ' έναν τόνο κατηγορηματικό, που δεν με άφηνε να έχω καμιά έλπίδα. "Έχω πολύ περισσότερη δουλειά, από όση μπορώ να κάνω.

"Ετσι, τὰ πρώτα λόγια που μου είπε, ήτανε μια άρνησι. "Έπρεπε, βέβαια, να θεωρώ την υπόθεσί μου τελειωμένη και να μη την σκέπτωμαι πια. Μά δε μπορεί κανείς να κάνη πάντα ό,τι θέλει. "Ετσι κι' εγώ δε μπορούσα να ξεχάσω τη γυναίκα αυτή, που με περιφρονούσε.

Μήνες ολόκληρους έμοιαζα με το σκυλί του περβολάρη της παροιμίας, το ζηλιάρικο εκείνο σκυλί, που δεχότανε να μη δαγκάση τον προκλητικό μεζέ που θρικόταν μπροστά του, με τον όρο να μην τον δαγκάση και κανέναν άλλος.

Περιφερόμουν παντού γύρω από το σπιτάκι της, κατασκόπευα από μακριά, θεβαιωνόμουν πώς κανέναν δεν έρχότανε να δει την ξανθή έχθρά μου, που δεν είχε άλληλογραφία με κανένα.

Είχα μάλιστα την παιδική άνοησία να την παρακολουθώ και στο Παρίσι, ακολουθώντας κατά πόδας τα βήματά της μιάν ολόκληρη μέρα. Ο Θεός ξέρει τους δρόμους που έκανα και πόσο χτυπούσε η καρδιά μευ κάθε φορά που σταματούσε μπροστά σε καμιά πόρτα!

Εύτυχως όλες της ή επισκέψεις δεν ήτανε τίποτ' άλλο, από αθωότες βόλτες από μαγαζί σε μαγαζί... για δουλειές...

Ανάσaina με άνακούφισι, όταν την έβλεπα να θγαίνει ύστερα από πέντε λεπτά, μ' ένα μικρό δέμα κάτω από την μασχάλη.

Προτού νυχτώση τράβηξε μ' όλα της τα δέματα προς το σιδηρόδρομο και μου φάνηκε, χωρίς να μάθω ποτέ αν γελάστηκα, πώς ανεβαίνοντας αργά σ' ένα θάγوني δευτέρας θέσεως, μισογύρισε προς το μέρος μου και πώς έπνιξε ένα ξέσπασμα γέλιου, κάτω από το βέλο, που της σκέπαζε το πρόσωπο.

Τό επαναλαμβάνω, πώς η αναγκαστική αεργία μου, οι ρεμβασμοί και ή πλάνες που μου γεννούσε, αυτά και μόνο μπορούσαν να δικαιολογήσουνε πολλές άδικαιολόγητες άνοησίες, που έκανα τότε.

Μπορούσα ακόμα να προσθέσω τα είκοσιέξη χρόνια μου και την έλλειψη κάθε ενδιαφέροντος, που θα κεντούσε την φαντασία μου και την καρδιά μου για τη ζωή και μάλιστα σε μιά τέτοιαν ήλικία, που έχει ανάγκη από συγκινήσεις.

Σε λίγον καιρό όμως, σοβαρές εϋθύνες με άποσπάσανε από τις χίμαιρές μου. Μιά επιδημία είχε ξεσπάσει στον τόπο, που είχε φοβερές και άπότημες μαζί συνέπειες. Πολλοί πέθαιναν από την επιδημία, μέσα σε ελάχιστες μέρες και ή εϋθύνη του γιατρού ήταν μεγάλη.

Από παντού με ζητούσαν. Δεν εύρισκα ούτε μιά στιγμή για να ξεκουραστώ και με τις τόσες άπασχολήσεις μου και την καταπληκτική δραστηριότητα που άπαιτούσε ή περίστασι, κατάρθωσα χωρίς μεγάλο κόπο να διώξω έντελώς από μέσα μου την εικόνα της Λουκίας.

Αλήθεια είχα πολλά άλλα πράγματα να κάνω, παρὰ να σκέπτομαι μιάν ωραία γυναίκα, που με κορόιδευε, ή να ψάχνω σά χαμένος να βρω εύκαιρίες για να τη δω. Απορροφήθηκα ολόψυχα από τους άρρώστους μου, από το πρωί ως το βράδυ το άμαξακι μου αϋλάκωνε τους δρόμους, φέρνοντάς με από το ένα χαροκαμένο σπίτι στο άλλο.

Μαρικές εύτυχισμένες περιστάσεις, που έσωσα από το θάνατο τους άρρώστους μου, με άνυψώσανε στη συνείδησι εκείνων, που είχαν υποδεχθί την άφιξί μου στον τόπο, κουνώντας σκεπτικοί το κεφάλι τους:

— «Ο γυιός Σερβώ θαδίζει στα ίχνη του πατέρα του».

Στην αρχή αϋτό το είχαν πη με συγκατάβασι, τώρα το λέγανε με πεποίθησι. Κι' αϋτή ακόμα ή φραγκίσκα άρχισε να δείχνη σε μένα κάποιαν εκτίμησι, μη φτάνοντας όμως ακόμα να μου εκδηλώνη φανερά την εκτίμησί της αϋτή.

Τέλος είχε άνοιχτή στην καλή μου θέλησι ένα λαμπρό πεδίο άγώνος, για να κατακτήσω τη συμπάθεια και την εκτίμησι σου κόσμου. Και πραγματικά διακρίθηκα όσον καιρό κρατούσε το κακό. Σε λίγο άρχισε κάποια ύφεσι και με τη βοήθεια της έποχής εκείνης του χρόνου, θάλεγε κανείς πώς ή επιδημία είχε σχεδόν περάσει, άφήνοντας πίσω της άρκετά έρηνωμένα σπίτια...

V

ΜΙΑ ΑΠΡΟΣΔΟΚΗΤΗ ΕΥΚΑΙΡΙΑ

ΕΙΧΑ άρχισει, λοιπόν, να πιστεύω πώς το κακό είχε περάσει έντελώς όταν ξαφνικά ένα θράδυ έφτασε τρέχοντας και λαχανιασμένο στο σπίτι μου ένα από τα παιδιά του μπάρμπα-Σταμάτη, με δάκρυα στα μάτια και παρακαλώντας με να τρέξω άμέσως: «Η νύνα του Λουκιανού είχε «τον κακό πυρετό!».

Ήταν άρρώστη, πολύ άρρώστη... Από πολλές μέρες ήτανε στο κρεβάτι, χωρίς ν' αφήνη να φέρουνε το γιατρό, μὰ τώρα ή κατάστασί της είχε χειροτερέψει, σε σημείο που να μη μporή πειά να άπαντήρη τίποτα, να μη μporή να άπαγορέψη τίποτα.

Και βέβαια, έλεγε ο μικρός, χωρίς άλλο θα πεθάνη... Να πεθάνη! Η ταραχή που μου έφερε αϋτή ή ιδέα του θανάτου, συνδυασμένη με τ' όνομα της Λουκίας, μου έδειξε πώς ή άδιαφορία που νόμιζα πώς άρχισα να αισθάνωμαι άπέναντι της κυρίας Αβρίλ για την περιφρόνησι που μου έδειχνε, δεν ήτανε τόσο μεγάλη, όσο υπέθετα ή επιθυμούσα.

Να πεθάνουν αϋτά τα λεπτά και μεταξένια παιδικά μαλλιά, να κλειστούνε για πάντα εκείνα τα γαλανά και άθώα μάτια, να σβύση παντοτεινά το χαμόγελο εκείνο... όχι, ήταν αδύνατο...

Εξη έδομάδες τώρα, που διαρκούσε αϋτή ή καταραμένη επιδημία, είχα δη πολλές νέες κοπέλλες να πεθαίνουν και ή άταραξία και ή άσυγκίνητη ψυχραιμία, που κάθε γιατρός έπιβάλλει στον έαυτό του, σάν πρωταρχική άνάγκη του έπαγγέλματός του και που του γίνεται ύστερα σιγά-σιγά μιά συνήθεια, δεν μου ήταν άγνωστες.

Πίστευα πώς είχα άρχισει ν' άποκτώ κι' εγώ αϋτή τη συνήθεια του έπαγγέλματος, μὰ να τώρα που στο άκουσμα αϋτής της τρομερής ειδήσεως, ή ψυχραιμία μου μ' έγκατέλειπε άμέσως. Τί ήτανε, λοιπόν, για μένα ή νέα αϋτή, ή άγνωστη;

Πετάχτηκα άμέσως από το τραπέζι, σπρώχνοντας μακριά το φαγητό μου, που δεν είχα άγγίξει ακόμα και άποκρίθηκα με σκληρότητα στη φραγκίσκα, που επέμενε να με κρατήση, για να φάω πρώτα. Ετοιμάστηκα στο λεπτό και κεντώντας το άλογό μου, που δεν ήτανε και τόσο περίφημο στο τρέξιμο, το άνάγκασα να κάνει ένα φρενήρη δρόμο, στον όποιο δεν ήτανε καθόλου συνηθισμένο.

Σε είκοσι λεπτά της ώρας, έχοντας αϋτή τη φορά την άδεια, περνούσα το κατώφλι του μεγάλου δωματίου, όπου άλλοτε είχα εισχωρήσει αϋθαίρετα, χωρίς άδεια.

Τα παραπετάσματα του κρεβατιού ήτανε τώρα άνοιχτά και—ω Θεέ μου! — το κεφάλι εκείνο με τα λυμένα μαλλιά, που κυλιότανε στο προσκέφαλο με την ταραχή του πυρετού που το φλόγιζε, ήτανε πραγματικά το κεφάλι της Λουκίας.

Κοιτόταν αλήθεια εκεί, άφωνη από τον πυρετό, εκείνη που άλλοτε τραγουδούσε από το παράθυρό της, με τόσο ζωηρή και γλυκειά φωνή...

— Α!, κύριε Σερβώ, μου είπε ή κυρά-Σταμάταινα με φωνή συγκινημένη, νομιζω πώς είνε χαμένη. Από σήμερα το πρωί έπεσε σε λήθαργο και δεν συνέχεται καθόλου, παρὰ μόνο για να φωνάξη νά της πάμε λίγο νερό... Άλλοτε πάλι παραληρεί και είνε σπαργυμός να την άκούτε, όταν ο πυρετός άρχιζη ν' ανεβαίνει... Φαίνεται πώς ή άρρώστεια της έχει προσβάλλει το κεφάλι... Τό καταλαβαίνουμε αϋτό, γιατί τη βλέπουμε πάντα να φέρνη το χέρι της σ'

αυτό και να το σφίγγω, σά να πρόκειται να σπάσει... Από πολλές μέρες μου φαινόταν λίγο αλλαγμένη. Την έβιαζα να συμβουλευθώ το γιατρό, μ'αυτή μου αποκρινόταν: «Μπα! Θά γιαιτρευτώ μόνη μου, κι' ύστερα, αν ήρθε η ώρα μου, καλὰ κατευόδιο...». Ναι, κυριε, μ' αυτό τον τρόπο σκεπτόταν. Είμαι βέβαιη πώς θα κόλλησε, όταν περιποιώτανε τη γειτονιά σου, ή Νικόλενα, που πέθανε από την επιδημία. Του κακού προσπαθούσα να την εμποδίσω να πηγαίνει να την βλέπει. Εύρισκε πάντα λόγους, για να με κάνει να σωπαίνω: «Αν δεν πάμε μείς, ποιός θα ενδιαφερθώ και ποιός θα λυπηθώ αυτή τη δυστυχισμένη, αφού είναι ολομόναχη στον κόσμο...». Είχε χρυσή καρδιά, κύριε, και ήταν γεμάτη θάρρος και ψυχραιμία!... Τι δυστύχημα, Θεέ μου, αν πεθάνει τώρα κι' αυτή!...

— Τ'είν' αυτό που λέτε!, της φώναξα, σπρώχνοντάς την σχεδόν απότομα. Θά τη σώσωμε, θά τη σώσωμε!

Πλησιάσα στο κρεβάτι και πήρα το χέρι της δυστυχισμένης άρρωστης, που φλεγόταν από τον πυρετό. Έσκυψα πάνω της. Τα σβυσμένα της μάτια, όπου πρώτα έλαμπε ένα είδος γλυκειάς μέθης, μισανόιχτηκαν κι' ένα όνομα, που μόλις ψιθυρίστηκε μ' ασθενική φωνή, ξέφυγε από τα ξεραμένα της χείλη:

— Έρρίκε!

Αφ'ησά να πέση το χέρι που κρατούσα. Στις προηγούμενες αγωνίες, μου, τις άοριστες εκείνες αγωνίες, που μου ήταν αδύνατο να τις προσδιορίσω καθαρά, ανοίχτηκε η σκληρή πληγή της ζηλοτυπίας. Ω! αυτή την ήξερα από καιρό... Στις ταραγμένες νύχτες της αγωνίας μου, με βασάνιζε συγκεχυμένα, χωρίς να μπορώ να της δώσω το αληθινό της όνομα, με τα έβλη της, που μου μάτωναν την καρδιά...

Τώρα το σκοτισμένο μου μυαλό φωτιζότανε ξαφνικά από το σκληρό φως της αλήθειας. Ένας άλλος ήταν στη μέση που η Λουκία τον καλούσε τις στιγμές του παραληρηματός της, ένας άλλος που δεν τον ήξερα κι' ούτε υπωπτευόμουν την ύπαρξή του...

Έρρίκος, ποιός ήταν, λοιπόν, αυτός, τί έκανε κείνη την ώρα που τον καλούσαν και που είχε υποχρέωση να βρίσκεται εδώ;

— Έρρίκε!, επανέλαβε η άρρωστη, με φωνή τόσο τρυφερή και γλυκειά, που μου ράγιζε την καρδιά.

— Πολλές ώρες τώρα δεν κάνει τίποτ' άλλο, από το να προφέρει αυτό το όνομα, είπε η κυρά-Σταμάταινα. Θά είναι, χωρίς αμφιβολία, κάποιος δικός της... Αν ήξερα που βρίσκεται, θά πήγαινα να τον φωνάξω.

Μιά τέτοια ιδέα, αν και ήταν έντελως απραγματοποίητη, μ' έρριξε σ' αληθινή απελπισία.

— Ε! καλά, σκέφτηκα μ' έναν άγριο έγωισμό, έστω. Αν πεθάνει δεν θά ξαναβή αυτό τον Έρρίκο, δεν θά τον φωνάξω, δεν θά τον σκεφτώ πιά...

Τόσος θυμός! Τόση κακία!... Βέβαια, δέ μπορούσε πια να κρυφτεί: Ήμουν έρωτευμένος... Ήμουν έρωτευμένος, αφού όλα αυτά τα κακά συναισθήματα, που ακολουθούνε τη ζηλοτυπία και είνε αχώριστα απ' αυτήν, πνίγουν μέσα μου το δυνατότερο ένστικτο του γιατρού, το αίσθημα του καθήκοντός του, που τον σπρώχνει, πρώτα και πάνω απ' όλα, να προσπαθήσει να νικήσει με κάθε μέσο την άρρώστεια.

Κι' όμως την περιποιήθηκα, σά να κρεμόταν η ίδια η ζωή μου από τη σωτηρία της δικής της, όπως δεν περιποιήθηκα ποτέ κανένα, σαν παιδί μου, σαν αδελφή μου.

Πήγαινα δυο και τρεις φορές την ημέρα, κλέβοντας τον απαραίτητο χρόνο από το φαγητό μου κι' από τον ύπνο μου και δεν ξε-

κολλούσα από το προσκέφαλό της, καρδοκλώντας με αγωνία την καλυτρεύει του σφυγμού της, το πέσιμο του πυρετού, τη βαθμιαία επάνοδο των διανοητικών της δυνάμεων, όλα εκείνα τα συμπτώματα της, καλύτερεύσεως, που διαδεχόντουσαν σιγά-σιγά την αναισθησία.

Η άρρώστεια της είχε σοβαρές υποτροπές, μα τέλος είδα τους κόπους μου ν' ανταμοιβώνται. Είδα επί τέλους το βλέμμα της που το περιέφερε γύρω απ' το δωμάτιο, με την εκπληξι ζωγραφισμένη στα χλωμά χαρακτηριστικά του προσώπου της.

Ακουσα το βαθύ στεναγμό της κούρασης και της υγείας μαζύ, που βγήκε από το άλαφρωμένο στήθος της και τον πρώτο ψίθυρο των τόσο χλωμών χειλιών της, που όμως μάς χαμογελούσανε, για να μάς καθησυχάσουν.

— Τη σώσατε, όπως το υποσχεθήκατε, φώναξε η κυρά-Σταμάταινα, βλέποντάς με με σεβασμό.

Θ' έλεγε κανείς, πώς η αγαθή γυναίκα θρυσκόταν μπροστά σ' ένα νέο γιατρό Σερβώ, που είχε ανυψωθεί πολύ στη συνεδησί της.

Όσο για μένα, ποτέ μου δεν κατάλαβα τόσο καλά, πόσο μεγαλύτερο υποδόχησα για τη θεραπεία του πολύτιμου και χαριτωμένου αυτού πλάσματος.

Μου φάνηκε πως απέσπασα με τα ίδια μου τα χέρια από την καταστροφή, αυτό το λεπτό κι' αιθέριο πλάσμα. Κι' εύρισκε ακόμα περισσότερο θαυμά και μεγάλη την εύχαριστήσι που ένοιωθα, αφού, όπως φαινόταν ως εκείνη τη στιγμή τουλάχιστον, ήταν έντελως άφιλοκερδής.

Την ημέρα που η άρρωστη άνασκήθηκε στους άγκωνες της, με το χλωμό και αδυνατισμένο πρόσωπό της, τα θαυλωμένα της μάτια, στηριζόμενη πάνω στο διάφανο, σαν το κερί, χέρι της, έχοντας δεμένο το κεφάλι μ' ένα παλινό ασπρο δαντελωτό κεφαλόδεσμο, που κρύβοντας τα μαλλιά της, έδινε στην παιδική κι άρρωστημένη φυσιογνωμία της μια γλυκειά έκφραση, μου είπε με φωνή απαλή, που διακοπτόταν από την ασθενική ακόμα άναπνοή της:

— Αλήθεια!... πρέπει, λοιπόν, να ζήσω ακόμα;

Δάκρυα ακούσια, δάκρυα χαράς ανέβηκαν στα μάτια μου.

— Βλέπω πως έχετε κιόλας συμβουλευθώ τον καθρέπτη σας. Αυτό είναι καλό σημάδι, της είπα, προσπαθώντας να γελάσω για να κρύψω τη συγκίνησή μου.

— Ω! θά εμπνέω τον τρόπο, χωρίς άλλο!... Πόσο είμαι αδυνατισμένη! Φτωχά μου χέρια... Δεν έμεινε άλλο, από το δέρμα και τα κόκκαλα, κυττάξετε... και πόσο είμαι αδύνατη!

— Είσατε τόσο πολύ άρρωστη!, φώναξε η κυρά-Σταμάταινα.

— Άρρωστη; Κι' όμως δεν υπέφερα καθόλου. Έβλεπα μονάχα φριχτά όνειρα... Μα η αδυναμία αυτή! Είμαι σά μωρό παιδί, που μόλις γεννήθηκε... άνικανη να στριφογυρίσω στο κρεβάτι και δεν ξέρω γιατί, χωρίς να είμαι λυπημένη, αίσθάνομαι την επιθυμία να κλάψω...

— Κοιμηθείτε, της είπα. Ξεκουραστήτε... όλα πηγαίνουνε καλά...

— Χάρι σε σάς, κύριε... Μου είπατε κιόλας, πως με περιποιηθήκατε με τόσην άφοσίωσι! Σας ευχαριστώ... και σας ζητώ συγγνώμη.

— Συγγνώμη; Και γιατί, Θεέ μου!...

— Ω!...

Σταμάτησε για λίγο, χαμογέλασε πάλι με λίγη πονηρία και ύστερα πέφτοντας στο προσκέφαλό της ξαναπλημένη:

— Μή με θιάζετε νά συγκεντρώσω τις σκέψεις μου, είπε με φωνή αδυνατισμένη. Μοῦ φαίνεται πῶς ἡ προηγούμενες σκέψεις μου ἐξαφανίστηκαν καὶ πῶς ἔχω ἀποκτήσει τώρα ἐντελῶς καινούργιες, πῶς ἀρχίζω νά μπαίνω σὲ μιὰ νέα ζωή. Θὰ σὰς ξαναδῶ, κύριε Σερβῶ.

Νὰ με ξαναδῇ!... Ἐπιθυμοῦσε, λοιπόν, νά με ξαναδῇ, ἂν καὶ δὲν εἶχε πειὰ τὴν ἀνάγκη μου... Ἡμῶνα τόσο χαρούμενος ὅλην ἐκείνη τὴν ἡμέρα, πού ὁ Φραγκίσκος με κύτταξε πολλές φορές κρυφά, σὰ νά σκεφτόταν:

— Τί τρελλός! Μὰ τί τοῦ συνέβη, λοιπόν; Ἀ!, αὐτὰ δὲν ταιριάζουν καθόλου σ' ἓνα γιατρό!

* * *

Καὶ τὴν ξαναεἶδα, ὅπως τὸ εἶπε. Ἡμῶν ἐκεῖ τὴν πρώτη μέρα, πού σηκώθηκε καὶ ἀποπειράθηκε νά κάνῃ τὰ πρῶτα κλονούμενα βήματά της. Στηρίχτηκε πάνω μου καὶ σύρθηκε ὡς τὸ παράθυρο.

— Ὡ! ὁ ὥραίος ἥλιος! πόσο με ζεσταίνει!, φώναξε μ' εὐχαρίστησι. Καὶ τὸ λειβάδι πόσο ὡμορφο εἶναι! Μοῦ φαίνεται πῶς ὅλα ἀναστήθηκαν μαζί με μένα καὶ πῶς τὰ τριαντάφυλλα ποτὲ δὲν εἶχανε τόσο ἐξαιρετικὴ εὐωδία, πρόσθεσε κλίνοντας πρὸς τὰ ἔξω, γιὰ νά μυριστῇ τὰ λουλούδια τῆς ροδωνιάς, πού κρεμόταν ἀπὸ τὸ παραθυρόφυλλο.

Σχεδὸν ἀμέσως, τὸ βλέμμα της στράφηκε πάνω μου, γεμάτο εὐγνωμοσύνη καὶ φαινόταν σὰ νά μοῦ ἔλεγε:

— Σεῖς μοῦ δώσατε πάλι τὸν ἥλιο, τὰ λειβάδια, τὰ τριαντάφυλλα, ὅλα τ' ἀγαθὰ αὐτοῦ τοῦ κόσμου...

Στηριζόμενη στὸ μπράτσο μου ἐπίσης, ἔκανε τὸν πρῶτο της περίπατο στὸ ὑπαιθρο, σύντομο στὴν ἀρχὴ καὶ ὕστερα μεγαλύτερο. Ἡ ἐπιδημία εἶχε περάσει πειὰ ἐντελῶς κι' ἔτσι ξαναβρῆκα τὴν παλιά μου ἀνάπαυση, γιὰ τὴν ὁποία μακάριζα τὸν ἑαυτό μου, γιατί τώρα εἶχα πῶς νά τὴ μεταχειριστῶ εὐχάριστα.

Βγαίναμε μαζί ἔξω. Μιὰ μετρημένη γυμναστικὴ ἀποτελοῦσε ἓνα μέρος ἀπὸ τὴν ὕμεινι δίαίτα, πού διέταξα. Κάθε μικροεκδρομὴ μας γύρω στὸ δάσος, ἀπέδιδε πραγματικὰ τὸ ρόδινο χρῶμα στὸ πρόσωπο τῆς Λουκίας, πού εἶχε ἀρχίσει ν' ἀναρρώνῃ καὶ κάποια λάμψι στὰ μάτια της.

Ὅλη τὴν ἐβδομάδα τὸ δάσος ἦταν ἔρημο, γιατί οἱ ἐπισκέπτες ἐρχόντουσαν σχεδὸν μονάχα τὴν Κυριακή. Τὸ δάσος αὐτὸ εἶνε ἀντάξιο στὴν ἑκτασί μετὰ τὰ μεγαλοπρεπῆ δάση τῆς Ἑρμενονθίλ, μὰ εἶνε περισσότερο παραμελημένο, τόσο πού νά θρίσκεται σὲ πολλά μέρη του σὲ πρωτόγονη σχεδὸν κατάστασι.

Περιπατούσαμε στὰ σκιερὰ καὶ ἄγρια αὐτὰ μέρη μαζί με τὴν Λουκία. Κάποτε σματατούσαμε, γιὰ νά διαβάσουμε μιὰν ἐπιγραφή μισοσβεσμένη, πάνω σὲ καμμιὰ παλιὰ πέτρα. Ἡ Λουκία ἤξερε πολὺ καλὰ ὅλες τὶς γωνιὲς τοῦ ὥραιου αὐτοῦ μέρους, γιατί τὸ εἶχε ἐξερευνησὲι τόσες φορές στὰ τρία χρόνια πού καθότον ἐκεῖ.

Μὲ ὠδηγοῦσε, λοιπόν, ὅπου ἤθελε αὐτὴ καὶ μοῦ φαινότανε πῶς τὰ πράγματα αὐτά, πού τὰ ἤξερα πειὰ πολὺ καλύτερα κι' ἀπ' τὴν ἴδια, παίρνανε ἓνα καινούργιο ἐνδιαφέρον ἀληθινῶν ἀνακαλύψεων, καθὼς τὰ ξανάβλεπα μ' ἓνα τέτοιον ὁδηγό.

Τὸ δάσος καὶ τὰ ἀπειρα ἀξιοπεριέργα του, ἦτανε τὸ συνηθισμένο θέμα τῶν συνομιλιῶν μας. Ἡ Λουκία μιλοῦσε κομψότατα καὶ γιὰ τὸ παραμικρὸ θέμα, θὲ τὸν τρόπο τῶν Παρισινῶν ὅλων τῶν τάξεων, μὰ ἡ ὁμιλία της αὐτὴ, ὅσο μικρὴν ἀξία κι' ἂν εἶχε, δὲν ἤ-

τανε ποτὲ κοινὴ. Φαινότανε μάλιστα πῶς ἤξερε ἄριστα πολλὰ πράγματα, πού δὲν τὰ εἶχε ποτὲ διδαχθῇ.

Θὰ εἶχε, φαίνεται, μαζέψει ἀπὸ δῶ κι' ἀπὸ κεῖ, σ' ἓναν κύκλο φωτισμένο, διαφορὲς γνώσεις, καὶ μιὰ μνήμη ζωερὴ με μιὰ δυναμὶ ἀφομοιώσεως, πολὺ φυσικὴ γιὰ τὸ φύλο της, συνδυασμένες μ' ἀρκετὴ δόσι φυσικῆς ἐξυπνάδας, πού ἐμπόδιζε νά παρατηρησῇ κανεὶς πῶς ὅλες αὐτὲς ἡ γνώσεις ἦτανε ξένες καὶ πῶς ἡ ἴδια οὐκ εἶχε καμμιὰ καλλιέργεια.

Ποτὲ τοῦλάχιστον ἡ ἀμάθειά της δὲν προδόθηκε ἀπὸ καμμιὰ ἀνοησία. Θαύμαζα ἰδιαίτερα τὴν ἐπιτηδειότητά της, ν' ἀποφεύγῃ τὰ προσωπικὰ ζητήματα, χωρὶς ὅμως μ' αὐτὸ νά μοῦ δείχνῃ καμμιὰ δυσπιστία.

Πάντα τύχαινε ν' ἀρχίσῃ τὸ γλυκὸ του τραγοῦδι κανένα πουλί, ἢ νά παρουσιαστῇ ξαφνικὰ μπροστά μας κανένα σπάνιο λουλουδί, γιὰ νά τράβῃ τὴν προσοχή της καὶ νά σταματήσῃ στὰ χεῖλῃ μου ἓναν ἀσύνετο λόγο πού ἀποτολμοῦσα νά πῶ.

Θυμῶμουν, ἄλλωστε, πολὺ καλὰ, πῶς δὲν ἦταν εὐκολο πρᾶγμα νά ὑποταχθῇ καὶ νά κατακτηθῇ ἡ Λουκία καὶ προφυλαγόμενα νά μὴ χάσω τὰ πλεονεκτήματα, πού μόλις πρὶν ἀπὸ λίγον καιρὸ εἶχα ἀποκτήσει.

Κι' ὅμως πόσο ἐπιθυμοῦσα νά μποροῦσα νά τὴ ρωτήσω: «Καὶ ὁ Ἑρρίκος ἐκεῖνος καταποντίστηκε μέσα στὴν αὖσσο μαζί με τὸν ἐφιάλτη τοῦ πυρετοῦ, ἢ πρέπει νά πιστεύω πῶς τὸν θυμῶστε ἀκόμα;».

Ἀναγκαζόμουν νά ὁμολογήσω στὸν ἑαυτό μου, πῶς ἡ τελευταία αὐτὴ ὑπόθεσι θὰ κατέστρεφε ὅλη τὴν εὐχαρίστησι τῶν περιπάτων μας, εὐχαρίστησι πού, ἄλλωστε, δὲν θὰ κρατοῦσε πολὺν καιρὸ ἀκόμα, γιατί μόλις τὸ ἐπιτρέψαν ἡ δυνάμεις της, ἡ Λουκία ξανάπιασε τὴ δουλειά της.

Παρ' ὅλο αὐτὸ ὅμως, δὲν ἔπαφα νά τὴ βλέπω συχνά. Ἡ κατάστασι τῆς ὑγείας της εἶχε ἀνάγκη νά παρακολουθῇ, ὕστερα ἀπὸ τὴ σοβαρὴ ἀρρώστειά πού εἶχε περάσει καὶ ἔπειτα μοῦ εἶχε ὁμολογήσει πῶς ἀγαποῦσε πολὺ τοὺς στίχους, τὰ μυθιστορήματα, τὰ δράματα, μὰ τῆς δινότανε πολὺ σπάνια ἡ εὐκαιρία νά διαβάσῃ, γιατί δὲν εἶχε βιβλία. Ἀμέσως ἔβαλα στὴ διάθεσί της τὴ βιβλιοθήκη μου καὶ γινόμενα πάντα με χαρὰ δεκτὸς, ὅταν πήγαινε ἐκεῖ μ' ἓνα βιβλίον στὸ χέρι.

Πολλὲς φορές καθόμουν καὶ τῆς διάβαζα, ἐνῶ αὐτὴ ἐργαζότανε. Τίποτα δὲν ἦτανε πιὸ χαριτωμένο καὶ διασκεδαστικὸ, ἀπὸ τὸν τρόπο πού ἡ Λουκία ἐπεφτε ἀπὸ τὰ γέλια στὰ δάκρυα, καθὼς ὁμολογῆσε πῶς ἀγαποῦσε πολὺ τοὺς στίχους, τὰ μυθιστορήματα, τὰ δράματα, μὰ τῆς δινότανε πολὺ σπάνια ἡ εὐκαιρία νά διαβάσῃ, γιατί δὲν εἶχε βιβλία. Ἀμέσως ἔβαλα στὴ διάθεσί της τὴ βιβλιοθήκη μου καὶ γινόμενα πάντα με χαρὰ δεκτὸς, ὅταν πήγαινε ἐκεῖ μ' ἓνα βιβλίον στὸ χέρι.

Ἀλλοτε πάλι συνωμιλοῦσαμε. Μοῦ ἐξηγοῦσε με μεγάλη χάρι τὰ μυστήρια τοῦ ἐπαγγελματός της, καθὼς περνοῦσε γρήγορα τὸ πινέλο στὰ κομψοτεχνήματα πού δούλευε, καὶ στὰ ὁποῖα μόνον ἡ καλαισθησία της καὶ ἡ γόνιμη φαντασία της ἔδιναν ἀξία.

Δὲν ἀπαντοῦσα τίποτα, δὲν τὴν ἀκούα σχεδόν, μὰ τὴν κύτταζα θαυμάζοντας τὴν ἐκπληκτικὴν χάρι τῶν κινήσεών της, τῶν παραμικρότερων στάσεων πού ἐπαίρνε καὶ πού, ἂν ἡ Λουκία δὲν ἦταν ἐντελῶς ἓνα τέκνο τῆς φύσεως, θὰ φαινόταν πῶς τῆς εἶχαν εἰσάξει, γιατί καθεὶ μιὰ ἀπ' αὐτὲς τὶς κινήσεις, μποροῦσε νά ἐμπνεύσῃ ἓναν ζωγράφον ἢ ἓναν γλύπτη.

Μὲ τὴν ἴδια ἐπίσης χάρι ἔβαζε τὴ χτένα της πάνω στὰ μισολυμένα μαλλιά της, πού κάθε μέρα παρουσίαζαν ἓνα καινούργιο

και ωραιότερο χτένισμα, χωρίς όμως ποτέ να είναι τέλεια φροντισμένο. Το ίδιο γινότανε και για το ντύσιμό της. Το χειρότερο κουρέλι φαινόταν πάνω της σαν έξοχο ύφασμα.

Έδινε, με λίγα λόγια, την παράδοση εντύπωση, πώς είχε γνωρίσει πολύ με τα κομψότερα προπλάσματα της γλυπτικής και τους πήρε την τέχνη να παρουσιάζεται και να στολίζεται με καλλωπισμούς άγνωστους εντελώς στις απλές θηητές.

Πάντα επιθυμούσα μ' όλη μου την ψυχή να μάθω το μυστήριο που παρελθόντος της, που το έκρυβε μ' επιμέλεια. Φανταζόμουν πως δεν θα είχε ξεράσει δίχως άλλο από το θέατρο, το μεγάλο αυτό σχολείο των γυναικείων θελητήρων και μιά μέρα της το είπα. Μόλις το άκουσε, άρχισε να γελά με την καρδιά της.

— "Ω! Θεέ μου! Θάνε βέβαια λαμπρό πράγμα να μάθω μιά γυναίκα να παρασταίνει κωμωδίες, μάλιστα τόσο δύσκολο όμως! "Αλλοτε αγαπούσα με πάθος το θέατρο και θαύμαζα πολύ τους ήθοποιους. Μά από το σημείο αυτό, μέχρι να αποπειραθώ κανείς... "Ω! είναι μεγάλη διαφορά! Μην το σκέπτεσθε καθόλου. Δεν ξέρω τίποτα. Μά τί σκέψεις είν' αυτές που κάνετε, γιατρέ;

Θέλησα να πέσω στα πόδια της για να την ευχαριστήσω, γιατί δεν ήξερε τίποτα απ' αυτά τα πράγματα, κι' όμως ήτανε πολύ δόκιμη, χωρίς να τα υποπεύεται. Η ανόητη αυτή ιδέα του θεάτρου, στο βάθος με τάραισε και ήτανε πραγματική ανακούφιση για μένα που απασχολήθηκα από κάθε υποψία γι' αυτήν. Μά αν δεν έπαισα κείνη την ημέρα στα πόδια της, αποζημιώθηκα ύστερα από λίγον καιρό και με το παραπάνω.

VI

Η ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΙ

ΜΙΑ μέρα ετοιμαζόμουν να φύγω, αφού άκούμπησα πάνω στο τραπέζι τα χειρόγραφα μιάς αρχαιολογικής μελέτης μου, που με είχε παρακαλέσει μ' εξαιρετική λεπτότητα να της την πάω να τη διαβάσει. Η μελέτη αυτή, βέβαια, πολύ λίγη εντύπωση θάκανε σ' έναν έραστη τρυφερών και μελαγχολικών ιστοριών, όπως εκείνη— κι' αυτό το ώμολογούσα κι' ο ίδιος στον έαυτό μου. Μά δε μπόρεσα ν' άρνηθώ στην παράκλησή της.

Την αποχαιρετούσα σχεδόν, όταν η Λουκία με σταμάτησε, και παίρνοντας από ένα συρτάρι ένα δεματάκι, τυλιγμένο με μεγάλη φροντίδα, το απέθεσε μπροστά μου, μ' ένα ύφος χαρούμενο και μυστηριώδες, σαν παιδί, που μόλις έχει ετοιμάσει μιά έκπληξη και περιμένει ν' απολαύσει το αποτέλεσμα που θα φέρη αυτή.

Το δεματάκι είχε την επιγραφή: «Κύριον δόκτορα Σεβώ». Και ενώ έγω, με την περιέργειά μου ζωηρά κεντημένη, προσπαθούσα ν' ανοίξω το δέμα, απασχολούντάς το από το διπλό περιτύλιγμά του:

— Είναι μιά επανόρθωση, μου είπε γελώντας. Άρνήθηκα άλλοτε να δουλέψω για σάς. Τώρα εξετάστε το αυτό προσεχτικά και να μου πείτε αν είδατε ποτέ ωραιότερο.

"Εβγαλα μιά κραυγή θαυμασμού, που χωρίς άλλο θα την ευχαρίστησε. Ήτανε μιά μικρή κασσετίνα, δουλεμένη μ' εξαιρετική λεπτότητα, με σκαλισμένα πάνω της τ' αρχικά γράμματα του όνόματός μου.

— "Ολ' αυτά τα έκανα σιγά-σιγά, επανέλαβε η Λουκία, όχι χωρίς περηφάνεια, ενώ έγω έφερνα στα χείλη μου για να φιλήσω το

κομψό και κατάσπρο χεράκι της, που κατεσκεύασε το μικρογραφικό αυτό άριστουργημα.

Ποτε μέχρι κείνη τη στιγμή δεν είχα πάρει τόση τόλμη. Μά μου φαινότανε — δίκαια ή αδικα, ον ξερω — πως η περιστάσι τώρα μου επέτρεπε να τολμήσω ένα τέτοιο πράγμα. Δεν αποτραπήξε το χέρι της, που εγω το κρατήσα λίγο περισσότερο από όσο επρεπε και τοσού συγχύστηκα από την μικρή αυτή εύνοια, που από τη συγκίνησι μου άκουμπησα την καουσείνα πάνω στο τραπέζι αρκετά απότομα.

Κάτι που ανατάραξε η απότομη αυτή κίνησι μου και που αντήχησε μέσα στην καουσείνα, προκαλεσε την προσοχή μου και μου άνεώσε το αιμα στο προσωπο. Άμεσως άνοιξα τακαγμένους το σκέπασμα της κασσετίνας και είδα τρία χρυσά νομίσματα.

— "Ω! Λουκία!, φώναξα, μ' ένα τέτοιο τόνο άποστροφής κι' άληθινής λύπης, που δεν πρόσεξε ότι στην ταραχή μου τη φώναξα με το μικρό της όνομα.

Έγω όμως το σκέφτηκα και η ταραχή μου άύξησε... Και αυτή ήτανε πολύ κόκκινη, μά από μιά σύγχυσι, που δεν είχε τίποτα το κοινό με τη δική μου. Αισθανότανε πως με πρόσβαλε και ήθελε να έπανορθώσει το σφάλμα της.

— Ξέρω πως αυτό το ποσό δεν είναι καθόλου αρκετό, ψιθύρισε. Δεν έχω την αξίωσι, άλλωστε, να ανταμείψω με χρήματα τις φροντίδες και τις περιποιήσεις σας.

— Τότε, είπα με θλιβερό τόνο, βγάζοντας ένα-ένα τα νομίσματα, τί γυρεύουν εδώ μέσα αυτά;

— Μά επί τέλους αφήστε με να σας προσφέρω μιάν ελάχιστη άμοιβή. Δεν θιάστηκα να σας ξεφλήσω, το χρέος μου. Δε στενοχωρήθηκα, καθώς βλέπετε. Σας το ώφειλα, έχω υποχρέωσι... "Αν όλοι οι άρρωστοί σας ήτανε το ίδιο άμελείς...

— Σιωπή!, της άποκρίθηκα. Να μη γίνει λόγος πειά γι' αυτό το πράγμα. Κρατώ την κασσετίνα. Αυτή με ανταμείβει εκατοντάπλάσια.

— Μά τέλος... Κι' όμως θάπρεπε... — φαινότανε πολύ στενοχωρημένη — πως θέλετε να δεχθώ;...

Τότε θρέθηκα, χωρίς να το καταλάβω, στην κλασσική και γελοία εκείνη θέσι, που όλοι οι μυθιστοριογράφοι του κόσμου παριστάνουν τους έραστές.

— Δεχθήτε, της είπα με πάθος, δεχθήτε τα πάντα από μένα, την άφοσίωσι μου, τη συμπάθειά μου. "Ε! λοιπόν!, ναι, πρέπει επί τέλους να ξεφύγη και η λέξι, που με πνίγει... δεχθήτε και τον έρωτά μου!

Του κάκου προσπάθησε να με διακόψη.

— Κι' αν το θέλετε κι' αν δεν το θέλετε, η καρδιά μου όλη είναι δική σας.

Η Λουκία τότε άπισθοχώρησε λίγα βήματα, σήκωσε ελαφρά τους ώμους κι' έπειτα μ' έναν τόνο, που μου φάνηκε σαν ψυχρούτσια:

— Τί κρίμα!, ψιθύρισε.

Σηκώθηκα κλονιζόμενος και όρθιος, στηρίζοντας πάνω στο τραπέζι, που είχε βάλει ανάμεσά μας, τα χέρια μου, την παρατηρούσα μ' ένα εξεταστικό βλέμμα, χωρίς να μπορώ ν' άρθρώσω λέξι.

— Ναί, επανέλαβε με την ίδια έκφρασι της άληθινής λύπης και άταραξίας, πολύ λίγο κολακευτικής για τον άνδρικό μου έγωισμό, είναι μεγάλο κρίμα! "Ημουν ευχαριστημένη να σας έχω φίλο, εύρισκα στη συναναστροφή μαζί σας μιάν εξαιρετικά πολύτιμη εύχα-

ρίστησι, μέσα στην έρήμωσι πού ζώ, και τώρα... τώρα πρέπει να την άπαρνηθώ.

— Γιατί; Μά γιατί, λοιπόν; ρώτησα, χωρίς να ξέρω καλά-καλά τί έλεγα.

— Γιατί κάνατε την άνοησία να μ' έρωτευθητε, άντι να μείνετε για μένα ένας άπλός σύντροφος.

— Ένας άντρας της ηλικίας μου δε μπορεί να είνε άπλός φίλος μιας γυναίκας σάν και σάς.

— Τόσοι το χειρότερο! Γιατί τότε είνε αδύνατη κάθε άλλη σχέση. Δεν έχω τί να κάνω έναν έρωτευμένο, πρόσθεσε βαρραλεα. Τέλειωσα όριστικά με τις συγκινήσεις αυτές και φοβούμαι, περισσότερο από κάθε τί άλλο, να τις ξαναβρώ στη ζωή μου.

Μου φάνηκε πώς με κρατούσε με μια πυρωμένη τσιμπίδα.

— Ξέρω... ό 'Ερρίκος... είπα, προσπαθώντας να δώσω στη φωνή μου, πού έτρεμε, έναν τόνο πίκρας και σαρκασμού.

Φάνηκε έκπληκτη.

— Ναί, επανέλαθε, ό 'Ερρίκος. Πώς το ξέρετε;

— Υστερα, χωρίς καν να περιμένη την άπάντησί μου, συνέχισε:

— Τόν αγάπησα, όσο μπορεί κανείς ν' αγάπησει, πιστεύω. Του έδωσα τα πάντα. "Έζησα κι' επιθυμούσα να πεθάνω γι' αυτόν και σ' αντίλλαγμα...

Σταμάτησε ξαφνικά και ύστερα από λίγα δευτερόλεπτα, πρόσθεσε:

— Βλέπετε... είμαι μόνη...

Στάθηκε και μια θαρεια σιωπή απλώθηκε ανάμεσά μας. Την διέκοψα μόλις οι δυνατοί παλμοί της καρδιάς μου, μου έπιτρέψανε να μιλήσω.

— Καλά, έστω! Συναντήσατε μια φορά την προδοσία... Και γι' αυτό λέτε πως ή ζωή σας' τέλειωσε, έκλεισε;... Τί παιδί πού είστε!

— Όπως θα ξέρετε, όλοι οι άντρες, όσο νέοι κι' αν είνε, λένε τις γυναίκες παιδιά, κι' όταν ακόμα αυτές είνε μεγαλύτερές των.

— Παιδί, συνέχισα με τόν ίδιο τόνο, ποιός σου δίνει το δικαίωμα να κρίνης όλους τους άλλους, σάν αυτόν; "Ω!, υπάρχουνε και και ή εξαιρέσεις... Δεν είμαστε όλοι άχάριστοι και άπιστοι...

— Δεν ήτανε μήτε το ένα, μήτε το άλλο, με διέκοψε ή Λουκία με ζωηρότητα. Δε μπορούσε να κάνει αλλιώς.

— "Ω, τόν αγαπάτε ακόμα!

Κίνησε θλιβέρα την κεφαλή της.

— Πέθανε! φώναξα με μια ξαφνική εύφροσύνη.

— Πέθανε για μένα! μ' άπάντησε.

— Λοιπόν, της είπα, γονατίζοντας και πάλι μπροστά της, ως μη μιλούμε πια γι' αυτό τόν άνθρωπο, πού μπόρεσε να σάς ξεχάσει. Τόν περιφρονώ, όποιεσδήποτε δικαιολογίες κι' αν μου φέρετε, τόν μισώ ίσα-ίσα γι'α την ανεξικακία και τη γενναioφροσύνη πού δείχνετε απέναντί του, ύστερ' απ' όλ' αυτά. Βεβαιώνετε πως ή καρδιά σας, αφού πληγωθήκε μια φορά, δεν θα μπορέσει πια να ξαναγασίσει... Αφήστε να ένεργήση ό χρόνος, ό σεβασμός και ή σιωπή μου... Δεν θα σάς πω τίποτα πια γι'α τα αισθήματά μου, θα σάς λατρεύω κρυφά. Τί σάς μέλλει... "Ας βλέπομαστε μόνο, όπως και στο παρελθόν.

Ένα δύσπιστο χαμόγελο φάνηκε στο πρόσωπο της Λουκίας, πού μέχρι εκείνη τη στιγμή μ' άκουγε σκεπτική.

— Όχι, όχι, δεν είνε δυνατό! Η σχέσεις μας δεν θα είνε ή ίδιες. Είνε αρκετός καιρός τώρα, πού προσπαθώ να τις υπερασπιστώ έναντίον καθ' ενός πού θα έπιχειρούσε να τις προσβάλει ή να

τους δώση άλλοιωτικό χαρακτήρα. Σας σταμάτησα σ' ένα σημείο επικίνδυνο, το ξέρω... γιατί ό άντρας, επί τέλους, δε μπορεί να μην έρωτευθη μια γυναίκα, πού δεν έχει τέτοια ήλικία, ώστε να είνε κυρούλα του, όταν τη βλέπει συχνά και δεν υπάρχουνε γυρω του άλλα πρόσωπα, για να περισπασουν την προσοχή του. Μά φαίνεται πως δεν πρόσεξα και τόσο καλά... Προφέρατε πριν από λίγο μερικά ανεπανόρθωτα λόγια, πού θα είνε πάντα στη θύμησί μου, θα θρίσκωνται πάντα έτοιμα στ'α χείλη σας. "Ω! μην το άρνείσθε, θα φτάναμε, μια στιγμή, σε πολύ στενόχωρη θέση, ύπάρχει κίνδυνος, ένας κίνδυνος, πού ίσως να τόν ελπίζετε και πού θα με διασκεδάζε αν ήμουν φιλάρεσκη. Μά τέτοια δεν ήμουν ποτέ... Η θέση μου στη ζωή μου το άπαγόρευε, πρόσθεσε γελώντας.

Το γέλιο της αυτό, το σχεδόν άπότομο, αυτή ή ειλικρίνεια, ή παράδοξη αυτή ή διορατικότητα, ή περιφρόνησι της περισκέψεως και της λεπτότητας, με τις όποιες ή γυναίκες ξέρουνε συνήθως να μετριάχουν τις αυστηρότητές των, με εξερέθισε, κάνοντάς με να φτάσω ως την αυθάδεια.

— Φαίνεται πως έχετε πολύ καλή πείρα, είπα παίρνοντας το καπέλλο μου.

— Αν έχω, μου άποκρίθηκε χωρίς να θυμώση, την άπέκτησα μόνη μου και με δικούς μου κόπους, γιατί κανένας ποτέ δεν ανέλαθε να με άναθρέψει.

— Κι' έτσι έχετε την άξίωσι να πιστέψω πως θ' αφήσετε τη νεότητά σας να μαραθί στη μοναξιά, πως σκοπεύετε να μείνετε πιστή σε μιάν άνάμνησι, πως άφου γελαστήκατε μια φορά, είσατε βέβαιη από πριν πως δεν θα παρηγορηθήτε ποτέ, παρ' όλο το πέρασμα του χρόνου και τόν άποχωρισμό; Πέστε καλύτερα πως ζητούσατε έναν τρόπο για να με διώξετε και πως είσθε εύχαριστημένη πού τόν βρήκατε! Τόσες φορές σάς έχω δυσανεστήσει, δεν άνεχόσαστε καθόλου τη συντροφιά μου, αρκετά μου το είχατε δείξει... και δεν ξέρω ποιά ύποχρέωσι εύγνωμοσύνης, για την όποια σάς άπαλλάσσω τώρα, σάς έκανε ν' άποφασίσετε να με άνεχθήτε επί τέλους κοντά σας... για έλάχιστο χρόνο.

Η Λουκία άπλωσε τότε πάνω μου τ' άθωα της μάτια και ή συμπαθητική τους έκφρασι μαλάκωσε τόν θυμό μου.

— Είσθε άδικος, κύριε Σερβώ, είπε με μια γλυκειά φωνή, δίνοντάς μου το χέρι της, πού το πήρα και το κράτησα μηχανικά στο δικό μου. Ένοιωσα πως έτρεμε ελαφρά το μικρό, λεπτό χεράκι και μια επιθυμία ξαφνικά με κατέλαβε να το φέρω στα χείλη μου και να το γεμίσω από φιλία. Μά εύτυχώς συγκρατήθηκα. Και ή Λουκία συνέχισε με τόν ίδιο τόνο:

— Δεν έχω καθόλου την άξίωσι να σάς γελάσω. Δεν έχω άποφασίσει τίποτα και δεν ξέρω περισσότερο από σάς τί μου έπιφυλάσσει το μέλον, μά θρήκα έδω την ήσυχία, τη γαλήνη και την ύπόληψι μερικόν αγαθών ανθρώπων. Αυτά τα πράγματα θέλω να τα διατηρήσω. Μά και ή φιλία σας, μου ήταν έξαιρετικά πολύτιμη, αν έμενε σ' αυτό το επίπεδο, μια άπλη φιλία και τίποτ' άλλο... Δεν σάς διώχνω, σάς ζητάω μόνο να μην έρθετε για λίγον καιρό στο σπίτι μου, για να μπορέσω να ξεχάσω.

— Μά δεν θέλω να ξεχάσης!, φώναξα, παίρνοντάς την στην άγκαλιά μου.

Η συμπάθεια αυτή πού μου έδειχνε πάλι, μουδωσε θάρρος. Πάντα είχε τη γνώμη, πως όταν μια γυναίκα έξηγη και αναλύη τους λόγους, για τους όποιους δεν δέχεται να ύποκύμει, άντι ν' άρνηθή ολοκάθαρα, αυτή ή γυναίκα επιθυμεί να πεισθί. Και έπειτα, δεν ήμουνά δα και τόσο άθως... Είχα κι' εγώ τις έρωτικές μου πε-

ριπέτειες, στο διάστημα της φοιτητικής μου ζωής, στο Παρίσι.

Θυμώμουν, λοιπόν, τις ψεύτικες αντιστάσεις μερικών άλλων γυναικών, που θέλανε μ' αυτό τον τρόπο ν' αψήγησαν το θέλητρο της κατακτήσεως των και αποφάσισα κι' εγώ κείνη τη στιγμή νά μεταχειριστώ την πείρα μου.

Μά ή εφαινική μου παραφορά δεν την τρώμαξε καθόλου, όπως δεν την άφησαν έκπληκτη και τὰ μακιαβελικά μου τεχνάσματα και δεν την έπεισαν ή ωραίες μου υποσχέσεις. Αποσπάσθηκε γρήγορα από την άγκαλιά μου, λέγοντας μ' έναν τόνο ξερό:

— Βλέπετε, λοιπόν, πώς είχα δίκιο και πώς δε μπορούμε πειά νά ελεπώμαστε;

“Επειτα, χωρίς νά μου δείξη, μ' ένα ύψος γεμάτο μεγαλοπρέπεια, την πόρτα, χωρίς νά κτυπήση, σύμφωνα με την παράδοσι, τὸ κουδούνι, πού, άλλωστε, δεν ὑπῆρχε μέσα σε κείνο τὸ ἀγροτικό διαμέρισμα, προσκάλεσε την κόρη τοῦ μπάρμπα-Σταμάτη, τὴ φινέτα, πού έπαιζε έξω στην αὐλή και με κάποια πρόφασι την κράτησε κοντά της.

Ἡ παρουσία τοῦ μικροῦ κείνου κοριτσιοῦ σήμαινε τὸ τέλος τῆς συνομιλίας μας, πού γινότανε πειά και γιὰ μένα και γιὰ κείνη πολὺ στενόχωρη. Χαίρέτησα πολὺ ψυχρά, σχεδὸν ἀνάγωνα και πέ- ρασσα τὸ κατῶφλι με την ἐνδόμυχη ἀπελπισία πού θὰ δοκίμασε ὁ Ἀδάμ, φεύγοντας ἀπὸ τὸν Παράδεισο, πού τὸν ἔχανε γιὰ πάντα, όταν ἡ Λουκία με φώναξε με μιά φωνή πολὺ λίγο αὐστηρή, πού ὑ- πῆρχε ὅμως μέσα της δὲν ξέρω ποιά ἀμυδρότατη εἰρωνεία:

— Λοιπόν, κύριε Σεργώ, εἶπε, ξεχάσατε νά πάρετε την κασσε- τίνα σας.

Πραγματικά, ἡ κασσετίνα θρискότανε πάντα ἀδειανή πάνω στο τραπέζι. Γύρισα νά την πάρω ἀποσβολωμένος και μ' έναν ἀναστε- ναγμὸ πού ἔλεγε πολλὰ και πού θὰ τῆς ἔδειξε πιστεύω, ἂν εἶχε καμ- μιὰ ἀμφοβολία ἀκόμα, πὼς ἤμουν ἕνας ἀρχάριος ἐραστής.

— Χαίρετε, τῆς εἶπα με πνιγμένη φωνή.

— Ἀντίο! και νά σὰς ξεαναδοῦμε!, ἀποκρίθηκε, μὰ δηλαδὴ δὲν λέω και πολὺ γρήγορα... Ἀργότερα, όταν ὅλα θὰ ξεχαστοῦνε — και τόνισε τὴ λέξι αὐτή, πού πρὶν ἀπὸ λίγο εἶχε ἐξάψει τὰ πρᾶγμα- τα — ἐκτὸς ἀπὸ τίς περιποιήσεις πού μου κάνετε στο διάστημα τῆς ἀρρώστειας μου και πού αὐτὲς και μόνο εἶνε ἀρκετές, γιὰ νά φέ- ρουνε τὴ συγχώρησι τῶν ἄλλων... Μὲ τὸν καιρὸ, με τὸν καιρὸ, ἐπα- νέλαβε γρήγορα, σὰ νά φοβῶταν μήπως ὑποδαυλίσῃ και πάλι την πληγωμένη ὑπερηφάνειά μου.

Καὶ ἔφυγα με κατεβασμένα τ' αὐτιά, ἔχοντας τὸ θλιβερό συ- ναίσθημα πὼς δειχτήκα ἀνδότης, θάρσαρος, γελοῖος, πὼς ἔσπασα, με μιά λέξι, με τ' ἀνεπιτήδεια χέρια μου τὸ λεπτὸ κείνο παιγνιδά- κι, πού με μάγευε ὡς κείνη την ἡμέρα.

* * *

Πὼς νά προσπαθίσω νά ἐπανορθώσω ὅ,τι εἶχα καταστρέψει; Πὼς θὰ την ἔκανα νά ξεχνοῦσε τὴ θλιβερὴ σικηνή, πού τόσο την εἶχε πειράξει;

Στην ἀρχὴ ἔλπιζα πὼς ἡ ἀπόλυτη ὑποταγὴ μου στις διατα- γές της θὰ την συγκινοῦσε, πὼς θὰ καταλάβαινε γρήγορα πόσο μου κόστιζε νά την ὑπακούω και θὰ εὑρίσκε τὸν τρόπο, με την ἐπι- τηδειότητα κείνη πού ἔχουν ὅλες ἡ γυναῖκες, νά με συγχωρήσῃ, χωρίς νά φανῇ πὼς ὑποχωροῦσε ἡ ἴδια.

Μιά λέξι, ἕνα μόνο σημάδι, ἦτανε πολὺ εὐκόλο νά φτάσῃ ὡς

ἐμένα. Μ' ἔφτανε και τὸ παρσμικρό, γιὰ νά καταλάβω πὼς με εἶχε συγχωρήσει. Μὰ τοῦ κάκου περίμενα ἕνα μήνυμα.

Καμμιά φορά, όταν ἔβλεπα νά περνᾷ μπρὸς ἀπὸ τὸ σπίτι μου κανένα ἀπὸ τὰ μικρὰ τοῦ μπάρμπα-Σταμάτη, νόμιζα πὼς ἔβλεπα τὸν Ἑρμῆ με τὰ πέδιλα, νά μου φέρνῃ τὸ ποθητὸ μήνυμα. Ἄλλοι- μονο ὅμως! Τὰ μικρὰ ποδαράκια δὲν σταματοῦσαν στὴν πόρτα μου, τὸ μήνυμα, πού τόσες φορές σύνθεσα μέσ' τὸ μυαλό μου τὴ διαφο- ρούμενη, μὰ στο βάθος πολὺ ἐνθαρρυντικὴ σημασία, ὑπῆρχε μονά- χα μέσα στὴν ξαναμμένη φαντασία μου.

“Υστερα ἀπὸ ὀκτὼ μέρες, δὲ μπορούσα πειά νά συγκρατήσω τὴν ἀνυπομονησία μου, δὲ μπορούσα ν' ἀντισταθῶ στὴν πλῆξι πού ἄρχισε νά με κυριεύῃ και ὑπολογίζοντας σὲ μιὰν ἀπὸ τίς ἀπροσδό- κητες ἐκείνες συμπτώσεις και περιστάσεις, πού δὲν ἔρχονται ποτέ, ἂν δὲν τίς ἀναζητήσῃ κανεὶς, ἐπῆγα νά κάνω ἕνα μικρὸ περίπατο στο δάσος.

Τοῦ κάκου... Ἡ Λουκία δὲν δούλευε πειά κοντὰ στο παράθυρο, ἔλα ἦταν κλειστά, γιὰ τὸ χειμῶνας εἶχε ἀρχίσει ν' ἀπλώνῃ στὴν ἐσχχὴ τὰ πρῶτα του ρίγη. Τοῦ κάκου ἔστησα κατῆρι στο δρόμο, παραφυλάγοντας ἀρκετὴν ὥρα. Δὲν φάνηκε καθόλου...

Τέλος, παίρνοντας θάρρος, ρώτησα ἕνα θράδυ ἂν θρискόταν στο σπίτι. Ἡ κυρά-Σταμάταινα μου ἀποκρίθηκε ἀρνητικά. Μὰ ἡ ἀ- πάντησί της αὐτή, ἦτανε ἕνα συχαμένο ψέμα, γιὰ τὸ σὲ λίγο, εἶδα, στο θραδυνὸ φῶς, τὴ χαριτωμένη σκιά της νά περνᾷ μπρὸς ἀπὸ τίς κουρτίνες τοῦ παραθύρου.

Τότε, στὴν ἀπελπισία πού θρискόμουν, κάθησα κι' ἔγραψα μιὰν ἀνόητη, αἰσθηματικὴ και μελαγχολικὴ ἐπιστολή, στὴν ὁποία ὅμως δὲν πῆρα καμμιάν ἀπάντησι.

Ἀμέσως ἔγραψα κι' ἄλλην ἐπιστολή, πὶὸ σύντομη και πὶὸ με- τρημένη αὐτὴ τὴ φορά, ἀναγγέλλοντας τὴν ἀπόφασί μου νά ἐγκα- ταλείψω τὸν τόπο, πού ἄρχισε νά μου γίνεται ἀνυπόφορος. Αὐτὸ ἦ- τανε σχεδὸν ἀληθινὸ.

Εἶνε ἀλήθεια, πὼς τὴ νεκρὴ κείνην ὥρα τοῦ χρόνου, ἔχοντας μάλιστα και τὴ μεγάλη ἀπογοήτευσί τοῦ ἐρωτά μου, εἶχα ἀρχίσει νά δυσαρεστοῦμαι σιγά-σιγά ἀπὸ ὅλα κείνα, πού πρωτίτερα μου ἀρκοῦσαν, γιὰ νά κάνουν εὐχάριστη τὴ ζωὴ μου. Ἡ μικρὴ πόλι μου φαινότανε πειά θλιβερὴ και μελαγχολικὴ, σὰ νά την κατοικοῦ- σαν ἄνθρωποι θάρσαροι και ξένοι σὲ μένα, και νόμιζα πὼς τὸ στά- διό μου εἶχε τελειώσει.

Μ' ἄλλα λόγια, γιὰ νά μιλήσω καλύτερα σὰν ἕνας δυστυχι- σμένος ἐραστής, ὅλος ὁ κόσμος μου φαινότανε ἄχαρος και σκοτει- νός. Γιατί; Γιατί ὁ ἐρωτας, τὸ θεῖο αὐτὸ ὄνειροπόλημα, πού εἶνε πραγματικά τὸ φῶς τοῦ ἀνθρώπου, εἶχε λείψει προσωρινὰ ἀπὸ τὴ ζωὴ μου.

Μὰ παρ' ὅλ' αὐτά, δὲν ἔσπρωχνα τὴ μελαγχολία μου ὡς τὸ ση- μείν νά θυσιάσω σ' αὐτὴ τὴν πελατεία μου, τὸ σπίτι μου, τὰ συμ- φεροντά μου. “Οχι, καθόλου. Ἐπιθυμοῦσα μονάχα νά συγκινήσω τὴ Λουκία και γι' αὐτὸ δὲν ἐνοιωθα καθόλου τύψεις συνειδήσεως, με- γαλοποιώντας ἂν ὄχι τὴ θλίψι μου, τὴν πραγματικὰ ἀληθινή, τοῦ- λάχιστον τίς συνέπειές της, ὑπὸδεικνύοντας στὴ σκληρὴ μου ἐρω- μένη σὰν σύντομη και ἀποφασισμένη τὴν καταστροφὴ, πού στο κά- τω-κάτω μπορούσε σ' ἀλήθεια νὰρχόταν μιὰ μέρα, ἂν ἡ Λουκία εἶχε τὴ σκληρότητα νά με σπρώξῃ ὡς τὰ ἄκρα.

Ἡ τακτικὴ μου αὐτὴ πέτυχε, γιὰ τὴν ἄλλη μέρα ἐπῆρα μιὰ μικρὴ ἐπιστολή, πού ἔγραφε:

«Άγαπητέ μου γιατρέ,

Νά μη λέτε, μήτε νά γράφετε πειά ανοησίες. Πρό πάντων προφυλαχθήτε νά μὴν κάνετε τέτοιες.

Δὲν ἀπάντησα στὴν πρώτη σας ἐπιστολή, γιατί δὲν μοῦ εἰδειχνε καθόλου πῶς φρονιμέψατε. Δὲν ἔπρεπε ἴσως νά ἀπαντήσω καὶ στὴ δεύτερη, ποὺ σχεδὸν δὲν ἦτανε καλύτερη ἀπὸ τὴν πρώτη, μὰ ὅπωςδήποτε αὐτὴ δὲν προέρχεται ἀπὸ ἕναν ἄνθρωπο ποὺ ἐπιζητεῖ ἔρωτες. Αὐτὸ εἶνε μιά ἀληθινὴ πρόσδος. Ἄν μπορήτε νά μοῦ δώσετε τὸ λόγο τῆς τιμῆς σας, πῶς δὲν θὰ πέσετε ποτὲ σ' αὐτὸ τὸ παραπάτημα, τότε νάρχεστε νά μὲ βλέπετε καμμιὰ φορά. Δὲν θὰ δυσἀρεστηθῶ, ἀπ' ἐναντίας μάλιστα...»

Τὸ ὕφος αὐτῆς τῆς ἐπιστολῆς ἦτανε πολὺ ψυχρὸ καὶ πολὺ ἐπιτόλαιο, μὰ δὲν τὸ πρόσεξα καθόλου... Θὰ τὴν ἐβλέπα! Αὐτὸ μονάχα πρόσεξα, αὐτὸ μ' ἐνδιαφέρει πάνω ἀπ' ὅλα.

Θέλησα νά μὴ χάσω οὔτε δευτερόλεπτο. Οἱ ἀραῖοι ἄνθρωποι, ποὺ ἦρθαν νά μὲ συμβουλευτοῦν, ἦτανε τόσο φορτικοί, ποὺ μὲ μεγάλη μου εὐχαρίστησι θὰ τοὺς γκρέμιζα κάτω ἀπ' τὴ σκάλα. Ἄκουγα τὴ διήγησι τῆς ἀρρώστειας τοὺς μὲ μιὰν ἀφηρημάδα, ποὺ θὰ παρατηρήθηκε χωρὶς ἄλλο, καὶ δυὸ φορές ἐσθύσα τὸ ὄνομα τῆς Λουκίας, ποὺ τὸ εἶχα γράψει κατὰ λάθος σὲ μιά συνταγή.

Στὸ τραπέζι, τὴν ὥρα τοῦ φαγητοῦ, φώναξα μπροστὰ στὴ φραγκίσκα, κάνοντάς τὴν νά τρομάξῃ καὶ ν' ἀφήσῃ νά πέσῃ μιά πινατέλα ἀπὸ τὰ χέρια τῆς:

— Πόσο εἶμαι εὐτυχισμένος!

— Μὰ τὴν πίστι μου, μοῦ ἀποκρίθηκε μὲ ζωηρότητα μόλις συνήλθε ἀπὸ τὴν ἐκπληξί τῆς, δὲν θὰ τὸ πίστευε κανεὶς τὶς τελευταῖες αὐτὲς μέρες. Ἄπ' ἐναντίας μάλιστα εἶστε πολὺ λυπημένος. Λένε πῶς κατὰ τὸν πατέρα κι' ὁ γιός. Ὁ μακαρίτης ὁ πατέρας σας εἶχε πάντα τὴν ἴδια διάθεσι μὲ σὰς! Ἦτανε πάντα χαρούμενος, μὰ γιὰ μιὰν ὁποιαδήποτε ὀρισμένην αἰτία, ὅταν δὲν ἦτανε στενοχωρημένος γιὰ λόγους φανερούς.

Παρὰ λίγο νά τῆς ἀπαντήσω, πῶς χωρὶς ἀμφιβολία ὁ πατέρας μου, ὅταν αὐτὴ τὸν γνώρισε σὲ τέτοια ἰσορροπία, δὲν ἦταν ἔρωτευμένος, μὰ δάγκασα τὴ γλῶσσα μου καὶ ἔκανα πολὺ καλά.

Ἡ εὐτυχία αὐτῆς, ποὺ τὴ φώναζα δυνατὰ, θρυσκότανε, καθὼς συμβαίνει πολὺ συχνά, στὴν προσδοκία περισσότερου, παρὰ στὴν πραγματικῶσι τοῦ θείου ὀνείρου τῆς καρδιάς μου. Κράτησε μονάχα ὅσον καιρὸ ἔκανα, γιὰ νά πάω ἀπ' τὸ σπίτι μου ὡς τὴν ἐξοχικὴ διαμονὴ τῆς Λουκίας.

Σοφίστηκα κάθε εἶδους ποιητικὲς ἀπολαύσεις, γιὰ νά διασκεδάσω τὴν πληκτικὴ ὁμίλη, ποὺ ἀπλωνότανε στὸ δρόμο. Βαδίζοντας φανταζόμουν μιάν ὑποδοχὴ σχεδὸν τρυφερή. Σ' ὅλη τὴ διάρκεια τοῦ δρόμου, προετοίμαζα τὰ πρῶτα μου λόγια, ποὺ θάρχιζαν μὲ μιὰν ὑπουλὴ δειλία, γιὰ νά φτάσουνε σιγά-σιγά σὲ λιγώτερο ἀθῶους ὑπαινιγμούς.

Μὲ λίγα λόγια ἄφηνα τὸν ἑαυτὸ μου νά θυθίζεται στὴν εὐχάριστη ἐκείνη σύγχυσι, ποὺ ζῇ κανεὶς πρὶν ἀπὸ ἕνα ἔρωτικό ραντεβού.

Ἐφτάσα τέλος, μὲ ὅλη τὴν παραφορὰ ἐνὸς ἔρωτευμένου, γιὰ νά γίνω δεκτὸς σὰν φίλος, σὰν φίλος γιὰ τὸν ὁποῖο ἔχουνε παρὰ πένα καὶ ποὺ τὸν συγχωροῦν, μὰ μὲ ὀρισμένες ἐπιφυλάξεις. Ὅσο διαρκούσε ἡ ἐπίσκεψί μου, ἐνοιώθα πολὺ καλά, πῶς ἂν μιά λέξι, ἡ διαρκούσε ἡ ἐπίσκεψί μου, ἐνοιώθα πολὺ καλά, πῶς ἂν μιά λέξι, ἡ μόνη ἀκριβῶς λέξι ποὺ ἐπιθυμούσα νά πῶ, ξέφευγε ἀπὸ τὰ χεῖλη μου, θὰ ἐξαφάνιζε γιὰ παντοτεινὰ τὴν εὐχαρίστησι, ποὺ μ' αὐτοὺς τοὺς ὅρους δὲν ἦτανε τίποτ' ἄλλο ἀπὸ ἕνα ἀληθινὸ θασανιστήριο.

Ἡ συνομιλία ἐξακελούθησε μεταξὺ μας μὲ πολὺν κόπο κι' ἐγὼ ὁ ἴδιος ἔκανα ὅ,τι μπορούσα γιὰ νά τὴ συντομεύω. Σ' αὐτὲς τὶς περιστάσεις δοκίμασα πόσο εἶνε δύσκολο νά ξαναθρῇ κανεὶς τὰ περασμένα, νά ξαναγυρίσῃ στὰ θήματά του.

Δὲν εἶχε περάσει πολὺς καιρὸς, ποὺ ὅλα τὰ πράγματα, καὶ τὰ πὶο ἀσήμαντα ἀκόμα, μοῦ φαίνόντουσαν γεμάτα ἐνδιαφέρον, φτάνει μονάχα νά μοῦ δίνανε μιά πρόφασιν γιὰ νά κουβεντιάσω μὲ τὴ Λουκία. Τότε, γιὰ νά μὲνῶ πέρα γιὰ πέρα εὐχαριστημένος, μοῦ ἀρκοῦσε μονάχα νά κάθωμαι κοντὰ τῆς καὶ νά τὴν κυττάζω κι' ὅταν μοῦ ζητοῦσε τὴν παραμικρότερη ἐκδούλευσι, νόμιζα πῶς μοῦδινε ἕνα δαίγμα μεγάλῃς ἐμπιστοσύνης.

Ἐπιζητοῦσα σὰν ὑπέρτατη εὐνοία ὁποιαδήποτε μικρὴ παραγγελία γιὰ τὴν πόλιν, ποὺ θὰ μοῦ ἐπέτρεπε νά ξαναδῶ τὴν ἄλλη μέρα τὴ Λουκία...

Γιὰ ποῖο σκοπὸ; Δὲν εἶχα κανένα σκοπὸ ἐκεῖνο τὸν καιρὸ. Μὰ γιατί νά τὴ σκέπτομαι, ἀφοῦ καθὼς τὸ ποτάμι, δὲ μπορούσαμε πειὰ νά ξαναγυρίσωμε πίσω; Ναί, βέβαια, ἔπρεπε νά παραιτηθοῦμε καὶ οἱ δυὸ ἀπὸ τὸ ψέμα αὐτό, ποὺ τὸ λέγαμε φιλία μας.

Αὐτὴ ἡ ἴδια δὲν εἶχε πειὰ τίποτα νά μοῦ πῇ κι' ἐγὼ δὲν ἀντεῖχα περισσότερου, ἐκτὸς ἂν μεταχειρίζομουν γιὰ τὸν ἑαυτὸ μου μιά ἀκαταγώνιστη βία. Ἦθελαν νά τῆς ἐπαναλαμβάνω ὁλοένα: «Σὲ λὰ-τρεῦω!», ἢ καλύτερα ν' ἀρπάξω σιωπηλὰ μέσα στὰ χέρια μου τὸ μικρὸ ξανθὸ ἐκεῖνο κεφάλι καὶ νά γεμίσω ἀπὸ φιλία τὰ γαλανὰ μάτια τῆς, τὰ ρόδινα χεῖλη τῆς...

Κάποτε προσπαθοῦσα νά δώσω θάρρος στὸν ἑαυτὸ μου: — Ναί θὰ τολμήσω... Θέλω νά τολμήσω... Θὰ γκρεμίσω μ' ἕνα κτύπημα αὐτὸ τὸν τοῖχο ἀπὸ πάγο, ποὺ ὑψώνεται ἀνάμεσά μας. Καὶ ποῖος ξέρει, ἂν θὰ φανῇ ἐπιεικὴς ἀπέναντί μου...

Καὶ ὕστερα, ἕνα αὐστηρὸν βλέμμα ποὺ ἔριχνε πάνω μου, σὰ νά καταλάβαινε τὶς ἐνδόμυχες πονηρὲς σκέψεις μου, ὁ ἐκφραστικὸς τρόπος, μὲ τὸν ὁποῖο τραβοῦσε τὴν καρδέκλα τῆς, μαζεύοντας καὶ τακτοποιώντας τὶς πτυχὲς τοῦ φορέματός τῆς, ἡ πρόσφατη ἀνάμνησις μονάχα τοῦ διωξίματός μου γιὰ πολὺ μικρότερη προσβολή, καθὼς καὶ τοῦ περασμένου παραστρατήματός τῆς, ποὺ ἡ ἴδια μοναχὴ τῆς μοῦ τὸ ὁμολόγησε, σὰ νάθελε νά μοῦ δείξῃ πῶς ἡ ἐμπιστοσύνη τῆς, αὐτὴ ἡ ἀδυναμία τῆς ἔπρεπε νά τὴν κάνουν ἱερὴ μπρὸς στὰ μάτια μου, ὅλ' αὐτὰ ἐδιώχναν τὰ κατακτητικὰ σχέδια ποὺ ἀρχισαν νά γεννιοῦνται μέσα μου καὶ ξαναγινοῦν ἀμέσως, θέλοντας εἴτε μὴ θέλοντας, συγκερατμμένες καὶ ντροπαλὲς, σχεδὸν δειλὲς.

Σημειώστε πῶς δὲν ἤμουν καθόλου περήφανος, γιὰ τὶς νίκαις αὐτὲς ἐναντίον τοῦ ἑαυτοῦ μου. Ἀπ' ἐναντίας, μέσα μου φλεγόμουν ἀπὸ τὴν ἐπιθυμία. Τὸ πάθος μου ὁλοένα μεγάλωνε ἀπὸ τὴ συχνὴ ἐπαφὴ μὲ τὴν ἀγαπημένη μου, ποὺ ἡ ψυχρότητά τῆς ἦτανε, σ' αὐτὴ τὴν περίστασι, σὰν τὸ λάδι στὴ φωτιά.

Ἄν δὲν ἔχῃς οὔτε τὴν ἐξυπνάδα, οὔτε τὸ θάρρος νά ἐπωφεληθῇς ἀπ' αὐτὲς τὶς ἐπισκέψεις, ποὺ σοῦ γίνονται ὅσο περνάει ὁ καιρὸς ἀκόμα μεγαλύτερο μαρτύριο, διάκοπέ τες, ἀνόητε, ἔλεγα στὸν ἑαυτὸ μου κάθε φορά ποὺ ἔφευγα, μὲ θαρρεῖα καρδιά, ἀπὸ τὸ σπίτι τῆς Λουκίας.

Καὶ φεύγοντας, εἶδινα χίλιες ὑποσχέσεις στὸν ἑαυτὸ μου νά μὴ τὴν ξαναδῶ, ἢ τοῦλάχιστον νά τὴ βλέπω πολὺ σπάνια. Περνοῦσαν δυὸ-τρεῖς μέρες, καὶ σ' ὅλο τὸ διάστημα τοῖς μονάχ' αὐτὴν σκεπτόμουν. Δὲν τήρησα γενικὰ τὸν λόγο μου.

Πολὺν καιρὸ, πάρα πολὺν καιρὸ ἀντιστάθηκα στὸν πειρασμό. Στὸ τέλος, αὐτὴ ἦταν ἡ καλύτερα ἐύριστα μιά δικαιολογία ἠθική, γιὰ νά παραβῶ τὴν ὑπόσχεσί μου,

Κῦ καὶ ἤμουνά βέβαιος πὼς τὴν εἶχα φυλάξει.

Τὶς υποσχέσεις ποὺ δίνουμε στὸν ἑαυτό μας, δὲν ζητοῦμε. νὰ τίς ἐκτελοῦμε μὲ μεγάλην αὐστηρότητα, ὅταν μάλιστα αὐτὲς διαφωνοῦνε μὲ τίς ἐπιθυμίες μας. "Εἶσι, λοιπόν, κ' ἐγὼ τότε, Νικῶντας ὅλους μου τοὺς δισταγμούς, παραβαίνοντας ὅλους μου τοὺς ὁρμούς, ξεκινούσα πάλι γιὰ τὸ σπίτι τῆς ἀγαπημένης μου, μὲ τὴν καρδιά γεμάτην ἀπελπισία, γιατί — ἀλλοίμονο!... ἤξερα ἀπὸ πρὶν μὲ ποῖο σκληρὸ καὶ ἀδιάφορο τρόπο θὰ μὲ δεχόταν. Ἡ καρδιά τῆς δὲν θὰ λύγιζε, λοιπόν, ποτέ;...

VII

ΕΝΑΣ ΑΠΡΟΟΠΤΟΣ ΑΝΤΙΠΕΡΙΣΠΑΣΜΟΣ

Σ ΤΟ μεταξὺ ἡ παλιά μου φίλη, ἡ κυρία Λορέν, μὲ βοήθησε χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ, νὰ βυθομετρήσω τὴν καρδιά μου καὶ νὰ καταλάβω ὅλη τὴ σπουδαιότητα τοῦ κακοῦ, ἂν ἦταν δυνατό νὰ ὀνομασθῇ κακὸ ὁ ἔρωτάς μου γιὰ τὴ Λουκία.

Παρατήρησε, λοιπόν, ἡ καλή μου φίλη, πὼς γινόμενα μελαγχολικός, πὼς εἶχα ἀρχίσει ν' ἀλλάζω ὄψι, πὼς ἐπληττα καὶ στενοχωριόμουν στὴ μοναξιά μου καὶ σκέφτηκε νὰ μὲ παντρεύῃ.

— Εἶνε ἀναγκαῖο, μοῦ εἶπε, ἀνδρας δὲ μπορεῖ νὰ ζήσει μοναχός ρους λόγους. Νομίζω πὼς ἕνας ἀνδρας ἐντὶ τῆς μονοτονίας μιᾶς μι- του τὴν ἐπαρχιώτικη ζωὴ καὶ ν' ἀντισταθῇ στὴ μονοτονία μιᾶς μι- κρῆς πόλεως, ἂν δὲν δημιουργήσῃ μίαν εὐχάριστη οἰκογένεια, ποὺ θὰ τὸν βοηθήσῃ νὰ περάσῃ εὐτυχισμένα τὸν καιρὸ του. "Επειτα, πολλοὶ ἄνθρωποι διστάζουν νὰ σὰς ἐμπιστευθοῦνε. Σὰς βρίσκουνε πολλὸ νέο, σὰς νομίζουν ἐπιπόλαιο... Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μὲ τοὺς θαιώνων πὼς κάνει κακὴν ἐντύπωσι. Τὸ ἴδιο καὶ σὲ σὰς θ' συμβολαιογράφους. Ὁ κ. Λορέν, εἶδε πὼς ἦταν ἀνάγκη νὰ μὲ παντρευτῇ μόλις ἔφτασε ἐδῶ αὐτὸ εἶμαι ἐντελὴς βέβαιη! Ὁ γάμος, μὰ ἀρέσῃ ὁ γάμος. "ὦ! γι' αὐτὸ εἶμαι ἐντελὴς βέβαιη! Ὁ γάμος, μὰ θετέ το γιαντρε μου, θὰ σὰς γεράσῃ, θὰ σὰς διπλασιάσῃ τὴν πελατεία σας, μὲ λίγα λόγια θὰ σὰς κάνῃ ἀξιοσεβαστο κ' ἐπιβλη- τικό, ἀνώτερον ἀπὸ κάθε ὑπόνοια, ὅπως ἀκριβῶς πρέπει νὰ ἦσαστε, γιὰ νὰ πετύχετε.

Βλέποντας πὼς τὰ πλεονεκτήματα αὐτά, ποὺ μ' ἀρκετὴν εὐ- γλωττία παρουσίαζε μπρὸς στὰ μάτια μου, μ' ἄφηναν ἀρκετὰ ψυ- χρό — γιατί ἡ τύχη τοῦ δυστυχισμένου συμβολαιογράφου, ποὺ μοῦ τὸν ἔφερνε σὰν παράδειγμα, δὲν ἦταν, γιὰ νὰ ποῦμε τὴ μαύρη ἀ- λήθεια, γιὰ νὰ τὴ φθονήσῃ κανεὶς, ἀφοῦ εἶχε νὰ κάνῃ ὅλημερίς μὲ τὰ αἰώνια παράπονα καὶ τίς γκρίνιες μιᾶς γυναίκας, ποὺ ἔπαυσε καὶ θρηνοῦσε ἀδιάκοπα — βλέποντας λοιπόν πὼς ὅλ' αὐτὰ μ' ἄφ- ναν ἀδιάφορο, ζήτησε νὰ μὲ παραπλανήσῃ μὲ τὴν κολακευτικὴ εἰ- κὸνα μιᾶς ξαδέλφης τῆς, κληρονόμου μεγάλης περιουσίας, κα- λοαναφερμένης, μὲ μουσικὸ ταλέντο, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

— Ἀλήθεια, σκέφτηκα, γιὰ τὸν ὅχι; Θὰ ἦταν ἴσως τὸ καλύτερο μέσο γιὰ νὰ διασκεδάσω, νὰ γιαντρεῦθω καὶ νὰ ἐξορκίσω μιὰ κα- τάστασι, ποὺ δὲ μπορεῖ νὰ μ' ὀδηγήσῃ σὲ κανένα ἀποτέλεσμα. Ἡ πρώτη γυ- φρονιμάδα, ἡ λογικὴ, ἡ φροντίδα γιὰ τὴν ἀξιοπρέπειά μου καὶ γιὰ τὸ μέλλον μου, ὅλα μὲ ὑποχρεώνουν νὰ παντρευθῶ. Ἡ πρώτη γυ- ναίκα ποὺ θὰ συναντήσω, ἂν δὲν εἶνε ἀσχημὴ ἢ ἡλίθια, θὰ μὲ τρα- βήξῃ ἀπὸ τὴ σειρήνα αὐτῇ, ποὺ μοῦ φαίνεται τώρα σὰν τὴ μοναδι- κή γυναίκα τοῦ κόσμου, γιατί ὅπως πολὺ φρόνιμα καὶ σωστὰ εἶπε κ' ἡ ἴδια, δὲν ἔχω γύρω μου κανένα ἄλλο πρόσωπο νὰ μ' ἐνδια-

φέρῃ καὶ ν' ἀπασχολῇ τὴν προσοχή μου. Ζῶ σὰν ἀρκούδα καὶ γι' αὐτὸ μ' ἀπορροφᾷ μιὰ ἰδέα ἐπίμονη, ποὺ εἶνε ἀντίθετη στὰ συμφέ- ροντά μου.

Δέχτηκα, λοιπόν, νὰ δῶ τὴ δεσποινίδα ντὲ Σαλίνς, ποὺ ἡ ἀγα- θὴ κυρία Λορέν, τὴν προώριζε γιὰ γυναίκα μου. Μὰ, ἂν καὶ δὲν ἦτανε οὔτε ἡλίθια, οὔτε ἀσχημὴ, ἐν τούτοις δὲν μοῦ ἔκανε καμμιὰ εὐνοϊ- κή ἐντύπωσι.

Παρέβαλα τὴν ἀλύγιστη κ' ἄκαμπτη στάσι τοῦ σώματός τῆς, ποὺ ἀκολουθοῦσε ἀκόμα τίς ὁδηγίες καὶ τὰ μαθήματα μιᾶς σχολι- κῆς πειθαρχίας, τίς γυαλισμένες μαῦρες πλεξούδες, τὰ μάτια τῆς ποὺ ἦτανε πάντα χαμηλωμένα, μὲ τίς ἐντελῶς ἀντίθετες χάρες τῆς Λουκίας, ποὺ μὲ καταγοήτευαν.

Πρὸ πάντων μοῦ φαινότανε, πὼς ἡ νέα αὐτὴ εἶχε τὸ σῶμα τῆς σὰν γεωμετρικόν, ὅς ποῦμε, ἐνῶ τῆς ἄλλης ἦταν εὐλύγιστο, γεμάτο ἀπὸ λυγρὴ ἄρμονία στίς λεπτομέρειες, ἀλλὰ καὶ στὸ σύνολό του. Ἀντὶ τὰ πολυτελέστατα φορέματα τῆς μόδας, ποὺ φοροῦσε ἐκείνη, προτιμοῦσα τὴν ἀπλούστατη ρόμπα τῆς Λουκίας, ποὺ ἐφαρμοζότανε πάνω τῆς μ' ἕναν τρόπο ἀμίμητο.

Ποτέ δὲν θὰ μπορούσα νὰ τὴ φαντασθῶ ντυμένη ἀλλοιῶτικα, ἐνῶ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά μοῦ φαινότανε πὼς τὸ καπελλίνο καὶ ἡ ἐ- σάρπα στὴν κεφαλὴ ἡ στοὺς ὤμους τῆς δεσποινίδος Ἐρικέττας, πράγματα ποὺ ἄλλωστε θαυμάζονται πολὺ ἀπὸ τίς ἐπαρχιώτισσες, ἦσαν βαλμένα πάνω τῆς ἀσκοπα, δίνοντας τὴν ἐντύπωσι περισσότε- ρο, σὰ νὰ κρεμώντουσαν ἀπὸ μιὰ κρεμάστρα...

"Ὅσες φορὲς ἡ δεσποινίδα Ἐρικέττα, ἄπλωνε μὲ τρόπο τὸ πόδι τῆς, γιὰ νὰ μοῦ τὸ δείξῃ μέσα-στὸ κομψὸ κ' ἀκριβὸ του γοβάκι, ἐγὼ μουρμουρίζα: «Αὐτὸ τὸ πόδι δὲν εἶνε δυνατόν νὰ χωρέσῃ στὴ μικρὴ παντοφλά, ποὺ μέσα τῆς περνάει ἀνετα τίς ὥρες τοῦ τοῦ ποδαράκι τῆς Λουκίας!».

"Ἄλλοτε πάλι ὅταν ἐπαίξε στὸ πιάνο διάφορα ἐκλεκτὰ μουσικὰ κομμάτια, διὰφορες στροφές παλιῶν τραγουδιῶν, ποὺ τίς σιγοψιθύ- ριζε μιὰ φωνὴ ἀκαλλιέργητη, μὰ χαριτωμένη, γέμιζαν τ' αὐτιά μου, ἐμποδίζοντάς με ν' ἀκούσω ὅτιδήποτε ἄλλο.

"Ἄν μοῦ εἶχανε συστήσῃ ἀπὸ πρὶν, πὼς τὸ γυναικεῖο αὐτὸ πρό- τυπο, ποὺ τὸ στήσανε μπρὸςτά μου σὰν ἕνα πρόσωπο ἄξιο περιποιή- σεων καὶ λατρείας, πὼς ἡ γυναίκα αὐτὴ ἦτανε, ἂν καὶ ἀρκετὰ μορ- φωμένη καὶ ἐξαιρετὴ νοικοκυρά, ἴδια ἡ προσωποποίησι τῆς ἀγνοίας, χωρὶς ἀνοησία ἢ ἀξιώσεις, τότε μπορούσε νὰ μοῦ φαινότανε γεμάτη χάρες.

Μὰ ἐγὼ ἤξερα ἀπὸ πρὶν κοντὰ σὲ ποιά γυναίκα μπορούσα νὰ βρῶ ὅ,τι μοῦ ἄρεσε: Ἡ σκέψι πετοῦσε καὶ χωρὶς νὰ τὸ θέλω, στὸ ἀπλὸ καὶ ἀπέριττο δωμάτιο τῆς Λουκίας. Τὰ προτερήματα, ποὺ τὰ εἶχα ἀνακαλύψει μοναχός μου, χωρὶς τὴ σύστασι κανενός, δὲν ἦτανε χίλιες φορὲς προτιμότερα ἀπὸ μὴν ἀξία, ποὺ μοῦ τὴν εἶχανε παινέσει ἀπὸ πρὶν;

"Ἐνα βράδυ, ἡ δυστυχισμένη αὐτὴ κοπέλλα, ποὺ μοῦ τὴν προ- ωρίζανε γιὰ γυναίκα, ἀηδιάζοντας βέβαια αὐτὴ τὴν κατάστασι, στὴν ὁποία τὴν εἶχανε καταδικάσει καὶ ὀργισμένη ἴσως ἀπὸ τὸ ὅτι ἤμουνά πάντα ἀφηρημένος, μελαγχόλησε καὶ κατσοφίασε τόσο πολὺ, ποὺ μ' ἔκανε νὰ προσθέσω καὶ τούτῃ τὴ σκέψι: «Σὰ νὰ μὴν εἶχανε νὰ κατσοφιάξῃ!».

Ἡ Λουκία ἦτανε πάντα χαρούμενη, ἡ ζωὴ τῆς κυλοῦσε ἀμέρι- μνα καὶ μὲ μιὰ ἡρεμία, ποὺ ἐδειχνε τὴν καλὴ τῆς διάθεσι. Ἐκτὸς ἀπ' ὅλ' αὐτά, ἡ γυναίκα ποὺ μοῦ προωρίζανε, περιστοι- χιζόταν ἀπὸ συγγενεὶς χυδαίους καὶ πολυλογάδες, ποὺ κουτσομπο-

λεύανε και στις παραμικρές της λεπτομέρειες τη ζωή μου, την περυσία μου και κάθε τι που με άφορούσε, με μιά τέτοια οδυρειακή και ανυπόφορη λεπτολογία, που με εξενεύριζε σε υπέρτατο βαθμό.

Με τον τρόπο τους αυτόν μου δείχνανε από πριν τη μελλοντική τους διαγωγή, πώς θα θέλανε να εγκατασταθούν κοντά μου, φύλακες όχληρότατοι, γιατί η δεσποινίδα Έρικέττα δεν ήθελε για κανένα λόγο να χωριστεί από τη μητέρα της... Και τί μητέρα!... Δεν σάς την περιγράψω καθόλου. Μά το πιο φριχτό ήτανε, πώς η κόρη της, αν και ωραία στη δροσερή ηλικία που θρискόταν, της έμοιαζε.

Και η δυο είχανε μάτια μεγάλα και στρογγυλά, τέτοια που συναντά κανείς στα έργα των ποιητών, μά έχω, για να πω την αλήθεια, προτιμώ να τα συναντώ μέσα στα ποιήματα, μά όχι και στην πραγματικότητα.

Για τα υπόλοιπα, ήτανε πολύ εύκολο να θγάλη κανείς ένα συμπέρασμα. Ελέποντας το γερασμένο κορμό, μπορούσε, χωρίς μεγάλο κόπο, να καταλάβει ποιά θα καταντούσε μιά μέρα και ο νεαρός θλαστός. Ύστερα από δεκαπέντε ή είκοσι χρόνια, η κυρία Σερώ, σε περίπτωση που η δεσποινίδα Έρικέττα θα είχε την ευτυχία να πάρη τ' όνομά μου, θα είχε γίνει ο ίδιος κατακόκκινος σάρκινος όγκος, χωρίς δόντια και τρίχες, με αποτρόπαιη εμφάνιση, που παρίστανε τώρα τη μέλλουσα πεθερά μου.

Η μεταμόρφωση, βέβαια, με την αναπόφευκτη κληρονομικότητα, θα τραβούσε το δρόμο της... Μά όχι, έχω ποτέ δεν θα γινόμουν μάρτυρας σ' ένα τέτοιο πράγμα!...

— Φοβούμαι πώς η εξαδέλφη μου δεν σάς ενδιαφέρει και τόσο πολύ, μου είπε ύστερα από λίγες μέρες η κυρία Λορέν με κάποια ψυχρότητα.

Η στοιχειώδης ευγένεια με έμπόδισε να της απαντήσω, πώς η περιφημη αυτή εξαδέλφη της, όχι μόνο δεν με ενδιέφερε καθόλου, μά μου γεννούσε την αηδία. Εκείνη όμως, ανοικονόμητη προζενήτρια, πρόσθεσε:

— Και μ' όλ' αυτά, κατά τη γενική ομολογία, η κοπέλλα αυτή είναι πολύ καλή και χωρίς αμφιβολία άλλοι, δεν θα παρουσιάσουνε τόσες δυσκολίες...

Τότε κι' εγώ βιάστηκα να της απαντήσω, πώς η δεσποινίδα Έρικέττα, με τα σπάνια προτερήματα που είχε, θα μπορούσε εύκολα να βρή μιά λαμπρότερη τύχη και όσο γι' αυτό δεν είχε να κάνει τίποτ' άλλο, παρ'α να διαλέξη ανάμεσα σε πολλούς μνηστήρες.

— Όστε σείς αρνείσθε να θεωρηθείτε ένας απ' αυτούς τους μνηστήρες; επανέλαβε η κυρία Λορέν, που κατάλαβε πολύ καλά πώς είχα πάρει την απόφασι ν' αποσυρθώ.

— Τί τα θέλετε!... Δεν αποφάσισα ακόμα να παντρευτώ.

— Δεν είναι αυτός ο λόγος, μά μου φαίνεται πώς η Έρικέττα δεν κατάρθωσε να σάς κινηση το ενδιαφέρον. Το παρατήρησα αυτό άμέσως από την αρχή. Και νομίζω πώς όταν μιά νέα κοπέλλα, με σημαντική προίκα, καλοκαμωμένη και με καλό συγγενολόι δεν κατωρθώνει να προσελκύση ένα νέον, τούτο πάει να πη πώς ο νέος αυτός άγαπα κάποιαν άλλη...

— Με συγχωρήτε, κυρία Λορέν... μά το συμπέρασμά σας αυτό, μου φαίνεται πώς είναι...

— Πολύ φυσικό, φυσικώτατο, ό,τι κι' αν μου πητε. Σ' αυτή την ποντικότηρπα που ζούμε όλοι μας, ούτε διασκεδάσεις εξαιρετικές, ούτε τρέλλες νεανικές υπάρχουνε, για να σάς εμποδίσουν να παν-

τρευτήτε... Δεν μου θγάζετε την ιδέα, πώς υπάρχει κάποιος έρωτας στη μέση. για τον όποιο μάλιστα άρχισε να γίνεται κιόλας λόγος...

— Έρωτας;... Και γίνεται γι' αυτόν λόγος!...

— Ω! μη θέλετε να το άρνηθήτε! Πηγαίνετε πολύ συχνά στην έξοχική έπαυλι του Χ. κι' ο καθένας ξέρει, πώς αν και φαίνεται έρημη κι' άκατοίκητη, οι πολλοί της όμως τοίχοι, καθώς κι' εκείνοι του παλατιού της Ώραιάς του Δάσους του παραμυθιού, κρύβουνε μιάν ώμορφη κοπέλλα η χήρα... αυτό πειά είναι άγνωστο και κανείς δε μπόρεσε να το μάθη...

Προτού καλά-καλά τελειώση, άναψα κυριολεκτικά κι' έγιναν ο υπερασπιστής της Λουκίας, ενώ κανένας δεν την πρόσβαλε. Άγωνίστηκα μ' όλη μου τη ρητορική δεινότητα ν' αποδείξω πώς στο άτομό της όφειλεται σεβάσμος και τέτοια έκτίμησι απ' όλες τις άπόψεις, ώστε η κυρία Λορέν, ύστερ' απ' όλα αυτά, μ' έναν τρόπο άστείο, που μ' έκανε έξω φρενών, έβγαλε τούτο το συμπέρασμα:

— Πολύ καλά! Ίσα-ίσα, τί σου έλεγα πριν από λίγο; Είσαι έρωτοχτυπημένος!...

Στην έξαφι που θρискόμουν, δεν πρόσεχα καθόλου. Είχα ξεχάσει τα πάντα, ακόμα και πώς η ίδια η κυρία Λορέν, μου είχε μιλήσει άλλοτε, που πήγα να της ζητήσω σχετικές πληροφορίες, πολύ συμπαθητικά για τη Λουκία. Ξεχασα πώς είχα να κάνω με μιά άγαθή γυναίκα, από την όποια δεν έπρεπε να φοβούμαι τίποτα. Όλα τα ξεχασα, έκτος από την εύλογη ύποψία για τα ίδια τα αίσθηματά μου, που μου άρεσε να την παίρνω σαν θρισιά έναντίον της υπολήψεως μιάς ξένης γυναίκας.

Πάντοτε άπρόσεκτος, έξακολουθούσα άπρεπέστατα ν' άπολογούμαι για τη διαγωγή και το χαρακτήρα της κυρίας Άθρίλ, έχοντας την ιδέα πώς αυτή με την όποια κουβεντιάζα δεν με πίστευε καθόλου και γι' αυτό το λόγο η έξαφι μου γινότανε όλοένα και μεγαλύτερη.

Ενώ μιλούσα έτσι και δεν είχα ακόμα εξαντλήσει το θέμα μου, έφτασε ο παπάς της ένορίας μας, που έρχότανε κάποτε κι' έτρωγε στο σπίτι της πιο πιστής απ' όλες του τις ένορίτισσες.

— Κρίμα!, είπε αυτή με κάποια πονηρία. Λυπούμαι πολύ που δεν ήρθατε λίγο πρωτίτερα, για ν' ακούσετε με πόσην εύγλωττία ο γιατρός μας, ο κύριος Σερώ, μοίραζε μετάλλιο άρετής στην κυρία Λουκίαν Άθρίλ.

— Ο κύριος Σερώ είναι πάρα πολύ νέος ακόμα, για να του έμπιστευόυνε το μοίρασμα τέτοιων πιστοποιητικών, άποκρίθηκε ο παπάς, στέλνοντάς μου ένα ειρωνικό χαμόγελο. Άλλά, πρόσθεσε, παίρνοντας ξαφνικά ένα ύφος σοβαρό, έχει πολύ δίκιο να μιλή για την κυρία Άθρίλ μ' όλο τον όφειλόμην σεβάσμό, γιατί η κυρία αυτή έχει καλή ψυχή.

Μόλις τα είπε αυτά, άνοιξε την ταμπάκερα του και ρούφηξε με μιά δυνατή άναπνοή, μιά πρέζα ταμπάκο.

— Να είσθε βέβαιος, πάτερ μου, πώς δεν είπε καμμιά λέξι προσβλητική για το άτομό της, άποκρίθηκε η κυρία Λορέν, που σεβόταν έξαιρετικά τη γνώμη του παπα και δεν άφηνε εύκαιρία να μη του το δείξη.

— Έχει καλή ψυχή, επανέλαβε αυτός, στριφογυρίζοντας μέσα στα δάκτυλά του την ταμπάκερα του.

Δεν είπε τίποτα περισσότερο, μά η τρείς αυτές λέξεις, θγαίνοντας από ένα στόμα τόσο άυστηρό και άκριβοδίκαιο, που δεν έλεγε ποτέ επαινους και εγκώμια έτσι στην τύχη, μου κάνανε βαθειά εντύπωση. Θυμήθηκα τότε πώς είχα δη αυτόν τον παπα να θγαίνει από

τὸ δωμάτιο τῆς Λουκίας, τότε ποὺ ἦταν ἐπικίνδυνα ἄρρωστη. Χωρὶς ἀμφιβολία θ' ἀκούσε τὴν ἐξομολόγησί της καὶ θὰ ἤξερε τώρα καλύτερα ἀπὸ κάθε ἄλλον, ὅλα τὰ σχετικὰ μὲ τὴ ζωὴ της.

Τὸ νὰ ζητήσῃ κανεὶς πληροφορίες γι' αὐτὸ τὸ ζήτημα ἀπὸ τὸν παπᾶ, ἦταν ἓνα πράγμα ἐντελῶς ἀνώφελο, γιατί ἐκτός ἀπὸ τὴν ἱερότητα καὶ τὸ ἀπόρητο τοῦ μυστηρίου τῆς ἐξομολογήσεως καὶ ὁ ἐπιφυλακτικὸς χαρακτήρας του τὸν ἐμπόδιζε νὰ μιλήσῃ γιὰ μιὰ νέα γυναῖκα σ' ἓναν ἀγνώστο.

Τὸ κατάλαβα εὐτυχῶς ἀμέσως καὶ δὲν πρόσθεσα οὔτε λέξι γιὰ τὸ λεπτὸ αὐτὸ ζήτημα. Ἀμέσως ἡ συνομιλία μεταξὺ μας ἀλλάξε θέμα. Μὰ πόσες φορές δὲν ξαναγύρισε στὸ μυαλό μου ἡ γνώμη ποὺ εἶχε ἐκφράσει ὁ παπᾶς γιὰ τὴ Λουκία: «Ἐχει καλὴ ψυχὴ», καὶ ποὺ δικαίωσε τὴν ἐντελῶς ἀσυλλόγιστη παραφορά μου!

Ἡ γνώμη αὐτή, ποὺ προερχότανε μάλιστα ἀπὸ ἓνα τόσο ἀξιόσεβάστω καὶ σοβαρὸ πρόσωπο, ποὺ ἦταν σὲ θέσι νὰ κρίνῃ καλύτερα ἀπὸ τὸν καθέναν, μοῦ χρησίμευσε γιὰ νὰ δικαιολογήσω ὁ ἴδιος τὸν ἑαυτὸ μου γιὰ τὴν τολμηρὴ ἀπόφασί ποὺ πήρα ὕστερα ἀπὸ λίγες μέρες.

VIII

Η ΜΕΓΑΛΗ ΑΠΟΦΑΣΙ

ΑΥΤΗ τὴν ἀπόφασί, ποὺ θάδινε μιὰ ὀριστικὴ λύσι στὴν ἀγωνία τῆς πληγωμένης μου καρδιάς, θγαζόντάς με ἀπὸ τὴν ἀθέβαι κατὰστασι ποὺ εἶχα μπλεχθῇ, δὲν θ' ἀρχίσω νὰ τὴ δικαιολογήσω τώρα σὲ κανένα, γιατί μοῦ εἶνε δύσκολο, ἂν ὄχι κι' ἐντελῶς ἀδύνατο, νὰ τὴν ἐξηγήσω καὶ στὸν ἴδιο τὸν ἑαυτὸ μου.

Πολὺν καιρὸ πρωτῆτερα εἶχα πολυμήσει αὐτὴ τὴν ἰδέα μέσα μου, μὰ στὸ τέλος, ὅταν τὴν παραδέχτηκα ὀριστικὰ κι' ἀμετάκλητα, μοῦ φαινόταν ὄχι μόνον εὐχάριστο, ἀλλὰ ἀκόμα καὶ σὰν μιὰ ἀπόφασί φρόνιμη, ποὺ δὲ μπορούσα νὰ καταλάβω γιατί δὲν τὴν εἶχα σκεφθῇ ὡς τότε.

Ἡ φρονιμάδα καὶ ἡ λογικὴ δὲν εἶνε καὶ τόσο ἀπόλυτα πράγματα, ὅσο θέλουνε νὰ μᾶς ποῦνε... καὶ τὰ μυαλὰ ἐνὸς νέου διαφέρουνε ἀπὸ τὰ μυαλὰ ἐνὸς ὄριμου ἀντρα... Τὰ μυαλὰ τοῦ νέου συμφωνοῦνε θαυμάσια μὲ τὴν ἰδιοσυγκρασίαν του καὶ μάλιστα ἔχω τὴν ὑποψία πὼς αὐτὴ ἡ τελευταία εἶνε ποὺ κατευθύνει τὴ ζωὴ κάθε ἀνθρώπου, εἴτε νέος, εἴτε ὄριμος ἀντρας εἶνε αὐτός, εἴτε ἔχει ἐπιτόλαιη ἐμφάνισι, εἴτε ἐμφανίζεται κάτω ἀπὸ σοβαρὰ ἐξωτερικά.

Ὁ Θεὸς νὰ μὲ φυλάξῃ, μὰ δὲν θέλω νὰ κακολογήσω κανένα. Ὡστόσο ὅμως, ἴσως ἡ ἰδιοσυγκρασίαν τοῦ καθενὸς νὰ εἶνε ἡ ἀληθινὴ λογικὴ καὶ ἡ ἀληθινὴ φρονιμάδα, στίς ὁποῖες πρέπει νὰ στηρῶνται, ἀφοῦ φαίνεται πὼς συμβαδίζουνε μὲ τὴν πραγματικὴν εὐζωμίαν. Ἀλλοίμονο, ἂν κάνῃ κανεὶς κάτι ἔξω ἀπὸ τὴ φύσιν του! Ποτέ δὲν θὰ μείνῃ εὐχαριστημένος καὶ ποτὲ δὲν θὰ συναντήσῃ στὸ δρόμο τῆς ζωῆς του τὴν εὐτυχία...

Γιατὶ ἡ κυρία Λορέν νὰ μὲ ὑποχρεώσῃ, νὰ μὲ σπρώξῃ μ' ὅλες τῆς τὶς δυνάμεις σ' αὐτὸ τὸ συνοικέσιο, γιατί νὰ γεννήσῃ μέσ' τὸ μυαλό μου τὴν ἰδέαν τοῦ γάμου, μὲ τὴν ὁποία σιγά-σιγά συνήθισα ἐπὶ τέλους ἡ σκέψι μου; Γιατὶ ὁ παπᾶς, μὲ τὴ σοβαρὴ καὶ βαρυσήμαντὴ κρίσι του, νὰ πῇ πὼς ἡ Λουκία εἶχε καλὴ ψυχὴ;

Ὅταν πειὰ ξεμπερδεψῇ ἀπ' ὅλες αὐτὰς τὶς φασαρίας καὶ γύρῃ στὰ ἀγαπημένα μου μέρη, ὅπου εἶχα νὰ πατήσω δεκαπέντε ὁλόκληρες μέρες, εἰδεινὰ, φαίνεται, ἓνα ὕψος πολὺ παράξενο καὶ ἀποφασιστικὸ, γιατί ἡ Λουκία, μόλις μὲ εἶδε νὰ περνᾶ τὸ κατῳφλι,

μὲ παρατήρησε ἀπὸ τὴν κορφή ὡς τὰ πόδια μ' ἓνα ὕψος κατὰπληκτο.

— Εἶνε ἀρκετὸς καιρὸς, ποὺ δὲν φανήκατε, μοῦ εἶπε.

— Μάλιστα, τῆς ἀποκρίθηκα. Μεγάλαν πράγματα ἐγίναν σ' ὅλο αὐτὰ τὰ διαστήματα. Θέλησαν νὰ μὲ παντρεύουν.

— Ναί, ναί, τὸ ἔμαθα. Ἡ φήμῃ ἔφτασε γρήγορα μέχρις ἐδῶ. Μπορεῖ νὰ σᾶς συγχαρῇ κανεὶς; Πρόσθεσε μὲ κάποιον χαρούμενον ὕψος.

— Νὰ μὲ συγχαρήτε γιατί ξέφυγα ἀπὸ τὴν παγίδα. Τὸ συνοικέσιο διαλύθηκε.

Λέγοντας αὐτὰ τὰ λόγια σηκώθηκα ὀρθίος κι' ἀρχίσαν νὰ τρίβω τὰ χέρια μου μὲ μεγάλῃν εὐχαρίστησι.

— Λουκία, τῆς εἶπα ἀρκετὰ ἀπότομα, σᾶς εἰδοποιῶ πὼς θ' ἀθετήσω τὸ λόγο μου, ποὺ μ' ἀναγκάσατε νὰ σᾶς δώσω.

— Θέλετε νὰ τὰ χαλάσουμε! ἀποκρίθηκε μ' ἓναν τέτοιον τόνον, ποὺ θὰ τὸν πρόσεχα δίχως ἄλλο, ἂν ἡ πρόθεσί μου δὲν βασιζότανε στὴν τιμιότητα. Αὐτὴ τὴν φορά, ἂν πρόσεχα περισσότερο, θὰ μπορούσα ν' ἀνακαλύψω κάτω ἀπὸ τὴν φράσιν τῆς αὐτῆς μιὰν ἄλλην, ποὺ δὲν εἰπώθηκε, μὰ ποὺ ὑποσχότανε πολλά. Κ' ἡ φράσι αὐτὴ, ἀπάντησι τῆς δικῆς μου, ἦταν: «Τόσο τὸ καλύτερο!».

Μὰ ἐγὼ δὲν εἶχα καθόλου τὸ μυαλό μου κείνῃ τῇ στιγμῇ. — Λουκία, ἐξακολούθησα σχεδὸν ἀμέσως, δίχως νὰ προσέξω σ' ὅ,τι εἶπε, μὰ μιλῶντας ὀρθίος καὶ σ' ἀρκετὴ ἀπόστασι ἀπ' αὐτήν, ἀπὸ σένα ἐξαρτάται ἂν παντρευθῶ ἢ ὄχι. Καὶ δὲν δέχτηκα τὴν γυναῖκα ποὺ μοῦ πρόσφεραν, γιατί διάλεξα μιὰν ἄλλην, τὴ μόνη ποὺ μπορῶ ν' ἀγαπήσω.

— Ἐμένα! φώναξε ἐκείνῃ κατὰπληκτῇ καὶ σηκώθηκε ὀρθία. Ἐμένα θέλετε νὰ παντρευθῆτε! Δὲν τὸ λέτε γιὰ δοκιμὴ ἢ σ' ἀστεῖα! Νὰ μὲ παντρευθῆτε! Εἶνε ἀδύνατο!

— Γιατί; Δὲν εἰστε ἐλεύθερη; Μήπως ὑπάρχει πραγματικὰ κανένας κύριος Ἀβρίλ;

— Ὁχι, εἰμὶ ἐλεύθερη. Ποτὲ δὲν παντρεύτηκα μέχρι σήμερα... Μὰ μπορεῖ νὰ γίνῃ λόγος γιὰ μιὰ φτωχὴ κοπέλλα τῆς θεσεῶς μου; Σκεφθῆτε, λοιπόν, πὼς ὁ πατέρας μου ἦταν ἓνας ἀσημὸς ἐργατῆς. — Καὶ ὁ παπῶς, ὁ δικός μου ἦταν ἓνας χωρικός. Κανένας ἀπὸ τοὺς δύο μᾶς δὲ μπορεῖ νὰ κατηγορήσῃ τὸν ἄλλο γιὰ τὴν ταπεινὴ καταγωγὴν του.

— Ναί, μὰ ἡ δικὴ σας οἰκογένεια ἀνυψώθηκε... σὰ τὴν κοινωνία, ἐνῶ ἡ δική μου... Πραγματικὰ, δὲν ἔχω πειὰ καθόλου οἰκογένεια... δὲν ἔχω κανένα στὸν κόσμον... ἐπανελάβε μ' ἓνα συγκινητικὸ τόνο.

— Τόσο τὸ καλύτερο, γιατί ἔτσι θ' ἀνήκετε ὁλοκληρωτικὰ σέ μένα!

— Σὲ σᾶς... Λαμπρὴ κατὰκτησι, μὰ τὴν ἀλήθεια! Ὡ! ἂν ἔρατε ὅλες τὶς λεπτομέρειες τῆς ἀθλίας παιδικῆς μου ζωῆς! Ἐπειτα, πὼς μπορεῖ ἓνας σοφὸς ἐπιστήμονας, ἓνας σπουδαῖος γιαντρός, μὲ πολλὰς σχέσεις καὶ μὲ θέσι καλὴν στὴν κοινωνία, νὰ ζήσει μαζὺ μὲ μιὰ γυναῖκα, ποὺ δὲν ἔχει οὔτε μόρφωσι, οὔτε ἀνατροφή, οὔτε τρόπους;

— Θὰ ἤμουν ἀπαρηγόρητος ἀποκρίθηκα, ἂν ἐπρόκειτο νὰ παντρευθῶ καμμιά δασκάλα. Ἀλλ' ὥστε γιατί συκοφαντεῖτε μόνον σᾶς πολλὸν ἄλλων.

Ἀρχισαν νὰ γελά καὶ γελοῦσα κι' ἐγὼ μαζὺ τῆς. Ἡ ὑπόθεσί μου ἔπαυσε καλὴτερη τροπὴ. Ἐξακολούθησα στὸν ἴδιον τόνο, προσπαθώντας νὰ δώσω πειστικότητά στὰ λόγια μου.

Δέν θά προσπαθήσω νά σάς τούς διηγηθῶ, μέ τίς καθημερινές τους λεπτομέρειες, γιατί εἶνε πολύ πιθανό, ὅτι ἦτανε γιά μένα μιὰ οὐράνια ἀπόλαυσι, νά φανῇ σέ σάς σάν κάτι παιδαριώδες κι' εὐφραντό.

Σ' ὅλη τή διάρκειά τοῦ χειμῶνα, ἐνῶ ὁ ὁρῆας λυσομανοῦσε ἔξω ἀπ' τὰ παράθυρα κι' ἡ μπόρα ἀυλάκωνε τή στέγη, περάσαμε τὰ βράδια μας μαζύ, καθισμένοι κοντά στό τζάκι καί κάνοντας χιλιάδου γλυκά ὄνειρα καί σχέδια.

Τήν ἀνοιξι θά βγαίναμε νά κάνουμε τόν περίπατό μας ἀντάμα, στό δάσος, γιά τὸ ὁποῖο σάς μίλησα ἀρκετὰ πλατειά. Τὸ δάσος αὐτό δέν εἶχε τίποτα τὸ ἀξιόλογο, μὰ ἡ παρουσία της ἦτανε τὸ πᾶν, αὐτὴ γέμιζε ὅλο τὸν τόπο μέ τήν ἐμφάνισί της.

Ποτέ ἄλλοτε δέν ἐνοιῶσα πῶς ἔζησα περισσότερα εὐτυχισμένα, μέ μεγαλύτερη εὐχαρίστησι. Δέν ἐπιθυμοῦσα ν' ἀλλάξω τήν τύχη μου μέ καμμιάν ἄλλη, ὁσοδήποτε καλύτερη κι' ἂν ἦταν.

Ἀπὸ τήν ἄλλη μεριά ἡ Λουκία φαίνονταν πῶς δέν ἦταν καθόλου ἀδιάφορη στή συμπάθεια πού τῆς ἔδειχνα. Καί ὅσο μουδίνε ἄλλοτε μέ τούς γεμάτους ἐμπιστοσύνη τρόπους της, τόσο γινόταν ἄλλοτε πῶς σεβάσθη στὰ μάτια μου.

Ὅποιος ἀγάπησε ποτέ στή ζωὴ του πραγματικά, δέν θά παραξευθεῖ καθόλου γι' αὐτό. Ἡ ἀγαπημένη μου ἦτανε μόνη κι' ἤρεμη, ἀπροσάλευτη στὸν κόσμον, ἄφηνε τυφλὰ στὰ χέρια μου τὴ φροντίδα γιά τὴν τιμὴ της, φοβήθηκε μερικὲς στιγμές πῶς δέν ἦταν ἀξία γιά τὴν ὑπόληψί μου καί τέλος ἐπρόκειτο σέ λίγο νά γίνῃ γυναίκα μου. Κι' ἕνας μονάχα ἀπ' ὅλους αὐτοὺς τοὺς λόγους, ἦτανε περισσότερο ἀπὸ ἀρκετός, γιά νά εἶνε ἐντελῶς ἀσφαλισμένη κοντά μου!

Κι' ὅμως ἡ συχνὴ μου ἐπισκέψεις, ὅπως τὸ εἶχα προσέξει, ἐγινόντο ἀπὸ ἀρκετός, γιά νά εἶνε ἐντελῶς ἀσφαλισμένη κοντά μου!

Κι' ὅμως ἡ συχνὴ μου ἐπισκέψεις, ὅπως τὸ εἶχα προσέξει, ἐγινόντο ἀπὸ ἀρκετός, γιά νά εἶνε ἐντελῶς ἀσφαλισμένη κοντά μου!

Κι' ὅμως ἡ συχνὴ μου ἐπισκέψεις, ὅπως τὸ εἶχα προσέξει, ἐγινόντο ἀπὸ ἀρκετός, γιά νά εἶνε ἐντελῶς ἀσφαλισμένη κοντά μου!

Κι' ὅμως ἡ συχνὴ μου ἐπισκέψεις, ὅπως τὸ εἶχα προσέξει, ἐγινόντο ἀπὸ ἀρκετός, γιά νά εἶνε ἐντελῶς ἀσφαλισμένη κοντά μου!

Κι' ὅμως ἡ συχνὴ μου ἐπισκέψεις, ὅπως τὸ εἶχα προσέξει, ἐγινόντο ἀπὸ ἀρκετός, γιά νά εἶνε ἐντελῶς ἀσφαλισμένη κοντά μου!

Κι' ὅμως ἡ συχνὴ μου ἐπισκέψεις, ὅπως τὸ εἶχα προσέξει, ἐγινόντο ἀπὸ ἀρκετός, γιά νά εἶνε ἐντελῶς ἀσφαλισμένη κοντά μου!

Κι' ὅμως ἡ συχνὴ μου ἐπισκέψεις, ὅπως τὸ εἶχα προσέξει, ἐγινόντο ἀπὸ ἀρκετός, γιά νά εἶνε ἐντελῶς ἀσφαλισμένη κοντά μου!

Κι' ὅμως ἡ συχνὴ μου ἐπισκέψεις, ὅπως τὸ εἶχα προσέξει, ἐγινόντο ἀπὸ ἀρκετός, γιά νά εἶνε ἐντελῶς ἀσφαλισμένη κοντά μου!

Χωρὶς ἀμφιβολία θά μέ ἀποστρεφότανε, ἐπειδὴ διέσπυρα τὴν ὑπόληψιν μιᾶς νέας γυναίκας ἔρημης καί μοναχῆς, πού κάποτε τὴν εἶχα ὑπερασπισθῇ μπροστά του, χωρὶς κανένα φαινομενικὸ συμφέρον.

Τώρα περισσότερα ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ θά μέ ἀποκαλοῦσε μέσα του ἄθεο καί ὕλιστη. Ἐπιθυμοῦσα πολὺ νά ξανασυνδέσω τὴ φιλία μου μέ τὸν ἀγαθὸν αὐτὸν ἄνθρωπο, φωνάζοντάς του: Μείνετε ἡσυχος, αὐτὴ ἡ καλὴ ψυχὴ δέν κινδυνεύει καθόλου... Θά τὴν παντρευθῶ...

Ἡ ἀφόρητη σὺτὴ κατάστασι μέ εἶχε ἐκνευρίσει πολὺ. Δέ μποροῦσα νά ὑποφέρω τίς κρυφές ματιὰς τοῦ κόσμου, τὰ σιγανομουρμουρίσματα καί τὰ κουτοσμπολιά πού ἔκαναν γιά τίς ἀθῶες σχέσεις μου μέ τὴ Λουκία. "Ἦθελα μ' ὅλη μου τὴν ψυχὴ νά τελειώσῃ αὐτὸ τὸ μαρτύριο μιὰ γιὰ πάντα. Μὰ ἡ Λουκία μέ συγκρατοῦσε καί δέν μ' ἔφηνε νά φανερῶσθαι τὴν ἀλήθεια, ἐπαναλαμβάνοντάς μου ὁλοένα:

— Κάνετε λίγην ὑπομονὴ ἀκόμα, ὅπως ὑπομένετε τόσον καιρὸ ὥς τώρα. Ἄς μὴ δημοσιεύσωμε τὴν ἀναγγελίαν τοῦ γάμου μας, μέχρι ν' ἐκτελέσῃς τὴν διαταγήν σου.

Ἡ ἐπιμονὴ της σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο ἦτανε πολὺ παράδοξη καί δέ μποροῦσα νά τὴν ἐξηγήσω. Ὅταν ὅμως τὴν παρακάλεσα μ' ὅλη μου τὴ θέρη νά συντομέψωμε τὸν καιρὸ τῆς δοκιμασίας, ἐκείνη λύγισε τέλος πάντων στὶς παρακλήσεις μου καί ὑποχωρῶντας, μοῦ χάρισε τίς τελευταῖες τρεῖς ἐβδομάδες.

— Μὰ μέ μιὰ συμφωνία, — μοῦ εἶπε τὸ θράδυ πού μοῦ ἔκανε τέλος αὐτὴ τὴν παραχώρησι, γιά τὴν ὁποία ἤμουνα τρελλὸς ἀπὸ χάρι, χωρὶς νά ὑποπεύωμαι καθόλου, πῶς ἔβαζα μοναχός μου τέρμα στὴ σύντομὴ εὐτυχία μου — μέ τὴ συμφωνία νά μέ συνοδεύῃς αὐριο στὸ Παρίσι.

Δέχτηκα μέ μεγάλη μου εὐχαρίστησι. Ἦτανε τόση ἡ λαχτάρα μου καί ἡ ἀνυπομονησία πού μέ κρατοῦσε, ὥστε καί στὴν ἄκρην τοῦ κόσμου ἂν μοῦλεγε νά πάω γιά τὸ χατήρι της, δέν θά τῆς τὸ ὀρνίσουναι οὔτε δευτερόλεπτο.

Ἦτανε εἴχαμε νά φωνίσουμε ἀπὸ τὸ Παρίσι τόσα πράγματα, ἀναγκαῖα γιά τὴν ἐτοιμασίαν τοῦ μικροῦ μας νοικοκυριοῦ! Ἐπιθυμοῦσα νά ἀποκτοῦσε ἡ Λουκία ἕνα τέλειο νοικοκυριό, ἀντάξιο τῆς καί γιὰ νά γίνῃ ἀκριβῶς ἕνα τέτοιο, λείπαν ἀπὸ τὸ σπῆτι μου ὅλα κείνα τὰ πράγματα, πού μποροῦνε ν' ἀρέσουν σὲ μιὰ γυναίκα.

Στὸ μέτριο σπῆτι μου δέν εἶχαμε σχεδὸν τίποτε ἀπ' ὅλα αὐτά. Ὁ πατέρας μου, πού εἶχε χηρέψει πολὺ νωρίς, ζοῦσε σ' αὐτὸ περισσότερο σὰν ἕνας ἐρημίτης, ὅπως σχεδὸν ζοῦσα κι' ἐγώ.

— Ὅχι, ἔχομε ὅλο τὸν καιρὸ νά σκεφτοῦμε γι' αὐτά, μοῦ ἀποκρίθηκε ὅταν τῆς μίλησα γιά ὅλες αὐτὰς τίς ἀναγκαῖες ἀγορές, πού σκόπευα νά κάνω, γιά νά φτιάξω τὸ νοικοκυριό μας. Θά διαλέξωμε τὰ ἐπιπλά μας σιγά-σιγά καί μ' ὅλη μας τὴν ἀνέση. Σήμερα δέν πρόκειται γι' αὐτό, μὰ γιά ἕνα ταξίδι καθαρῆς περιέργειας... Εἶνε μιὰ ἰδιοτροπία δική μου, πού γεννήθηκε ξαφνικὰ στὴν κεφαλὴ μου. Δέν εἶμαστε ἄκακα πλούσιοι καί δέν ἔχομε καί τὸν καιρὸ, γιά νά κάνουμε, ὅπως οἱ μεγάλοι, ἕνα γαμήλιο ταξίδι. Τί μὰς ἐμποδίζει ὅμως, πρὶν ἀπ' τὸ γάμο μας, νά κάνουμε ἕνα μικρὸ ταξιδάκι καί νά ἐπισκεφθοῦμε σὰν περιηγητὲς τὸ Παρίσι καί τὰ διάφορα ἀξιοθέατα τοῦ; Εἶμαι βέβαιη πῶς καί σεῖς δέν θά ξέρετε οὔτε ἕνα μικρὸ μέρος ἀπ' αὐτά, ὅπως ἀκριβῶς καί ἐγὼ ἡ ἴδια, ἂν καί εἶμαι Παρισινή. Ἄς φανταστοῦμε πῶς εἶμαστε περαστικοί... Θὰ μοῦ πῆτε, πῶς δέν τὸ κάνει κανένας αὐτό; Τόσο τὸ καλύτερο! Πρέπει νά εἶνε κανεὶς ὅσο μπορεῖ πρὶν πρῶτότυπος στὴ ζωὴ του.

Μ' έκανε ό,τι ήθελε, κάθε της λόγος ήτανε για μένα μιά διαταγή και μου φαινόταν πώς και ή παραμικρότερες επιθυμίες της είχανε κάποιαν ιδιαίτερη χάρη. "Υστερα κείνη την ήμέρα ήτανε τόσο χαρούμενη...

Μά όσο θυμώμαι κείνη τη μοιραία μέρα, που ήτανε γραφτό να δώση τόνον απρόοπτη λύσι στο ειδύλλιο μας, μου φαίνεται πως ή χαρά της είχε κάτι το σπασμωδικό, κάτι το πυρετικό, που το άντανακλούσανε τὰ φλογισμένα της μάτια...

Αναχωρήσαμε το πρωί της άλλης μέρας, που τη φώτιζε ένας λαμπρός ανοιξιάτικος ήλιος. Η ευωδία των άνθισμένων δέντρων έμπαινε από τ' ανοιχτά παράθυρα του βαγονιού και, μαζί με τη μυρωμένη ανοιξιάτικη αύρα, μάς μεθούσε.

Καθόμαστε μέσα στο βαγόνι ολομόναχοι, πολύ κοντά ο ένας στον άλλο και κρατούμενοι από το χέρι, συνωμιλούσαμε για το μέλλον... Τί μαγική λέξι! Το μέλλον, που ρόδιζε μπροστά μας, σε μιά άτέλειωτη παρέλασι ευτυχισμένων και χαρούμενων ημερών...

— Τέλος πάντων, τίποτα δε μπορεί να μάς χωρίση πειά, της είπα, τη στιγμή που δεν είχα ο δυστυχισμένος, παρά πολύ λίγες ώρες, λίγες στιγμές να περάσω κοντά της και ο άδυσώπητος χωρισμός είχε σφραγίσει την ευτυχία μας...

Τέτοια είναι ή ζωή. Χωρίς καθόλου να το καταλάβουμε, τρέχουμε προς την άβυσσο, που απλώνεται τρομαχτική μπρος στα πόδια μας, περιφρονώντας την με μιά περήφανη πεποίθησι, πώς δεν θα τη συναντήσωμε ποτέ στο δρόμο μας.

Η Λουκία μόλις άπαντούσε σ' ό,τι της έλεγα. Φαινότανε πολύ σκεπτική, σά να την κατάρτωγε ένας κρυφός και σκοτεινός λογισμός. Μά εγώ ο άμοιρος νόμισα ότι όπως και μένα, το ίδιο κι αυτήν την είχε μεθύσει με τὰ μυστηριώδη και θαρεια της άρώματα ή άνοιξι, ή γλυκειά αυτή ώρα του χρόνου.

Αλλοίμονον όμως!, εκείνη δυστυχώς είχε παραδοθή σε σκέψεις, που εγώ δε μπορούσα καθόλου να τις υποπτευθώ.

Φτάνοντας στο Παρίσι, καθήσαμε να γευματίσουμε μόνοι μας σ' ένα άπόμερο ξενοδοχείο. Εκείνη σχεδόν δεν έφαγε τίποτα και μάλιστα με βίασε να τελειώσω κι' εγώ γρήγορα το φαγητό μου, με την πρόφασι, πώς για να κατορθώσωμε να τὰ επισκεφθούμε όλα, δεν έπρεπε να χάνουμε καθόλου τον καιρό μας.

— Τί μάς μέλλει; της έλεγα. Που θα βρούμε καλύτερα από δώ;

Μά κείνη με περίπαιξε με πολύ άστείο τρόπο, για την κλίσι μου στην κοιλιοδουλία και για τὰ πολλά έξοδα που έκανα, δηλώνοντας πώς δε μπορούσε να υποφέρει αυτή τη σπατάλη για το στομάχι. Επέμενε, λοιπόν, να φύγουμε κι' εγώ δε μπόρεσα να της το άρνηθώ, όπως δε μπορούσα να της άρνηθώ τίποτα.

Που να φανταζόμουν ο δυστυχισμένος, πώς ο περίπατος αυτός που με τόσο χαριτωμένο τρόπο με βίαζε ν' άρχίσωμε, θα ήτανε και ο τελευταίος μας! Και πώς δεν θα την ξανάβλεπα ποτέ, σ' όλη μου τη ζωή!...

Κόντευε το μεσημέρι. Η μέρες δεν ήτανε ακόμα αρκετά μεγάλες κι' έτσι δεν θα προφταίναμε να επισκεφθούμε και πολλά αξιοθέατα μέρη, προτού έρθη ή νύχτα. Η Λουκία έβγαλε από την τσέπη της έναν έντυπο οδηγό που θ' άκολοιθούσαμε στον περίπατό μας. Σ' αυτόν το δρομολόγιο που θ' άκολοιθούσαμε στον περίπατό μας, ή ευ-

Μάλιστα... σήμερα μπορώ να το καταλάβω ολοκάθαρα, ή ευθυμία και ή χαρούμενη εκείνη διάθεσι, όσο προχωρούσαμε, γινότανε βιασμένη, νευρική. Μά αυτό δεν το πρόσεξα καθόλου κείνη τη στιγμή, γιατί γινότανε τότε, που ήμουν μεθυμένος από τη χαρά

περισσότερο, παρά από τους άτμούς του κρασιού, που συνώδεψε το φτωχικό φαγητό μας.

Το ξενοδοχείο όπου, σύμφωνα με την επιθυμία της Λουκίας είχαμε πάει για να φάμε, βρισκότανε σε μιάν άπόμερη γωνιά του Λουξεμβούργου. Μόλις βγήκαμε από κει, βρεθήκαμε μπροστά στην πόρτα του Μουσείου του Λουξεμβούργου.

— "Ας μπορούμε έδω πρώτα, μου είπε ή Λουκία, παρασύροντάς με μέσα στο Μουσείο.

Την άκολουθήσα με άδιαφορία. Τί μ' ένοιαζε που με ώδηγούσε; Φτάνει μονάχα που ήμουν κοντά της, όλα τ' άλλα μου ήσαν άδιάφορα.

Εκείνη προχώρησε με θάρρος, χωρίς να σταματήσει πουθενά, και πέρασε από τις αίθουσες της γλυπτικής. "Υστερα ανέθηκε με ελαφρό θήμα τη σκάλα και έφτασε πριν από μένα στο πρώτο πάτωμα, όπου υπήρχανε ή πινακοθήκες. Και τις σάλλες αυτές με τὰ διάφορα ζωγραφικά άριστουργήματα, άρχισαμε να τις περνούμε γρήγορα-γρήγορα.

Εγώ κι' έδω ακόμα, όπως κι' άλλου, όπως και παντού, δεν έβλεπα τίποτ' άλλο από τη Λουκία, που γεμάτη χάρη κι' ώμορφιά βάδιζε λίγο μπροστά μου, σάν ζωντανή ενσάρκωσι των θείων εκείνων προτύπων, που κρεμώντουσαν στους τοίχους.

Του κάκου εκείνη προσπαθούσε να κεντήσει την προσοχή και το θαυμασμό μου, μιλώντας μου για τούτη ή για κείνη την εικόνα του Ντελαρό, του Ντελακρουά, του Μιλλέ...

Το μόνο που παρατήρησα, είναι πώς μιλούσε για τὰ έργα αυτά με μιά καλαισθησία τέτοια, που πρόδιδε βαθύτερη γνώσι της ζωγραφικής.

Αυτό το πράγμα με γέμιζε από έκπληξι και μ' έβαζε σε μεγάλες σκέψεις. Συλλογιζόμουνα χωρίς να το θέλω, που ν' απέκτησε άρά γε αυτή την άκριβέστατη και θαυρία γνώσι της ζωγραφικής. Το όνομα του Έρρίκου, που τόχα διώξει από καιρό από τη σκέψι μου, άρχισε πάλι να βουίζει στ' αυτιά μου.

Μήπως ο περίφημος αυτός Έρρίκος, ήτανε κατά τύχην κανένας ζωγράφος, που εκείνη του χρώσταγε όλη την αίσθητική και πρακτική πείρα που είχε για τις καλές τέχνες;

Η άμυδρη αυτή ύποψια ήταν άρκτη, για να με κίνη περισσότερο άνυπόμονο. "Ηθελα να έγκαταλείψω μιάν ώρ' αρχήτερα αυτή την πινακοθήκη, όπου ίσως ή Λουκία να ξανάβρισκε περασμένες άναμνήσεις.

Αυτό δε μπορούσα καθόλου να το υποφέρω. "Όλη μου ή ζήλεια για το άγνωστο παρελθόν της Λουκίας, που με είχε βασανίσει τόσο πολύ, τον καιρό που ή άγαπημένη μου περιφρονούσε ακόμα τον έρωτά μου, ξυπνούσε πάλι μέσα μου και μου κατάραινε τὰ σωθικά.

Ετοιμαζόμουνα, λοιπόν, με οποιαδήποτε πρόσκαι, να της προτείνω να φύγουμε από κεινο το μέρος, που μου χαλούσε όλη μου τη διάθεσι, όταν ξαφνικά σε μιά στιγμή, ή Λουκία πιάνοντας το μπράτσο μου, μ' άνάγκασε να σταματήσω.

— Κύτταξε, μου είπε, απλώνοντας το χέρι της στον τοίχο, κύτταξε καλά...

— Τί, λοιπόν;

Σήκωσα το κεφάλι και κύτταξα στο μέρος που μου έδειχνε. Και είδα... Και μου φάνηκε τότε πώς, με την ύπόδειξι της αυτή, σά να επικαλέστηκε μιά φοβερότερη όπιασι.

Και όμως ή εικόνα που μου είχε δείξει, ήταν ένα άριστουργήμα ζωγραφικής τέχνης, ένα θαυμάσιο έργο γυναικείας ώμορφιάς. Το περίεργο είναι, πώς και άλλοτε την είχα δη εκεί, χωρίς ποτέ

νά αίσθανθώ τη μεγάλη και φοβερή έντύπωσι, πού ξαφνικά ένοιωσα τώρα, βλέποντάς την.

Η εικόνα αυτή ήτανε γνωστή σ' όλο τον κόσμο και είχε για ύπογραφή ένα όνομα, πού ήτανε πειά ένδοξο από καιρό, ήταν ή Γαλάτεια του Κ.

Όρθια στη βάση, όπου πριν από λίγες στιγμές κοιτόταν, ένα ανάισθητο μάρμαρο, ή Γαλάτεια, με τη δύναμι του πάθους του φλογεροῦ δημιουργοῦ της, είχε ξυπνήσει και είχε ξαναγυρίσει στη νεότητά, στο φῶς, στη ζωή. Και τὸ κάθε τί την αφήνει εκπληκτη, το φῶς της μέρας, πού θαμπώνει τὰ μάτια της, ὁ αγέρας, πού αναπνέουν τὰ μόλις άνοιγμένα ρουθούνια της.

Τὸ γεμάτο από χάρες ὀλοθυμο σώμα της, με την άσπιλη λευκότητά του, φαινότανε, με την αντίθεσι, σὰ νὰ προεξείχε από τη σκοτεινή και συγκεχυμένη ἐπιφάνεια του πίνακα, και σὰ νὰ ἐρχοτανε, ανεβαίνοντας από τὸ ἴδιο τὸ σκοτεινὸ χάος, κρατώντας την ἴδια θέσι πού του είχε δώσει ή σμίλη του Πυγμαλίωνα.

Έδινε την έντύπωσι, πῶς δὲν τολμοῦσε νὰ δοκιμάσῃ μήτε την ἐλάχιστη κίνησι, σὰ νὰ κατεχόταν από κατάπληξι για την καινούργια ρίσθησι τῶν πρώτων παλμῶν της καρδιάς και της γοργῆς κυκλοφορίας του ζεστοῦ και νεανικοῦ αἵματος στις φλέβες της.

Μονάχα τὸ κεφάλι φαινότανε τώρα, πῶς είχε ἀφήσει έντελῶς τὴν ἀκίνησια και τὴν ἀκαμψία της πέτρας, από την ὁποία είχε γεννηθῇ ή θεία αὐτή ὀπτασία.

Στὸ κεφάλι αὐτό, από τὸ ὁποῖο δὲ μπορούσα νὰ ξεκολλήσω τὰ βλέμματά μου, ή ἀθωότητα ἑνὸς παιδιοῦ, ἀνακατευότανε με τη θρησιαμβευτική χαρά μιᾶς γυναίκας, πού, με μιὰ μαγική δύναμι, παρυσιαζόμενη στη ζωὴ σιγά-σιγά και μ' ὅλο τὸν ὀργασμὸ τῶν αἰσθησεων, τῶν παθῶν και τῶν ἐπιθυμιῶν της, κάθε εὐτυχία σ' αὐτὸ πρώτη πνοή πού θγαίνει από τὸ στήθος της, κάθε εὐτυχία σ' αὐτὸν κόσμο, πού της φαίνεται σὰ νὰ δημιουργήθηκε ἐξέπιτηδες γι' αὐτήν και μόνη και για νὰ χρησιμεύῃ σάν θρόνος στην ὡμορφία.

Μὰ οὔτε ή τέχνη και ὁ συμβολισμός αὐτῆς της εἰκόνας, οὔτε ή μεγαλοφυΐα του ζωγράφου με τραβούσανε, κρατώντας με σὰ δεμένο μπροστά σ' αὐτή την εικόνα.

Εκείνο πού με τράβηξε ἀμέσως από την πρώτη στιγμή, ήτανε μιὰ μοναδική ὁμοιότητα, μιὰ ὀπτική ἀπάτη ἀποτρόπαιη: Ναι, ήταν ὀπτική ἀπάτη, ἔτσι τουλάχιστον ήθελα νὰ νομίζω κι' ἀκόμα και σήμερα ἐπιθυμῶ νὰ πιστεύω πῶς ήτανε τέτοια...

Τὸ βλέμμα μου ἔπεσε ἀργά, γεμάτο τρόμο, από την εικόνα πάνω στη Λουκία, πού στεκότανε δίπλα μου. Και τότε την εἶδα πῶς με κύτταζε ἀπληστὰ, πῶς παραμόνευε με μεγάλη περιέργεια τις έντυπώσεις μου.

Ύστερα, με τὸν ἴδιο τρόπο, σήκωσα πάλι τὰ βλέμματά μου στην εικόνα, πού με θασάνιζε, ὅσα δὲν εἶχε θασανίσει ποτὲ ή Σφιγ-γα τὰ θύματά της.

Κιὰ είχε, θέβαια, αὐτή ή εικόνα την τελειότητα ἑνὸς γυναικείου τύπου, μὰ δὲν είχε τίποτα τὸ κοινὸ με τις ψυχρὲς και παγερὲς ἐκείνες κλασσικὲς ὡμορφίες...

Δὲν ξέρω τί ἀκριβῶς ήταν ἐκείνο, πού ἔδινε ἕναν τόνο καινούργιο στις ζωντανεμένες γραμμές ἐκείνου του θείου προσώπου. Μπορούσε κανεὶς νὰ την ὀνομάζῃ Γαλάτεια, μὰ πρῶτ' ἀπ' ὅλα και χωρίς νὰ γελαστῇ ἔπρεπε νὰ την πῇ Λουκία... γιατί, πραγματικά, ήταν ή Λουκία, αὐτή ή ἴδια και καμμιὰ ἄλλη.

Ὡ! γι' αὐτὸ δὲ μπορούσε νὰ χωρέσῃ καμμιὰ ἀμφιβολία. Ἡ-παν ή Λουκία, μέσα στην ἀγλὺ του ἰδανικοῦ, ή Λουκία πού εἶχε πε-

ράσει για παντοτεινὰ στην ἀκτινοβόλο ἀθανασία, με τη μαγική ἐκείνη μεταμόρφωσι, πού ἀπὸ μιὰν ἀπλὴ κοπέλλα του λαοῦ, τὸ θεῖο πινέλὸ του Ραφαήλου ἔκανε ἀθάνατη τη Φορναρίνα.

Ὅπως κι' ἂν εἶνε, αὐτή πού βρισκότανε τώρα μπροστά μου, ήταν ή Λουκία... και ὅσο γι' αὐτὸ ή πεποιθήσι μου δυνάμωνε σιγά-σιγά ἀκόμα περισσότερο.

Ὅσο ξεκαθάριζε μέσα μου ή σκληρὴ αὐτὴ ἰδέα, για την ὁποία δὲν χωροῦσε πειὰ καμμιὰ ἀμφιβολία, τόσο ἀνοιγότανε μέσα στη θαρεια καρδιά μου μιὰ θαθεὶα πληγή.

Χωρὶς νὰ τὸ θέλω, μιὰ κραυγὴ ἀγωνίας ἐξέφυγε ἀπὸ τὸ στήθος μου, πού συνωδευτήκε μ' ἕνα κίνημα ὀργισμένο. Μοῦ φαινότανε πῶς ή Γαλάτεια σκότωσε τη Λουκία, πῶς ή θεὰ μου ἄρπαξε την ἀγαπημένη μου και πῶς ήμουνα πειὰ ἔρημος και μοναχὸς και τέτοιος θὰ ἔμενα για πάντα...

Και ήμουνα πραγματικὰ μόνος μου. Γιατί μόλις συνήλθα ἀπὸ την ὀδυνὴ παραζάλη, πού με εἶχε καταλάβει, δὲν εἶδα πειὰ τη Λουκία κοντά μου.

Εἶχε γίνει ἄφαντη, χωρὶς νὰ καταλάβω, μέσα στην ταραχή μου, πότε ἔφυγε.

Στὸν τοῖχο ή Γαλάτεια χαμογελοῦσε ἀνάισθητη για τη φριχτή μου κατάστασι. Εἶχα σφιγμένες τις γροθιές μου και την κεφαλὴ μου φλογισμένη ἀπὸ τὸν πυρετό. Δὲν εἶχα καμμιὰ συναίσθησι πού βρισκόμουναι και τί ἔκανα. Μὲ τὰ μάτια πεταμένα ἔξω ἀπὸ τις κόγχες τῶν, ἀναστατωμένος ὀλόκληρος ὅπως ήμουνα, ἔδινα μιὰ φριχτὴ έντύπωσι.

Οἱ ἐπισκέπτες της πινακοθήκης, πού περνοῦσαν ἀπὸ κεινὴ την αἴθουσα, σταματοῦσανε για μιὰ στιγμὴ τὸ θῆμα τους και με κυττάζανε προσεχτικὰ και με καποῖαν ἀνησυχία, σὰ νὰ εἶχανε μπροστά τους ἕναν τρελλό.

Πῶς βγήκα τέλος ἀπὸ τὸν καταραμένον ἐκεῖνο τόπο, πῶς κατάρθωσα κάποτε νὰ φτάσω στὸ σπίτι μου, εἶνε πράγματα πού δὲ μπόρεσα ποτὲ νὰ τὰ μάθω.

Ἐφευγα μακριὰ ἀπὸ τη Γαλάτεια, πού δὲν ήθελα πειὰ νὰ την ἀντικρύσω, ἀνατρίχιαζα με μόνη την ἰδέα πῶς μπορούσα νὰ ξανασυναντήσω μπροστά μου τη Λουκία. Μοῦ φαινότανε πειὰ ὀλοκάθαρα, πῶς ἐκείνη στὸ πρόσωπο της Γαλάτειας, ή ἀγαπημένη μου, τὸ ἰνδαλμα της ζωῆς μου, μέσα σὲ κείνο τὸν καταραμένο πίνακα, ή-πανε σάν μιὰ κοινὴ γυναίκα, και μάλιστα παγκόσμια.

Ποζάροντας ὀλοθυμὴ μπροστὰ στὸ ζωγάφο, πού την παραδίδει ἔτσι ἀκριβῶς στὰ κουτσομπολιά, στις ἀσεμινες ματιές, σὲ σχόλια και παρατηρήσεις ἀνήθικες, του κόσμου πού περνάει κάθε μέρα ἀπὸ μπρὸς της, ἔχω τη γνώμη πῶς πέφτει πολὺ χαμηλότερα ἀπὸ μιὰν ὁποιαδήποτε παραστρατημένη γυναίκα, πού ἐπὶ τέλους δὲ μπορεῖ παρὰ νὰ ἔχῃ ἕναν ὀρισμένον ἀριθμὸ ἐραστῶν κι' ὄχι ὀλόκληρο τὸν κόσμο, ὅπως ἀκριβῶς ή Γαλάτεια.

Ἡ σκέψι αὐτὴ με τρέλλαίνει, με δαιμόνιζε. Τὸ λογικὸ μου σκοπιζόταν ὀλότελα και ξεγνοῦσα ὅλες τις χάρες και τὰ προτερήματά της Λουκίας. Τί μ' ἔνοιαζε ἂν ήταν καλὴ κι' ἂν ἀκόμα εἶχε μιὰ ἀγία ψυχή; Ὅλα αὐτὰ σβύνόντουσαν μπρὸς στη φοβερὴ έντύπωσι πού μοῦ εἶχεν ὑποβάλει ή εικόνα της Γαλάτειας.

Γυρίζοντας στὸ σπίτι μου, ὅπου εἶχα κάνει τόσα ὡραία ὄνειρα για μιὰν ἡρεμὴ συζυγικὴ ζωὴ, γλυκεῖα και μοναχικὴ, στὸ πλευρὸ της ἀγαπημένης μου γυναίκας, ἔνοιωσα τη λύσσα μου νὰ μεγαλῶνῃ ἀκόμα περισσότερο.

Πῶς μπόρεσε νὰ περάσῃ ἀπὸ τὸ μυαλό μου ή ἰδέα νὰ φέρω και νὰ ἐγκαταστήσω στὸ ἱερὸ αὐτὸ οἰκογενειακὸ μου ἄσυλο τὸ ἀναιδέ-

στατο εκείνο πλάσμα; Πώς πήρα την απόφασι νά τοῦ δώσω τ' ὄναμά μου; Πώς δὲν τὸ εἶχα καταλάβει ἀμέσως, ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴν, πὼς ἦτανε μιὰ διεφθαρμένη γυναῖκα;

Στ' ἀλήθεια, ἔπρεπε νάχω τὰ μάτια μου ὁλόκλειστα, γιὰ νὰ μὴν παρατηρήσω ἓνα τέτοιο πράγμα. Θὰ μὲ γέλασε, φαίνεται, ἡ εἰλικρίνεια πὺ καθεφτιζότανε μέσα στὸ βλέμμα της, τὰ μαλλιά της ποὺ ἔτσι ὅπως τὰ εἶχε χτενισμένα, ἔμοιαζαν σὰν μικροῦ παιδιοῦ καὶ πρὸ πάντων ἐκείνη ἡ μασσημένη καὶ μιστὴ ἐξομολόγησι γιὰ τὸ παρελθόν της, ποὺ εἶχε φροντίσει μὲ τόσην ἐπιτηδεότητα καὶ μὲ τόση ψεύτικη κι' ἐπίπλαστη ἀθωότητα νὰ τὴ σταλάξῃ στὴν καρδιά μου!

Ἡ ὑποκριτριά! Νὰ μοῦ ὁμολογήσῃ ἓνα μονάχα παραστράτημα της, γιὰ τὸ ὁποῖο προσπαθοῦσα νὰ ἑρῶ ὅλες τὶς δικαιολογίες τοῦ κόσμου, νὰ μοῦ ἐξομολογηθῇ μιὰν ἀδυναμία της, ποὺ τὴν εὐθύνει της μοῦ ἄρρεσε νὰ τὴ ρίχνω ὁλότελα σ' ἓναν ἀγνωστὸ παλαιάνθρωπο, ποὺ τὴν εἶχε παρασύρει ἀθελά της, αὐτὸ μπορούσα νὰ τὸ υποφέρω.

Μὰ μοῦ ἦταν ἀνυπόφορο νὰ σκέπτομαι, πὼς, ἀπ' ἐναντίας, ἐντελῶς μονάχη της καὶ μὲ τὴ θέλησί της εἶχε πετάξει ἀναϊδέστατα μπροστά σ' ὅλο τὸν κόσμον ὅλα της τὰ ρούχα, κάθε τί ποὺ ἐκρυβόσε καὶ τὴν πιὸ κρυφὴ πτυχὴ τοῦ κορμιοῦ της καὶ ποὺ ἐγὼ δὲ μπορούσα μῆτε καν νὰ τὸ φανταστώ, ἔτσι ὅπως τὸ παρουσίαζε, χωρὶς καμμία ντροπὴ, σ' ὅλο τὸν κόσμον!

Ἀλλά, ἀφοῦ ἐπὶ τέλους κατάρθωσε νὰ μὲ ἐξαπατήσῃ μὲ τόσην ἐπιτυχίαν, μ' ἓναν τέτοιο μακιαβελικὸ τρόπο, γιὰ ἐπὶ τέλους, μὲ ποιὸν ἀχαρκτήριστον τόλμην, ποιὰ παράδοξον τύψιν τῆς συνειδήσεως τὴν ἐσπρωξε γιὰ νὰ μὲ ὁδηγήσῃ μπροστά σ' αὐτὴ τὴν ἀδιάσειστη ἀπόδειξιν τῆς ἀτιμίας της;

Αἰσθανόμενον ἀφάνταστο θυμὸ ἐναντίον της γι' αὐτὴ τὴν ὁμολογίαν, ποὺ εἶχε ἀργήσει τόσο πολὺ νὰ ἔρθῃ, καθὼς καὶ γιὰ ὅλα τ' ἄλλα. Ὁ πόνοσ ποὺ φέρνει ἓνα πυρωμένο σίδερο, ὅταν καυτηριάζῃ μιὰ πληγὴν γιὰ νὰ τὴ γιάτρῃ, μπορεῖ γιὰ μιὰ στιγμὴν νὰ εἶνε πιὸ φριχτὸς κι' ἀπὸ τὸν πόνο τῆς ἴδιας τῆς πληγῆς.

Ἔτσι γινότανε τοῦλάχιστον γιὰ μένα ἐκείνη τὴ στιγμὴ. Ὅσο σκεπτόμουν τὸ φέρεμά της, τόσο περισσότερο ἀνάσσει. Μὰ τί, λοιπόν, σκεπτόμουν, πίστεψε ἴσως πὼς θὰ ἤμουν ἀσυνειδήτος, ὥστε νὰ θελήσω νὰ τὴν πάρω μ' ὅλην ἐκείνη τὴ ντροπὴ της.

Ἀ!, ὡς τολμήσῃ νὰ παρουσιασθῇ μπροστά μου καὶ τὰ λέμει! Εἶμαι ἱκανὸς νὰ κάνω φοβερὰ πράγματα στὴν ἀπελπισία μου, νὰ τὴ διώξω, νὰ τὴ σκοτώσω!...

Ἄμοιρε γιαντὴ Σερβώ! Σὺ ποὺ ἦσουν τόσον ἥρεμος, σὰν ἀρνάκι, κατάντησες ἔξω φρενῶν καὶ σχεδὸν τρελλός, μὲ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ μόνου πάθους ποὺ ἐνοιώσες στὴ ζωὴ σου καὶ ποὺ θὰ σε προφύλαγε, εὐτυχῶς, ἀπὸ κάθε ἄλλο μελλοντικὸ παραστράτημα!

Πολλοὶ λένε, πὼς τὸ πάθος εἶνε τὸ ὄνειρον ἐνός ξυπνητοῦ ἀνθρώπου. Γιὰ μένα αὐτὸς ὁ ὁρισμὸς ἦτανε πολὺ ἀληθινός. Σ' ὅλο τὸ διάστημα ποὺ μὲ κρατοῦσε αὐτὸ τὸ πάθος, πραγματικὰ ὠνειρευόμουν, σὰ νὰ θρῖσκόμουν σὲ μιὰ κατάστασιν καταλήψιας.

Καὶ τώρα ποὺ συνήλθα πειὰ ἀπ' αὐτὴ τὴν κατάστασιν, τώρα ποὺ ἐξύπνησα, τὸ ξύπνημά μου ἦτανε τρομερό, γιὰτὶ ἡ ζήλεια, τὸ μίσος, ἡ λαχτάρα τῆς ἐκδίκησης, ἐξακολουθοῦσαν νὰ σπαράζονε τὴν καρδιά μου, ποὺ ἐγκαταστάθηκαν μέσα της τόσο ἀπότομα, γιὰ ν' ἀναπληρώσουν τὸν ἔρωτα.

Μιὰν ὁλόκληρη νύχτα περπατοῦσα δῶ καὶ κεῖ, διασχίζοντας μὲ νευρικὰ βήματα ἀπὸ τὴ μιὰν ἀκρὴ στὴν ἄλλη τὸ ἐργαστήριό μου πρὸς μεγάλο σκανδαλισμὸ τῆς Φραγκίσκας, ποὺ δὲν κοιμήθηκε κι'

αὐτὴ καθόλου, μὰ ξενύχτησε μὲ τὸ αὐτὶ της κολλημένο στὴν κλειδαροτρυπὰ.

Ἀργότερα ἔμαθα ἀπ' αὐτὴ τὴν ἀγαθὴ γυναῖκα, ποὺ ἤξερε νὰ μ' ἀγαπᾷ μ' ἓναν τρόπο δικό της, πὼς ὅλη τὴ νύχτα ἐβόλαζε σπαρταχτικὲς καὶ κομμένες κραυγές, πὼς ἐξέσπαγε ξαφνικὰ σὲ φοβέρες, ποὺ καταλήγανε σὲ ὑπόκωφους στεναγμούς.

Ἡ Φραγκίσκα εἶχε ἀνησυχῆσει πολὺ σ' ὅλο τὸ διάστημα τῆς φοβερῆς αὐτῆς νύχτας, μὰ εἶχα διπλοκλειδωθῇ μέσα στὸ ἐργαστήριό μου μὲ τέτοιον τρόπο, ποὺ τῆς ἦταν ἀδύνατον νὰ μοῦ δώσῃ καὶ τὴν παραμικρὴ βοήθειαν.

Πολλὲς φορὲς χτύπησε μὲ δειλία τὴν πόρταν. Μὰ δὲν ἄκουσα τίποτα, στὴν ταραχὴ ποὺ θρῖσκόμουν. Ἡ ἐξαγία μου ἦτανε τόσο μεγάλη, ποὺ κι ὁ ἴδιος ὁ πατέρας μου ἂν ἦταν δυνατό ν' ἀναστηθῇ καὶ νὰ παρουσιασθῇ ξαφνικὰ μπροστά μου, δὲν θὰ κατάρθωνε νὰ μὲ κάνῃ νὰ ἡρεμήσω καὶ νὰ συνέλθω.

Τὸ πρωὶ ἡ ἀγαθὴ γυναῖκα ἦτανε ἀπὸ τὴν ὁλονύχτια ἀγωνία της τὸ ἴδιο χλωμὴ καὶ κατακομμένη, ὅσο κι' ἐγώ. Μὰ ἡ ἀναισθησία μου γιὰ κάθε τί ποὺ ἦτανε ἔξω στὸν πόνο μου, ἦταν τόσο μεγάλη, ποὺ σχεδὸν δὲν τὸ πρόσεξα.

Μὰ ἡ Φραγκίσκα εἶχε μιὰν εἶδισιν γιὰ μένα.

— Κύριε, μοῦ φώναζε ἀπὸ τὴν κλειδαροτρυπὰ, σὰς ἦρθε μιὰ ἐπιστολή.

Ἡ καταιγίδα ποὺ εἶχε φουντώσει μέσα μου, κατευνάσθηκε ἐπὶ τέλους, ὅπως συμβαίνει πάντα, ὅταν ὅλες μας ἡ δυνάμεις τσακιστοῦν.

Σωριάστηκα σὲ μιὰ πολυθρόνα, τσακισμένος ἀπὸ τὴν κούρασιν, ἀναίσθητος καὶ μὴν καταλαβαίνοντας τίποτ' ἄλλο, παρὰ ὅτι δὲν μοῦ ἀπόμεινε τίποτα πειὰ σ' αὐτὸ τὸν κόσμον. Αὐτὸ τὸ φοβερὸ συναίσθημα, αὐτὴ ἡ ἀποτρόπαιη ἰδέαν μὲ παρακολουθῆσε, σὰ νὰ μὲ κυνηγοῦσε, ἀκόμα καὶ σ' αὐτὸ τὸν ὕπνον μου, στέλνοντάς μου ἓνα πληθὸς ἐφιάλτες.

Ἐβλεπα πὼς τὸ σπῆτι μου καίγεται, πὼς ἐγὼ ὁ ἴδιος βυθίζομουν σὲ μιὰ τρικυμισμένη θάλασσα, πὼς πέφτοντας σὲ φοβεροὺς γκρεμούς, προσπαθοῦσα νὰ κρατηθῶ ἀπὸ μερικὰ κλαδιά δέντρων, ποὺ ὅμως σπάζανε, παρασύροντάς με στὴν πτώσιν τους μέσα σὲ τρομαχτικὰ βάραθρα.

Στὸ τέλος, ὕστερ' ἀπ' ὅλες αὐτὲς τὶς ἀγωνίες, μοῦ ἦρθε ἓνα εἶδος ληθάργου, μιὰ σωστὴ ἐκμηδένισιν, ποὺ ἔμοιαζε μὲ τὸν ἴδιο τὸ θάνατον.

— Κύριε, μιὰ ἐπιστολή!

Ἡ φωνὴ αὐτῆς τῆς Φραγκίσκας μ' ἔκανε ν' ἀνατιναχθῶ.

Στὴν ἀρχὴ ἡ ἀγαθὴ γυναῖκα δίστασε λιγάκι νὰ μὲ ἐξυπνήσῃ, θέλοντας νὰ μ' ἀφήσῃ νὰ ξεκουρασθῶ, ὕστερα ἀπὸ τὴν ἐφιαλτικὴν ἐκείνη νύχταν ποὺ εἶχα περάσει.

Μὰ τὸ ἰδιαιτέρο ἐκεῖνο ἐνστικτό, ἡ προαισθησὶς ποὺ ἔχουνε πολὺ συχνὰ ἡ φτωχὲς αὐτὲς γυναῖκες, τὴν προειδοποιοῦσε πὼς αὐτὴ ἡ ἐπιστολὴ θὰ ἔφερνε κάποια λύσιν τῆς ἀγωνίας μου.

Ἀκούγοντας τὴ φωνὴν της, τινάχθηκα ἀπὸ τὸ λήθαργό μου καὶ ἀνοιξα τὴν πόρταν τόσο μόνο, ὅσο ἔφτανε γιὰ νὰ πάρω τὸ φάκελλο ποὺ μοῦ ἔπλωνε.

Ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ, πολὺ βαρεία καὶ φουσκωμένη, ἦτανε πραγματικὰ τῆς Λουκίας. Ἄλλοτε, στὴν καλὴν ἐποχὴ τοῦ ἔρωτός μας, εἶχα πάρει ἀπ' αὐτὴν μιὰ κάρτα κι' ἔτσι τώρα ἀναγνώρισα ἀμέσως τὸν γραφικὸν τῆς χαρακτῆρα.

Μὰ γιὰτὶ μοῦ ἔγραφε ἀρά γε; Εἶχε τὴν πρόθεσιν νὰ δικαιολογήθῃ καὶ νὰ δοκιμάσῃ νέες πανουργίες, ἀπὸ κείνες ποὺ ἤξερε τόσο

καλά, για να με ξανατυλίξη στα δίκτυα της;

Τοῦ κάκου ἔκανε ὅλον αὐτὸ τὸν κόπο. Ἦτανε σωστὴ ματαιοπονία, ποὺ κάθησε καὶ μοῦ ἔγραψε αὐτὴ τὴν ἐπιστολή. "Ὁχι, δὲν θὰ ρίξω οὔτε μιὰ ματιὰ σ' αὐτὴν, θὰ τὴν κάψω.

Τὴ φοβώμουν αὖν νάτανε κανένας πειρασμός, σὰν ἓνα μαγικὸ πράγμα, ποὺ τὸ ἀγγιγμὰ του ἦταν ἀρκετὸ γιὰ νὰ με ξαναθυσιάσῃ στὴ θανάσιμη ἀγωνία, ἀπὸ τὴν ὁποία μόλις εἶχα περάσει.

"Ἀναψα, λοιπόν, ἀσφασιιστικά φωτιά καὶ πλησίασα τὸ φάκελλο στὶς φλόγες. Μὰ τὴν τελευταία στιγμή, μιὰ ἀπληστή περιέργεια, μιὰ ἀκόρεστη ἐπιθυμία νὰ μάθω τί ἔγραφε αὐτὴ ἡ ἐπιστολή, νίκησε τὴν ἀποφασί μου.

"Ἐσκίσα νευρικά τὸ φάκελλο, καί...

"Ἀκοῦστε.

✕

Ἡ ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΛΟΥΚΙΑΣ

Ο γιαντρός σηκώθηκε, ἀνοίξε τὸ γραφεῖο του καὶ πῆρε ἓνα μικρὸ τετράδιο, μισοκιτρινισμένο πειὰ ἀπὸ τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου. Τὸ φυλλομέτρησε, ὑγάζοντας ἓνα θαθὺν ἀναστεναγμὸ κι ὕστερα ἄρχισε νὰ διαβάξῃ δυνατὰ, μὲ μιὰ φωνὴ σπασμένη, ποὺ διακοπτότανε συχνὰ ἀπὸ τὴ συγκίνησι:

"... Νομίζω πὼς πολὺ σωστά σὰς εἶχα πῇ ἄλλοτε, πὼς τὸ ταίριασμά μας ἦταν ἀδύνατο... Τώρα ἔχετε πειὰ τὴν ἀπόδειξι γι' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα. Ἀλλοίμονο! Ποτὲ πειὰ δὲν θὰ ξαναδῇ ὁ ἓνας τὸν ἄλλο.

Μὰ προτοῦ ἀφήσω γιὰ πάντα αὐτὸ τὸν τόπο, θέλω νὰ σὰς δώσω ὅλες τίς πληροφορίες, γιὰ κάθε τί ποὺ σχετίζεται μὲ τὴ ζωὴ μου. Ναί, θέλω νὰ τὰ μάθετε ὅλα... γιὰ νὰ μπορέσετε νὰ με συγχωρήσετε, ἂν πραγματικά σὰς ἀδίκησα σὲ τίποτα, ἢ τοῦλάχιστον γιὰ νὰ καταλάβετε τὴ διαγωγὴ μου.

Ξέρετε μέχρι τώρα, πὼς εἰμαι ὀρφανή, κόρη ἐνὸς φτωχοῦ ἐργατῆ ἀπὸ τὸ Παρίσι, μὰ δὲν πιστεύω κι' οὔτε θυμοῦμαι νὰ σὰς εἶπα ποτέ, πὼς ὁ πατέρας μου πεθαίνοντας μ' ἄφησε πολὺ μικρὴ στὰ χέρια μιὰς μητριᾶς.

Ἡ γυναῖκα αὐτῇ, ποὺ ἡ παρούσα μου τὴν ἐνωχλοῦσε στὴν παραλυμένη ζωὴ ποὺ ἔκανε, μ' ἔδερνε, μ' ἄφηνε πολὺ συχνὰ νηστική καὶ μὲ θεωροῦσε γενικὰ σὰν ἓνα ἀχρηστο ζῶο!

Ὁ κόσμος δὲν ξέρει πολὺ καθαρὰ, οὔτε μπορεῖ νὰ μάθῃ, τί ὑποφέρουνε τὰ φτωχὰ παιδιά, ὅταν μείνουνε μόνα κι' ἀπροστάτευτα σὲ μιὰ μεγάλη πολιτεία, σὰν τὸ Παρίσι, ὅπου, μέσα στὴν πολυκαμία, κανένας δὲν τὰ προσέχει, κανεὶς δὲν τὰ συμπονεῖ.

Ἐνα θράδυ, ποὺ ἡ μητριὰ μου ἦτανε μεθυσμένη, μὲ πέταξε μὲ τίς κλωτσιὰς στοῦ δρόμο, ὕστερα ἀπὸ μιὰ κτηνώδη καὶ φοβερὴ σκηνή, φωνάζοντάς μου πὼς δὲν ἀξίζα τὸ ψωμί ποὺ τῆς ἔτρωγα καὶ πὼς δὲν ἠθελε πειὰ, μὲ κανέναν τρόπο, νὰ στενοχωρηθῇ γιὰ τὸ χᾶτηρι μου.

Ἦμουν τότε δεκατεσσάρων χρονῶν. Ποτὲ δὲν θὰ ξεχάσω τὴ χειμωνιάτικη ἐκείνη νύχτα, ποὺ τὴν πέρασα ἔξω στοὺς δρόμους. Περιπλανιόμουν αἰσκοπα ἐδῶ καὶ κεῖ καὶ στοὺν παραμικρὸ θόρυβο θημάτων χωνόμουν τρομαγμένη στὶς πόρτες τῶν σπιτιῶν.

Τὸ πρῶτ'ι μόλις ἐξημέρωσε, κατατσακισμένη ἀπὸ τὴν κούρασι καὶ τὴν αὔπνια, μὲ τὴν πείνα ποὺ μοῦ θέριζε τὰ σωθικά, πλησίασα μὲ κάποια τόλμη μερικὰ κορίτσια τῆς ἡλικίας μου, ποὺ μασσοῦλίζανε τὸ φτωχικὸ τους προσφάι:

Τοὺς εἶπα πὼς δὲν εἶχα φάει τίποτα ἀπὸ τὴν προηγούμενη μέρα καὶ κείνα μοιράσανε ἀμέσως μαζί μου, μὲ μεγάλη προθυμία, τὸ φτωχικὸ τους πρόγευμα, κάνοντάς μου συγχρόνως διαφορὲς ἐρωτήσεις, μὲ τὴ φυσικὴ περιέργεια τῆς ἡλικίας τους.

Τοὺς διηγῆθ'κα πὼς δὲν εἶχα πειὰ σπιτί, πὼς δὲν εἶχα μάθει καμμιά τέχνη γιὰ νὰ ζήσω, τώρα ποὺ ἡμουν ἔρημη καὶ μοναχὴ στοὺν κόσμο, πὼς δὲν ἤξερα τί θ' ἀπογίνω. Τὰ παιδιά αἰσθάνονται πάντα τὴν ἀνάγκη φιλικῶν ἐξομολογήσεων.

Κι' ὅμως μπορούσα ἴσως νὰ πετύχω κάτι καλύτερο, ἂν δὲν εἶχα κείνη τὴ μοιραία συνάντησι μ' αὐτὰ τὰ κορίτσια. Γιατὶ γρήγορα κατάλαβα πὼς εἶχα νὰ κάνω μὲ κορίτσια τοῦ δρόμου ἀναιδέστατα καὶ κακομαθημένα, ποὺ μοῦ ἀποκρίθηκαν γελώντας, πὼς δὲν ἦτανε καὶ τόσο δύσκολο πρᾶγμα, ἀκόμα καὶ χωρὶς νὰ ξέρω καμμιά τέχνη, νὰ κερδίζω κάθε μέρα πέντε φράγκα.

Ὅταν τὰ ρώτησα μὲ ποῖον τρόπο θὰ μπορούσα νὰ βγάλω τόσα λεπτὰ τὴν ἡμέρα, μοῦ ἐξήγησαν ὅτι καὶ τὰ ἴδια τὰ κερδίζαν, πηγαίνοντας στὰ διάφορα ἀτελιὲ ζωγραφικῆς, ὅπου ποζάρανε γυμνά καὶ σὲ διαφορὲς στάσεις, γιὰ νὰ τὰ ζωγραφίζουνε οἱ καλλιτέχνες, παίρνοντάς τα γιὰ μοντέλα.

"Ἐνα μάλιστα ἀπ' αὐτὰ τὰ κορίτσια, δέχτηκε νὰ μὲ ὀδηγήσῃ κείνη τὴν ὥρα σ' ἓναν ζωγράφο, ὅπου πῆγαινε καὶ τὸ ἴδιο γιὰ νὰ ποζάρῃ.

Δέχτηκα μὲ μεγάλην εὐχαρίστησι, χωρὶς μάλιστα νὰ πληροφορηθῶ καλὰ-καλὰ τί ἀκριβῶς θὰ μοῦ ζητούσανε νὰ κάνω σὲ κείνο τὸ ἀτελιέ.

Ὅταν θυμοῦμαι τὰ περασμένα μου, βρίσκω πὼς δὲν ἐνοιώσα καὶ μεγάλη ντροπὴ τὴ στιγμή ποὺ ἀποφάσισα νὰ κερδίζω τ' ἀνάγκαια γιὰ τὴ ζωὴ μου, μ' αὐτὸ τὸν τρόπο. Μὴν ἔχοντας καμμιά ἀνατροφὴ καὶ στερημένη κάθε ἡθικῆς ἀρχῆς, μπορούσα μιὰ χαρὰ νὰ ζητιανέμω ἢ καὶ νὰ κλέψω ἀκόμα, γιὰ νὰ ζήσω.

Ὁ ζωγράφος ποὺ μοῦ συστήσανε, ἔδειξε ἀμέσως ἀπὸ τὴν ἀρχὴ μεγάλη καλωσύνη γιὰ μένα καὶ μιὰ συμπεριφορὰ, στὴν ὁποία δὲν ἤμουν καθόλου συνηθισμένη.

Ἦταν ὁ κ. Ζ., γνωστός, ὅπως μοῦ ἐξήγησαν ἀργότερα, γιὰ τοὺς εὐγενικοὺς τοῦ τρόπους, τὸ χαρούμενο καὶ παιγνιδιάρικο χαρακτήρα του καὶ τὴ σπιρτόζικη ἐξυπνάδα του. Μὲ ρώτησε ἂν ἤξερα ἀκριβῶς γιατί εἶχα πάει ἐκεῖ καὶ τοῦ ἀποκρίθ'κα πὼς τὸ ἤξερα πολὺ καλὰ, μὰ μὴ ἔχοντας κανέναν ἄλλο πόρο ζωῆς, ἤμουν ἐτοιμὴ καὶ πρόθυμη γιὰ ὅ,τιδήποτε.

Ἡ τολμηρὴ αὐτὴ ἀπάντησί μου τὸν ἄφησε κατάπληκτο καὶ τὸν ἀνάγκασε, νομίζω, νὰ διστάσῃ γιὰ μιὰ στιγμή. Ὑστερα, κυττάζοντάς με προσεχτικά, εἶπε σ' ἓναν ἀπὸ τοὺς μαθητὲς του, ποὺ καθότανε κοντὰ του:

— Τόσο νέα!... σχεδὸν παιδι ἀκόμα! Καὶ μὲ τέτοιο χαριτωμένο κεφάλι, ἓνα πραγματικὸ κεφάλι τοῦ Γκρέζ... Τί ἀντίθεσι!

"Ἀκουσα αὐτὲς τίς λέξεις, μὰ δὲν τίς κατάλαβα καθόλου. Ἀργότερα ὅμως τίς ξαναθυμήθηκα.

Τὸ μόνο ποὺ μὲ ἐνδιέφερε κείνη τὴ στιγμή, ἦτανε νὰ μὴ μὲ διώξῃ, καὶ ὅσο γι' αὐτὸ ἡ ἐπιθυμία μου πέτυχε. Μοῦ εἶπε νὰ ἐξακολουθῶ νὰ πηγαίνω κάθε μέρα καὶ γιὰ ἀρκετὸν καιρὸ στοῦ ἐργαστήριό του καὶ συγχρόνως μοῦ ἔβαλε στοῦ χέρι ἓνα ἀργυρὸ νόμισμα, τὸ πρῶτο ποὺ κερδίζα ἀπὸ τὴ δουλειὰ μου.

Ἐφυγα ἀπὸ κεῖ κατευχαριστημένη, σὲ λίγο ὅμως ἄρχισα ν' ἀνησυχῶ λίγο, γιατί νομίζα πὼς δὲν ἤμουν ἱκανὴ γιὰ τίποτε, ὥστε ἂν ἀξίζω τόσον ἀκριβὰ. Βλέπετε πὼς ὑπῆρχε μέσα μου ἓνα εἶδος τιμιότητος. Μὰ ὅσο γιὰ ντροπὴ, δὲν εἶχα καμμιάν ἰδέα γι' αὐτὴν,

γιατί αγνοούσα κι αυτό τ' όνομά της ακόμα.

Όπως κι' αν είνε ή τύχη αυτή τή φορά με ώδήγησε κοντά σ' έναν άνθρωπο πολύ τίμιο, έναν καλλιτέχνη μ' όλη τή σημασία τής λέξεως, πού φερότανε στά μοντέλα του μ' αληθινό σεβασμό, θεωρώντας τα σαν τις ζωντανές έκδηλώσεις του ωραίου, πού ήτανε τó πάθος τής ζωής του...

Κανέναν κοινός άνθρωπος δέν θά μπορέση ποτέ νά τó καταλάβη αυτό και δέν θά προσπαθήσω τώρα νά σας πείσω, άφού μάλιστα όλοι οί ζωγράφοι δέν είνε πάντα τόσο πλατωνικοί έραστές του ωραίου.

Αυτός είχε περάσει πειά την πρώτη νεότητα, πιστεύω όμως πώς αν ακόμα ήτανε νέος, θά φερότανε τó ίδιο.

Ήτανε ένας πραγματικός καλλιτεχνης, εντελώς πρωτοτύπος άπ' όλες τις άπόψεις, ό πιό πρωτότυπος άπ' όλους τους καλλιτέχνες του κόσμου. Κάτω άπό μιá προσποιημένη άδιαφορία και ειρωνεία, έκρυβε μιá πραγματική και ελίκρινη αίσθηματικότητα, πού κανέναν σχεδόν ή πολύ λίγοι την ύπωπτεινόντουσαν, γιατί του άρεσε νά τόν θεωρούνε για έγωιστή.

Αυτή ή άκριβής κι' έντελώς ψεύτικη έκτίμησι των αισθημάτων του, του χρησίμευε σαν μέτρο για την ανθρώπινη κρίσι, πού την περιπαίζει με πολλήν εύχαριστήσι.

Πολύ δύσκολα πίστευε στην άρετή κι' όμως απέφευγε πάντα μπροστά σ' όποιοδήποτε κορίτσι, νά πη κάτι τί, πού μπορούσε νά κάνη τ' άθωα του μάγουλα νά κοκκινίσουνε άπό ντροπή.

— Είνε πολύ πιθανό, νά θρίσκει κρυμμένο μέσα του, ποιός ξέρει πού, κι' ένα ελάχιστο σπέρμα άθωότητος, έλεγε γελώντας καλόκαρδα.

Και γι' αυτό ακόμα τó σπέρμα τής άθωότητος είχε μεγάλες άμφιβολίες, κι' όμως, τó σεβότανε.

Αν ποτέ κανέναν άπό τους μαθητές του, με τή φλογερότητα τής νεότητός του, έβγαине άπό τά όρια, τότε άρχιζε άμέσως νά μιλάη ιταλικά ή λατινικά. Ποτέ δέ μπόρεσα νά συλλάβω περισσότερες άπό δυό λέξεις τέτοιες, μά ήξερα πώς τó αποτέλεσμα τους ήτανε μαγικό, γιατί ξανάφερναν άμέσως την άπαιτούμενη κοσμιότητα και σεμνοπρέπεια.

Νομίζω πώς αν έξακολούθησε νά με δέχεται δυό όλόκληρα χρόνια στο εργαστήριό του, τó έκανε περισσότερο άπό φιλανθρωπία, παρ'αυτί με χρειαζότανε για μοντέλο.

Ήξερε νά με προφυλάξη άπό πολλούς κινδύνους και χωρίς νά έξεταξη αν ήμουν άξια για την προστασία του, με βοηθούσε τούλάχιστον για νά μη ναυαγήσω άπό τή δυστυχία και χαθώ, έρημη κι' άπροστάτευτη όπως ήμουν, μέσα στη μεγάλη πολιτεία.

Επί τέλους μπορούσε και νά σκεπτότανε τó εξής: "Ας άκολουθήση την κλίσι της. Εγώ έκανα τó καθήκον μου και τώρα νίβω τά χέρια μου.

Σήμερα πού άναπολώ την περασμένη μου ζωή και είμαι σέ θέσι νά την κρίνω, θυμοῦμαι με μεγάλην ευγνωμοσύνη τή συμπεριφορά του αυτή, μά τότε δέν του άναγνώριζα καμμιάν ευγνωμοσύνη. Λίγο μ' ένοιαζε αν εργαζόμουν σ' αυτόν ή όποιοδήποτε άλλου, φτάνει μονάχα νά κέρδιζα τ' άναγκαία για τή ζωή μου.

Μιá «Καλλιρρόη» και μιá «Ψυχή» πού τις παρούσισε σέ μιάν έκθεσί του στο κοινό, κάνανε γνωστή στον κόσμο τή λεπτότητα των γραμμών μου. Άρχισαν τότε νά με ζητούν άπό παντού για μοντέλο, μά εγώ του είχα ύποσχεθί άμέσως άπό την άρχή πώς θά τόν προτιμούσα, όσες φορές είχε την άνάγκη μου και πραγματικά κράτησα τó λόγο μου.

Ήμουν πειά δεκαεφτά χρονών, όταν ένας άλλος μεγάλος ζωγράφος, ό Κ., έκανε άπό μένα τόν πίνακα τής «Γαλατείας», πού δόξασε, πραγματικά τή Λουκίσα. Αυτό τó όνομα μου δινανε σ' όλα τά άτελιέ των ζωγράφων.

Θά δυσκολευθήτε ίσως νά πιστέψετε, όπως φυσικά τότε δυσκολευόντουσαν κι' άλλοι πολλοί νά τó παραδεχτούνε, πώς εκείνη την εποχή ήμουν ακόμα μιá τίμια κόρη, όπως τó καταλαβαίνει ό κόσμος αυτό τó πράγμα.

Ή μητριά μου έμενε κατάπληκτη γι' αυτό και λογάριζε νά κερδίση πολλά άπό την πτώσι μου, πού είχα άργήσει τόσο πολύ, παρ' όλη την έλεύθερη ζωή πού ζούσα. Με παραφύλαγε και μ' επιτηρούσε άπό κοντά, μά με μιá τέτοια πρόθεσι, πού δέν ήτανε καθόλου άξίεπαينه.

Ξέχασα νά σας πώ, ότι τó ένστικτο του ζώου, πού γυρίζει πάλι στη φωλήά του, όπου τó περιμένουν ή πείνα και τά χτυπήματα, με ξανάφερε κοντά σέ κείνη τή μέγαιρα, μόλις άρχισα νά κερδίζω λίγα χρήματα, αν και ήξερα τόν έλεινó χαρακτήρα της.

Τά λεπτά θά την κάνανε πολύ μαλακώτερη. Πραγματικά, μαλάκωσε πολύ κι' έπαψε νά με κακομεταχειρίζεται, μόλις κατάλαβε πώς μπορούσε μιá χαρά νά με έκμεταλλεύη. Μάλιστα με περιποιήθηκε έξαιρετικά κι' άρχισε νά με κολακεύη...

Κι' όμως μιá μέρα, πού άνακάλυφα ακριβώς τί ζητούσε άπό μένα, έφυγα πάλι άπό τó σπίτι κι' αυτή τή φορά με μεγάλη μου εύχαρίστησι. Μά αυτό έγινε πολύ άργότερα, όταν πειά μπορούσα νά διαθέτω τόν έαυτό μου όπως ήθελα εγώ ή ίδια.

Γιατί, θά καταλαβαίνετε, θέβαια, πώς αν έμεινα άπειραχη άνάμεσα σέ τóσους πειρασμούς πού περνούσα, στην κρισιμώτερη για ένα κορίτσι ήλικία, αν κατάρθωσα νά ξεφύγω άπό τις κακές συμβουλές, άπό επικίνδυνα ραντεβού, άπό διεφθαρμένες προτάσεις και μάλιστα κάνοντας ένα επάγγελμα, πού νομιζόταν άπό όλους σαν άνήθικο, αν, λοιπόν, κατάρθωσα νά ξεφύγω άπ' όλα αυτά, θά ύπηρεξε κάποιος σοβαρός λόγος.

Τό άτελιέ του πρώτου προστάτη μου, χρησίμευε χωρίς άμφιβολία και σέ μένα για ένα άσυλο σχετικά τίμιο, όπου όλοι μ' έκτιμούσαν και σχεδόν με σεβόντουσαν. Ο άνθρωπος αυτός, πού μ' άγαπούσε και με προστάτευε τόσο πολύ, σά νάταν αληθινός πατέρας μου, θέλοντας νά σπουδάση κατά βάθος την ανθρώπινη φύσι, και πρό πάντων τή γυναικεία ψυχή, διασκέδαζε αναγκάζοντάς με νά φλυαρώ όλόένα για χίλια δυό ζητήματα.

Ήτανε φανερό, πώς άμέσως άπό την άρχή πού με γνώρισε, είχε πάρει κάποιο ιδιαίτερο ένδιαφέρον για μένα. Μά κι' εγώ νομίζα πώς τó μυαλό μου άναπτυσσότανε πολύ, πώς ή διανοητική μου άνάπτυξη κέρδιζε σημαντικά, άπό την επαφή μου με τó λεπτό και φινό εκείνο πνεύμα, τó περίεργο και ελαφρά ειρωνικό, πού έμένα, ένα φτωχό κι' άμόρφωτο κορίτσάκι, κατάρθωνε νά με νοητεύη, κρατώντας μου πολύ εύχάριστη συντροφιά.

Και δέ μπορούσα, θέβαια, όπως θά καταλαβαίνετε, νά του κάνω γι' αυτό τó πράγμα κανέναν έπαινο, πού, άλλωστε, ήτανε στα στόματατα όλων, όσες φορές γινότανε λόγος για τó άτομό του. Αυτό όμως μ' εύχαριστούσε πολύ και μ' άνύψωνε στα ίδια μου τά μάτια.

Καταλάβαινα πώς θά στενοχωριότανε πολύ ό λαμπρός εκείνος άνθρωπος, αν μ' έβλεπε νά ξεπέφτω. Μη μπορώντας νά γεννήση μέσα στην ψυχή μου άλλα λεπτότερα αισθήματα, πού μου ήσαν άγνωστα με την άνατροφή πού είχα πάρει, μ' έκανε τούλάχιστον νάμαι περήφανη και νά σεβώμαι την όμορφιά μου. Μήπως όμως κι' αυτό

μονάχα, δὲν ἦτανε μ' αὐτὴν πολὺ μεγάλη ἐκδούλευσι γιὰ ἓνα ταπεινὸ καὶ κακομαθημένο κοριτσάκι, ὅπως ἤμουν τότε:

Μοῦ ἔλεγε συχνὰ, διασκεδάζοντας με τὰ ἴδια του τὰ λόγια, πὼς ἦτανε μεγάλη ὁδὸς γιὰ μίαν γυναῖκα, τὸ νὰ κατορθώῃ νὰ ἐμπνέῃ τὴν μεγαλοφυΐα καὶ ὅτι τὸ πορτραῖτο μου θὰ ζήσει στοὺς αἰῶνες, ἀθάνατο κάτω ἀπὸ τὰ ωραιότερα ὀνόματα τῶν Ἱουμῶν καὶ τῶν Μουσῶν, μὲ τὸν ὅρο νὰ διατηρήσω τὰ ἐξαιρετικὰ χαρίσματά μου, μὲ τὰ ὁποῖα με εἶχε προικίσει ἡ φύσις.

Καὶ γελώντας πρόσθετε, με τὴν αἰώνιαν ἀμφιβολία ποὺ τὸν χαρακτηρίζει, πὼς ἡ ὑπόληψι μίᾳς ἀπλοϊκῆς καὶ ἀγράμματος κοπέλλας, ἔδινε ἀκόμα μεγαλύτερη ἀξία σ' ἓνα πρότυπο με ἀγγελικὴ φυσιογνωμία.

Τὶς πλάγιες αὐτὲς συμβουλές του, τὶς συμπλήρωνε πάντα κατακρίνοντας δριμύτατα τοὺς ἀνδρες ἐκείνους, στοὺς ὁποίους ἡ γυναῖκα παραδίδει ἀρκετὰ ἐπιπόλαια τὴν ὁμορφιά της, τὴν ἐλευθερία της, τὴν ξενοιασιά της, καὶ γενικὰ τὴ ζωὴ της, χωρὶς αὐτοὶ νὰ της δίνουν γι' ἀντάλλαγμα τίποτ' ἄλλο, ἀπὸ ἐξευτελιστικὲς ταπεινώσεις καὶ κάθε εἶδους φροντίδες καὶ θάσσανα.

Τὶς ωραίες καὶ σοφές αὐτὲς συμβουλές του, εὗρισκε τὴν ἀφορμὴν πάντα νὰ μοῦ τις πῇ σὰν ἀπὸ μίᾳ τυχαία σύμπτωσι, γιὰτί θεωροῦσε, βέβαια, ἀρκετὰ γελοῖο πρᾶγμα τὸ νὰ κάνῃ ἠθικολογίες κανεὶς σ' ὁποιονδήποτε.

Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο ὁμως, ἐγὼ προφυλάχτηκα ἀρκετὰ ἐγκαίρως ἀπὸ κάθε παραστράτημα, θωρακίστηκα ἐναντίον τῆς διαφθορᾶς, γιὰ τὴν ὁποία, ἄλλωστε, αἰσθανόμουν μίαν ἐνστικτώδη ἀποστροφή, γιὰτί ἀκριβῶς τὴ συνάντησα πολὺ νωρὶς στὴ ζωὴ μου, μ' ὅλη τὴν ἀπαίσια ὄψι ποὺ της δίνει ἡ φτώχεια, νὰ εἶνε ἐγκατεστημένη μέσα στὸ βρωμερὸ σπίτι ἐκείνης, ποὺ τὴν ἔλεγα μητέρα μου!

Μὰ ὅλ' αὐτὰ, μπορεῖ νὰ μὴν ἦταν ἀρκετὰ, γιὰ νὰ με προφυλάξουν. Ἐκεῖνο ποὺ με πρῶτά τευσε κυριώτερα, περισσότερο ἀπὸ κάθε τι ἄλλο, ἦταν ὁ "Ερωτας... Ἐνας ἔρωτας σιωπηλὸς καὶ θαυῦς, ποὺ με κυρίευσε χωρὶς καλὰ-καλὰ νὰ τὸ καταλάβω.

"Ενας νέος ζωγράφος, ποὺ ἡ λαμπρὴ ἐμφάνισι του στὴν καλλιτεχνικὴ ζωὴ ἔκανε πολλὴν αἴσθησι, μοῦ ἐνέπνευσε αὐτὸ τὸν ἔρωτα. Ξέρετε τὸ θαυσιπαικτικὸ του ὄνομα. Θεωρῶ περιττὸ νὰ σὰς πῶ καὶ τὸ ἐπίθετό του, ὅπως ἐπίσης εἶνε ἐντελῶς περιττὸ νὰ μιλήσω γι' αὐτόν.

Τὸ κάθε τί ποὺ ἔχω στὴ ζωὴ μου, καὶ τὸ καλὸ καὶ τὸ κακὸ, ὁλα προέρχονται ἀπὸ τὸν Ἐρρίκο. Ἀλήθεια, ἐνοιῶσα πὼς μονάχα ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ τὸν ἐγνώρισα, ἄρχισα νὰ ζῶ. Ἡ συμβουλὴ τοῦ Ζ. καὶ ἡ δυσπιστία ποὺ εἶχα συνηθίσει νὰ νοιώθω ἀπέναντι καθενός, ὅλ' αὐτὰ ξεχάστηκαν ἀμέσως.

Ἡ μόνη σκέψις ποὺ μ' ἀπασχολοῦσε, ἡ μοναδική μου φροντίδα ἦταν νὰ μ' ἀγαπᾷ ἐκεῖνος, ὅπως τὸν ἀγαποῦσα κι' ἐγώ. Νὰ καταδεχθῇ νὰ με προσέξῃ, νὰ μὴν μπορέσῃ νὰ με συμπαθήσῃ καὶ τέλος νὰ μ' ἀγαπήσῃ με τὴν ἴδια θερμὴν ποὺ τὸν ἀγαποῦσα κι' ἐγώ, — αὐτὸ ἦταν ἡ μοναδική μου λαχτάρ, ποὺ ἔκανε τὴν καρδιά μου νὰ σκιρτά.

Μὰ στὴν ἀρχὴ δὲν με πρόσεχε καθόλου, μοῦ φερότανε ψυχρὰ καὶ ἀδιάφορα, σὰ νὰ μὴν ὑπῆρχα γι' αὐτόν. Ἄλλες κατακτήσεις, ποὺ τὸν κολακεύανε πολὺ περισσότερο, ἀπασχολοῦσαν τὴ ζωὴ του. Καὶ ἡ ἀλήθεια εἶνε πὼς εἶχε μεγάλες ἐπιτυχίες στὶς γυναικείες καρδιές, ποὺ τις χρωστοῦσε στὸ ἐξοχὸ πνεῦμά του, στὰ δροσερὰ του νεῖατα, στὴν ἐξαιρετικὴ ὁμορφιά του.

Ἡ ωραία κυρία τὸν διαφθείραν, γιὰτί δὲν τοῦ ἀφήνανε καθόλου καιρὸ νὰ δουλέψῃ. Βυθιζόταν ὁλοένα στὰ γλέντια καὶ σὲ δια-

σκεδάσεις μαζί τοὺς τόσο ὥστε νὰ παραμελῇ ὁλοτέλῃ τὴ δουλειά του. Ὅπως ἦταν ἐπόμενο δὲ μπορούσε νὰ κυττάξῃ ἀλλοιῶτα, παρὰ σὰν καλλιτέχνης μονάχα, τὸ φτωχὸ μοντέλο, ποὺ ἔλυνε ἀπὸ ἓνα πάθος ἀπραγματοποίητο.

Μὰ ἀπὸ τὸ πάθος μου αὐτὸ ἄρχισα μέρα με τὴν ἡμέρα ν' ἀδυνατίζω ὁλοένα καὶ νὰ χάνω τὴν ὁμορφιά μου. Αἰσθανόμουν πὼς κινδύνευα νὰ χάσω ἀπ' αὐτὸ τὴ μοναδική πηγὴ τῆς συντηρήσεώς μου. Καὶ σὰ νὰ μὴν ἔφτανε αὐτό, ὅσο περισσότεροι ἀσχήμιζα, ἐξ αἰτίας τῆς ἀπελπισίας μου ποὺ αὐξάνει ὁλοένα, τόσο ἄρχισαν νὰ με κυριεύουν γιὰ πρώτη φορὰ στὴ ζωὴ μου παράξενες τύψεις συνειδήσεως.

Σὰς εἶπα μέχρι τώρα, πὼς δὲν ἤξερα τί εἶνε ντροπὴ, τὸ αἶσθημα αὐτὸ ποὺ στοὺς ἀνθρώπους ποῦχουν καλὴν ἀνατροφή θεωρεῖται ἀναπόσπαστο με τὴν ἀρετὴ. Αὐτὴ μοῦ ἀποκαλύφθηκε μαζί με τὸ καινούργιο ἐκεῖνο αἶσθημα, ποὺ ἔκανε τὴν καρδιά μου νὰ σκιρτά καὶ ποὺ γίνεται ἀφορμὴ στοὺς περισσότερους ἀνθρώπους νὰ χαθῇ μέσα τοὺς ἡ ντροπὴ, ἀντὶ νὰ γεννηθῇ.

Μοῦ φαίνετο πὼς δὲ μπορούσα πειὰ νὰ ποζάρω γιὰ μοντέλο σὲ κανέναν ἄλλο, παρὰ μόνο στὸν Ἐρρίκο, καὶ πὼς ἔκανα ἓνα σωστὸ ἔγκλημα ἀπέναντί του — ἂν καὶ γιὰ μένα τὴν ἴδια ἦταν ἓνα πρᾶγμα ἀδιάφορο — ἂν πόζαρα γυμνὴ μπροστὰ σ' ἄλλους ζωγράφους.

Μάλιστα ἄρχισα νὰ δείχνωμαι ἀχάριστη καὶ σ' αὐτὸν τὸν ἐξαιρετικὸ φίλο μου, τὸν Ζ. Ἀποφάσισα πειὰ νὰ μὴ χρησιμεύω γιὰ μοντέλο οὔτε σ' αὐτόν, οὔτε σὲ κανέναν ἄλλο καὶ νὰ περιμένω μονάχα πότε θὰ με χρειάζοντο ὁ Ἐρρίκος γιὰ νὰ τοῦ ποζάρω, ἔστω κι' ἂν μ' αὐτὴ τὴν ἀπόφασί μου τέβαινα ἀπὸ τὴν πείνα, ἂν δὲν με σκότωνε πρωτίτερα ἡ λύπη, ὅπως εἶχα δὴ πολλὰ τέτοια παραδείγματα στὰ διάφορα θέατρα, ποὺ συχνάζα καμμιά φορὰ.

Εὐτυχῶς ἡ δυστυχὴς, ὅπως θέλετε, στοὺς ζωγράφους ποὺ εἶχα πάψει πειὰ νὰ συχνάζω, διαδόθηκε γρήγορα ἡ φήμη πὼς ἡ Λουκίτσα ἦταν ἐρωτευμένη.

Ἀπὸ παντοῦ ἄρχισαν νὰ πειράζουν τὸν Ἐρρίκο, νὰ τοῦ λένε διάφορους ὑπαινιγμούς καὶ ἀστεῖα, με τὰ ὁποῖα αὐτὸς διασκεδάζε στὴν ἀρχή. Σιγά-σιγά ὁμως ἄρχισε νὰ δείχνῃ κάποια συμπάθεια... Τί νὰ σὰς πῶ; Δὲ φάνηκε καθόλου σκληρός.

Στὴν ἀρχὴ ἡ συμπάθεια αὐτὴ ποὺ ἔδειξε ἀπέναντί μου, ἦταν μίᾳ ἀπλῇ ιδιοτροπία ἐκ μέρους του, ὕστερα ὁμως, σιγά-σιγά — ὦ! πόσο χαίρομαι, πόσο εἶμαι περήφανη νὰ πιστεύω ἓνα τέτοιο πρᾶγμα! — ἔφτασε νὰ γίνῃ ἓνας ἀληθινὸς ἔρωτας, ποὺ δυνάμει ὁλοένα ὅσα με γνῶριζε καλύτερα.

Ἡ σχέση τοῦ αὐτοῦ μαζί μου δὲν τὸν ζημίωσε καθόλου στὴ δουλειά του, κάθε ἄλλο μάλιστα. Ἡ ἐπιρροή ποὺ εἶχα πάνω του καὶ ἡ συνήθεια ποὺ ἀπόκτησε νὰ περνᾷ κοντὰ μου τὶς περισσότερες ὥρες του, τὸν ἐξανάφερν ἀπὸ τὴν παραλυμένη ζωὴ ποὺ περνοῦσε, στὴν τέχνη του.

"Ὅσοι τὰ ἤξεραν ὅλ' αὐτὰ, ἔλεγαν:

— Ἡ πρῶτες τοῦ ἐπιτυχίες τὸν μέθυσαν. Τὸ τολέντο καὶ ἡ ἰδιοφυΐα του, ποὺ ἐκδηλωθῆκανε τόσο ξαφνικά, ἐξαφανιστήκανε γιὰ μίαν στιγμή, ἀπὸ τὴν ἀτακτὴ ζωὴ ποὺ περνοῦσε. Μὰ τώρα νὰ ποῦ ὅλα του τὰ χαρίσματα ἐπιβεβαιώνονται πολὺ καλύτερα ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ.

Τέτοια λόγια πάνω-κάτω ἀκούγε νὰ τοῦ λένε ἀπὸ παντοῦ, ποὺ τὸν ἔκαναν νὰ καταλάβῃ πὼς δὲν εἶχε κερδίσει τίποτα τρέχοντας στὰ διάφορα γλέντια, στὰ σαλόνια καὶ τὶς συναναστροφές. Τώρα πειὰ δὲν ἀφῆνε σχεδὸν καθόλου τὸ ἀτελεῖς του, ποὺ ἐγὼ ἤμουν, ὁπὼς ἔλεγε χαριτολογώντας, ἡ θεὰ του!

«Ω! τὸ μικρὸ ἐκεῖνο χαριτωμένο ἀτελιέ, τὸ στολισμένο μὲ πολὺ γοῦστο μὲ διάφορα σπάνια ἀνατολίτικα χαλιά, μὲ παληὰ ἔργα τέχνης καὶ κομψοτεχνήματα καὶ μὲ ἀλλόκοτα ἐπιπλά, ποὺ τὰ εἶχε ἀποχτήσει στὰ μακρυνὰ του ταξίδια. Ὅπως τοῦ λέγανε οἱ διάφοροι ἐπισκέπτες του, μπαίνοντας μέσα στὸ ἀτελιέ του, εἶχανε τὴν ἐντύπωσι πὼς θρискόντουσαν σ' ἓνα ἀνατολίτικο παζάρι.

Ξεκινούσα καὶ πηγαίνα στὸ ἀτελιέ του αὐτὸ ἀπὸ τὴν ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου, παρακινώντας τὸν Ἑρρίκο νὰ ἐπωφεληθῇ ἀπὸ τὸ ὥραιο φῶς ἐκείνης τῆς ὥρας. Προσπαθούσα πάντα νὰ τὸν θγαλῶ ἀπὸ τὴν τεμπελιά ποὺ τὸν ἐπίανε συχνά, καὶ ποὺ ἦτανε ἄλλωστε τὸ μεγαλυτέρου ἐλάττωμα.

Πόσο εὐχαριστιόμουν νὰ συντελῶ καὶ γὼ στὴ δόξα του, νὰ τὸν ἐμπνέω καὶ νὰ λογαριάζωμαι καὶ ἡ ἴδια σὰν κάτι τι μέσα στὸ ἔργο ποὺ δούλευε!

— «Κάνω κατάχρησι στὶς δυνάμεις σου, τὸ βλέπω δὲν ἀντέχεις πειὰ!», μὲ ἔλεγε καμμιά φορά, ὕστερα ἀπὸ ἐργασία πολλῶν ὥρων.

Μὰ τοῦ ἔδειχνα ἀμέσως μὲ τὴν καλὴ μου διαίθεσι καὶ τὸ γέλιο μου, πὼς δὲν ἐνοιώθα καμμιά κούρασι.

Τὰ ἑράδεια θρискόμουν ἀκόμα κοντά του, ὅταν ἐρχόντουσαν οἱ φίλοι του, γιὰ νὰ περάσουνε μαζὺ του λίγες ὥρες εὐχάριστες, συνομιλώντας γιὰ τὴν τέχνη τους καὶ καπνίζοντας. Ὅλοι μοῦ συμπεριφέρονταν σὰ νάμουν ἀληθινὰ ἢ νοικοκυρὰ κι' ἐγὼ ἡ ἴδια νόμιζα πραγματικὰ πὼς ἤμουν.

Μερικοὶ μάλιστα ἀπ' αὐτοὺς ἔμεναν ἐκπληκτοὶ γιὰ τοὺς καλούς μου τρόπους καὶ γιὰ ὀρισμένες σωστὲς ἰδέες, ποὺ διατύπωνα καμμιά φορά, παρεμβαίνοντας στὴ συνομιλία τους, γιὰ σπουδαία ζητήματα τῆς τέχνης των ἢ ἄλλα γενικώτερα ἀκόμα.

Μὰ ἡ πρόδοός μου αὐτὴ δὲν εἶχε τίποτα τὸ παράδοξο. Ἐπαίρνα μαθήματα κρυφά, διάβαζα πολὺ ὅ,τι μπορούσα καὶ προσπαθούσα νὰ φανῶ σὲ κείνον πὼς δὲν ἤμουν ἀπλοϊκὴ καὶ ἀπαίδευτη. Ὅταν θρискόμουν κοντά του, ἤθελα νὰ τὸν κάνω νὰ μὴν αἰσθάνεται καμμιά πληξὶ ἢ ἀηδία.

Οἱ συνάδελφοί του τοῦ δίνανε ἓνα σωρὸ συγχαρητήρια γιὰ μένα.

— Εἶνε ἀλήθεια, τοὺς ἀπαντοῦσε ἐκεῖνος, αὐτὴ ἡ κοπέλλα μ' ἀφήνει ἐκπληκτο!

Ὑστερα ὅμως, σιγά-σιγά, ὅπου περνοῦσε ὁ καιρὸς, ἔπαψε πειὰ νὰ ἐκπλήσσεται. Εὗρισκα πολὺ φυσικὸ νὰ τοῦ χρησιμεύω σὰν ἓνας σύντροφος, ποὺ μπορούσε νὰ κουβεντιάξῃ μαζὺ του γιὰ ὅλα τὰ πράγματα ποὺ τὸν ἀπασχολοῦσαν. Κι' ἀκόμα, εὐχαριστιότανε πολὺ νὰ μὲ διδάσκῃ αὐτὸς ὁ ἴδιος, προσπαθώντας νὰ μὲ ἀνυψώσῃ, ὅσο ἦτανε δυνατόν, ὡς τὸ δικό του ἐπίπεδο.

Τρία ὀλόκληρα χρόνια ἔζησα ἔτσι εὐτυχισμένη μαζὺ του καὶ πιστεύω πὼς ἡ εὐτυχία μου αὐτὴ θὰ μπορούσε νὰ κρατήσῃ πολὺ περισσότερο ἀκόμα, ἂν ὁ Ἑρρίκος ἦτανε ἀνεξάρτητος καὶ κύριος τοῦ ἑαυτοῦ του.

Μὰ οἱ γονεῖς του προσπαθοῦσαν μὲ κάθε τρόπο νὰ τὸν ἀποσπᾶσαν ἀπὸ μένα. Καὶ μοῦ τὸ ἔλεγε ὁ ἴδιος αὐτό, μ' ὅλη του τὴν εὐλικρίνεια, προσθέτοντας κάποτε μ' ἓναν ἀναστεναγμό, ποὺ ἀνακούφιζε τὴ σκληρότητα τῶν λόγων του:

— Ἡ ὥραία αὐτὴ ἐποχὴ θὰ τελειώσῃ ἐπὶ τέλους, πρέπει νὰ τὸ περιμένουμε, φτωχή μου Λουκίτσα...

— Ναί, χωρὶς ἀμφιβολία, τοῦ ἀποκρινόμουν χαμογελώντας βιασμένα, μὰ γιὰ νὰ λυπώμαστε γι' αὐτὸ πρὶν ἀπὸ τὴν ὥρα του; Ἄς ἀναβάλλωμε τὴν κουβέντα γι' αὐτό, ὅσο μπορούμε ἀργότερα.

Κατὰ ἔαθος δὲ μπορούσα νὰ σκεφτῶ, πὼς ἓνα τέτοιο πρᾶγμα θὰ γινότανε ποτέ. Δὲν ἤθελα καθόλου νὰ τὸ σκέπτομαι, μέσα στὴν εὐτυχισμένη ζωὴ ποὺ περνοῦσα.

Γιατὶ πραγματικὰ μοῦ φαινότανε πὼς θὰ ζοῦσα αἰώνια κοντά του, πὼς θὰ τοῦ χρησίμευα πάντα γιὰ μοντέλο, ποζάρντας γυμνὴ μπροστά σ' αὐτὸν καὶ μόνο καὶ πὼς θὰ διάβαζα κατὰ τὴν ἀπουσία του ξαπλωμένη πάνω στοὺς τούρκικους καναπέδες, τὰ βιβλία ποὺ προτιμοῦσε ἐκεῖνος.

Δὲν ἐπιθυμοῦσα τίποτε περισσότερο γιὰ νὰ αἰσθάνωμαι τὸν ἑαυτοῦ μου ὁλότελα εὐτυχισμένο.

Μὰ ἄλλοιμονο! Πραγματικὰ ἤμουν κι' ἐγὼ ἓνα ἀπὸ τὰ ἀπειρα ἐκεῖνα περίεργα κομψοτεχνήματα, ποὺ γέμιζαν τὸ κομψὸ ἐκεῖνο ἀτελιέ, ὅπου εἶχα κλείσει ὀλόκληρη τὴ ζωὴ μου. Τίποτα παραπάνω ἀπὸ ἓνα εὐθραυστο παιγνιδάκι, ποὺ ἀρέσει γιὰ λίγην ὥρα καὶ ὕστερα τοῦ γυρίζουνε τὶς πλάτες, ὅταν ἡ τύχη δὲν προφτάσῃ νὰ τὸ σπάσῃ πρωτύτερα.

Κι' ὅμως ὄχι, δὲν πρέπει νὰ λέω ὑπερβολές, οὔτε νὰ φαίνομαι ἀχάριστη. Βρῆκα γιὰ λίγον καιρὸ μιὰ τέτοια στοργὴ καὶ μιὰ τέτοιαν ἐκτίμησιν, ποὺ μπορεῖ καὶ νὰ μὴ τὴν ἀξίξω ὡς αὐτὸ τὸ σημεῖο.

Θυμοῦμαι σὲ μιὰ μεγάλην Ἑκθεσί, ἓνα πορτραῖτο του, ποὺ ἀγοράστηκε ὕστερα σὲ ὑπέρογκη τιμὴ, ἀνεβάστηκε ὡς τὸν οὐρανὸ ἀπὸ τοὺς εἰδικούς τεχνοκρίτες καὶ ἀνακηρύχτηκε ἀπὸ τὸ κοινὸ σὰν τὸ μαργαριτάρι ὀλόκληρης τῆς Ἑκθέσεως. Θυμοῦμαι τότε πὼς μοῦ εἶπε μὲ μεγάλη θέρμη:

— Αὐτὸ τὸ χρωστάω σὲ σένα... Αὐτὸ τὸ πορτραῖτο τὸ ἔκανα γιὰ σένα κι' ἔβαλα μέσα του ὅλη τὴ δύναμι τοῦ ἔρωτα ποὺ αἰσθάνομαι γιὰ σένα.

Ἄχ! Θεέ μου!, ἀκούγοντάς τον νὰ μιλάῃ ἔτσι, ἔπλεα μέσα σ' ἓναν ὠκεανὸ εὐτυχίας.

Συγχαρησάτέ μου, ποὺ σὰς τὰ διηγούμαι ὅλ' αὐτά, φίλε μου, μα, χωρὶς ἀμφιβολία, δὲν θὰ ἐξακολουθῆτε νὰ εἰσθε ἀκόμα ζηλιάρης ἀπέναντί μου. Ἀλλωστε τέλειωσα πειὰ τὴν ἐξιστόρησι τῆς εὐτυχίας μου, ποὺ λίγο ἀργότερα ἔπαψε πειὰ νὰ λαμπρύνῃ τὴν ὁμοίρη ζωὴ μου.

Δὲν κατηγορῶ κανένα. Ὁ Ἑρρίκος δὲν μὲ γέλασε ποτέ, ποτέ δὲν μὲ ἐξαπάτησε, δὲν συνδέθηκε μαζὺ μου μὲ καμμιάν ὑπόχρεσι κι' ὅταν ἀναγκάστηκε ἀπὸ τίς περιστάσεις τῆς ζωῆς του νὰ μὲ κἀνῃ νὰ ὑποφέρω, μεταχειρίστηκε ὅλα τὰ δυνατόν μέσα, γιὰ νὰ κἀνῃ λιγώτερο ὀδυνηρὴ τὴ θέσι μου.

Ὡ! ναί, αὐτὸ δὲ μπορῶ νὰ μὴ τοῦ τὸ ἀναγνωρίσω. Ἦτανε τὸ σὸν εὐγενικὸς καὶ τόσο καλὸς, τόσο καλόκαρδος, ποὺ πολλὲς βδομάδες πρὶν γίνῃ ὁ ἀναπόφευκτος χωρισμός μας, εἶχεν ἀρχίσει νὰ θλίβεται καὶ νὰ στενοχωριέται, γιὰ τὸ κακὸ ποὺ θὰ μοῦ ἔκανε, ἀθελᾶ του.

Φτωχέ μου Ἑρρίκε! Πάντοτε εὗρισκε τρόπο ν' ἀναβάλλῃ τὴ φθερὴ στιγμὴ τοῦ χωρισμοῦ μας! Παρατηροῦσα πὼς κάτι μοῦ ἔκρυβε, προαισθανόμουν, μὲ τὴ διαίσθησι τῆς ἐρωτευμένης, τὸν κεραυνὸ ποὺ ἀπὸ μέρα σὲ μέρα θὰ ξεσποῦσε καὶ καταλάβαινα βέβαια πολὺ καλά, πὼς ἀπέφευγα νὰ τὸν βοηθῶ νὰ φτάσῃ σὲ μιὰν ἐξήγησι.

Ὅταν τέλος ἀποφάσισε νὰ ἐξηγηθῇ καὶ μοῦ εἶπε μὲ τὰ μάτια καρφωμένα σ' ἓναν πίνακα, ποὺ τὸν μουντζούρωνε ἀπρόσεκτα στὴν ταραχὴ του:

— Ἄς μιλήσουμε σοβαρὰ Λουκίτσα! Λίγοι ἔλειψε νὰ γονατίσω μπροστά του, φωνάζοντας:

— "Όχι ακόμα! "Όχι σήμερα!

Μά ή λέξεις σταματήσανε στὸν λάρυγγά μου κι' ἔμεινα ἀκίνητη πάνω στὸ σκαμνὶ ὅπου πόζαρα, μὲ τὰ χέρια σταυρωμένα, στὴ στάσι πού ὁ ἴδιος μὲ εἶχε τοποθετήσει.

Μὲ μεγάλη τρυφερότητα, μὰ καὶ μὲ σταθερὴν ἀπόφασι μαζύ, μοῦ εἶπε ὕστερα πὼς ἡ οἰκογένειά του ἤθελε νὰ τὸν παντρεύῃ, πὼς ἀντιστάθηκε πολὺν καιρὸ, μὰ πὼς δὲν μπορούσε πειὰ νὰ παρατείνῃ τὴν ἀρνησί του αὐτῇ, μπρὸς στὰ μεγάλα πλεονεκτήματα, πού τοῦ πρόσφεραν κι' ἀκόμα, πὼς δὲ μπορούσε, γιὰ κανένα λόγο, νὰ δυσαρρεστήσῃ τὸν πατέρα του.

Μὲ μιὰ λέξι, ἦταν ἀνάγκη νὰ χωριστοῦμε.

Νὰ χωριστοῦμε! Ἡ λέξι αὐτὴ ἀντήχησε στ' αὐτιά μου σὰν θανατικὴ ἀπόφασι. Στεκόμουν ἐκεῖ, στὴ θέσι μου, πάντοτε ἀμίλητη κι' ἀκίνητη, σὰν κεραυνόπληκτη.

Καὶ τί ἄλλο μπορούσα ν' ἀπαντήσω στὶς λογικὲς, μὰ ἀπελπιστικὲς αὐτὲς λέξεις, τί ἄλλο μπορούσα νὰ τοῦ πῶ, παρὰ: "Ἐχεις δίκην, ἔχεις ἐντελῶς δίκην";

Κι' ὅμως τὸ δίκην αὐτὸ μοῦ φαινότανε σκληρό, παράλογο, ἀποτρόπαιο. Τέτοιος ἀλήθεια εἶνε ὁ κόσμος; Φροντίζει νὰ παντρεύῃ τὰ παιδιὰ του σὲ μιὰν ὠρισμένην ἡλικίᾳ μὲ κοπέλλες πλούσιες, καλῆς ἀνατροφῆς κι' ἀπὸ καλὴν οἰκογένειαν;...

Μὰ γιατί νὰ μὴν εἶμαι κι' ἐγὼ μιὰ τέτοια κοπέλλα; Γιατί νὰ γεννηθῶ μέσα στὸ δοῦρκο; Γιατί ἡ φτώχεια καὶ ἡ ἀθλιότητά μ' ἐσπρωξαν, προτοῦ φτάσω σὲ μιὰν ὠριμὴν ἡλικίαν, νὰ κάνω ἕνα ἐπάγγελμα καταδικασμένο ἀπὸ τὴν κοινωνίαν;

Παρ' ὅλα αὐτὰ ὅμως δὲν εἶχα γνωρίσει κανέναν ἄλλον ἄνδρα, ἐκτὸς ἀπ' αὐτὸν καὶ σὲ κείνον μονάχα εἶχα δοθῇ καὶ ἡμουν ὁλόψυχα δική του. Τὸν ἀγαποῦσα περισσότερο ἴσως ἀπὸ ὅσο μπορούσε νὰ τὸν ἀγαπήσῃ ἐκείνη, πού θὰ τὴν ἔκανε σὲ λίγο γυναῖκα του...

Μοῦ ἔλεγε καὶ μοῦ ξανάλεγε πὼς θὰ μὲ θυμώτανε παντοτεινά, πὼς ποτὲ δὲν θὰ ἔπαυε νὰ μ' ἀγαπᾷ, πὼς δὲν θὰ μὲ ξεχνοῦσε οὔτε μιὰ στιγμή στὴ ζωὴ του.

Τότε, γιατί λοιπόν;...

Τὰ λόγια του αὐτὰ τρυποῦσαν τὸ κρανίον μου καὶ στριμώχνονταν μέσ' στὸ μυαλό μου, χωρὶς νὰ μπορῶ καθόλου νὰ ἐξηγήσω ἢ νὰ καταλάβω τί θέλανε νὰ ποῦνε.

Σώπαινα, μὴν ξέροντας τί νὰ τοῦ πῶ καὶ τὴ σιωπῇ μου αὐτὴ ἐκείνος θὰ τὴν πῆρε, βέβαια, γιὰ συγκατάθεσι καὶ θὰ νόμιζε πὼς πὸ πῆρα πειὰ ἀπόφασι καὶ μάλιστα τὸσον εὐκόλα, ὅσο τολμοῦσε ποτὲ νὰ τὸ ἐλπίζῃ.

"Ἡμουν σὰν χαμένη... Νόμιζα πὼς ὠνειρευόμουν. Σηκώθηκα σὰν αὐτόματα καὶ βγήκα ἀπὸ τὸ δωμάτιο. Πίστεψε πὼς θέλησα ἔτσι νὰ μὴ τὸν ἐνοχλήσω μὲ μαλλώματα καὶ μὲ παράπονα καὶ πὼς βγήκα γιὰ νὰ τοῦ κρύψω τὰ δάκρυά μου.

Βέβαια δὲν θὰ μὲ κατάλαβε, γιατί, θγαίνοντας, ἄκουσα πὼς ἀναποδογύρισε ἕνα πράγμα, μὲ μεγάλον κρότο, σὰ νὰ παρασύρθηκε ἀπὸ τὸ θυμὸ του.

"Υστερα, δίνοντας στὴ φωνή του ἕναν τόνο, ὅπου ἦταν ἀνακατεμένες ἡ ἀνησυχία, ἡ λύπη καὶ ἕνα αἰσθημα ἀνακουφίσεως, ψιθύρισε:

— "Αμοιρὴ κοπέλλα!... Μὰ δὲ μπορούσε νὰ γίνῃ ἀλλοιώτικα, ἦταν ἀνάγκη!

"Ἦταν ἀνάγκη! "Ἀνοιξα τὴν πόρτα ἀθόρυβα, τυλίχτηκα μὲ τὸ παλτό μου, πού τὸ εἶχα ἀφήσει στὸ διάδρομο καὶ χωρὶς νὰ ξέρω ποῦ πάω, κατέβηκα τὴ σκάλα, βγήκα ἔξω καὶ πῆρα μηχανικὰ τὸ δρόμο γιὰ τὸν Σηκουάνα.

Εἶχε ἀρχίσει νὰ νυχτώνῃ καὶ μπροστά μου δὲν ἔβλεπα τίποτε ἄλλο, ἀπὸ μιὰν ἐλαφριά ὁμίχλη. "Ἔτσι καθὼς προχωροῦσα σὰ χαμένη, μὲ τὴν ἀπελπισίαν στὴν καρδιά, αἰσθανόμουν τὸ μυαλό μου νὰ συνταράζεται ἀπὸ μιὰ παράξενη ἰδέαν.

Δὲν ἔχω, παρὰ νὰ περάσω αὐτὸ τὸ σταχτὶ παραπέτασμα, σκεπτόμουν, γιὰ νὰ γίνω ἀφαντὴ ἀπ' αὐτὸ τὸν κόσμον, ὅπου δὲν ἔχω πειὰ τίποτα νὰ κάνω. Δὲν εἶνε δύσκολο...

Καὶ ὕστερα μοῦ ξαναρχόταν ἀδιάκοπα ἡ σκληρὴ φράσι:

— Εἶνε ἀνάγκη! Εἶνε ἀνάγκη!

Τί ἀνάγκη ἦταν, λοιπόν; Ἀλλοίμονο! Τὸ καὶφλάβαινα πειὰ πολὺ καλά... ἦταν ἀνάγκη νὰ πεθάνω...

Νομίζω πὼς τὴν τελευταία αὐτὴ λέξι τὴν εἶχα προφέρει μεγάλωφωνα, γιατί ἐκείνην ἀκριβῶς τὴ στιγμή, ἐνοιώσα ἕνα χέρι νὰ πιάνῃ τὸ μπράτσο μου.

— Τί εἶπες; Ποῦ πᾶς τόσο γρήγορα;... Τί χλωμάδα εἶνε αὐτή; Δὲν σ' ἀναγνωρίζω πειὰ... Πῶς, λοιπόν, εἶσαι σὺ ἡ ἴδια Λουκίτσα;

Τὸ εἶδος τῆς τρέλλας, πού μ' ἔδερνε κείνη τὴ στιγμή, σπρώχνοντάς με μηχανικὰ στὴν αὐτοκτονίαν, ὅπως ὁ ἀγέρας φέρνει δῶ καὶ κεῖ τὰ νεκρὰ φύλλα, πέρασε ξαφνικὰ ἀπ' τὸ ἄκουσμα αὐτῆς τῆς φωνῆς, τῆς πολὺ γνωστῆς, τῆς φωνῆς τοῦ Ζ., τοῦ πρώτου μου φίλου.

Γύρισα καὶ τὸν κύτταξα κατάματα, ξεσπάζοντας σὲ δάκρυα. Τὸ ἀτελιέ του ἦτανε καπνὸς ἐκεῖ κοντά, ὅπου καὶ μὲ συνώδευσε, χωρὶς νὰ μοῦ κἀνῃ στὸ δρόμον καμμιὰν ἄλλην ἐρώτησι. Μὲ κρατοῦσε ὅμως γερά ἀπὸ τὸ μπράτσο, σὰ νὰ φοβότανε μήπως ἀποπειραθῶ νὰ τοῦ ξεφύγω.

— Τί συμβαίνει, παιδί μου; μὲ ρώτησε ἐπὶ τέλους ὅταν μὲ εἶδε πειὰ νὰ κἀθῶμαι κοντὰ στὸ τζάκι, ἡσυχασμένη κάπως.

Τὴν ἐρώτησι αὐτὴ τὴν εἶπε μὲ τόσο μεγάλο ἐνδιαφέρον καὶ πατρικὴ καλῶσύνῃ, πού μ' ἔκανε νὰ ξεσπᾶσω σὲ μεγαλύτερους λυγμούς.

Εἶδε τότε πὼς ἄρχισε νὰ μὲ πιάνῃ μιὰ νευρικὴ κρίσι, συνηθισμένη στὶς γυναῖκες καὶ γι' αὐτό, κάνοντας πὼς ξεχνοῦσε ὁλότελα τὴν παρουσίαν μου, ἄρχισε ν' ἀνακατῶνῃ καὶ νὰ τακτοποιῇ διάφορα κομψοτεχνήματα μέσα στὸ ἀτελιέ του.

Σὲ λίγο, ἀφοῦ πέρασε ἡ ἔξασι τῆς κρίσεώς μου, ἡ ἀνάγκη τῶν ἐμπιστευτικῶν ἐξομολογήσεων, ἀντικατέστησε τὰ δάκρυά μου. Τοῦ διηγήθηκα μὲ λίγα λόγια τί εἶχε συμβῇ. Δὲν ἀγνοοῦσε τίς σχέσεις μου μὲ τὸν Ἑρρίκο καὶ μάντεψε, χωρὶς νὰ τὸ πῶ, πὼς αὐτὲς εἶχανε διακοπῇ.

— Ἡ στιγμής πού περνᾶς τώρα, μοῦ εἶπε, εἶνε ὀδυνηρές, πολὺ ὀδυνηρές, καὶ ἀναπόφευκτες. Ἐπρεπε νὰ τὸ ξέρης, ἀγαπητὴ μου Λουκίτσα... Τὰ μικρὰ αὐτὰ ρομάντσα, ἔχουνε πάντα ἕνα τέλος. Ἀνάμεσα στὰ πρόσωπα πού ξέρομε, θὰ εἶδες, χωρὶς ἄλλο, πολλὰς παρόμοιες λύσεις. Τὸ μόνο πού μοῦ κάνει πραγματικὴν ἐκπληξί, εἶνε πὼς τὸ δικό σου ρομάντσα κράτησε πάρα πολὺ.

— Πάρα πολὺ! ἐπανέλαβα ἐκπληκτῇ. Ἐμένα μοῦ φαίνεται πὼς μόλις χτὲς ἀγαπηθῆκαμε. Δὲν εἶχα ἔρῃ ἀκόμα τὸν καιρὸ, γιὰ νὰ συνηθίσω μὲ τὴν ἰδέαν πὼς ἡμουν εὐτυχισμένη καὶ τώρα, ἀλλοίμονο! ἔβλεπα ὁλοκάθαρον, πὼς δὲν θὰ ξαναγίνω πειὰ πολὺ.

— Ποτέ, ἐνῶ εἶσαι εἰκοσιδυὸ χρονῶν ἀκόμα! Δὲν σκέπτεσαι τί λές, φτωχή μου κοπέλλα! Ποτὲ δὲν ἦσουν τὸσον ὡμορφῇ, ὅσο εἶσαι σήμερᾳ... Πολλὰς φορὲς θὰ ξαναρχίσῃς τὴν ἴδιαν ζωὴν, ὅπως καὶ τόσες ἄλλες. Σ' αὐτὸ θὰ σὲ βοηθῇ ὅσο μπορῶ. Καὶ πρώτα-πρώτα αἰσθάνομαι τώρα ἀκριβῶς τὴ διάθεσι ν' ἀρχίσω, ἕνα μεγάλον

πίνακα, έχοντας έσένα για μοντέλο. Μου φαίνεται πως άρκετόν καιρό ό νεαρός εκείνος μπογιατζής σ' είχε αποκλειστικό του μονοπώλιο... γιατί, μη γελιέσαι, Λουκίτσα μου, θαύμαζες τόσον καιρό ψεύτικους Θεούς — ό κ. Ζ. από την άποψη της τέχνης είχε έντελώς αντίθετες αντίληψεις από τόν Έρρίκο —, μά δεν θά σου μνησικακήσω καθόλου γι' αυτό.

Του άποκρίθηκα σ' αυτά, σφουγγίζοντας τά δάκρυά μου, πως δεν ήθελα πειά ν' άκούσω νά γίνεται κανένας λόγος για την τέχνη, για την όποία κι' αυτός ό ίδιος ό Έρρίκος δεν με θεώρησεν άξία καλύτερης τύχης και ότι άφου δεν χρησιμεύω πειά ως μοντέλο για κείνον, δεν θά ποζάρω και σε κανέναν άλλο, μήτε τώρα, μήτε στο μέλλον.

— Μά την άλήθεια, βλέπω πως είσαι πολύ περήφανη!, φώναξε ό κ. Ζ. με κάποιον ελαφρό θυμό στη φωνή του. Πολύ μεγάλες κυρίες, όπως ή Άρτεμις ντέ Πουατιέ, ή πριγκήπισσα Μποργκέζε και άλλες, ήταν λιγώτερο περήφανες από σένα... "Ότι μου είπες τώρα δά και πού έσύ τό νομίζεις σαν άρετή, είνε άπλούστατα μιá άνάρμοστη τσιγκουνιά! Μά άς είνε, πολύ κακή στιγμή διαλέξαμε για νά μαλλώσουμε. Έγκατελείφθης και πιστεύεις πως ποτέ δεν θά παρηγορηθής γι' αυτό. Δεν θέλεις νά ξαναρχίσης τό επάγγελμά σου και μη ξέροντας πως νά ζήσης, προτιμάς νά πεθάνης τό γρηγορώτερο. Μě συντομία, αυτό δεν είνε τό συμπέρασμα;

— Ναι, του άποκρίθηκα, άπορώντας νά δώ πού ήθελε νά καταλήξη, αυτό είνε πάνω-κάτω.

— Λοιπόν έχε έμπιστάσύνη σε μένα. Θά πάω νά συναντήσω κείνο τόν άπιστο... και είνε πολύ πιθανό νά διορθωθ ή υπόθεσί σου...

— Τό πιστεύετε; άλήθεια τό πιστεύετε;...

Μιά άνόητη έλπίδα, πού τη γέννησε ή θεβαιότητα με την όποία μιλούσε για τό άποτέλεσμα του διαβήματός του, πού ήθελε νά κάνη, φώτισε την καρδιά μου.

— Μπορώ νά τό έγυγηθώ. Μόνο σε παρακαλώ νά μου ύποσχεθής πως δεν θά κάνης πρωτίτερα τη θουτιά, από την όποία σε έμπόδισα πριν από λίγο, Τρελλοκόριτσο! Πήγαινε νά κοιμηθής και άύριο τά ξαναλέμε.

Την άλλη μέρα με μεγάλην άγωνία έτρεξα νά τόν συναντήσω.

— Είδες, μου είπε μόλις με είδε, είδες πως είχα δίκιο; .Ο νεαρός αυτός είνε άλήθεια πως δεν ξέρει νά ζωγραφίξη, μά είνε γεμάτος ευγένεια και καρδιά. Του παρέστησα τη θέσι σου... και συγκινήθηκε τόσο πολύ...

— "Ω! Θεέ μου!, ώστε δεν θά παντρευθ;...

— Δεν πρόκειται γι' αυτό τό πράγμα, ξεροκέφαλη! Λέω πως σε δικαιώνει με μιάν έντελώς ιδιαίτερην ύπόληψι. Τέλος, θέλει νά δεχθής ένα μικρό ένθύμιο για τις στενές σχέσεις σας, πού ήρθε νά τις διαλύση ό γάμος του. "Ενα μικρό έτήσιο εισόδημα, πού θά σε προφυλάξη για πάντα από τις καθημερινές άνάγκες και θά σου έπιτρέψη νά φυλάξης τις τελειότητες του σώματός σου για τόν έαυτό σου και μόνο, άφου σ' έπιασε ξαφνικά μιá τέτοια άδικαιολόγητη ιδιοτροπία...

Δεν τόν άκούγα πειά.

— Εισόδημα! Πήγατε νά του ζητήσετε χρήματα για μένα;

— Δεν του ζήτησα τίποτα. Μόνος του, από δική του πρωτοβουλία, μου τά πρόσφερε.

— Και νομίζετε πως θά δεχτώ; φώναξα άναπηδώντας σαν πληγωμένο θηρίο... "Ω! μιá τέτοια προσβολή δεν θά σάς τη συγχωρήσω ποτέ... Θά τρέξω νά τόν βρω, νά του πω πως δεν δέχομαι τά

λεπτά του, πως δεν θέλω τίποτε από τά χέρια του, άπολύτως τίποτε...

— Οι λυγμοί με πνίγανε...

— Μά τέλος πάντων πως θά ζήσης; με ρώτησε ό Ζ., άφου άποφάσιες νά μñ ξαναπατήσης πειά τό πόδι σου σε κανένα άτελιέ, για μοντέλο;

— Γι' αυτό ακριβώς πήρα την άπόφασι νά πεθάνω, άποκρίθηκα με παραφορά. Μά πρωτίτερα θέλω νά του πω, πως ποτέ δεν σάς έδωσα καμμιá έξουσιοδότησι...

— Δεν θά πάς, είπε ό Ζ., παίρνοντας ήρεμα και τά δυό μου χέρια, δεν θά πάς, γιατί δεν θά τόν βρης πειά. "Εφυγε για την έπαρχία, όπου μένει ή άρραβωνιαστικιά του. Μά μείνε ήσυχη, μου πρόσθεσε. Δέχομαι νά τόν θεβαιώσω έγώ, πως από την άποψη της άφιλοκερδίας, είσαι μοναδική. Φτωχή μου Λουκίτσα! Αυτό τό πράγμα σε κάνει ήρωίδα...

— Μη με κοροϊδεύετε, τόν διέκοψα θυμωμένη, σάς μισώ, γιατί βλέπω πως δεν είσαστε ποτέ φίλος μου πραγματικός...

— Σε κοροϊδεύω; είπεν ό Ζ. με μεγάλη σθεαρότητα αυτή τη φορά. Σε λυπούμαι, κοπέλλα μου, μά και σε θαυμάζω. Τό ότι ήμουν φίλος σου, αυτό τό ξέρεις πολύ καλά. "Όπως επίσης πως είμαι και τώρα και θά είμαι παντοτεινά. Στο όνομα, λοιπόν, της παληάς αυτής φίλας, θά σου ζητήσω τώρα μιá χάρι. Νά δεχθής για τελευταία φορά νά μου χρησιμεύης για μοντέλο... "Ω! όχι, καταλαβαίνω τί θέλεις νά πής με την άρνητική κίνησι πού κάνεις. Θέλω νά σ' έχω μοντέλο μόνο για μιάν άπλη προσωπογραφία και τίποτα παραπάνω... Βαρέθηκα πειά νά ζωγραφίζω γυναίκες της άριστοκρατίας, γιατί αυτές έχουνε συχνά κάτι άκατανόητες ιδιοτροπίες, και πολλές φορές παρουσιάζονται κατά την όρεξι του κομμωτή ή του ράφτη των, ενώ έγώ θέλω νά σε ζωγραφίσω σύμφωνα με την έμπνευσί μου. Λοιπόν, έμπρός... συμφωνημένα τά πράγματα... θά μου ποζάρης μερικές μέρες και ύστερα άπ' αυτές είσαι ελεύθερη νά πάς νά πνιγής μιá χαρά, άν τό θέλεις. Δεν θά σε κρατήσω καθόλου, μη φοβάσαι. Μά πάλι, ποιός ξέρει;... Στο μεταξύ... — ή ρόδα της μοίρας γυρίζει... — είνε πολύ πιθανό νά ματαιωθ ή τελευταία στιγμή τό καταραμένο αυτό συνοικέσιο, πού σε κάνει νά είσαι τόσο λυπημένη. Αυτά τά πράγματα είνε συνηθισμένα, γίνονται κάθε μέρα.

"Αν και έντελώς χιμαιρική, ή σανίδα αυτή της σωτηρίας, πού μου ύποδεικνυε ό κ. Ζ. με παρακίνησε πολύ περισσότερο νά πω τό «ναι», παρά ή καλωσύνη πού μου είχε δείξει ως τότε. "Ετσι, λοιπόν, ή προσωπογραφία αυτή άρχισε.

Μου είνε άδύνατο νά σάς διηγηθώ όλες τις χαριτωμένες παυουργίες πού μεταχειρίστηκε ό σωτήρας μου αυτός, για νά δικαιώσι τις πόζες μου γι' αυτό τό πορτραίτο, μέχρι νά με κάνη, τέλος, με τις παρατάσειςι αυτές, νά πεισθώ πως έπρεπε νά ζήσω.

— Ποτέ δεν πρέπει κανείς ν' άπελπίζεται, μου επανειλάμβανε ό λοένα, ός του μένει και ή ελάχιστη πνοή. Τό κυριώτερο είνε νά μñ ξεχαστή κανένας και θά καταλαβαίνης, θεβαιά, φτωχή μου Λουκίτσα, πως οι πεθαμένοι ξεχνιούνται πολύ εύκολά. Είνε άλήθεια πως ή αυτοκτονία σου θά λυπήση πολύ εκείνον, πού θέλεις νά τόν έκδικηθής...

"Ο καλός μου Ζ. φαινότανε πάντα νά πιστεύη κατά θάθος, πως θά έκτελούσα τόν άπάισιο σκοπό μου. Και γι' αυτό έκανε πως έπέμενε ιδιαίτερα σ' αυτό τό σημείο.

— "Απ' αυτή την άποψη, συνέχιζε, θά πετύχης νά τόν συγκινήσης, μά ή λύπη πού θά νοιώση θά περάση πολύ γρήγορα και ύστε-

ρα από μερικές εβδομάδες το πολύ, δεν θα υπάρχει τίποτ' άλλο, παρά το αδιόρατο κενό στον κόσμο, που άφησε πίσω της μια ώμορφη κοπέλλα. Ένω αν έχης το θάρρος να υπομείνης, άργά ή γρήγορα θα ξανάρθης να σέ βρή.

Αυτά τα λόγια μ' έκανε πολύ να τα πιστέψω ή συνάντησι μου με τον Έρρίκο, που είδα μια μέρα να συνοδεύη με ψυχρότητα και άδιαφορία, μια γυναίκα έντελώς ανάξια προσοχής.

Δεν με είδε καθόλου. Μά εγώ παρατήρησα πολύ καλά την έκφρασι του προσώπου του, καθώς και την αντίζηλό μου, που με μιοματιά την εξέτασα από την κεφαλή ως τα πόδια κι' ένοιωσα μια ένδομυχη εύχαριστησι.

Δεν είνε έρωτευμένοι, σκέφτηκα, κι' άμέσως άρχισαν να ξυπνούνε μέσα μου ένοχες ελπίδες, ελπίδες μαύρες, όμοιες με φίδια που σηκώνουν την κεφαλή τους, ύστερα από λιγοχρόνια άπονάρκωσι. Η γυναίκα αυτή ποτέ δεν θα κατορθώση να τον τραβήξη.

"Όταν άποφασίση κανείς ν' αναβάλη την έκτέλεσι μιας άνόητης άποφάσεως, υπάρχουνε χίλιοι τρόποι ύστερα, για ν' άποφύγη όλότελα την πραγματοποίησι της.

Δεν σκεπτόμουνα πειά για αύτοκτονία, αν και μου δόθηκε ή άφορμή να ξαναμιλήσω γι' αυτήν, μά σά να έπρόκειτο για ένα άπλο θέμα συζητήσεως και όχι για άπειλή. Σε μια τέτοια συζήτησι με τον Ζ., του έκανα αυτή την τελευταία μου παρατήρησι:

— Πολύ καλά, αλλά, όπως μου είπατε και άλλοτε, πως θα ζήσω εγώ, που δεν ξέρω να κάνω τίποτα;

— Σκέφτηκα και γι' αυτό, μου άποκρίθηκε άμέσως ο καλός άνθρωπος. "Έχεις μεγάλη καλαισθησία και λεπτά δάχτυλα κι' άκόμα, μέσα στα διάφορα έργαστήρια των ζωγράφων άπόκτησες, έτσι πρόχειρα ως πούμε, μερικές γνώσεις για την τέχνη, που θα σου χρησιμεύσουνε πολύ. Θα σε συστήσω σε μια τίμια γυναίκα που ξέρω και είμαι βέβαιος πως κοντά της θα μάθης ένα έπάγγελμα, που έχει μεγάλη πέρασι. Θα χρειαστή χωρίς άλλο, για ν' άρχίσης να θγάξης λεπτά άπ' αυτό, κάποια μάθησι πρωτήτερα, μά για σένα θα είνε λιγόχρονη και πρό πάντων δεν θα σου είνε αντιπαθητική, σά να έπρόκειτο να μάθης τώρα να ράβης ή να κεντάς, πράγματα που είνε έντελώς ξένα για σένα. "Υστερα από μερικά μαθήματα...

"Έκανα μια κίνησι διαμαρτυρίας, μά ο κ. Ζ. δεν με άφησε να εκφράσω τη σκέφι μου, που τη μάντεψε άμέσως:

— Τί είπες; "Έξοδα πολλά; ά, μπά!... Πολύ λίγα μάλιστα. Τέλος πάντων, όσα κ' αν είνε, υποθέτω πως θα δεχθής να μου τα χρωστάς. "Αργότερα, όταν νομίσης πως ή εύγνωμοσύνη σε στενοχωρεί ή σε δυσαρρεστεί ή φιλία μου για σένα, τότε μου τα γυρίζεις πίσω.

Δέχτηκα. Κι' έτσι έμαθα να κάνω τα μικρά εκείνα καλλιτεχνήματα, που τα ξέρετε πολύ καλά. Και μάλιστα κατώρθωσα να μάθω την τέχνην αυτή άρκετά σύντομα, όπως το είχε προβλέπει ο καλός μου φίλος, ο κ. Ζ.

Η άπασχόλησι μου στο νέο αυτό είδος της εργασίας και ή περιφάνεια για το ότι κέρδιζα πειά τ' άναγκαία για τη ζωή μου μ' έταν τρόπο που θα τον έπιδοκίμαζε άπόλυτα ο Έρρίκος, συνετέλεσαν άρκετά στο μετριασμό της λύπης μου.

Μά είχα κι' ένα άλλο καλό άπό την εκμάθησι αυτής της τέχνης. Σχετίστηκα με γυναίκες, που την υπαρξί τους δεν την ύπαυτεύομουν καν πρωτήτερα, με γυναίκες που ή μετριοφροσύνη τους μ' έκανε να σκεφτώ σοβαρώτερα για τη ζωή μου.

Θέλω να πω για τις γυναίκες εκείνες, τις τόσο άφθονες μέσα στο Παρίσι, που κερδίζουνε τ' άναγκαία για τη ζωή τη δική τους

και των οικογενειών τους με μιάν εργασία, που όσο κι' αν είνε τίμια, την κρατούνε πάντα μυστική.

Και τούτο γιατί αν και τις δέρνη πραγματική φτώχεια, έχουνε όμως και την υπερβολική φιλοτιμία, που φτάνει μέχρις υπερηφάνειας να κρύβουνε άπό τον κόσμο και να μην όμολογούνε την κατástασί τους.

Η νέες αυτές γνωριμίες μου δεν ξέρανε καθόλου, ούτε μπορούσαν ποτέ να καταλάβουνε ποιά ήτανε ή κοινωνική μου θέσι και μου συμπεριφέρονταν με πολλήν καλωσύνη.

Τα προτερήματα και ή άρετές, που για πρώτη φορά έβλεπα μέσα σ' αυτό τον καινούργιο κύκλο, μ' έπηρεάσανε άρκετά. Τούλάχιστον μου φαίνεται πως ή μεταμόρφωσι μου, που άρχισε άπό ένα μεγάλον έρωτα, έκανε κάποια πρόοδο άπ' αυτή την εποχή.

Καταλάβαινα πειά πολύ καλά τί είνε καλό και τί είνε κακό. τί καθήκοντα έχει μια γυναίκα μέσα στην κοινωνία, τί είνε ήθικό και τίμιο. Η γυναίκες, που βρέθηκα ξαφνικά ανάμεσά τους και που αίσθανόμουνα γι' αυτές μεγάλη ύπόληψι, είχανε έναν ώρισμένο σκοπό στη ζωή.

Κανόνιζαν τη ζωή τους σύμφωνα με τις τάχες τους αυτές, καθογούμενες άπό την υϊκή αγάπη, άπό τη μητρική φιλοστοργία, άπό συναισθήματα οικογενειακά όπωςδ ήποτε.

Ένω εγώ δεν είχα ούτε μητέρα φιλάσθενη για να συντηρήσω, μήτε μικρήν άδελφή για ν' αναθρέψω, ούτε κανένα άλλο πρόσωπο για ν' άφοσιωθώ σ' αυτό.

"Όσο περνούσε ο καιρός άγαπούσα πιο πολύ τη δουλειά μου αυτή κι' εργάζόμουνα με μεγαλύτερο ζήλο άπό κάθε άλλη, στρέφοντας αδιάκοπα τη σκέφι μου, την ώρα της δουλειάς μου, στον Έρρίκο, άλλοτε με θυμό, άλλοτε με τρυφερότητα κι' άλλοτε πάλι με μια ζηλότυπη περιέργεια.

Επ' τέλους κατήτησα μ' αυτό τον τρόπο να θέλω εξάπαντος να τον δώ έστώς και για μια μονάχα φορά κι' αν ήτανε δυνατό να προσπαθήσω να τον κατακτήσω και πάλι.

Γι' αυτό ακριβώς άρχισα να περιφέρωμαι συχνά γύρω άπ' το σπίτι του, αλλά του κάκου, γιατί στην αρχή είχε φύγει σ' ένα μακρινό ταξίδι άμέσως μετά το γάμο του κι' έπειτα μόλις γύρισε πέρασε λίγον καιρό κοντά στους συγγενείς της γυναίκας του.

Τέλος έμαθα, πως είχε γυρίσει στο Παρίσι, μά παρ' όλες τις προσπάθειες που έκανα, δεν κατώρθωσα να τον συναντήσω.

"Ένας όλόκληρος χρόνος άπό την ήμέρα του γάμου του, πέρασε έτσι.

"Ένα άνοιξιάντικο πρωί, έχοντας πάντα στην καρδιά μου αυτή τη φλογερή μά και πλανεμένη έλπίδα, περνούσα άπό τον έρμηο κι' άσυχναστο δρόμο, όπου ήτανε το σπίτι του, στο βάθος ενός ώραιου κήπου.

Ξαφνικά είδα την πόρτα ν' άνοίγεται κι' άμέσως ένα άκαθόριστο προαίσθημα, που έκανε την καρδιά μου να κτυπήσει δυνατά, με προειδοποίησε πως θα τον έβλεπα.

Στηρίχτηκα σ' έναν τοίχο και περίμενα.

Κι' όμως δεν θγήκε αυτός, μά μια γυναίκα, εκείνη που είχα δη άλλοτε μαζί του... ή γυναίκα... που μου φάνηκε τώρα πως μεγάλωσε, πως ώμόρφηνε, πως είχε περιβληθή άπό μια καινούργια λάμψη... τη λάμψη της μητρότητος.

Αυτό το κατάλαβα βλέποντας να θγαίνει μαζί της και μια παρμάνα, που κρατούσε προσεχτικά στα χέρια της ένα μωρό, σκε-

πασμένο σχεδόν ολόκληρο από τις δαντέλλες.

Ξαφνικά τὸ παράθυρο τοῦ κάτω πατώματος τοῦ σπιτιοῦ ἀνοίχτηκε καὶ φάνηκε κείνος, ποὺ εἶχα ἐπιθυμήσει τόσο πολὺ νὰ τὸν ξαναδῶ. Σκύβοντας ἀπὸ τὸ παράθυρο, εἶπε στὴ γυναῖκα του μιὰ λέξι, ποὺ δὲ μπόρεσα νὰ τὴν ἀκούσω.

Μὰ ἐκεῖνη, μόλις ἀκουσε αὐτὴ τὴ λέξι, πῆρε τὸ μωρὸ ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά της παραμάνας καὶ τὸ σηκώσε μὲ προθυμία ὡς τὸν ἀντρα της, ποὺ τὸ φίλησε μὲ τρυφερότητα ἢ καλύτερα φίλησε τὴ μεγάλη ἀσπρη σκούφια του.

Τὸ φίλημα ἐκεῖνο τὸ διαδέχθηκε ἓνα βλέμμα κι' ἓνα χαμόγελο, ποὺ ἄλλαξε ὁ Ἑρρίκος μὲ τὴ γυναῖκα του. Ἐνα βλέμμα κι' ἓνα χαμόγελο ποὺ τσάκισαν ἀνεπανόρθωτα τὶς χιμαϊρικὲς ἐλπίδες τῆς καρδιάς μου, ἀνάβοντας ὁμῶς στὰ θλιβερά τους ἐρείπια ἓνα φῶς, ποὺ τὴ φώτισε ὁλοκάθαρα γιὰ νὰ δῇ τὴν ἀληθινὴ κατάστασι.

Τὸ χαμόγελο ἐκεῖνο τοῦ Ἑρρίκου ἀπευθυνότανε στὸ παιδί ἢ στὴ μητέρα; Φαντάζομαι πῶς ἦτανε καὶ γιὰ τὰ δυὸ αὐτὰ πρόσωπα, ποὺ τὸ ἓνα συμπληρώνει τὸ ἄλλο καὶ τὰ δυὸ μαζὺ ἀποτελοῦσαν ἓνα καὶ μόνο πρόσωπο, ποὺ συγκέντρωνε τώρα ὅλη του τὴν τρυφερότητα.

Τὸ παράθυρο κλείστηκε. Ὁ Ἑρρίκος δὲν μὲ εἶδε κι' οὔτε ἤθελα πεινὰ νὰ μὲ δῇ. Ἐμεινα στὴ θέσι μου ἀκίνητη καὶ σὰν καρφωμένη στὸν τοῖχο.

Ἡ φυσιογνωμία μου θὰ ἦτανε, φαίνεται, πολὺ ἀλλαγμένη, γιὰτὶ ἡ γυναῖκα του, περνώντας ἀπὸ μπροστά μου, σταμάτησε καὶ μὲ φωνὴ συμπαθητικὴ εἶπε:

— ὦ! Θεέ μου! Ὅταν εἶνε κανεὶς εὐτυχισμένος, πρέπει νὰ εἶνε καλὸς κι' εὐσπλαχνικὸς!... Φαίνεστε πῶς ὑποφέρετε, δεσποινίς.

Τὰ μάτια της ἦτανε γεμάτα γλῦκα καὶ εἶχε μιὰν ἑκφρασι πολὺ συμπαθητικὴ. Κίνησα ἀρνητικὰ τὴν κεφαλὴ μου καὶ θγαίνοντας ἀπότομα ἀπὸ τὴ νάρκη μου, ἔφυγα θιαστικά ἀπὸ κεῖ, βαδίζοντας κατ' εὐθείαν μπροστά μου, ταραγμένη ὅπως καὶ τὴν ἡμέρα ποὺ θέλησα νὰ πέσω στὸ Σηκουάνα.

Βαδίζοντας ἔτσι, εἶδα ἀπέναντί μου μιὰν ἐκκλησίαν, ποὺ μοῦ φάνηκε ξαφνικά πῶς μοῦ πρόσφερε ἓνα καταφύγιο. Μπῆκα μέσα, χωρὶς νὰ ξέρω οὔτε τί ἔκανα, οὔτε ποῦ πῆγαίνα. Δὲν ἤμουν συνηθισμένη νὰ μπαίνω σ' ἐκκλησίες.

Κανεὶς ποτὲ δὲν μοῦ ἔδωσε μαθήματα θρησκευτικῆς πίστεως, οὔτε μὲ δίδασκε νὰ προσεύχωμαι. Ἦξερα τὸν πατέρα τῶν Οὐρανῶν, ὅπως ἤξερα τὸν Ἀπόλλωνα ἢ τὸν Δία... δηλαδή ἀπὸ τὶς διάφορες εἰκόνες.

Ἦμουν περισσότερο εἰδωλολάτρισσα, παρά χριστιανή, ἂν παραδεχθῇ κανεὶς πῶς ἤμουν κάτι ἀπὸ θρησκευτικὴ ἀποψι. Κι' ὁμῶς μόλις πάτησα τὸ πόδι μου μέσα στὴν παλιὰ ἐκείνην ἐκκλησίαν, ἀμέσως μὲ κυρίεψε μιὰ ἀκούσια κατάνυξι, ποὺ καθυσόχασε τὴν τρικυμία, ποὺ συντάραζε τὴν ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα μου.

Ἀπὸ τοὺς σκοτεινοὺς θόλους τῆς ἐκκλησίας ἐκείνης κατέβηκε ὡς ἐμένα ἓνα ἀνεξήγητο πνεῦμα εἰρήνης, ποὺ μὲ περιτύλιξε ὁλόκληρη.

Προχωροῦσα, ἀλλὰ μὲ θήματα δειλὰ καὶ φοβισμένα, σὰν ἐκείνων ποὺ ἐξερευνοῦν ἓναν ἄγνωστο τόπο. Ξαφνικὰ φανερώθηκε μπροστά μου ἓνας βωμός, ὁ βωμός τῆς Παρθένου, στολισμένος μὲ ἄνθη, ποὺ ἡ εὐωδία τους ἦτανε μεγαλύτερη ἀπὸ τοῦ λιβανιοῦ, μὲ τὴν ὁποία ἀνακατεῖσταν.

Σήκωσα τὰ μάτια μου στὸ ἄγαλμα τῆς Παναγίας καὶ μοῦ φάνηκε πῶς ἔστελνε ἓνα συμπαθητικὸ βλέμμα στὴ λύπη μου, στὴν ἐγκατάλειψί μου, στὸν ψυχικὸ μου πόνο...

Εἶδα τότε τὴ Θεοτόκο μὲ τὸ μικρὸ Τέκνο της... κι' ἓνας ρίγος πέρασε ἀπὸ τὰ μέλη μου, τὰ γόνατά μου λυγίσανε, ἔπεσα κάτω γονατιστὴ καὶ μὲ λυγμοὺς καὶ μὲ θρησκευτικὴν εὐλάβειαν ἔταξα στὴν Παναγίαν νὰ μὴ ἐπαναλάβω, κι' ἂν αὐτὸ ἀκόμα ἦτανε εὐκόλο γιὰ μένα, τὶς σχέσεις μου μὲ τὸν Ἑρρίκο, νὰ μὴ προσπαθῶ νὰ τὸν ἀποσπᾶω ἀπὸ τὴν οἰκογένειάν του, ἀπὸ τὴν ἡσυχίαν του, ἀπὸ τὴν εὐτυχίαν ποὺ φαίνεται πῶς ἔβριχε ἀνάμεσα στὸ παιδί του καὶ τὴ γυναῖκα του, τὰ πρόσωπα ποὺ μὲ ἀντικαταστήσανε στὴ θύμησί του καὶ στὰ αἰσθήματά του.

Ἡ εὐχὴ αὐτὴ, ἢ καλύτερα ἢ κραυγὴ αὐτὴ, ἢ γεμάτη ἀπελπισία καὶ πόνο, ἦτανε ἡ πρώτη ποὺ ἔκανα στὴ Θεοτόκο Παρθένα.

Ἀπὸ τὴ στιγμή αὐτὴ ἀρχίζει καὶ ἡ ἀφύπνισι τῆς συνειδήσεώς μου καὶ ἡ πρόθεσί μου καὶ ἡ προσπάθειά ν' ἀρχίσω μιὰ καλύτερη ζωὴ.

Μέσα στὴ μυστικοπαθὴ σιγαλιά τῆς ἐκκλησίας καὶ μπροστὰ στὰ πόδια τῆς μητέρας τοῦ Θεοῦ, ποὺ τὴ διάλεξα σὰν θεῖα συμβουλευτικὴ δύναμι, κανόνισα τὴ μελλοντικὴ ζωὴ μου μὲ μιὰ σταθερότητα ὁλότελα καινούργια γιὰ μένα.

Καὶ πιστεύω ἀδίστακτα, πῶς ἡ σταθερότητα αὐτὴ κατέβηκε σέ μένα ἀπὸ τοὺς Οὐρανοὺς.

Ἀποφάσισα τότε νὰ φύγω μακριὰ ἀπὸ τὸ Παρίσι, γιὰ νὰ μὴ βρίσκωμαι κοντὰ στὸν Ἑρρίκο καὶ ν' ἀποφύγω κάθε ἐνδεχόμενο πειρασμοῦ. Γιὰτὶ ἡ τυχαίαν συνάντησί μου μαζὺ του, μπορούσε σέ μιὰ στιγμή νὰ καταστρέψῃ ὅλες τὶς καλὲς ἀποφάσεις μου καὶ μαζὺ μ' αὐτὰς καὶ μένα τὴν ἴδια.

Μποροῦσα νὰ ζήσω ἄνετα ὅπουδήποτε ἄλλ' οὐ, ὅπως καὶ στὸ Παρίσι, φτάνει μονάχα νὰ ξεασφάλισα τὴ διάθεσι τῶν προϊόντων τῆς δουλειᾶς μου, ποὺ δὲν πείραζε νὰ στέλλονταν ἀπὸ ὅπουδήποτε μέρος, ἀρκεῖ νὰ παραδινόντουσαν ταχτικά.

Σὲ ποῖο μέρος νὰ πῆγαίνα; Προτιμοῦσα, βέβαια, τὴν ἐξοχή, ποὺ τὴ λάτρευα πάντα. Θυμοῦμαι πῶς εἶχα ἐπισκεφθῇ μαζὺ μὲ τὸν Ἑρρίκο πολλὰς φορὲς μιὰν ἐξοχικὴ τοποθεσίαν στὰ περίχωρα τοῦ Παρισιοῦ καὶ βλέποντάς τὴν φώναζα πάντα, σὰ νὰ ἔκανα μιὰ θερμὴ εὐχή:

— Πόσον ωραία θὰ ἦτανε νὰ ζήσωμε ἐδῶ οἱ δυὸ μαζὺ!

Ἀλλοίμονο! Γύρισα γιὰ νὰ ζήσω σὲ κείνη τὴν ἐξοχή, μὰ μοναχὴ μου...

Ἀποφασίζοντας, λοιπόν, νὰ ἐκτελέσω αὐτὴ τὴν ἐπιθυμίαν μου, δὲ σταμάτησα οὔτε στιγμή, γιὰ νὰ μὴ μ' ἐμποδίσουν ἄλλες σκέψεις καὶ γιὰ νὰ διακόψω τὸ γρηγορώτερο κάθε δεσμό, ποὺ μὲ κρατοῦσε δεμένη μὲ τὸ Παρίσι.

Νόμιζα πῶς μόλις θάβγαίνα ἀπὸ τὴν πόλι, θάβρισκα ἀμέσως τὴν ποθητὴ ἐλευθερίαν καὶ τὴν ἡσυχίαν τῆς ψυχῆς μου.

Ἡ μετακόμισι ἔγινε πολὺ γρήγορα, γιὰτὶ δὲν εἶχα νὰ μεταφέρω τίποτ' ἄλλο, ἀπὸ μερικὰ βιβλία καὶ σχέδια, ἀπαραίτητα γιὰ τὴ δουλειά μου.

Σὲ δυὸ μέρες εἶχα ἐγκατασταθῇ στοὺς καλοὺς ἐκείνους ἀνθρώπους, ὅπου μὲ γνωρίσατε. Τὰ ὑπόλοιπα τὰ ξέρετε.

Πολλὰς φορὲς σὰς εἶπα, πῶς ἡ ἀγροτικὴ ζωὴ ποὺ περνοῦσα, ποὺ ἦτανε τόσον ἀνάλογη μὲ τὰ μέσα τῆς συντηρήσεώς μου, μὲ εἶχε συμφιλίωσει κατὰ ἓναν τρόπο μὲ τὴ θλιβερὴ μοῖρα τῆς ζωῆς μου.

Σε πολύ λίγο χρόνο, νόμισα πώς ξαναγεννήθηκα, όπως ο τρυφερός θλαστός που τσακίζεται και σκύβει κάτω από το βάρος μιας φοβερής καταιγίδας, σηκώνεται μόλις περάση αυτή και ξαναθίζει.

Μάλιστα μου συνέβαινε ν' αγανακτώ έναντίον του εαυτού μου, όταν το πρωί, με το λάλημα των πετεινών, ξυπνώντας από τον ύπνο μου, ένοιωθα κι' εγώ τη διάθεσι να τραγουδήσω.

"Αν καμμιά φορά κατά τύχην παραδινόμουν στις ανάμνησες μου, με έπιανε, χωρίς να το θέλω, μια αποθάρρυνσι και μια απογοήτευσι, στη θύμισι των περασμένων.

Μόλις συνερχόμουν, έτρεχα ν' αποτίσω τον μικρό μου κήπο ή να σκευπίσω την αύλη της κυρά-Σταματάινας και με τις ασχολίες αυτές κατάρθωνα να ξαναβρώ την προηγούμενη γαλήνη της ψυχής μου.

Τέλος πάντων, έξ αιτίας μάλιστα και του ενδιαφέροντος που άρχισαν να μου έμπνέουν από μέρα σε μέρα όλα τα αξιοθέατα της έξοχης, τα λουλούδια, τα χωράφια, τα ζώα, ή συγκομιδή, κάθε τι που χαρακτηρίζει την αγροτική ζωή, μπορώ να πιστέψω πώς ήθεραπεία μου είχε γίνει ολοκληρωτική.

Τότε πήγα στην εκκλησία της Παναγίας, για την οποία είχα φυλάξει μέσα στην ψυχή μου μια θρησκευτική εulάθεια, για να κρεμάσω το τάξιμό μου, που το ξέρετε.

Κι' όμως καμμιά φορά μου έρχόταν ή σκέψι, πώς ήμουν μόλις είκοσιπέντε χρονών.

Καθώς προχωρούσα έτσι στη ζωή, με συνάντησατε στο δρόμο σας και θελήσατε να μου επιβάλετε σχεδόν δια της βίας τις σχέσεις μαζί σας, στις οποίες εγώ, χωρίς να το θέλω, εύρισκα πολλήν ευχαρίστησι. Και γιατί όχι, αφού είχα περιορισθί πειά από πολύν καιρό, να συναναστρέφωμαι μόνο με χωρικούς;

Δεν φταίω εγώ, αν έσείς μόνος σας θελήσατε να βγῆτε από τα όρια μιας απλής φιλικής συμπάθειας. Μου φαίνεται πώς πολύ έγκαίρως σάς ειδοποίησα.

Σας έδωσα να καταλάβετε, πώς δεν θα δεχόμουν ποτέ να γίνω έρωμένη σας, κι' ακόμα ότι στην περασμένη μου ζωή υπήρχεν ένα στίγμα, που μ' έκανε ανάξια για να γίνω γυναίκα σας.

Το στίγμα αυτό νομίσατε πώς είχατε τη δύναμι να το αποπλύνετε. Και σ' αυτό έπίστεψα κι' εγώ ή ίδια, ακολουθώντας σιγά-σιγά την πλανεμένην ιδέα σας. Ναι, πίστεψα πραγματικά, πώς μπορούσα να ξαναρχίσω τη ζωή μου, όπως μου είχε πῆ άλλοτε ο κ. Ζ.

Δεν εἶνε δίκαιο να με κατηγορήτε σήμερα, γιατί προσπάθησα, όσο ήτανε δυνατό, να παρατείνω τις λίγες εκείνες ευτυχισμένες μέρες, που στο τέρμα τους έβαλα την κρίσιμη δοκιμασία, που δεν μπορούσατε, φτωχέ μου φίλε, να την αντιμετώπισετε.

Παρατήρησα τη φρίκη που νοιώσατε όταν βρεθήκατε μπροστά στη Γ α λ α τ ε ι α. Εἶδα τη χειρονομία σας, που μ' έσπρωξε μακριά, τη φυσιολογική σας, στην οποία αποτυπώθηκαν ή έντυπώσεις σας. Διέκρινα την περιφρόνησι, το θυμό, τη συχαμάρα...

"Ω! κατάλαβα τί είχε γίνει μέσα στο μυαλό σας. Το φοβόμουν και το περίμενα ή δυστυχισμένη και παρ' όλ' αυτά...

"Ας εἶνε μάρτυράς μου ο Θεός, πώς δεν σκέφτηκα καθόλου μ' όλ' αυτά που σάς διηγήθηκα, ν' αναιρέσω την πρώτην εκείνη και άκούσια απόφασί σας, που τη θεωρώ σαν όριστική και άμετάκλητη.

Η απόδειξι σ' αυτό εἶνε, πώς τη στιγμή που θα διαβάσετε αυτές τις γραμμές, εγώ θα βρίσκουμαι πολύ μακριά.

Ο κόσμος εἶνε αρκετά μεγάλος κι' εγώ θα μπορέσω να ξαναβρώ κάπου ό,τι είχα κι' εδώ, τη μοναξιά, μια φιλόξενη στέγη, λίγη πρασιναδά και ήσυχία, για να δουλεύω.

Η θέσι μου δεν άλλαξε σε τίποτα... Εἶμαι και σήμερα αξία για να με λυποῦνται, όπως και προτού σάς γνωρίσω.

"Αν ποτέ με συλλογισθῆτε, και θέβαια αυτό δε μπορεί να μῆ γίνῃ, γιατί μ' έχετε γνωρίσει πειά αρκετά, τότε σάς παρακαλώ να πῆτε στον εαυτό σας πώς εἶμαι έντελώς ήσυχῃ, πώς ή ζωή μου δεν ήτανε δυνατό να περάση άλλοιώςτικα, ούτε έπρεπε να εἶνε διαφορετική.

"Αλλωστε να εἶσθε θέβαιος πώς κι' εγώ θα σάς συλλογίζωμαι πάντα μ' εύγνωμοσύνη, γιατί φανήκατε πάντα απέναντί μου τόσο καλός και γιατί θελήσατε ν' αγαπήσετε τη φτωχή Λουκίτσα..."

Μόλις τελείωσε αυτή την άνάγνωσι, που θα την έκανε ίσως για έκταστη φορά, ο γιατρός Σεβώ σκούπισε με το χέρι του τα δακρυμένα μάτια του.

Μερικές στιγμές μια απόλυτη σιωπή διαδέχτηκε την άνάγνωσι του, ύστερα άρχισε πάλι τη συνέχεια της ιστορίας του:

— Το αποτέλεσμα που έφερε πάνω μου ή άνάγνωσι μιας τέτοιας έπιστολής, νομίζω πώς εἶνε εύκολο να το μαντέψῃ ο καθένας. Έδικαίωσα τη Λουκία, τη λυπήθηκα και τη συχώρεσα μ' όλη μου την καρδιά για το αφάνταστο αυτό μαρτύριο που είχε υποφέρει.

Μά δεν σκέφτηκα καθόλου να προλάβω και να έμποδίσω την άναχωρήσι της, αν και δεν υπήρχε πειά καιρός γι' αυτό. Μά κι' αν υπήρχε... όχι!... δεν θα το έκανα.

Στο έντελώς έκτακτο και μοιραίο αυτό έπεισόδιο της ζωής μου, όσο κι' αν ήτανε συγκινητικό, ένοιωθα πώς δε μπορούσα να κάνω καμμιάν επανόρθωσι.

Ανάμεσά μας είχε παρεμβληθί ένα ανυπέρβλητο εμπόδιο. Η κοινωνικές προλήψεις είχαν έκμηδενίσι κάθε δεσμό μεταξύ μας. Το άπλετο φῶς της πρῆγματικότητος έπεσε πάρα πολύ απότομα και πάρα πολύ καθαρά στο έφήμερον όνειρό μου...

Δεν την ξανάδα ποτέ και δεν ζήτησα ποτέ να μάθω τί απόγινε. Μά και σήμερα ακόμα, ύστερα από τόσα χρόνια, όταν, καθώς πέφτει ή νύχτα, κάθομαι μόνος μου κοντά στο τζάκι, μου συμβαίνει να βλέπω καμμιά φορά να παρουσιάζεται μπροστά μου σαν φάντασμα, εκεί κάτω στη γωνιά κείνου του παράθυρου, ή λευκή μορφή μιας γυναίκας... Αναστενάζοντας τότε, ψιθυρίζω:

— Θα ήταν εδώ τώρα εκείνη, έχοντας τα χέρια της μέσα στα δικά μου και θα κουβεντιάζαμε μαζί, θα είχα άπασλλαγή επί τέλους από τη θλιβερή άφουσίωσι της φραγκίσκας...

Από κεῖ και πέρα ή φαντασία μοι άρχίζει να παραδίδεται σε θελκτικές οικειότητες. Κουτέ! "Αφησε, και ξεφυγε μέσ' απ' τα χέρια σου αυτή ή εύτυχία! Μήπως από φόβο για την κατάκρισι του κόσμου, μήπως από περηφάνεια ή σεβασμό για την κοινή γνώμη; "Ε! και ποῖς λοιπόν θα μάθαινε τίποτα ποτέ και ποῖος μπορούσε να σε κατηγορήσῃ;...

Τότε — κι' αυτό γίνεται πάντα — ή Λουκία, που ή συγκινημένη καρδιά μου ετοιμάζεται να την καλέσῃ, βυθίζεται άνεπαίσθητα στη σκοτεινή περιοχή του δειλινού και εξαφανίζεται, ή καλύτερα

μεταμορφώνεται, γιατί στη θέσι που είχε αυτή πρωτίτερα, ύψωνεται τότε πάνω σ' ένα θάβρο ή Γαλάτεια, όπως την είχα δη στο μουσείο του Λουξεμβούργου.

Η Γαλάτεια νοικοκυρά, ή Γαλάτεια μητέρα οικογένειας, ή Γαλάτεια άσπρη, ή Γαλάτεια γυναίκα ενός γιατρού... είναι αδύνατο, αδύνατο!

Μονολογώντας τότε προφέρω δυνατά αυτή τη σκληρή λέξη, που άντηχει πένθιμα σ' όλες τις γωνιές του παλιού μου σπιτιού, μέχρις ότου διαλυθή για μιάν ακόμα φορά ή γοητεία, για να ξαναγυρίση την άλλη μέρα, όπως ακριβώς γίνεται σε μερικές στιγμές της ζωής ενός ανθρώπου — έστω κι' αν ακόμα είναι ένας άσημαντος άνθρωπος, σαν έμένα —, που μέσ' τη ζωή του επαναλαμβάνεται όλοένα το ήδονικό εκείνο μάρτυριο του μυαλού του — ή όνειροπόλησι...

Τ Ε Λ Ο Σ

ΔΙΑΛΕΧΤΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΛΟΥΪ' ΣΩΡΕΛ

Ο ΜΑΥΡΟΣ ΓΑΤΟΣ

Η Όδεττη Λορμάν ήταν πασίγνωστη στον δημοσιογραφικό κόσμο των Παρισίων, όχι τόσο για ώρισμένα της ρεπορτάζ, που σημείωσαν μεγάλη έπιτυχία, όσο για την πολυτάραχη έρωτική της ζωή. Οί συνάδελφοί της στον «Φάρο», όταν δεν είχαν άλλη δουλειά, σχολίαζαν τις αισθηματικές περιπέτειες της Όδεττης, με λόγια κάθε άλλο παρά κολεκευτικά για την υπόληψή της.

— Αυτή δεν είναι γυναίκα! Έλεγε ένας απ' αυτούς. Είναι ένα ήφαιστείο εν διαρκεί έκρηξει!...

— Φτάνει να την κυττάξη ένας άνδρας στο έδρόμο, παρατηρούσε ένας άλλος ρεπόρτερ, για να πέση άμέσως στην άγκαλιά του...

— Φαντάζομαι, συμπλήρωνε ένας τρίτος καλός συνάδελφος, ότι θα είναι εύκολώτερο να μετρήση κανείς τις τρίχες του κεφαλιού της, παρά τους φίλους της!...

Και ούτω καθεξής.

Η αλήθεια τώρα είναι, ότι η Όδεττη Λορμάν δικαιολογούσε μέχρις ενός σημείου με τη διαγωγή της τα σχόλια αυτά των συναδέλφων της.

Ψηλή, μελαγχροινή, αδύνατη, με σωμα όμως καλοφτιαγμένο, με μεγάλα καστανά μάτια, στεφανωμένα πάντοτε από μαύρους κύκλους, φαινόταν σαν να ζούσε αποκλειστικά για τον έρωτα, σαν να μην είχε άλλη σκέψη στο νοῦ της. Έφτανε, πράγματι, να της πή ένας άνδρας πώς την αγαπά, για να τον πιστέψει, για να του δώσει με πάθος τα φίλιά της. Η Όδεττη διψούσε γι' αγάπη. Μά ενώ πετούσε σαν πεταλούδα από άγκαλιά σε άγκαλιά, ώνειροπολούσε πάντοτε να γνωρίση

τον ένα και μοναδικό έρωτα, ό οποίος θα την συντάραζε ολόκληρη και στον όποιο θ' άφωσιωνόταν μ' όλη τη δύναμη της θερμής καρδιάς της...

Στό μεταξύ η Όδεττη είχε δοκιμάσει πολλές πίκρες και πολλές φορές της δόθηκε ή θλιβερή εύκαιρία να διαπιστώση πόσο σκληροί καρδοί, έγωϊστές και άχάριστοι, είναι οί άνδρες. Μά δεν απογοητευότανε. Ήξερε ότι κάπου θα βρισκόταν ό άνδρας που θα την καταλάβαινε, που θα την αγαπούσε και ό ίδιος με την ίδια λαχτάρα, που θα την έκανε να βλέπη στα μάτια του ολόκληρο τον κόσμο...

Μία μέρα η Όδεττη νόμισε πως βρήκε έπιτέλους τον άνδρα που λαχταρούσε ή ψυχή της.

Τη μέρα εκείνη η Όδεττη πήγε να πάρη συνέντευξη από μιάν μεγάλη Ιταλίδα ήθοποιό του κινηματογράφου, περαστική από το Παρίσι. Στο χάλ του ξενοδοχείου, όπου έμενε η βεντέττα, ή δημοσιογράφος γνωρίστηκε μ' έναν νεαρό Ιταλό σκηνοθέτη, ό όποιος είχε πάει στο Παρίσι μαζί με την κελλιτέχνίδα, για να γυρίση ένα φίλμ. Το κομψό ντύσιμο του Τζενάρo Τομαζίνι — έτοι έλεγαν το σκηνοθέτη — τα μαύρα μαλλιά και μάτια του, ή θερμή φωνή του, οί ευγενικοί, ίπποτικοί τρόποι του, έκιναν εύθως έξ άρχής την Όδεττη να νοιώση παράξενα σκιρτήματα στην καρδιά της και ν' άναρωτηθή για μιάν στιγμή μήπως βρήκε έπιτέλους τον άνδρα που ώνειροπολούσε τόσον καιρό.

Ο πολύπειρος Τομαζίνι δεν δυσκολεύτηκε να καταλάβη ότι είχε κάνει ζωηρή έγγτύπωση στην Όδεττη.

Τὴν διευκόλυνε στὴ δημοσιογραφική ἀποστολή της, τὴν περιποιήθηκε ὅσο μπορούσε καλύτερα καὶ τέλος τὴν κάλεσε σὲ τραπέζι...

«Υστερὰ ἀπὸ τρεῖς μέρες ἡ Ὁδέττη ἔπεφτε στὴν ἀγκαλιά του, τρελλὴ ἀπὸ ἔρωτα, πιστεύοντας θαθεῖα ὅτι ὁ Τζενάρο ἦταν ὁ πρῶτος καὶ τελευταῖος ἀνδρὰς ποὺ ἀγαποῦσε στὴ ζωὴ της. Ὅλες ἡ παλιές της ἐρωτικές περιπέτειες σβύστηκαν μὲ μιὰς ἀπὸ τὴ μνήμη της καὶ τὴν καρδιά της. Καὶνούρια ζωὴ ἀρχίζει γι' αὐτὴν...

Ὁ Τομαζίνι φάνηκε στὴν ἀρχὴ ὁ πιὸ θερμός, ὁ πιὸ τρυφερός καὶ ἀφωσιωμένος φίλος. Φαίνονταν κι' αὐτὸς σὰν νὰ ζοῦσε μονάχα γιὰ τὴν μικρὴ του Ὁδέττη. Καὶ ὅταν μιὰ μέρα ἀνεκοίνωσε στὴ φίλη του ὅτι ἐπρόκειτο ν' ἀρχίσῃ γιὰ δικό του λογαριασμό τὸ γύρισμα ἐν ὃς **φίλμ, ποὺ θὰ τὸν ἐ-** κάμε πλούσιο καὶ διάσημο, ἡ Ὁδέττη ἀρχισε νὰ χοροπηδάει ἀπὸ τὴ χαρὰ της. Καὶ ὅταν ὁ Τζενάρο τὴν πληροφόρησε μὲ μερδεμένα λόγια ὅτι γιὰ νὰ βάλῃ μπροστά τὴ δουλειά, τοῦ χρειαζόντουσαν κά-

που σαράντα χιλιάδες φράγκα, γιὰ νὰ συμπληρώσῃ τὰ χρήματα τοῦ χρειαζόντουσαν γιὰ τὸ γύρισμα τῆς ταινίας, ἡ Ὁδέττη, χωρὶς νὰ διστάσῃ διόλου, τυφλωμένη ἀπὸ ἔρωτα κι' ἐμπιστοσύνη στὸν ἀγαπημένο της, πῆρε τρεῖς μισθοὺς προκαταβολῇ ἀπὸ τὸ λογιστῆριο τῆς ἐφημερίδος, δανείστηκε ἀπὸ μερικοὺς συναδέλφους της καὶ ἔδωσε στὸν Τζενάρο τὰ χρήματα ποὺ τοῦ ἦσαν ἀπαραίτητα.

«Υστερ' ἀπὸ δυὸ μέρες ὁ Τομαζίνι—ἕνας διεθνὴς τυχολόγος—ἐξαφανίστηκε ἀπὸ τὸ Παρίσι.

Τὸ χτύπημα ἦταν βαρὺ γιὰ τὴν Ὁδέττη, ἡ ὁποία νόμιζε στὴν ἀρχὴ πὼς δὲν θὰ μπορούσε νὰ ζή-

σῃ, ὑπερ' ἀπὸ τὴν καινούρια αὐτὴ—καὶ πιὸ πικρὴ ἀπ' ὅλες τὶς ἄλλες—ἀπογοήτευσί. Μὰ ὅταν εἶδε πὼς ὁ πόνος τῆς καρδιάς της δὲν τὴν σκότωσε, ἀρχισε καὶ πάλι νὰ γλεντᾷ ὅπως πρῶτα, δίνοντας ἀπειρες ἀφορμὲς στοὺς συναδέλφους της γιὰ κατσομπολιά.

«Ἐνα ἑράδου, σ' ἕνα μπάρ τοῦ Μονπαρνά, ἡ Ὁδέττη γνωρίστηκε μ' ἕναν νεαρὸ ἀξιωματικό τοῦ Ναυτικοῦ—ἕνα παιδί μὲ ξανθὰ μαλλιά, γαλανὰ μάτια καὶ ἀγγελικὸ χαμόγελο. Ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή ποὺ εἶδε τὸν Ρενέ, ἡ Ὁδέττη ἔνοιωσε γι' αὐτὸν θρησκευτικὴ λατρεία. Τὰ βλέμματά του, θαθεῖα, μὰ ἄδολα, τὴν ἔκαναν νὰ τρέμῃ ἀπὸ ἱερὴ χαρὰ, νὰ νοιώθῃ καὶ ἡ ἴδια μεταμέλεια γιὰ τὴν περασμένη της ζωὴ!...

Ἀγαπήθηκαν.

Καὶ ἡ Ὁδέττη κατὰλαβε τότε καλύτερα πόσο παιδί ἦταν κατὰ βάθος ὁ Ρενέ. Καὶ κείνος, ἀθῶος, ἀπονήρευτος—ζοῦσε ἀπὸ μικρὸ παιδί στὴ θάλασσα, μακριὰ ἀπὸ τὶς κακίες τῶν ἀνθρώπων—λάτρευε μὲ πάθος τὴν γυναῖκα, ποὺ τὸν ἐκύτταζε

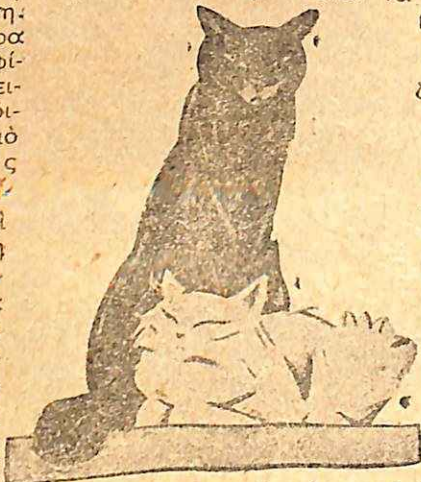
στά μάτια μ' ἔκστασι.
—Θὰ παντρευτοῦμε, Ὁδέττη τῆς ἔλεγε, συχνά, ἐνῶ τὴν ἔσφιγγε στὴν ἀγκαλιά του. Θὰ γίνῃς γυναῖκούλα μου, ἡ ἀγαπημένη μου γυναῖκούλα...

Καὶ ἡ Ὁδέττη νόμιζε πὼς ἔβλεπε ἕνα γλυκὸ ὄνειρο...

Μιὰ μέρα ὁ Ρενέ τῆς εἶπε:

—Μεθαύριο φεύγω μὲ τὸ καράβι μου... Θὰ πᾶμε μακριὰ, στὸν Ἰνδικὸ Ὠκεανό, στὴν Κίνα, στὸ Σιάμ. Θὰ λείψω τρεῖς μῆνες... Μόλις ὅμως γυρίσω, θὰ κάνουμε τοὺς γάμους μας. Πές μου, τώρα, τί θέλεις νὰ σοῦ στείλῃ ἀπὸ κεῖ κάτω...

—Ἐνα γάτο τοῦ Σιάμ! ἀποκρίθη ἡ Ὁδέττη, συγκρατώντας μὲ

κόπο τ' ἀναφυλλῆτά της, γιὰτὶ δὲν ἦταν βέβαιη ἂν θὰ ξανάβλεπε τὸν «ξανθὸ ἀγγελο» της, ὅπως συνήθιζε νὰ φωνάζῃ τὸν Ρενέ.

Ὁ Ρενέ ἔφυγε...

Ἡ Ὁδέττη περίμενε τὸν πρῶτο μῆνα μ' ἀγωνία μιὰ ἐπιστολή του, μιὰ ἐνδειξὴ ὅτι δὲν τὴν εἶχε λησμονήσει... Τοῦ κάκου ὅμως... Ἡ ἀπελπισία ἀρχισε νὰ θροναίζεται γιὰ μιὰ ἀκόμα φορὰ στὴν καρδιά τῆς Ὁδέττης. Ἡ νέα κατὰλαβε πὼς ἂν ἔβγαине καὶ μὲ τὸν Ρενέ γλασμένη στὶς ἐλπίδες της, δὲν θὰ εἶχε πειὰ τὴ δύναμι νὰ ζήσῃ...

Πέρασε καὶ ὁ δεύτερος μῆνας, χωρὶς ἡ Ὁδέττη νὰ λάβῃ γράμμα ἀπὸ τὸν φίλο της. Τριάντα μέρες ἀναμονῆς καὶ ἀγωνίας...

Μιὰ μέρα ὅμως, τὸ πρῶτο δεκάημερο τοῦ τρίτου μηνός, ἕνας ναυτικός ἔφερε στὴν Ὁδέττη ἕνα μεγάλου κλουβί, στὸ ὁποῖο ἦταν ξαπλωμένος ἕνας πελώριος μαῦρος γάτος τοῦ Σιάμ, μὲ μακρὺς τρίχες, ποὺ τὸν σκέπαζαν σχεδὸν ὁλόκληρο, καὶ μὲ παράξενα αἰνιγματικὰ μάτια. Τὸν γάτο αὐτὸν τὸν ἔδωσε ὁ Ρενέ στὸν ναυτικό, ποὺ ἐπέστρεψε στὴν Εὐρώπη, νὰ τὸν πᾶσιν στὴν Ὁδέττη, μαζὺ μὲ τὸ παρακάτω γράμμα:

«Μικρούλα μου,

»Δὲν σοῦ ἔγραψα ὡς τώρα, γιὰτὶ δὲν μοῦ ἔμεινε καιρὸς. Σὲ συλλογίζομαι, μέρα καὶ νύχτα. Τὴν ἐρχομένη ἑβδομάδα ἀναχωροῦμε ἐπιτέλους γιὰ τὴν Εὐρώπη. Στὰ τέλη τοῦ μηνός, θὰ εἶμαι κοντά σου, θὰ εἶμαι κοντὰ στὴν ἀγαπημένη μου γυναῖκούλα...

»Μὲ πολλὰ θερμὰ φιλιὰ,

»Ὁ ἀρραβωνιαστικός σου

»Ρ Ε Ν Ε»

Ὅταν ἔφυγε ὁ ναυτικός, ἡ Ὁδέττη ξαναδιάβασε αὐτὸ τὸ γράμμα, καὶ ὑστερὰ ἔπεσε σ' ἕνα ντιβάνι καὶ ξέσπασε σ' ἕνα ἀσώπικστο κλάμα

χαρᾶς. Μέσα στὰ δάκρυά της, τὰ χεῖλη της ψιθύριζαν τ' ὄνομα τοῦ Ρενέ, συνοδευόμενο ἀπὸ τὰ πιὸ τρυφερά ἐπίθετα... Ὁ Ρενέ τὴν ἀγαποῦσε! Δὲν τὴν εἶχε λησμονήσει! Θὰ ξαναγυρνοῦσε σύντομα κοντά της!... Καὶ θὰ ἔκαναν τοὺς γάμους τῶν!...

Μὲ τὴν τελευταία αὐτὴ σκέψι, ἡ Ὁδέττη, τρελλὴ ἀπὸ τὴ χαρὰ της, ἀνοίξε τὸ κλουβί, ἄρπαξε τὸ μεγάλο μαῦρο γάτο τοῦ Σιάμ, τὸν ἔσφιξε στὴν ἀγκαλιά της καὶ ἀρχισε νὰ τὸν φιλᾷ μὲ πάθος, κλαίγοντας ἀκόμα καὶ γελώντας συγχρόνως. Μὰ ὁ μαῦρος γάτος, ἀγριεμένος ἀπὸ τὸ μακρινὸ ταξίδι, ποὺ τὸν ἀποξένωσε ἀπὸ τὴν πατρίδα του, ἀπὸ τὰ παράξενα πράγματα ποὺ εἶδε κι' ἀπὸ τὴν ἐνόχλησι ποὺ τοῦ ἔδινε ἡ Ὁδέττη, ἔβγαλε ἕνα νιαούρισμα, ποὺ ἔμοιαζε μὲ οὐρλιαχτὰ λύκου, καὶ βύθισε μὲ μανία τὰ νύχια του στὰ μάτια τῆς κοπέλλας...

—Καὶ ποῖο ἦταν τὸ τέλος αὐτῆς τῆς ἱστορίας; ρώτησα τὸν δημοσιογράφο Ἀλμπερτί, ποὺ μοῦ ἀφηγήθηκε αὐτὴ τὴν ἱστορία.

—Ἡ Ὁδέττη ἔμεινε τυφλή! ψιθύρισε μελαγχολικὰ ὁ Ἀλμπερτί, ἀδειάζοντας τὸ ποτήρι, ποὺ ἦταν τοῖ ποθετημένο μπροστά του. Βγήκε ἀπὸ τὸ νοσοκομεῖο τὴν παραμονὴ ἀκριβῶς ποὺ ἐπρόκειτο νὰ γυρίσῃ ὁ Ρενέ ἀπὸ τὸ ταξίδι... Μὰ δὲν ὑπόρθε νὰ ξανασυναντήσῃ τὸ φίλο της.

—Καὶ γιὰτί;

—Γιατί... γιὰτὶ ἔπρεπε ἀπὸ τὸ ψυχρότερο πάτωμα τοῦ σπιτιοῦ της στὸ δρόμο καὶ ἔμεινε στὸν τόπο... Τῆς ἦταν ἀδύνατο νὰ παρουσιαστῇ στὸν μνηστήρα της χωρὶς μάτια... Ἀσεῖνε, συνέχισε ὁ Ἀλμπερτί, προσπαθώντας νὰ πνίξῃ τὴ συγκίνησί του, δὲν ἔπρεπε καὶ αὐτὸς ὁ εὐλογημένος νέος νὰ στείλῃ δῶρο στὴν ἀρραβωνιαστικιά του ἕνα μαῦρο γάτο!...

ΚΑΤΑΣΚΟΠΕΥΤΙΚΑ ΔΡΑΜΑΤΑ

ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΜΙΑΣ ΡΩΣΣΙΔΟΣ

(Η "Ολγα" Ορλώφ, κατά την εποχή του μεγάλου πολέμου, ήταν μία από τις πιο επικίνδυνες Ρωσίδες κατασκόπους της Γερμανίας στην Κωνσταντινούπολη. Στις αρχές όμως του 1917 άνεκαλύφθη τέλος η έγκληματική δράση της κι' η "Ολγα" Ορλώφ συνελήφθη στο Μπαλνιέ, κοντά στη Νίκαια. Η δραματική αυτή σύλληψή της την οποία διηγείται στο παρακάτω άρθρο του ο Γάλλος δημοσιογράφος Ρορμπέρ Μπουκάρ, έμεινε ιστορική στα χρονικά της εποχής εκείνης, ως μία από τις πιο συνταρακτικές τραγωδίες της ζωής των γυναικών κατασκόπων).

Ο Τζέιμς Φούλεϋ, ο "Αγγλος πρόξενος του Μόντε Κάρλο, ήταν βυθισμένος σ' ένα μελαγχολικό ρεμβασμό, κυττάζοντας την άνοιξη, την θάλασσα από τους μαρμαρινούς εξώστες του Καζίνου, όταν άξαφνα ανατρίχιασε στο άκουσμα μιας θερμής και γλυκειάς φωνής, με παθητικούς τόνους:

— Καλησπέρα, Τζέιμς!...

Ήταν η "Ολγα", η τρυφερή φίλη του μία μυστηριώδης Ρωσίδα, που τον έμάγευε με τη μυστικοπάθεια της ψυχής της και την τρελή, την παράφορη αγάπη της. Πώς είχε φτάσει κοντά του δίχως να την ακούσει; "Α! τι παράξενη γυναίκα!..

Ο "Αγγλος πρόξενος της φίλησε το χέρι και την παρέσυρε ως την άκρη του εξώστου. Εκεί, ο ένας δίπλα στον άλλο, έγειραν πάνω στο κατάσπρο πεζούλι και σιωπηλοί, α-

φησαν το βλέμμα τους να πλανηθεί στην άπέραντη Μεσόγειο.

— "Ωμορφο θράδυ... ψιθύρισε σε λίγο η "Ολγα" Ορλώφ. Πώς ξεκουράζει με τη γαλήνη του την ψυχή μου, τη φτωχή κι' ανήσυχη ψυχή μου!...

Τι έχετε, "Ολγα; την ρώτησε ο Τζέιμς Φούλεϋ, ταραγμένος.

Κι' έπειτα έγειρε πιο κοντά της και της ψιθύρισε με τρεμουλιαστή φωνή:

— Πού ήσαστε αυτές τις δυο μέρες που λείπατε, "Ολγα; Πού είχατε πάει; "Αν ξέρατε πόσο με βασανίζει αυτό το μυστήριο της ζωής σας!...

— "Α, είσαστε πολύ περιέργος, αγαπητέ μου Τζέιμς! το απάντησε με κάποια ειρωνεία η τρυφερή φίλη του. Τόσο γρήγορα λοιπόν ξεχάσατε τη συμφωνία μας; Θυμάστε τι είχαμε πη, όταν γνωριστήκαμε, εδώ και δυο μήνες; Δεν ξέρω ποιός είστε και δεν ξέρετε ποιά είμαι. Είμαστε δυο άγνωστοι και γι' αυτό αγαπιώμαστε με τόσο τρυφερότητα, με τόσο πάθος. Τζέιμς, ο έρωτας έχει ανάγκη από μυστήριο!... "Αν αφήσουμε γύρω μας αυτή τη μαντική ατμόσφαιρα του αγνώστου... Δεν θα νοιώσουμε έτσι ποτέ ούτε τη ζήλεια, ούτε τον πόνο, ούτε την απογοήτευση...

— Ναι... συμφωνώ μαζί σας, της είπε ο Τζέιμς Φούλεϋ, και την κύτταξε παράξενα στα μάτια. Μά δεν μπορώ να καταλάβω γιατί κάνετε αυτά τα μυστηριώδη ταξίδια στο εξωτερικό. Νά, και χθές πάλι, σάς

είδαν στα σύνορα...

— Μή κατασκοπεύετε; τον ρώτησε ειρωνικά η "Ολγα" Ορλώφ.

Ο "Αγγλος πρόξενος έσκυψε το κεφάλι και βυθίστηκε για μια στιγμή στην αγωνιώδη σιωπή του.

— "Οχι δεν σάς κατασκοπεύω... της απάντησε. Μά όλος ο κόσμος ξέρει πειά όστι σάς αγαπώ... "Ας είμε. Αύριο θα κάνουμε μια μεγάλη έκδρομη ως τις "Αλπεις, για να ξεχάσουμε...

— Δεν μπορώ... ψιθύρισε απότομη ή φίλη του, χαμηλώνοντας τα βελουδένια βλέφαρά της. Θα ξαναφύγω απόψε...

— "Ολγα, δεν μ' αγαπάτε, λοιπόν;

— Μην παραπονιέστε, Τζέιμς... Είσατε ο μόνος άνθρωπος που αγαπήσα μ' όλη τη δύναμη της ψυχής μου. "Όταν είμαι κοντά σας, νοιώθω τον έαυτόν μου ήσυχο, προστατευμένο από κάθε κίνδυνο. Τιποτε πειά δεν με φοβίζει... Κι' όσο τόσο, αν ξέρατε πόσο δύσκολη είναι η ζωή μου και πόσο κίνδυνοι μ' απειλούν κάθε στιγμή!...

Ο "Αγγλος πρόξενος, συγκινημένος, πέρασε το χέρι του στη μέση της και την έσφιξε στην αγκαλιά του.

— Πότε θα ξαναγυρίσετε; την ρώτησε με τρυφερότητα.

— "Υστερ' απ' τα μεσάνυχτα ίσως αύριο το μεσημέρι... ψιθύρισε η όμορφη Ρωσίδα. Φτάνει μονάχα να φύγω από το Μόντε Κάρλο... "Ελάτε Τζέιμς, μη με κυττάζετε έτσι, με δακρυσιμένα μάτια. Θα με κάνετε να χάσω το θάρρος μου... "Ωρεβουάρ, Τζέιμς. Θάρρω αύριο...

— Η "Ολγα" Ορλώφ βγήκε από τους κήπους του Καζίνου και τράβηξε για τα γκαράζ του ξενοδοχείου της. Ο "Αγγλος πρόξενος την εί-

δε σε λίγο να χάνεται στο βάθος του παραλιακού δρόμου, που έφτανε ως τα Γαλλοϊταλικά σύνορα...

Πού πήγαινε η "Ολγα; Μήπως για να συναντήσει κανένα φίλο της; Ο Τζέιμς Φούλεϋ γύρισε σάν τρελός στο ξενοδοχείο του, έμεινε μέσα λίγες στιγμές κι' έπειτα πήρε τ' αυτοκίνητό του και χάθηκε κι' αυτός με μια ήλιγγιώδη ταχύτητα στο βάθος του σκοτεινού δρόμου.

Η "Ολγα σε λίγο είδε πίσω της τους δυνατούς φάρους ενός άλλου αυτοκινήτου. Δίχως να συλλογισθεί τότε τις απότομες στροφές του απόκρημνου δρόμου, άνοιξε όσο μπορούσε μεγαλύτερη ταχύτητα. Η έκτυφλωτικές δέσμες του φωτός, που έβριχνε το άλλο αυτοκίνητο, φωτιζαν τότε τη θάλασσα και τότε τους πανύψηλους βράχους από την άριστερη μεριά του δρόμου. Την παρακολουθούσαν λοιπόν; Ποιός ήθελε να την έμποδισή να φτάσει εκεί που ήθελε; Η "Ολγα έπιασε με το ένα χέρι το «βολάν» και με τ' άλλο θέλησε να βεβαιωθεί αν το μικρό πιστόλι της ήταν στην κρυφή τσέπη του μαντώ της. "Αν ήταν ο Τζέιμς αυτός που την παρακολουθούσε; Τι άνοησία! Δεν θα τον ξανάβλεπε πειά!...

Η ζήλεια του ήταν πολύ επικίνδυνη... Μήπως μπορούσε η "Ολγα να έχει το ναύ της σε ρομαντικά ειλύλλια; Κι' όστόσο, έρχόντουσαν στιγμές που ένιωθε ότι τον αγαπούσε σ' αλήθεια τον νεαρό "Αγγλο διπλωμάτη...

Το άλλο αυτοκίνητο, το αυτοκίνητο του αγνώστου, όλο πλησίαζε πιο πολύ. Η "Ολγα έσφιγγε τα δόντια της απ' τη λύσσα. "Υστερ' από δυο χιλιόμετρα θα έφτανε στο μικρό πανδοχείο, όπου δεν θα φοβόταν πειά. Μά θα και τάφερνε να ξεφύγει

πρώτα από εκείνον που την κυνηγούσε ;

Μπορεί ωστόσο και να γελιότανε. Μπορεί αυτός ο άγνωστος να μην ενδιαφερότανε διόλου γι' αυτήν. Μά γιατί έτρεχε τόσο γρήγορα, σαν να ήθελε να την φτάσει ; Μόνον ένας τρελλός θα μπορούσε να τρέχει με τέτοια ταχύτητα σ' εκείνον τον επικίνδυνο δρόμο.

Η "Ολγα "Ορλώφ δέν πρόφτασε να συλλογιστεί τίποτ' άλλο. Το αυτοκίνητο του άγνωστου πέρασε σαν άστραπή δίπλα της και μπήκε μπροστά, για να της κόψει το δρόμο. Η άμορφη Ρωσίδα τότε άρπαξε το πιστόλι της και περίμενε.

Το πρώτο αυτοκίνητο, λίγο πιο πέρα, στάθηκε άπτόμα. Η "Ολγα, για ν' άποφύγει τη σύγκρουσι, έκλεισε τα φρένα. Την ίδια στιγμή βρέθηκε μπροστά στον Τζέιμς Φούλεϋ.

— Έσείς ; τί θέλετε δωτέρα ; τον ρώτησε κατάπληκτη η παράξενη Ρωσίδα.

— Ναί, έγω είμαι.... της άπάντησε ο "Άγγλος πρόξενος. "Όταν γύρισα στο ξενοδοχείο μου έμαθα ότι δυο άνθρωποι σας ζητούσαν όλη την ήμέρα στο Μόντε Κάρλο. Τρομοκρατήθηκαν λοιπόν κι έτρεξαν να σας προφτάσω...

— Και τί άπόγιναν αυτοί οι δυο άνθρωποι ; ψιθύρισε η "Ολγα, χλωμιάζοντας.

— Πολύ φοβάμαι ότι μάς παρακολουθούν...

Η άμορφη Ρωσίδα σηκώθηκε άπτόμα μέσα στο αυτοκίνητό της και ικάρφωσε τα μάτια της στο σκοτάδι της νύχτας. Μακριά, στο βάθος του δρόμου, άστραψε μια λάμψις. Ήσαν οι φάροι κάποιου αυτοκινήτου...

"Επρεπε να φύγει, να γίνει άφαντη... Η στιγμής ήσαν πολύτιμες. Κινδύνευε η ζωή της.

— Τζέιμς ! φώναξε με τραγική φωνή στο φίλο της. Μ' αγαπάτε σι' αλήθεια ; Η ζωή μου κινδυνεύει ! Θέλετε να με σώσετε ; Πάρτετε αυ-

τόν τον φάκελλο και φύγετε... Έσας κανείς δέν μπορεί να σας ύποψιαστή !

Κι' η "Ολγα "Ορλώφ του έδειξε ένα μικρό σφραγισμένο φάκελλο, που τον είχε βγάλει νευρικά από το στήθος της.

— Να σας παρατήσω μονάχη, έδω, στη μέση του δρόμου, τη στιγμή που κινδυνεύετε ; Ποτέ ! της φώναξε ο "Άγγλος πρόξενος.

— Κι' όμως πρέπει, Τζέιμς !... τον παρακάλεσε η μυστηριώδης Ρωσίδα. Νάτοι !... Έρχονται... Πρέπει να φύγουμε... Πρέπει να φτάσουμε γρήγορα σ' εκείνο το πανδοχείο, εκεί κάτω...

Ο "Άγγλος πρόξενος έχωσε τον φάκελλο μέσα στην τσέπη του και πήδηξε μέσα σι' αυτοκίνητό του. Η δυο μηχανές μούγκρισαν άπτόμα και χάθηκαν μέσα στη νύχτα...

Το πανδοχείο ήταν σκοτεινό και έρημο. Η "Ολγα "Ορλώφ άνοιξε μ' ένα κρυφο κλειδί την πόρτα του και προχώρησε μέσα στο σκοτάδι. Τ' αυτοκίνητά τους ήσαν κρυμμένα πίσω από το πανδοχείο ανάμεσα στους πυκνούς και ύψηλους θάμνους.

Η Ρωσίδα κι' ο "Άγγλος πρόξενος ανέβηκαν ψηλαφιστά την παληά σκάλα και μπήκαν σ' ένα δωμάτιο.

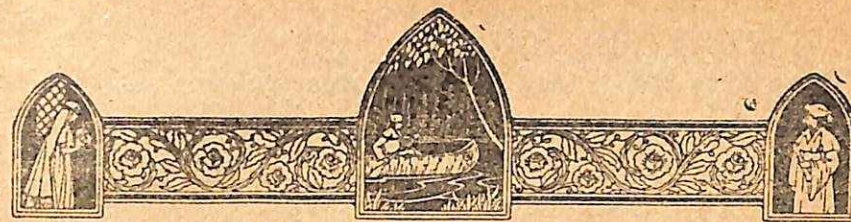
— Έδω είνε... ψιθύρισε η "Ολγα, κι' άναψε μ' ένα σπέρτο το κερί, που βριακόταν πάνω στο τραπέζι.

Μόλις όμως σήκωσε το κεφάλι, έρριψε μια πνιγμένη κραυγή. Άπέναντι στον τοίχο στείκόντουσαν τρεις όρθιοι, τρεις άγνωστοι άνθρωποι. Ο ένας άπ' αυτούς προχώρησε τότε και της είπε ειρωνικά :

— Καλησπέρα, Βέρα Νουράβιεφ !

Η "Ολγα, σαν να χτυπήθηκε κατάστημα, έγειρε προς τα πίσω κι' έπεσε μέσα στην άγκαλιά του Τζέιμς Φούλεϋ.

— Παραξενεύεστε που με βλέπετε δωτέρα ; της ξαναείπε με τον ίδιο

ΤΟ ΞΕΝΟ ΔΙΗΓΗΜΑ

ΤΟΥ ΖΑΝ ΝΓ' ΕΣΜ

Η Κ. ΜΠΑΓΙΕΛΕ

Η πυρόγα κατέβαινε άργά το ήσυχο ποτάμι. Κάτω από την ψάθινη τέντα της φλυαρούσαν τρεις παράξενοι Εύρωπαίοι. Ο ένας ήταν : ο Λευκός που έχει παπούτσι στα χέρια του, ένας χλωμός άνθρωπος, ντυμένος με κουρέλια, που φορούσε, ωστόσο, μ' άξιοπρέπεια τα γάντια του. Δίπλα του, έαπλωμένος σε μια ψάθα και με την πίπα στο στόμα, ήταν ο Λευκός τρούκαλο Θεού, που γύριζε από μια γειτονική ένορία και κάπνιζε μακάρια. Τέλος ο τρίτος ήταν ο Λευκός με τοτάλι ληρο, ο διοικητής εκείνης της άγρίας Περιοχής του Κογκό. Οι Εύρωπαίοι, λοιπόν, που είχαν συναντη-

θή σαν από θαύμα, έκαναν τους δύστυχους μαύρους να γουρλώνουν τα μάτια τους και να τους κυττάζουν με φόβο, γιατί πρώτη φορά έβλεπαν τόσα πολλά «χλωμά μούτρα» να περνούν από το ποτάμι...

Πώς είχαν τώρα βρεθή κι' οι τρεις τους ; Ο Μπαρτάλ, ο διοικητής, ήταν εκείνος που είχε μαζέψει τους άλλους δυο, τον Σορντιέ, τον έξερευνητή πρώτα, που τον είχε βρή χαμένο σ' ένα χωριό, στις όχθες του ποταμού, και τον πάτερ Φλοράν, έπειτα, τον ιεραπόστολο, που τον είχε πάρει στην πυρόγα του, λίγα χιλιόμετρα πιο κάτω, γιατί η δική του έκανε νερά και κόντευε να τον πνίξει... Οι λευκοί φλυαρούσαν δυνατά για

ειρωνικό τόνο ο άγνωστος.

"Επειτα γύρισε προς τον Τζέιμς και τον ρώτησε σοβαρά :

— Έσείς έχετε το φάκελλο με το σχέδιο του νέου μας όπλοπολυβόλου, κύριε πρόξενε ;

Ο "Άγγλος πρόξενος κιτρίνισε σαν πεθαμένος. "Επ' τέλους ! Είχε καταλάβει πειά ότι η τρυφερή φιλη του ήταν μια κατάσκοπος.

Η "Ολγα "Ορλώφ, η μυστηριώδης Ρωσίδα της Κυανής Άκτής, ήταν η περίφημη Βέρα Νουράβιεφ, ένα από τα πιο επικίνδυνα όργανα της "Μυστικής Υπηρεσίας του Βερολίνου !

Ο Τζέιμς Φούλεϋ νόμισε ότι θα πρελλαινόταν. Την αγαπούσε αυτή την γυναίκα !.. Την αγαπούσε παράφορα !...

Η Ρωσίδα κατάσκοπος τον κύτ-

ταξε τώρα ίκετευτικά, σαν να του ζητούσε να την προστατέψει, να την ύπερκοπίσει, να την σώσει. Μά τί μπορούσε να κάνει ; Ήταν συνένοχος κατασκόπου !...

Ο "Άγγλος πρόξενος έβγαλε το φάκελλο από την τσέπη του και τον έδωσε σωπηλά στον άρχηγό των άστυνομικών. "Επειτα με μια άστραπιαία ταχύτητα έβγαλε το πιστόλι του και πριν προφτάσει η "Ολγα να τον συγκρατήσει, τίναξε τα μυαλά του στον άέρα...

"Υστερα από ένα μήνα, η Βέρα Νουράβιεφ ή "Ολγα "Ορλώφ, τον ακολουθούσε στον τάφο. Τουφεκίστηκε, ως Γερμανίδα κατάσκοπος, στα περίχωρα της Τουλώνος, στις 16 Φεβρουαρίου του 1917.

ΡΟΜΠΕΡ ΜΠΟΥΚΑΡ

τῇ ζωῇ τους στο Κουγκό. Ὁ πάτερ Φλοράν ἦταν εὐχαριστημένος ἀπὸ τοὺς μαύρους κι' εἶχε πολλές ἐλπίδες γιὰ τὸ μέλλον...

— Ναί... ἀκούστε τί σᾶς λέω... Αὐτὴ ὅλη ἡ ξερὴ γῆ θὰ γίνῃ μιὰ μέρα ἑνὸς θαυμαστὸς παράδεισος, ἔλεγε στοὺς φίλους του. Μά, τί τὰ θέλετε πρέπει νὰ περάσῃ ἀκόμη πολὺς καιρὸς... Ἐγὼ δὲν ἔχω δωπέρα, παρὰ μονάχα δυὸ χρόνια...

— Κι' ἐγὼ ἕνα, ἔκανε ὁ Μπαρτάλ. Μὰ σᾶς δίνω τὸ λόγο μου, ὅτι αὐτοὶ οἱ ικανιθάλτοι δὲν θ' ἀλλάξουν ποτέ !...

— Τὴν ἴδια γνώμη ἔχω κι' ἐγώ, ἐπρόσθεσε ὁ ἐξερευνητὴς Σορντιέ. Οἱ νέγροι εἶνε πονηροὶ καὶ ξεροκέφαλοι. Γυρίζω δυὸ χρόνια τώρα μέσα στὰ δάση τοῦ Κουγκό κι' ὥστόσο δὲν κατάφερα μέχρι σήμερα νὰ θρῶ ἕναν ἀνθρώπου τῆς ἐμπιστοσύνης μου...

— "Ε, ὄχι ! Εἶστε ὑπερβολικὸς, παραπονήθηκε ὁ πάτερ Φλοράν. Οἱ μαῦροι μου δὲν εἶνε καὶ τόσο ξεροκέφαλοι... "Ἀρχισαν νὰ γίνονται πρὸ ἡμερῶν. Ἡ πολυγαμία, ἡ σκλαβιά, ὁ ικανιθαλισμός, χάνονται μέρα μετὰ τὴν μέρα.

Ἐμένα μοῦ λέτε τὸν εἰρωνεύθηκε ὁ Μπαρτάλ.

Ὁ πάτερ Φλοράν δὲν τοῦ ἀπάντησε ἀμέσως. Κυθάρισε τὴν ἰππία του, τὴ γέμισε πάλι καπνὸ καὶ κυττάζοντας τοὺς φίλους του μετὰ καλῶς σὺνη, τοὺς ξαναεἶπε :

— "Ερχομαι ἀπὸ τὰ πανηγύρια, ποὺ ἔκανε ὁ Μπετοῦ, ὁ πρὸς μεγάλος φύλαρχος τοῦ Κουγκό, ποὺ εἶνε, ὅπως ξέρετε, κι' ὁ ἰκαλύτερος σύμμαχός μας...

— Γιατί ἔκανε αὐτὰ τὰ πανηγύρια ; ρώτησε περιέργως ὁ Σορντιέ.

— Γιὰ τὸ γάμο του μετὰ τὴν 127η, 128η καὶ τὴν 129η γυναῖκα του ! τοῦ ἀπάντησε μ' ἀπάθεια ὁ Μπαρτάλ...

Κι' ἔπειτα θυμῆθηκε καὶ συμπλήρωσε :

— Στὴν ἰκάθε μιὰ ὁ Μπετοῦ ἔδω-

σε ἰκί' ἀπὸ πέντε σκλάβους, ὡς γαμήλιο δῶρο !...

Ὁ Σορντιέ γέλασε ἀπὸ τὴν καρδιά του. Πῶς λοιπὸν ἔλεγε ὁ πάτερ Φλοράν ὅτι χανόνταν σιγά - σιγά ἡ πολυγαμία κι' ἡ σκλαβιά; Ὁ ἱεραπόστολος ὅμως, ἀτάραχος, τοὺς χαμογέλασε...

— Δὲν εἶπα, ἐξήγησε, ὅτι οἱ μαῦροι ἔχουν παρατήσῃ κιόλας ὅλες τὶς συνήθειές τους... "Οχι... μὰ πρέπει νὰ ὁμολογήσετε ὅτι ἡ ἠθικὴ τους...

Καὶ φταρνίστηκε.

— Μὲ θὰ κἀθε μέρα, τοῦ εὐχήθηκε ὁ Σορντιέ, ὅπως κάνουν οἱ μαῦροι.

— .. καὶ κλέβε δίχως νὰ σὲ βλεπούν... ὑπερθεμάτισε ὁ Μπαρτάλ, μετὰ τὴν ἄλλη παράξενη εὐχὴ τῶν μαύρων, ποὺ λένε μεταξύ τους, ὅταν φταρνιστῇ κανεὶς.

— Εὐχαριστῶ ! Τοὺς εἶπε ὁ πάτερ Φλοράν, δίχως νὰ θυμώσῃ... "Ελεγα λοιπὸν ὅτι ἡ ἠθικὴ τους εἶνε καλύτερη. Αὐτὸ εἶνε ἀναμφισβήτητο...

— Ναί, ἀναμφισβήτητο, τὸν εἰρωνεύθηκε πάλι ὁ Μπαρτάλ, μετὰ μιὰ κωμικὴ σοβαρότητα.

Ὁ πάτερ Φλοράν σήκωσε ἀδιάφορα τοὺς ὤμους του.

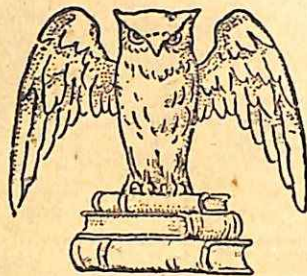
— Θέλετε νὰ σᾶς φέρω ἕνα παράδειγμα ; τοὺς ρώτησε ἱκατόπιν.

— Κα θέβαια θέλουμε ! τοῦ φώναξε ὁ Μπαρτάλ.

Μὰ κι' ὁ Σορντιέ, ποὺ, ὅπως κι' ὁ Μπαρτάλ, θαύμαζε κι' ἀγαποῦσε τὸν ἱεραπόστολο, καὶ ποὺ διασκέδαζε, ὅπως κι' ἐκεῖνος, νὰ τὸν περιράξῃ, φώναζε τάχα δὺσπιστος :

— Μάλιστα, θέλουμε ἕνα παράδειγμα !...

— Εἶμαι πρόθυμος νὰ σᾶς δείξω αὐτὴ τὴ μεταβολὴ τῶν μαύρων στὸ ζήτημα τῆς ἠθικῆς, τοὺς εἶπε ὁ Φλοράν. Σὲ λίγο, ἂν δὲν κάνω λάθος, θὰ φτάσουμε στὸ χωριὸ τοῦ μαύρου βασιλεῖς Μπαγιελέ. Βγῆτε

μαζύ μου καὶ θὰ δῆτε τότε μετὰ τὰ μάτια σας αὐτὴ τὴν ἀλλαγὴ...

— Ἐγὼ εἶμαι θέβαιος πῶς δὲν θὰ δῶ τίποτε !... Βάζω στοίχημα ! τοῦ ἀπάντησε ὁ Μπαρτάλ.

— Κι' ἐγὼ ! συμφώνησε μαζύ του ὁ ἐξερευνητὴς Σορντιέ.

Ὁ πάτερ Φλοράν χτύπησε τὴ στάχτη τῆς πίπας του καὶ σήκωσε τ' ἀδύνατο καὶ κίτρινο κεφάλι του.

— Δέχομαι τὸ στοίχημά σας, τοὺς εἶπε.

— Μιὰ μποτίλλια κονιάκ ; τὸν ρώτησε ὁ Μπαρτάλ, κυττάζοντας πονηρὰ τὸν Σορντιέ, ποὺ συμφωνοῦσε διαρκῶς μαζύ του.

— "Ας εἶνε, μιὰ μποτίλλια κονιάκ ! δέχτηκε ὁ ἱεραπόστολος. Μιλοῦσε λοιπὸν γιὰ τὸν Μπαγιελέ. Θὰ τὸν ξέρετε, δὲν εἶνε ἔτσι ;

— Τὸν ξέρουμε ! φώναξαν κι' οἱ δυὸ φίλοι του.

— Θὰ ξέρετε τότε ὅτι ἦταν λιγὰς καὶ ἀνθρωποφάγος κι' ὅτι εἶχε ἕνα χαρμί ἀπὸ εἰκουσιφετὰ γυναῖκες ;

— "Ἦταν ; ρώτησε ὁ Μπαρτάλ εἰρωνικὰ.

— "Ἦταν, μάλιστα ! ξαναεἶπε ὁ πάτερ Φλοράν, μετὰ πείσμα. Ὁ βασιλεὺς Μπαγιελέ δὲν εἶνε πειὰ ἀνθρωποφάγος. "Υστερα ἀπὸ κι' ἐγὼ δὲν ξέρω πόσες παλάβες καὶ διδάχες κι' ὑποσχέσεις, κατάφερα νὰ τὸν προσηλυτίσω καὶ νὰ τὸν κάνω νὰ παρατήσῃ τὸν κανιθαλισμὸ καὶ τὴν πολυγαμία. Ἐδῶ καὶ λίγο καιρὸ, λοιπὸν, δὲν εἶχε παρὰ μονάχα δυὸ γυναῖκες. Καὶ τώρα...

— Τώρα ; τὸν ρώτησε ὁ Μπαρτάλ.

— "Εχει μονάχα μιὰ, ὅπως ὅλοι οἱ καλοὶ χριστιανοί ! Σ' αὐτὸν ἀκριβῶς πῆγαινα μετὰ τὴν πυρόγα μου, ὅταν με ψαρέψατε ἀπὸ τὸ ποτάμι... Μὲ εἶχε καλέσει μ' ἕνα γράμμα του... "Ορίστε, διαβάστε...

Κι' ὁ ἱεραπόστολος ἔβγαλε ἀπὸ τὴν τσέπη του ἕνα λιγδωμένο γράμμα καὶ τὸ ἔδωσε στὸν Μπαρτάλ, ποὺ τὸ ἀνοίξε ἀμέσως καὶ τὸ διάβασε δυνατὰ, γιὰ νὰ τ' ἀκούσῃ κι' ὁ ἐξερευνητὴς Σορντιέ.

Τὸ γράμμα τοῦ Μπαγιελέ ἔγραφε τὰ ἑξῆς :

«Πρὸς τὸν κύριο πάτερ μου

Φλοράν.

»Ζήτω ὁ κύριος πάτερ μου ! Σοῦ στέλλω ἕνα γουροῦνι γιὰ δῶρο, ἐλπεῖδῃ ἔκανες ἑμένα χριστιανό.

»Ἐγὼ ἔχω τώρα μιὰ γυναῖκα, Κύριε πάτερ μου, ἔλα νὰ τὸ δῆς !

»Τὸ γουροῦνι κοστίζει τριάντα φράγκα.

»Υπογράφομαι : Μπαγιελέ, βασιλεὺς τοῦ Κεντρικοῦ Κουγκό.

»Ἐτερον οὐδέν !»

Ὁ Μπαρτάλ κι' ὁ Σορντιέ στραβοκυττάχτηκαν. "Ἐχει γοῦστο νὰ χάσουν τὴ μποτίλλια τὸ κονιάκ... Τὸ γράμμα τοῦ ἀνθρωποφάγου Μπαγιελέ ἦταν αὐθεντικό. Δὲν ὑπῆρχε καμιὰ ἀμφιβολία. Αὐτὸ φαίνεται καθαρά ἀπὸ τὸ ὕφος του κι' ἀπὸ τὸ πνεῦμα του...

"Ἦθελα νὰ ἤξευρα ποῖος τὸ ἔγραψε αὐτὸ τὸ γράμμα ! γκρίνιαξε δὺσπιστος ὁ Σορντιέ.

Ὁ Μπαρτάλ ὅμως δὲν εἶπε τίποτε. Τὸ ἔδωσε πίσω στὸν πάτερ Φλοράν καὶ ξεπλώθηκε πρὸ ἀναπαυτικὰ πάνω στὴν ψάθα τῆς πυρόγας, θέβαιος ὅτι εἶχε χάσει κιόλας τὸ στοίχημα.

Τὸ μονότονο ταξίδι τους στὸ ποτάμι κράτησε ἀκόμη μιὰ δολόκληρη ὥρα. Ἐπειτα λοξοδρόμησαν κι' ἄραξαν στὴν ἀμμουδιὰ τῆς ὄχθης. Εἶχαν φθάσει στὸ χωριὸ τοῦ Μπαγιελέ.

Ὁ μαῦρος βασιλεὺς τοῦ Κουγκό, μόλις εἶδε τὸν «Λευκὸ ποῦ ἔχει παπούτσια στὰ χέρια του», τὸν «Λευκὸ τοῦ Καλοῦ Θεοῦ» καὶ τὸν «Λευκὸ μετὰ τὸ τάλληρο», βγῆκε ἀπὸ τὸ παλάτι του κι' ἔτρεξε νὰ τοὺς υποδεχτῇ, δίδοντας διαταγὴν στοὺς μουσικοὺς ν' ἀναστατώσουν ὅλο τὸν κόσμὸ μετὰ τὰ τὰμ - τὰμ τους. Οἱ μαῦροι τοῦ χωριοῦ ἱπτάχτηκαν τότε τρομαγμένοι ἀπὸ τὶς καλύβες τους καὶ σὰν νὰ ἔκαναν καμιὰ ἀγγελία, ἀρχισαν νὰ οὐρλιάζουν τάχα ἀπὸ τὴν γὰρά τους, ποὺ τοὺς εἶχαν ἐπισκεφθῇ οἱ τρεῖς Εὐρωπαῖοι.

Ὁ Μπαγιελέ τοὺς φιλοξένησε στὸ μεγαλοπρεπὲς παλάτι του, ποὺ ἦταν μιὰ μεγάλη καλύβα μετὰ ἀχυρένια σκεπὴ καὶ τοὺς πρόσφερε μιὰ ξυλισμένη μπύρα ἀπὸ καλαμπόκι.

Κατόπιν, αφού τούς διασκέδασε με τις χορεύτριες του και τούς μάγους του, άρχισε να μιλά με τους για σόβαρά ζητήματα.

— Λοιπόν, τού είπε τότε ο πάτερ Φλοράν, έβαλες καλά στο νου σου αυτά που σου είχα πη ;

— Μάλιστα, τού απάντησε θριαμβευτικά ο Μπαγιελέ.

— Κι' έχεις μόνο μία γυναίκα τώρα, ε ;

— Μάλιστα, κύριε πάτερ μου !

— Μπράβο, Μπαγιελέ ! Μπράβο ! Έκανες πολύ καλά. Τά συγχαρητήριά μου...

— Κράτησα την πιο καλή, τού εξήγησε ο μαύρος βασιλιάς.

— Λαμπρά, παιδί μου, πολύ λαμπρά ! Κι' έστειλες την άλλη στους γονείς της ;

— Ο Μπαγιελέ, ένας μαύρος κοιλάρας με πονηρά μάτια, τόν κύτταξε κατάπληκτος.

— "Αν την έστειλα στους γονείς της ; "Όχι, δεν την έστειλα.... τού απάντησε.

— Ο πάτερ Φλοράν σούφρωσε τα φρύδια του.

— Μά, για στάσου, τού είπε, πρέπει να συνεννοούμαστε. Την έχεις ακόμα ή δεν την έχεις ;

— Δεν την έχω πειά, σου είπα ! τού απάντησε ολόχαρος ο Μπαγιελέ....

— Ε, τότε τί την έκανες ;

— Την έφαγα !...

Κι' ο Μπαγιελέ χαμογέλασε πλατειά στον ιεραπόστολο.

— Ο πάτερ Φλοράν κύτταξε τόν Μπαρτάλ και τόν Σορντιέ στα μάτια κι' έπειτα ώμολόγησε μ' απογοήτευση :

— Δεν λυπούμαι τόσο, που έχασα αυτόν τόν κανίβαλο, γιατί δεν υπάρχει πειά έλπίδα να γίνη ποτέ χριστιανός, όσο τις δυο μοιτίλλες τού κονιάκ που θά σάς δώσω, μιά κι' έχασα πατηγυρικά τού στοίχημα !...

Και κουνώντας θλιβερά τού κεφάλι του, θγήκε απ' την καλύβα τού βασιλιά Μπαγιελέ, που είχε καταβροχθίσει την γυναίκα του.

ZAN NT' ESM

ΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ ΚΑΙ ΤΙ ΓΡΑΦΕΤΑΙ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΤΑ ΠΑΡΑΞΕΝΑ

Οι μεγαλύτεροι καπνιστάι τού κόσμου είνε οι "Ολλανδοί. Έπειτα απ' αυτούς έρχονται οι Βέλγοι και τρίτοι οι Τούρκοι, οι τούς πάσι γνωστοί θεριακλήδες.

Σε μερικούς σιδηροδρομικούς σταθμούς της Αμερικής υπάρχουν ειδικές θυρίδες στις οποίες αν ρίξη κανείς ένα σέντε, πετάγεται μέσα από τόν τοίχο ένα αναπαικτικό κρεβάτι, στο οποίο μπορεί να κοιμηθή ένας ταξειδιώτης θαυμάσια, ώσπου να φτάση τού τραίνου που περιμένει.

— Η μεγαλύτερα σε έκτασι αγορά τού κόσμου είνε της Μόσχας. Καταλαμβάνει έκτασιν 100 στρεμμάτων.

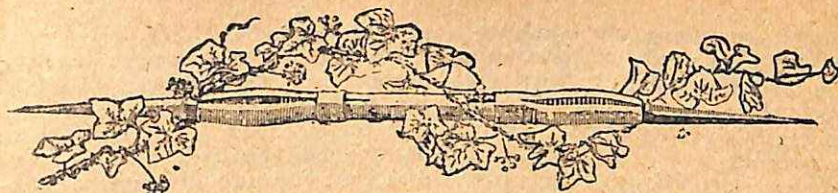
— Η πιο ψυχρή απ' όλες τις κατοικημένες χώρες τού κόσμου είνε η επαρχία τού Γκουερχοζάνσκ, της Ανατολικής Σιβηρίας. Η καθημερινή θερμοκρασία τού τόπου αυτού είνε κατά μέσον όρον 27 βαθμοί κάτω από τού μηδέν !...

Τού τηλεσκόπιο, τού οποίο χρησιμοποιούσε ο Γαλιλαίος, ήταν ένας κυλινδρικός σωλήνας από μολύβι, στα δυο άκρα τού οποίου ήταν κολημένοι δυο ίκονοί φακοί.

Στην Σίτιαν των Ινδιών ή χήρες δεν αλλάζουν τού ρούχα τους, ώσπου να ξαναπαντρευτούν ! Επίσης βάζουν τις μύτες τους πράσινες σ' ένδειξι πένθους !

— Η μεγαλύτερη εικών τού κόσμου βρίσκεται στη μεγάλη αίθουσα τού παλατιού τών Δόγηδων, στην Βενετία. Η ζωγραφιά αυτή έχει πλάτος 84 ποδών και ύψος 34.

— Η βαθύτερα λίμνη της Βυρώπη είνε η Κωνσταντία της Ελβετίας, η οποία έχει βάθος 1.027 ποδών.

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

ΟΙ ΕΡΩΤΕΣ ΤΟΥ ΔΟΥΜΑ ΠΑΤΡΟΣ

Τά τρελλά νειάτα τού συγγραφέως τών «Τριών Σωματοφυλάκων». — Η προσπάθειες τού πατέρα του για να τόν συνετίση. Τρεις έρωτες συγχρόνως. Μετά τή μιά φίλη, στην άλλη. Η δειλή δεσποινίς Αδέλα Νταλβέν. Η κοκκινομάγουλη ταβερνιάρισσα, κλπ.

Τού γραφικό Γαλλικό χωριό Βιλ-λέρ Κοτερέ πήρε μιά περίθλεπτη θέση στην ιστορία τών Γαλλικών γραμμάτων, γιατί εκεί γεννήθηκε και μεγάλωσε ο Αλέξανδρος Δουμάς πατήρ, ο άθάνατος συγγραφέας τών «Τριών Σωματοφυλάκων». Λίγο έξω από τού χωριό αυτό, άρχίζει ένα άτελείωτο δάσος, που είνε γνωστό με τού ποιητικώτατο όνομα «Η δεινροστοχία τών στεναγμών». Όλα τά έρωτικά ζεύγη της περιφέρειας πήγαιναν εκεί, για ν' ανταλλάξουν, κρυμμένα πίσω από τά προστατευτικά δένδρα, όρκους αιωνίας αγάπης... Και στη μέση σχεδόν αυτού τού δάσους βρίσκεται ακόμα μιά μεγάλη πέτρα, ένας μονόλιθος, από την εποχή τών Κελτών, στην οποία, σύμφωνα με την παράδοση, πήγαινε ο Δουμάς όταν ήταν έφηβος, τις μικρές φιλεναδίτσες του !...

— Ένας Γάλλος δημοσιογράφος, ο οποίος έπεσκέφθη τελευταία τού Βιλ-λέρ Κοτερέ, αφού κάθισε αρκετή ώρα στον Κελτικό μονόλιθο, αναπολώντας τους νεανικούς έρωτες τού Δουμά, έγραψε τού παρακάτω χαριτωμένο άρθρο, που τού μεταφράζουμε ολόκληρο χάριν τών αναγνωστών μας :

«Θεέ μου ! τί ζωνρός που ήταν ο Αλέξανδρος Δουμάς ! Σε ήλκυα που οι νέοι άρχίζουν να σκέ-

πτονται για τού μέλλον τους, εκείνος ήταν ένα άμυαλο παιδί, πεταχτό και τετραπέρατο, ένα «τρομερό παιδί», που δεν συλλογιζόταν τίποτ' άλλο, έκτός από τόν έρωτα !

— Τί θά γίνης, Αλέξανδρε ; τόν ρωτούσε σοβαρώτατα ο πατέρας του, ένας αυστηρός τύπος στρατηγού. Διάλεξες τί επάγγελμα θά κάνης στη ζωή σου ;

— Ναί, πατέρα, απαντούσε με τήν ίδια σαβαρότητα ο Αλέξανδρος. Θά τρώω με παρές τά λεφτά που θά κερδίζω !

— Και πώς θά τά κερδίσης, υιέ μου, αυτά τά λεφτά ;

— Α ! αυτά δεν τού σκέφτηκα ακόμα !...

Ο στρατηγός σήκωνε τότε τά μάτια του ψηλά και παρακαλούσε τόν Θεό να δώση φώτισι τού παιδιού του ! Έπειδή όμως, παρ'όλες τις παρακλήσεις τού κυρίου Δουμά, ο Πανάγαθος δεν έννορούσε να κάνει τόν Αλέξανδρο να λογικευθή, ο στρατηγός αποφάσισε να αναπληρώση ο ίδιος τήν θεία επέμβασι. Και έβαλε τού θλαστό τού γραφέα σ' ένα συμβολαιογραφείο, βέβαιος ότι μονάχα μ' αυτόν τόν τρόπο θά μπορούσε ο Αλέξανδρος να γίνη άνθρωπος — και χρήσιμο μέλος της κοινωνίας...

Μόλις όμως ο προϊστάμενός του άπουσίαζε για μιά στιγμή από τού γραφείο, ο Αλέξανδρος έφευγε ά-

πὸ τὴν ἄλλη πόρτα τοῦ συμβολαιογραφείου κι' ἔτρεχε νὰ συναντήσῃ πὶς μικρές του φίλες — γιατί εἶχε πολλές φίλες συγχρόνως, ὁ ἀχόρταγος!... Τὰ ὀνόματά τους ἔμειναν στὴν ἱστορία.

Ἀδέλα Νταλβέν, μικρὴ μοδι-στρούλα, μὲ τὰ γαλανὰ μάτια, κι' ἔσῳ, Λὰ Γκριζ ντ' Ἀραμόν, ὡμορφὴ καὶ παχουλὴ ταβερνιάρισσα, μὰ κι' ἔσῳ, Μπρεζέτ, παμπόνηρη παιδού-λα μὲ μάγουλα σὰν ροδάκινα, ὅλες ἡ κοπέλλες πού ἀκούσατε ἐρωτικά λόγια ἀπὸ τ' ἀμούστακα χεῖλη τοῦ Δουμά, ὅς εἰστε εὐλογημένες, ἀφοῦ τοῦ χάρισσατε τὶς πρώτες μεγάλες συγκινήσεις τῆς ζωῆς του!

Κάθομαι τώρα στὸν Κελτικὸ μονόλιθο — καὶ μοῦ φαίνεται ἴσως βλέπω τὸν Δουμά, πρωτόπειρο μὰ καὶ ὀρηκτικὸ ἔφηβο, νὰ ὀδηγῇ ἐδῶ μιά - μιά τὶς κοπέλλες πού κατῶρ-θῶσε νὰ κατακτήσῃ μὲ τὴ φλόγα τῆς καρδιάς του. Ἀόρατες σκιές μὲ περι-τριγυρίζουν. Καὶ ἡ φυλ-λωσις τῶν δένδρων, πού σχηματίζουν γύρω μου ἕ-να πρᾶσινο παραπέτασμα σιγοτραγουδοῦν, καθὼς περνάει ἀνάμεσά τους τὸ ἀεράκι, φαίνονται σὰν νὰ μιλοῦν... Ποιὸς ξέρει!... Ἴσως νὰ εἶνε ὁ μακρινὸς ἀντίλαλος ἀπ' τοὺς ἐρω-τικούς ὄρκους, πού ψιθύ-ρισε ἄλλοτε ἐδῶ ὁ Δουμάς!...

Καί, νά, βλέπω τὸν Δουμά νὰ πιάνῃ τὴν Ἀδέλα Νταλβέν ἀπὸ τῇ μέσῃ, νὰ τὴν σηκώνῃ, νὰ τὴν βοηθᾷ νὰ καθῇσιν στὴν ψηλὴ πέτρα. Τὸν βλέπω ὑστερα νὰ βάζῃ τὸ ἀριστερό του χέρι στὴν καρδιά του, ν' ἀπλώ-νῃ τὸ δεξιὸ μὲ μεγάλη ἐπισημότητα — καὶ τὸν ἀκούω νὰ λέῃ:

— Ὁρκίσου, Ἀδέλα, ὀρκίσου ὅ-πως ὀρκίζομαι κι' ἐγώ, ὅτι θὰ μοῦ εἶσαι πιστὴ, ὅτι δὲν θ' ἀγαπήσῃς ἄλλον ἄνδρα στὴ ζωὴ σου, ὅτι θὰ μ' ἀγαπᾷς παντοτενός. Τὸν ὄρκο αὐτὸν τὸν κάνουμε μπρὸς στὸν μο-νόλιθο αὐτὸν, στὸν ὁποῖον οἱ πρῶ-γονοὶ μας οἱ Κέλται ἔκαναν τὶς αἰ-

ματηρές ἀνθρωποθυσίες τους, γιὰ νὰ τιμῇσουν τοὺς τερατόμορφους θεοὺς των! Οἱ δαίμονες, οἱ σάτυ-ροι, ἡ Στρίγγες, τὰ πνεύματα πού μᾶς ἀκοῦν τώρα, ὅς θανατώσουν μὲ φρικώδη βασανιστήρια ὅποιον ἀπὸ τοὺς δυὸ μας πατήσῃ τὸν ὄρ-κο του...

Ἡ δεσποινὶς Ἀδέλα Νταλβέν ἀ-ναγκάζεται νὰ ὀρκιστῇ στὸν Δουμά ὅτι θὰ τοῦ μείνῃ πιστὴ, ὅτι θὰ τὸν ἀγαπᾷ ὡς τὴν τελευταία τῆς σιγ-μῇ. Ὡστόσο, φοβᾶται, τρέμει... Ἄν-ῶρα ὅσα τῆς λέει ὁ φίλος τῆς εἶνε ἀληθινὰ; Ἄν παρουσιασθοῦν ξα-φνικὰ τὰ πνεύματα, τὰ φαντάσμα-τα, ἡ μάγισσες, καὶ τοὺς πάρουν μαζὺ τους στὸ σκοτεινὸ βασίλειό τους; Καὶ ἡ Ἀ-δέλα ἀκουμπᾷ τὸ χεράκι τῆς στὸν ὄμο τοῦ Ἀλε-ξάνδρου, ὁ ὁποῖος φρόν-τισε στὸ μεταξύ νὰ δώσῃ στὸ πρόσωπό του θλο-συχρὴ ἔκφρασι, καὶ τοῦ λέει:

— Πᾶμε σὲ παρακαλῶ. Μὰ ὄχι! Δὲν μποροῦν νὰ φύγουν, πρὶν ἐπισφρα-γίσουν τὸν ὄρκον τους μ' ἕνα φιλή. Ἡ Ἀδέλα πλη-σιάζει τὰ χεῖλη τῆς στὸ στόμα τοῦ φίλου τῆς. Ἐ-κεῖνος τὴν φιλάει παρά-φορα, λησιμονώντας καὶ τοὺς Κέλτας, καὶ τοὺς δαίμονες καὶ τὶς Στρίγ-γες..

— Θὰ μ' ἀγαπᾷς πάντοτε, Ἀδέ-λα;

— Πάντοτε, Ἀλέξανδρε!...

Ἡ Ἀδέλα πιστεύει βαθειὰ σ' αὐ-τὰ πού λέει. Μὰ καὶ ὁ Ἀλέξανδρος εἶνε θέβαιος ὅτι ἀγαπᾷ τὴ φίλη του, ἐφόσον τουλάχιστον τὴν κρατᾷ στὴν ἀγκαλιά του! Τὰ χέρια του προχωροῦν ἐπίμονα, ἀρχίζουν νὰ γίνωνται περιέργα, ἐρευνητικά, ἐ-πίμονα. Ἡ Ἀδέλα διαμαρτύρεται, μὲ τρόπο ὅμως πού φανερώνει ὅτι ἡ τόλμη τοῦ φίλου τῆς δὲν τῆς εἶνε διόλου δυσάρεστη... Μὰ εἶνε καὶ γυναῖκα. Καταλαβαίνει ὅτι δὲν πρέ-πει νὰ φανῇ πολὺ συγκαταβατικὴ,

πολὺ πρόθυμη.

— Φτάνουν τὰ φιλιὰ, φτάνουν πειὰ! λέει. Πρέπει νὰ πηγαίνω τώ-ρα!...

— Πότε θὰ σὲ ξαναδῶ ἀγάπη-μου;

— Τὸ βράδυ θὰ σὲ περιμένω στὸ μοδιστράδικο...

Καὶ ἡ Ἀδέλα φεύγει τρέχοντας. Ὁ Ἀλέξανδρος τὴν παρακολουθεῖ ὥσπου ἡ φίλη του χάνεται πίσω ἀ-πὸ τὰ δέντρα. Εἶνε εὐθυμὸς καὶ εὐ-διάθετος. Καὶ γυρνᾷ κι' αὐτὸς στὸ χωριό, σφυρίζοντας ἕνα τραγουδά-κι. Πηγαίνει νὰ βρῇ τὴν Λὰ Γκριζ, τὴν ὡραία ταβερνιάρισσα, ἡ ὁποία ἔχει ἕνα περίφημο κόκκινο κρασί καὶ ὑπεριφρότερη κόκκινα μάγου-λα...

— Πάλι ἐδῶ εἶσαι! τοῦ λέει ἡ Λὰ Γκριζ, μὲ ὕφος δῆθεν θυμωμένο, ὅταν τὸν βλέπῃ μπροστά της. Μὲ ποιά τριγυρνοῦσες ὡς τώρα;

— Ὡ! ἀγάπη μου! φωνάζει ὁ Δουμάς. Πῶς μπόρεσες νὰ φαντα-σθῇς ὅτι θὰ ἤμουν μ' ἄλλη γυναῖ-κα; Δὲν θεβαιώθηκες ἀκόμα ὅτι μονάχα ἐσένα ἀγαπᾷ! Σοῦ ὀρκί-ζομαι στὸν Βάκχο, στὸν Πάνα καὶ στὸν Φαέθωνα, ὁ ποῖος ὀριμάζει μὲ τὸν ἥλιο τὰ σταφύλια πού κάνουν τὸ κρασί, ὅτι μονάχα ἐσένα ἀγα-πῶ!...

Ἡ ταβερνιάρισσα δὲν τὸν πιστεύ-ει. Ὡστόσο, αἰσθάνεται τὴν ἀνάγ-κη νὰ τὸν πιστέψῃ... Εἶνε τόσο χα-ριτωμένος, ὁ παληάνθρωπος...

— Θέλεις ἕνα κρασί; τὸν ρωτᾷ.

— Θέλω! Μαζὺ ὅμως μὲ τὸ κρα-σί, θέλω καὶ τὰ χεῖλη σου!

— Ἀχόρταγε!...

Μ' αὐτοὺς τοὺς τρελλοὺς ἔρωτες ἔπερασε ὁ Ἀλέξανδρος Δουμάς τὰ παιδικὰ του χρόνια, ἀγαπώντας δυὸ καὶ τρεῖς κοπέλλες συγχρόνως, μὰ δίχως νὰ χαρίζῃ σὲ καμμιά ἀπ' αὐ-τὲς τὴν ἀσπαστὴ καρδιά του...

Πρὸς ἐκμάθησιν κοπτικῆς καὶ ραπτικῆς συνιστῶμεν τὸ ἔργον στήριον ἐλευθέρων σπουδῶν ΧΡΙΣΤΙΝΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥ-ΛΟΥ, Μητροπόλεως 14 Α. Τηλέ-φωνον 25.733.

ΙΣΤΟΡΙΟΥΛΕΣ

ΤΟ ΨΕΜΑ ΤΟΥ ΓΑΛΑΞΕΙΔΩΤΗ

Λένε ὅτι οἱ Γαλαξειδιῶτες ναυτι-κοὶ εἶνε οἱ μεγαλύτεροι ψεύτες τοῦ κόσμου.

Ἀκούστε λοιπὸν τὴ διήγησι ἐ-νὸς γεροθαλασσοδούκου Γαλαξει-διώτη καὶ κρίνετε:

«Βγήκα μὲ τὴν θάρκα ἔξω στὴν παραλία. Ἡ θάλασσα ἦταν τόσο καλὴ, πού μοῦρθε ἡ ὄρεξι νὰ πέσω νὰ κολυμπήσω. Ἐβόλα λοιπὸν τὰ ροῦχα μου καὶ προχώρησα μέσα στὴ θάλασσα. Ἀξαφνὰ, κατάλαβα πῶς πάτησα μιὰ ρουφήχτρα.

»Ὅταν λοιπὸν κατάλαβα τὴν ἔ-παθα, μ' ἔπιασε κρύος φόβος. Ὁ-λο μου τὸ σῶμα πάγωσε, ἡ μασέλ-λες μου χτυπιώντουσαν μιὰ μὲ τὴν ἄλλη καὶ ἐκάθε τρίξιμο τῶν δον-τιῶν μου, ἐνοιῶμαι νὰ βυθίζωμαι πε-ρισσότερο μέσα στὸν κρύο φόβο μου...

»Ἀξαφνὰ κατάλαβα πῶς δὲν θούλιαζα πειὰ. Τί γίνθηκε, λέτε; Εἶ-νε ἀδύνατο νὰ φαντασθῇ νοῦς ἀν-θρώπου! Ἡ παγωνιά τοῦ κορμιοῦ μου εἶχε... παγῶσει ὅλο τὸ νερὸ τῆς ρουφήχτρας!... Ἐστὶ μπόρεσα νὰ σταθῶ στὰ πόδια μου καὶ νὰ σω-θῶ!...

Ἀσφαλῶς, οὔτε ὁ Μυχάουζεν δὲν εἶπε ποτὲ τέτοια τερατολογήματα.

ΑΝΑΤΟΛΙΤΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ο ΜΩΡΟΣ ΒΕΖΥΡΗΣ

Ἐνας γέρος Τοῦρκος Βεζύρης, νοιώθοντας τὸ τέλος του νὰ πλησι-άζῃ, ἐφώνασε τὴν ὡραιότερη χα-νούμ τοῦ χαρεμιῦ του καὶ τῆς εἶ-πε:

— Ντύσου, τὰ πιὸ ὡραῖα ροῦχα σου, βάλε τ' ἀκριβώτερα κοσμήμα-τά σου καὶ στολίσου ἔτσι, πού νὰ φαίνεσαι ὅσο μπορεῖς ὡραιότερη.

— Γιατί; τὸν ρώτησε ἐκεῖνη.

— Μήπως ὁ θάνατος πού θάρθῃ νὰ μὲ πάρῃ σὲ λαχταρήσῃ καὶ πά-ρη ἐσένα, ἀντὶς γιὰ μένα!... ἀπάν-τησε ὁ μωρὸς Βεζύρης.

πάλαβα ! είπε ο άγνωστος κλείνοντας το μάτι. Σου εύχομαι λοιπόν καλή έπιτυχία, μὰ αὐτὸ δὲν ἐμποδίζει νάρθω μαζί σου... "Έχεις ἀπάνω σου χρήματα ;

— "Έχω, ἀποκρίθηκε ὁ μίστερ Τόβει, φοβισμένος.

— Λοιπόν, θὰ πληρώσης τὸ εἰσιτήριο μου, σὰν φθάσουμε...

"Εκείνη τὴν στιγμή, τὸ τραῖνο ἔμπαινε στὸ σταθμὸ τοῦ Κρίκμορ καὶ σὲ λίγο σταμάτησε. Ὁ μίστερ Τόβει ἔκανε μιὰ ἀπεγνωσμένη προσπάθεια νὰ πηδήξῃ ἀπὸ τὸ βαγόνι καὶ νὰ τὸ βάλῃ στὰ πόδια. Μὰ τὸ βαρὺ χέρι τοῦ ἀγνώστου ἔκλεισε σὰν σιδερένιος κλοιὸς ἀπάνω στὸ μπράστο του καὶ τὸν ἀνάγκασε νὰ προχωρήσῃ ἡσυχὰ δίπλα του. Ὁ σωφὲρ τοῦ κ. Ντάουνινγκ, ποὺ περιμενε μπροστὰ στὸ σταθμὸ, ἔρριξε ἕνα βλέμμα ἀπορίας στὴν περιέργη αὐτὴ γυναῖκα, μὰ δὲν τόλμησε νὰ πῇ τίποτε, μόνον σήκωσε τὸ κασκέτο του μὲ σεβασμὸ.

— "Άκουσε ! ψιθύρισε ὁ μίστερ Τόβει, σκουπίζοντας τὸ ἱδρωμένο ἀπὸ ἀγωνία μέτωπό του. Θὰ σοῦ δώσω μιὰ λίρα...δυὸ ἂν θέλῃς... ἀλλὰ φύγε, πρὶν φθάσουμε στὴ βίλλα...

— Δὲν γίνεται αὐτό ! ἀποκρίθηκε ὁ ἀγνώστος μὲ ἀπάθεια. Θάρθω μαζί σου.

Τὸ περίεργο ζεῦγος δὲν ἀντάλλαξε πειὰ λέξι, ὥσπου ἔφθασαν στὴ βίλλα. "Εκεῖ, ὁ μίστερ Τόβει, ἀναγκάστηκε νὰ συστήσῃ τὸν σύντροφό του ὡς ἐξαδέλφη του στὸν κ. Ντάουνινγκ, ὁ ὁποῖος κύτταζε κατὰπληκτος τὴν περιέργη αὐτὴ γυναῖκα.

— Χαίρω πολὺ ! εἶπε ὁ οἰκοδεσπότης μὲ καταφανὴ δυσανεκία. Πῶς εἶπατε τὸ ὄνομα τῆς ἐξαδέλφης σας ;

— "Αμέλια ! τραύλισε ὁ "Εδουαρδ κοκκινίζοντας.

— Μεγάλῃ τιμῇ μου, μὲς "Αμέλια ! ἐπανέλαβε ὁ κ. Ντάουνινγκ ἀπλῶς νώντας τὸ χέρι του.

"Η "Αμέλια ἄρπαξε τὸ χέρι τοῦ οἰκοδεσπότη καὶ τὸ ἔσφιξε τόσο δυνατὰ, ποὺ ὁ ἀτυχὴς Ντάμερ χλώμιασε ἀπὸ τὸν ἥπνο. "Εκείνη τὴ στιγμή, ἡ Μπέλλα κατέβηκε τρεχάτη τὶς σκάλες. Τὰ δροσερὰ μάγουλά της ἔγιναν λίγο πιὸ κόκκινα, ὅταν χαϊρέτης τὸν μίστερ Τόβει. Κατόπιν ἄπλωσε τὸ χέρι της στὴν μὲς "Αμέλια. Μὰ αὐτὴ, ἄρπαξε τὴ Μπέλλα στὴν ἀγκαλιά της, τὴν φίλησε καὶ κάτὶ τῆς ψιθύρισε στὸ αὐτί.

— Ὡ ! φώναξε ἡ Μπέλλα χαρούμενη. Οἱ φίλοι τοῦ μίστερ Τόβει εἶνε καὶ ἰδιοί μας φίλοι. "Ελάτε, μὲς "Αμέλια, νὰ σὰς δείξω τὸ δωμάτιό σας.

Λέγοντας τὰ λόγια αὐτά, ἡ Μπέλλα ἄρπαξε ἀπὸ τὸ χέρι τὴν δῆθεν ἐξαδέλφη καὶ τρεχάτοι ἀνέβηκαν τὶς σκάλες. Τὰ εὐθυμὰ γέλια τους ἀκούγοντουσαν ἀκόμα, καθὼς ὁ κ. Ντάουνινγκ συνώδευε τὸν σαστισμένο "Εδουαρδ στὸ δωμάτιό του. Μὰ ὅταν μετὰ μισὴ ὥρα κατέβηκε στὸ σαλόνι ὁ μίστερ Τόβει, στάθηκε κατὰπληκτος στὸ κατῶφλι. "Εκεῖ μπροστὰ του, ξαπλωμένος ἀναπαυτικὰ σὲ μιὰ μεγάλη πολυθρόνα, βρισκόταν ἡ ἀγνωστὴ τοῦ τραίνου, ντυμένη μὲ κομψὸ ἀνδρικό κοστούμι. Δίπλα του καθόταν ὁ κ. Ντάουνινγκ καὶ συζητοῦσε μαζί του μὲ μεγάλη οἰκειότητα. Λίγο πῦρέκει, ἡ Μπέλλα παρακολουθοῦσε μὲ ἐνδιαφέρον τὴν ἀφήγησι τοῦ νέου.

— "Άλλό ! μίστερ Τόβει ! φώναξε εὐθυμὰ ὁ ἀγνώστος. Καλὰ τὰ καταφέραμε, ἔ ;

Σαστισμένος ὁ μίστερ Τόβει στέκοταν ἀκίνητος, μὴ ξέροντας τί νὰ σκεφθῇ.

— "Άγαπητέ μου "Εδουαρδ, εἶπε ὁ οἰκοδεσπότης, ποτὲ δὲν φανταζόμουν πῶς σὲ σένα θὰ χρωστοῦσα τὴν ἐπιστροφή τοῦ... ἀσώτου υἱοῦ μου. Πρὶν ἀπὸ δυὸ χρόνια, αὐτὸ τὸ παλὴόπαιδο, ἔφυγε ἀπὸ τὸ σπίτι μου

ΑΛΗΘΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΟΥ ΒΑΛΤΕΡ ΒΟΥΝΤ

ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ

Κατὰ τὴν ἐποχὴ τοῦ "Αγγλομποε-ρικοῦ πολέμου, καὶ στὴν κρίσιμωτε-ρη γιὰ τὴν "Αγγλία φάσι του, τὸ στρατιωτικὸ μεταγωγικὸ πλοῖο «Να 128» ξεκίνησε ἀπὸ τὸ Λονδίνο γιὰ τὴν "Αφρική. Στὸ κατὰστροφικό του καὶ στὰ ἀμπάρια του μετέφερε 500 στρατιῶτες καὶ 500 ἄλογα τοῦ ἱπ-πικοῦ, ἐνισχύσεις στὰ "Αγγλικά στρατεύματα τὰ ὁποῖα μαχόντου-σαν τόσο σκληρὰ ἐκεῖ κάτω... Μιὰ μικρὴ ἀτμάκατος, ἡ ὁποία χρησί-μευε γιὰ ἡλίκτες στὸ ὀγκωδέστατο μεταγωγικό, τὸ ὠδήγησε σίγουρα ἀνάμεσα στὰ νερὰ τοῦ ποταμοῦ Τα-μέσεως, κι' ὅταν πειὰ τὸ βγαλε στὴν ἀνοιχτὴ θάλασσα, στράφηκε πίσω στὴ θάσι της. Τότε τὸ μεταγωγικὸ δυνάμωσε τὶς φωνιές του, οἱ διπλοὶ ἑλικεῖς του στράφηκαν ὀλοταχῶς κι' ὕστερα ἀπὸ ἀρκετὲς ὥρες βγῆ-

καὶ πῆγε κι' ἔγινε ἡθοποιός. Κατὰ-φερες νὰ μοῦ τὸν φέρῃς πίσω μὲ τέ-τοιο τρόπο, ποὺ δὲν μπόρεσα νὰ τοῦ κλείσω τὴν πόρτα, ἡμέρα ποὺ εἶνε σήμερα... Περρασμένα - ξεχασμένα ! Πῆγαινε τώρα, φίλε μου, μὲ τὴν Μπέλλα, νὰ σοῦ δείξῃ τὸ σπίτι καὶ τὴν σέρα μας. Καὶ ἅμα βαρεθῆτε νὰ μιλάτε γιὰ ἄνθη, φαντάζομαι πῶς θὰ ἔρῃς... κανένα ἄλλο θέμα, πιὸ ἐνδιαφέρον, νὰ συζητήσετε...

— Καλὴ ἐπιτυχία ! φώναξε ὁ ἄ-σωτος υἱός, καθὼς ἡ Μπέλλα ἀπο-μακρυνόταν μὲ τὸν μίστερ Τόβει.

Τὸ ἴδιο θράδυ στὸ Χριστουγεν-νιατικὸ τραπέζι γινόντουσαν οἱ ἄρ-ραβῶνες τῆς Μπέλλας καὶ τοῦ μί-στερ Τόβει.

κε πειὰ «στ' ἀνοιχτά», καταμεσῆς στὸν "Ατλαντικὸ "Ωκεανό.

Ὁ στρατηγὸς Κ..., στρατιωτικὸς μεγάλῃς ἀξίας, ἀλλὰ βίαιος κι' ὀ-ξύθυμος, βρισκόταν κι' αὐτὸς στὸ μεταγωγικό. Τὸν ἔστελνε ἡ "Αγγλι-κὴ κυβέρνησις ν' ἀναλάβῃ τὴ διοί-κησι μερικῶν μεραρχιῶν, στηρίζον-τας πᾶμπολλες ἐλπίδες στὴ στρατι-ωτικὴ του μεγαλοφυΐα.

Μόλις λοιπὸν τὸ πλοῖο βγῆκε στὸν ὠκεανό, ὁ στρατηγὸς Κ... κάλεσε τὸν πρῶτο πλοίαρχο καὶ τοῦ εἶπε :

— Πρόσεξα ὅτι στὴν πρῶμην κι' ἐπάνω στὸ κατὰστροφικό, ὑπάρχει τὸ διαμέρισμα τῶν σωσίβιων. "Επει-δὴ κάθε σωσίβιο εἶνε ἐφωδιασμένο καὶ μὲ μιὰ μπουκάλια ροῦμιου, στὸ ὁποῖο οἱ φαντάροι ἔχουν ἰδιαίτερη προτίμησι, θὰ διατάξω τὴν τοποθέ-τησι ἐνὸς σκοποῦ. "Απαγορεύω λοι-πὸν τὴν προσέγγισι, ὁποιοῦδήποτε στὸ μέρος αὐτό.

Μπρὸς στὴ λογικὴ αὐτὴ παρατή-ρησι τοῦ στρατηγοῦ, ὁ πλοίαρχος δὲν ἔφρε καμμιὰ ἀντίρρησι. Καὶ σὲ λιγάκι ὠρίστηκε μιὰ μόνιμη ἐκεῖ φρουρά, γιὰ νὰ προστατεύσῃ ἀπὸ τὶς ἀρπαχτικὰς διαθέσεις τῶν στρα-τιῶν τὸ προωρισμένο γιὰ τοὺς ναυαγούς ροῦμι τῶν σωσίβιων.

Μιὰ φεγγαρόλουστῃ νύχτᾳ, λοι-πὸν, ἐνῶ τὸ πλοῖο ἐξακολουθοῦσε τὴν γρήγορῃ πορεία του καταμεσῆς στὸν γαλῆνιο ὠκεανό, ὁ στρατιῶ-της Κρούκ - σκοπὸς τῆς στιγμῇ ἐκεί-νῃ στὸ διαμέρισμα τῶν σωσίβιων - ἀντελήφθη κάποιον μὲ πολιτικὴ ἐν-δυμᾶσι νὰ πλησιάζῃ ὑποπτα σὲ ἕ-να ἀπὸ τὰ σωσίβια.

— "Αλτί!... ξεφώνισε. Ποιός εἶνε αὐτοῦ ;

— Μὴν ἀνησυχεῖς, φίλε... Ἐγὼ εἶμαι, ἀποκρίθηκε μὲ φωνὴ φοβισμένη ἐλαφρά ὁ ἀγνωστος.

— Καὶ ποῖος εἶσαι σύ ;

— Ἐγώ... "Ενας θερμαστής τοῦ καραβιοῦ... Μόλις τελείωσα τὴ θάρδια μου τώρα, κι' ἀνέθηκα γιὰ λίγον ἀέρα!...

— Μποροῦσες καὶ στὴν πλῶρη νὰ βοῆς ἀέρα!.. ξεφώνισε θυμωμένα ὁ Κρούκ. "Αλλωστε ἔπρεπε νὰ τὸ ξέρης, ἀπὸ τὴ διαταγὴ πού κοινοποιήθηκε σὲ ὅλους, ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τριγυρίζεις πρὸς τὰ ἔξω. Μπρός... Δρόμο καὶ γρήγορα...

Ξαφνικά ὁμως ὁ ἀγνωστος ἔρεθηκε μ' ἓνα σθέλτο πῆδημα σὸ πλησιέστερο σωσίβιο κι' ἄρχισε νὰ τὸ λύνῃ ἀπ' τὰ σχοινιά του μὲ πυρετὶ πῶδῃ ταχύτητά. Κατὰπληκτος ἀπὸ πᾶ καμώματα αὐτὰ ὁ σκοπὸς, ἔτρεξε κατεπάνω του καὶ τὸν διέταξε ν' ἀπομακρυνθῇ, θλαστημῶντας τον καὶ χτυπώντας τον μὲ τὸ κοντάκι τοῦ ὅπλου του.

"Εξαλλος ἀπὸ τὶς κοντακίες ὁ ἀγνωστος, κλώτσησε στὴν κοιλιά τὸν στρατιώτη κι' ἐξακολούθησε νὰ λύνῃ τὸ σωσίβιο.

— Στά ὄπλα!... κραύγασε τότε ὁ Κρούκ, καὶ παρατώντας στὰ σπινθῖδια τοῦ καταστρώματος τὸ ὅπλο του, ρίχτηκε κι' ἀγκάλασε σφιχτὰ τὸν ἀγνωστο, ἐμποδίζοντάς τον ν' ἀποτελειώσῃ τὴν ὑποπτη δουλειά του.

Στὴ λυσσαλέα πάλη τους ἔβαλε τέλος ἡ ἀφίξις τῆς φρουρᾶς κι' ἄλλων, παραξενεμένων ἀπὸ τὸν θόρυβο στρατιωτῶν. Ὁ ἀγνωστος συνελήφθη καὶ ὁ ἀρχιφύλαξ ἀξιωματικός, ποῦφτασε τὴ στιγμή ἐκείνη, ἄρχισε νὰ τὸν ἀνακρίνῃ.

— Ἀφήστε με, ἀλλοίως θὰ εἶνε ἀργά!... οὐρλιάζε διαρκῶς ὁ ἀγνωστος, ἀντὶ ν' ἀπαντήσῃ στὶς ἐρωτήσεις τοῦ ἀξιωματικοῦ ποῖος ἦταν καὶ τί ἤθελε. Ἀπολύστε με ἀμέσως γιὰτὶ σὲ λίγο θάναί ἀργά!...

Βλέποντας τὴ νεκρικὴ χλωμάδα σὸ πρόσωπο καὶ τὴν ἀγωνία στὰ μάτια τοῦ ἀγνωστοῦ, ἀξιωματικὸς ἐξακολούθησε μὲ περισσότερη ἐπι-

μονὴ τὶς ἐρωτήσεις του. Κάτι τὸ τρομερὸ ὑπωφασζόταν, κ' ἦταν ἔτοιμος νὰ τρέξῃ στὸ στρατηγὸ, κάτω στὸ «καρρέ» τῶν ἀξιωματικῶν γιὰ νὰ τὸν εἰδοποιήσῃ.

Μὰ τὴ στιγμή ἐκείνη φάνηκε τρεχάτος ὁ ἴδιος ὁ στρατηγός. Τραθηγμένος κι' αὐτὸς ἀπὸ τὸ θόρυβο, εἶχε φανῇ στὴν κορυφὴ τῆς σκάλας, γιὰ νὰ δῇ τί συνέβαινε. Ἀκούγοντας ὁμως τὶς ἀλλόκοτες ἀπαντήσεις τοῦ ἀγνωστοῦ: «... Γιὰτὶ σὲ λίγο θάναί ἀργά!», καὶ ψυχολογώντας τὴ σκηνὴ μὲ τὸ ἀέτιο μάτι του, χλωμίσε κι' αὐτὸς καὶ ὀρυχήθηκε τρέχοντας πρὸς τὰ ἐκεῖ :

— Σιωπή!... Σιωπή!... ἱκανένας νὰ μὴ μίλησῃ!...

— "Α, σέρ... Ἐλάτε!... ἱκέτευσε ὁ ἀγνωστος, θλέποντας τὸν στρατηγὸ. Διατάξτε νὰ μ' ἀφήσουν, γιὰτὶ δὲν πρέπει οὔτε στιγμή νὰ χάψουμε!...

— Σκασμός, εἶπα!... Ξαναοὐρλιάζε ὁ στρατηγὸς μὲ ἀγωνία. Μοιᾶχα σὲ μένα νὰ πῆς ὅτι ἔχεις νὰ πῆς!...

Βαθεῖα σιγαλιὰ ἀπλώθηκε στὴ συγκέντρωσι. Σ' ἓνα γνέψιμο τοῦ στρατηγοῦ, ὅλοι ἀπομακρύνθηκαν ἔκτος ἀπὸ τὸν Κρούκ κι' ἀπὸ τὸν ἀγνωστον, ὁ ὁποῖος μουρμούρισε :

— "Ολα θὰ σᾶς τὰ ἀποκαλύψω μὲ εἰλικρίνεια, σέρ!... Ἐχω τὸ λόγο σου πὼς δὲν θὰ τιμωρηθῶ ;... Θὰ σᾶς σώσω ἐγκαίρως ὅλους!...

— Σοὺτ!... Ξανάκανε θίαια ὁ στρατηγός. Εἶπα, σὲ μένα μονάχα θὰ πῆς τὸ μυστικὸ σου!... Ἐσύ, Κρούκ, στάσου στὴν κορυφὴ τῆς σκάλας πού συνδέει τὴν πρύμνη μὲ τὴν πλῶρη, καὶ μὴν ἀφήσῃς κανέναν νὰ μᾶς πλησιάσῃ!...

Ὁ Κρούκ, χαϊρέτησε καὶ ἀπομακρύνθηκε.

— Καὶ τώρα παληόσκυλο, θὰ πρόκειται γιὰ καμμιά θόμβα, ἔ ; ρώτησε τραχεῖα ὁ στρατηγός, μόλις ἔμεινε μόνος μὲ τὸν ἀγνωστο.

— Μάλιστα στρατηγέ μου!... μουρμούρισε ἔκθαμβος ὁ ἀγνωστος γιὰ τὴν δευτέρευσιν τοῦ συνομιλητοῦ του. Κι' ἂν μοῦ ὑποσχεθῇτε πῶς..

— Σκασμός !. Δὲν σοῦ ὑπόσχο-

μαι τίποτε !... Ξαναβρυχήθηκε ὁ στρατηγός. Μπρός, πᾶμε παρευθὺς νὰ τὴν βροῦμε ἐκεῖ πού τὴν ἔκρυψες... Καὶ μὲ τρόπο... Νὰ μὴν ἀντιληφθῇ κανένας τίποτε... Ἀλλοίμονό σου, ἂν τὸ μυρίστοῦν καὶ χάσουν τὸ ἠθικόν τους οἱ φαντάροι. Μπρός θάδιζε μπρυστά!... Ψτ, ἐσύ, Κρούκ! Ἀκολούθησε μᾶς κι' ἀπαγόρευσε σὲ ὅλους νὰ μᾶς παρακαλοῦθουν, ἔστω καὶ ἀπὸ μακριά...

Ὁ ἀγνωστος κατέβηκε τὴ σκάλα κι' ὁ στρατηγὸς θάδιζε σὸ πλάγι του. Ὁ Κρούκ τοὺς ἀκολουθοῦσε.

Σὲ λίγο, ἐκεῖ στὸ ἀμπάρι, σ' ἓνα διαμερισμάτι καὶ πλαγινὸ μὲ τὸ μηχανοστάσιο κι' ἀνάμεσα σὲ πλῆθος πενακῶν λίπους γιὰ τὶς μηχανὲς μιὰ θόμβα δυναμίτιδος ἦταν κρυμμένη. Ὁχιρὸς σὰν πτώμα ὁ στρατηγὸς καὶ τρέμοντας ἀπὸ ὑπερτάτη ἀγωνία, ἄρπαξε τὴ θόμβα, εἶδε μὲ φρίκη ἀπερίγραπτη ὅτι μόλις λίγα λεπτὰ ἔμειναν ὡς τὴ στιγμή τῆς ἐκρήξεώς της, τράβηξε πρὸς τὰ ἔξω τὸ μισοκαμένο φυτῆλι της καὶ τὸ πάτησε σὸ πάτωμα. Ἐπειτα συμμαδάει προσεχτικὰ τὰ ἀπομεινάρια πού, τάβαλε στὴν τσέπη του, καὶ κρύβοντας τὴν θόμβα κάτω ἀπὸ τὸν μανδύα του, ἔγνεψε στὸν ἀγνωστο νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ.

Κλειδωθήκαν οἱ δύο τους στὴν ἰδιαιτέρη καμπίνα τοῦ στρατηγοῦ καὶ μίλησαν ψιθυριστὰ ἀρκετὴ ὥρα. Ἐπειτα ὁ στρατηγός, ἀνοίγοντας τὰ φεγγίτη, πέταξε στὴ θάλασσα τὴν ἀκίνδυνη πειὰ θόμβα, κι' ὕστερα διέταξε τὸν Κρούκ, πού φρουροῦσε σὸ διάδρομο, νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν σαλπικιτῆ τῆς ὑπηρεσίας.

Τὸ σάλπιγμα τοῦ «σωπητηρίου» ἀντήχησε σὲ λίγο, κι' ὅλοι ἀποσφύθησαν στὶς καμπίνες των καὶ στὰ ὑπόστεγά των. Στὸ ἔρημο κατάστρωμα τώρα, κι' ἔκει πίσω στὴν ἀπομεινῇ πρύμνη, ὁ στρατηγὸς κι' ὁ Κρούκ, πού φρουροῦσε στὴ σκάλα, θρискόντουσαν μονάχα.

— Καὶ τώρα, σέρ Ἐρμαν Λούφς, γκάμπεν, θέλω ἱκατὶ ἀπὸ σένα !... εἶπε ψιθυριστὰ ὁ στρατηγὸς στὸν ἀγνωστο, γιὰ νὰ μὴν ἀκουσθῇ ἀπὸ τὸν Κρούκ. Θέλω νὰ μοῦ ἀναπαρστήσῃς τὴ σκηνὴ τοῦ λυσίματος τοῦ

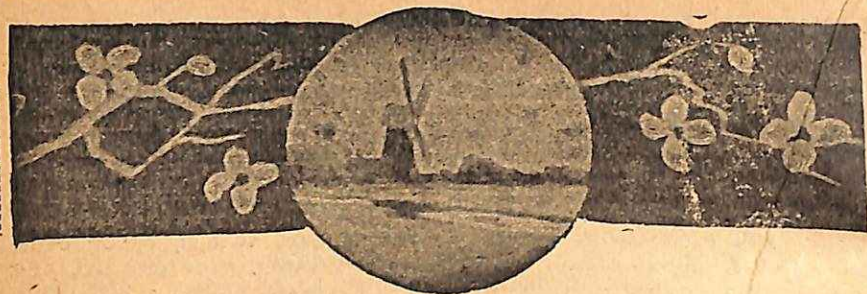
σωσιβίου, τὴν ὥρα πού σὲ ἀντελήφθη ὁ Κρούκ, γιὰτὶ θέλω νὰ τὴν συμπεριλάβω στὴν ἀναφορά μου πρὸς τὸ ὑπουργεῖο... Θὰ συστήσω νὰ μὴ σὲ τυφεκίσουν ὡς κατασκοποτῶν Μπέρς... Ἐκάνες θάβαινα τὸ ἔγκλημα νὰ τοποθετήσῃς τὴ θόμβα σὸ μεταγωγικὸ μας. Ξέρεις τίς ἀνυπολόγιστες συνέπειες ;... Λοιπὸν, πρῶτα θὰ μᾶς τίναξες ὅλους στὸν ἀέρα, καταμεσῇς στὸν ὠκεανό, ἐν φτακόσιες ψυχὲς ἐπάνω - κάτω, ἐνῶ ἐσύ θὰ ἦσουν ἀσφαλῆς στὰ νερά μὲ τὸ σωσίβιο σου... Ἐπειτα, ὅλος ὁ στρατὸς, πού πρόκειται ἀκόμη νὰ μεταφερθῇ ἀπὸ τὴν Ἀγγλία, θὰ προτιμοῦσε νὰ λιποταχθῇ, παρά νὰ μπῇ σὲ πλοῖα, πού ὑπάρχει κίνδυνος νὰ κρύβουν τόσον σίγουρο καὶ φρικαλέο θάνατο !... Ἐπειδὴ ὁμως μοῦ ἀποκάλυψες τὰ ὀνόματα τῶν κατασκοπῶν πού ἔχουν οἱ Μπόερς σὸ Λονδίνο, γι' αὐτὸ θὰ σὲ σώσω. Καὶ τώρα, δειξε μοῦ τὴ σκηνὴ τῆς ἀποπειρᾶς τῆς κλοπῆς τοῦ σωσιβίου...

Μὲ συγκίνησι ὁ κατάσκοπος, ἄρχισε νὰ παριστάνῃ, μέσα στὴ σιγαλιὰ τῆς νύχτας, τὴ σκηνή. Εἶχε λύσει πειὰ τὸ σωσίβιο, ὅταν ξαφνικά μιὰ γοερὴ κραυγὴ φρίκης ἔσχισε τὸν ἀέρα !...

Ὁ Κρούκ πού φρουροῦσε παράμερα, εἶδε τότε τὸν κατάσκοπο νὰ πέφτῃ ἀνάσκελα στὴ θάλασσα, κρατώντας τὸ σωσίβιο στὰ χέρια του, ἐνῶ ὁ στρατηγὸς ἔσκυβε σὸ κινῶν πλοῖο μὲ ἀγωνία. Ὁ ἀγνωστος ἔπεσε στὸν στρόβιλο πού σχηματίζαν οἱ ἔλικες τοῦ πλοίου, ἐμπλέκε στα φτερά τους καὶ διαμελίστηκε οἰκτρά, καὶ ἡ θάρκες πού κατεβάστηκαν σὲ λίγο στὴ θάλασσα, δὲν μάζεψαν παρά αἱματωμένες σάρκες !...

Ὁ Κρούκ τᾶχε χαμένα ἐπὶ ἡμέρες κατόπιν. Διαρκῶς σκεπτόταν :

— Γλυστρώντας τυχαῖα ἀρά γε — καθὼς εἶπε ὁ στρατηγός — ἔπεσε στὴ θάλασσα ὁ ἀγνωστος ἐκεῖνος ; Ἦ τὸν ἔσπρωξε ἐπίτηδες ὁ στρατηγός ; Καὶ τί σατανικὸ μυστήριον σκέπαζε ὅλες τὶς μανούβρες των, ἀπὸ τὴ στιγμή πού τὸν ἐπιάσα ὡς τὴ

ΓΑΛΛΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ Ρ. ΝΤΥΠΕΡΡΕ

Ο ΕΡΗΜΙΤΗΣ

Σε μιά απόκριση πλαγιά των "Αλπεων, δυό ώρες με το σκι από το Σαίντ - Μόριτς, ένας παράξενος έρημιτης καθόταν από χρόνια σε μιά ξύλινη καλύβα. Από το ύψος αυτό, το άτελείωτο πανόραμα των χιονισμένων βουνών απλωνόταν με μιά τρομαχτική μεγαλοπρέπεια. Όλοι οι άλπινιστάι ήξεραν την καλύβα του άγνωστου έρημιτου κι' όλοι τους παραξενευόντουσαν πώς άντεχε στις κατακλυσμιαίες θροχές και στα χιόνια, στ' αδιάκοπα χιόνια που έθαβαν τα πάντα κάτω από τ' άσπρο σάβανο τους. Ποιος ήταν άραγε αυτός ο ξένος; Ποιό τραγικό μυστήριο τον είχε ρίξει σ' εκείνη την παγερή μοναξιά και την αιώνια σιωπή των "Αλπεων; Πώς δέν είχε τρελλαθής ακόμη από την άγρια έρημιά; Ποιός ξέρει... Ο άγνωστος φαινόταν τόσο ευτυχισμένος!

στιγμή που τον λιάνισαν σαν κιμά οί έλικες;...

Μά κι' ο στρατηγός περνούσε νύχτα άγωνίας. Καί διαρκώς μουρμούριζε κι' αυτός:

— Είμαι ένοχος... Τόν δολοφόνησα, ένώ του υποσχέθηκα να τον σώσω... Η πατρίδα όμως που κινδυνεύει, στέκει ψηλότερα από τη συνήθεισί μου... Τί πανικός θάπιανε πόν στρατό, αν μυριζόταν αυτόν τόν κίνδυνο, από καμιά φλυαρία του άθλιού αυτού κατασκόπου;...

WALTER WOOD

ταν ένας σοβαρός άνδρας σαράντα χρόνων με άδρά χαρακτηριστικά και με γερό κι' άθλητικό σώμα. Η ζωή του είχε γίνει θρύλος στο Σαίντ - Μόριτς. Η έκκεντρικές Αμερικανίδες κι' ή τρελλές άριστοκράτισσες του Παρισιού και του Λονδίνου λαχταρούσαν με χτυποκάρδι να τόν συναντήσουν στις έιδρομές τους με τ' σκι, να τόν γνωρίσουν και να μάθουν τ' μυστικό του. Πόσο τις μεθούσε ή παράξενη ζωή του και πόσο τις σκανδάλιζε ή αγέρωχη περιφρόνησί του!... Ο έρημιτης των "Αλπεων ήταν άόρατος κι' ή ξύλινη καλύβα του ήταν κλειστή και σκεπασμένη από τα χιόνια...

Η χειμερινή "σαιζόν" είχε αρχίσει κιόλας στο Σαίν - Μόριτς. Ο παγερός άέρας ούρλιαζε ανάμεσα στις κάτασπρες χαράδρες κι' ή χειμωνιάτικες θύελλες τράνταζαν τις νύχτες τα μεγάλα κοσμοπολιτικά ξενοδοχεία.

Οί φίλαθλοι γλυστρούσαν με τα σκι στις επικίνδυνες πλαγιές, τραβούσαν με μιά ήλιγγιώδη ταχύτητα για τις μακρινές κοιλάδες και κατηφόριζαν μ' αφάνταστη τρέλλα σε μυστηριώδεις άβυσσους, όπου εύρισκαν συχνά τόν θάνατο...

Ο έρημιτης του βουνού, μόλις αντίκριζε κανέναν άλπινιστή, άλλαζε δρόμο και χανόταν με τα σκι του πίσω από τις πλαγιές. Η καλύβα του πάλι ήταν σε μιά τόσο απόκριση μεριά, που κανείς ποτέ δέν κά-

τάφερνε να τη φτάση. Κι' ή μέρες περνούσαν μονότονα, μέσα στη βαθεία σιωπή των πάγων, δίχως κανείς να μporή να μάθη ποιός ήταν ο έρημιτης του βουνού.

Όταν πλάκωσε ο βαρύς χειμώνας, τ' κρύο πάγωσε τα χιόνια που είχαν σκεπάσει τα μονοπάτια και τούς δρόμους. Χιλιάδες κρύσταλλα σαν πελώρια διαμάντια λαμποκοπούσαν ήριδωτά στα έλάτια. Είχε φτάσει ή πιό άγρια εποχή κι' ή "Άλπεις" ήταν επικίνδυνες για τούς φιλάθλους. Κάθε τόσο ξεπούσαν ή χιονοθύελλες και κάθε τόσο ή χιονοστιβάδες γκρεμιζόντουσαν με πάταγο από τις πανύψηλες κορυφές...

Ο έρημιτης κάθε τέτοιο καιρό κατέβαινε από την καλύβα του σ' ένα μικρό έλβετικό χωριό, πιό πέρα από το Σαίν - Μόριτς, για να κάνει τα ψώνια του που θα κρατούσαν ως την Άνοιξη.

Οί χωρικοί τόν κύτταζαν περίεργα, με κάποιο φόβο, δίχως να τολμούν να του μιλήσουν. Ο ξένος, λιγόλογος, άγρότα τρόφιμά του, φόρτωνε τ' σακκί στ' όμο του κι' έπειτα χυνόταν με τ' σκι μέσα στην κάτασπρη έρημιά των πάγων.

Εκείνο τ' απόγευμα, ένας παγερός άέρας έφερνε δώ κι' εκεί τις χοντρές νιφάδες. Ο έρημιτης έρριξε τ' σακκί στ' όμο του και όγηκε άπ' τ' χωριό τραβώντας για τη μακρινή καλύβα του. Τ' όχιόνι όμως δυνάμωνε κι' ύστερ' από λίγη ώρα κατάλαβε ότι θα ήταν τρέλλα να συνεχίση τ' δρόμο του. Νύχτωνε πια και σε κάθε θήμα μπορούσε να γλυστρήση και να χαθή μέσα μέσα σ' εκείνες τις τρομαχτικές άβυσσους. Διάλεξε λοιπόν ένα πρόχειρο καταφύγιο κι' έτοιμάστηκε να περάση εκεί την νύχτα, όταν άξαφνα μέσα στη βαθεία σιωπή ακούστηκαν ή σπαραχτικές κραυγές κάποιας γυναίκας που κινδύνευε. Ο έρημιτης άνατρίχιασε κι' έστησε τ' αυτί του. Κάποια γυναίκα έπεφτε σε μιά χαράδρα μαζί με μιά χιονοστιβά-

δα που γλυστρούσε υπόκωφα.

Ο έρημιτης όγηκε άμέσως από τ' καταφύγιο του. Εκείνη τη στιγμή ένα τραγικό σώμα πέρασε πάνω από τ' κεφάλι του και σωριάστηκε πιό πέρα στο βάθος μιάς μικρής χαράδρας. Τα χιόνια που έπεφταν από πάνω του, τ' θάψανε κάτω από τ' παγερό σάβανό τους. Ο άγνωστος τότε όρμησε προς τα εκεί, έσκαψε με τα χέρια του τα χιόνια και έέθαψε την άτυχη άλπινιστρια.

— Θάρρος! τής φώναξε. Θάρρος! Μή φοβάστε! Θά σ' ας σώσω...

— Βοήθεια!... Πνίγομαι... Θά πεθάνω... Βοηθεία!... ούρλιαζε σπαραχτικά ή άγνωστος.

Όταν ο έρημιτης την έέθαψε από τα χιόνια, ήταν άναισθητή. Άπλωσε λοιπόν τόν μάλλινο μανδύα του, την έάπλωσε άπάνω και προσπάθησε να την συνφέρει. Καταλάβαινε ότι ή φωνή της ξένης, που άντηχούσε εδ'ω και λίγες στιγμές σπαραχτικά δέν μπορούσε νάχε σβύση για πάντα.

Κι' αλήθεια, τ' παγωμένο αίμα άρχισε να κυλάει πάλι σιγά - σιγά μέσα στις φλέβες. Ο έρημιτης μ' ένα χαμόγελο της έδρεξε τα χέλη με λίγο ρούμι. Εκείνη τότε άνοιξε τα μάτια της και τόν κύτταξε παράξενα. Μά και ο έρημιτης τραβήχτηκε άξαφνα κατάγλωμος και κάρφωσε τα μάτια του μέσα στα γαλάνα μάτια της άγνωστου. Ήταν άπίστευτο! Τί καπληκτική όμοιότης με κάποιο πρόσωπο!

Η ξένη όμως πήγε πιό κοντά τ'ό πρόσωπό της στο δικό του, τόν κύτταξε ακόμη πιό παράξενα κι' έπειτα με μιά άπτόσημ κίνησι τόν άγκάλιασε κι' άρχισε να κλαίη και να του φωνάζη:

— Ζάν! Ζάν!... Συγχώρεσέ με!...

Κι' ύστερα λιποθύμησε πάλι από τη συγκίνησι.

Ο έρημιτης την κύτταξε άφωνος μ' ένα βλέμμα τρελλού, τρέμοντας

σύγκορμος από την ταραχή του. Έ+
κείνη ! Ήταν λοιπόν εκείνη ! Η
Μαρία - Λουίζα ! Τί σύμπτωσης !...
Η καρδιά του που είχε γιατρευτή
απ' όλες τις πληγές, μάτωσε πάλι...

Τό χιόνι έπεφτε από πάνω τους
μέ μια πένθιμη σιωπή θανάτου. Α-
ξαφνιά στην κορυφή της χαράδρας
ακούστηκαν ή φωνές εκείνων που έ-
ψαχναν για να θρούν την άτυχη άλ-
πινίστρια και που τώρα έβλεπαν ότι
την είχε σώσει κάποιος ξένος.

Ο έρμητης ανατρίχιασε κι' έδιω-
ξε από το νού του τα περασμένα.
Πρίν φτάσουν στο βάθος της χαρά-
δρας οι άλλοι άλπινιστάι, είχε γυ-
ρίσει ικιδόλας στα
καταφύγιό του.

Η Μαρία - Λουί-
ζα άνοιξε τα μά-
τια της σαν να ξυ-
πνούσε από έναν
βαθύ λήθαργο. Από
που γύριζε, λοιπόν;
Από τον άλλο κό-
σμο ; Όλα μέσα
σ' εκείνο το θερμό
δωμάτιο του ξενο-
δοχείου της φαι-
νόντουσαν παράξε-
να. Ο άνδρας της,
γονατιστός μπρο-
στά στο κρεβάτι,
τις της φιλούσε τα
χέρια και της φώ-
ναζε κλαίγοντας
από τη χαρά του.

— Μαρία - Λουίζα !... Αγάπη
μου !... Έγώ είμαι ! Δεν με γνω-
ρίζεις ;... Μη φοβάσαι πειά... Εί-
σαι κοντά μου !... Ζής !... πάλι
και θα είσαι ευτυχισμένη όπως πρώ-
τα !...

— Ευτυχισμένη ; Έκανε ή Μαρία-
Λουίζα με κάποια πικρία. Μά για-
τί ; Τί έχω ; Τί μου συνέβη ;...

Κι' ύστερα θυμήθηκε το τραγικό
έπεισό της κι' εξακολούθησε :

— "Α, ναι ! Τώρα θυμάμαι.... Εί-
χα πέσει από ψηλά μαζί με τα χιόνι
για στο βάθος μιας χαράδρας... Κι'
έπειτα είχα κοιμηθί !... Τί παρά-
ξενο όνειρο !... Κι' είχα δη τον
Ζάν κοντά μου, κοντά στο πρόσωπό

μου να με κυτάξη όπως άλλοτε,
τόν καιρό που ήμαστε άρραβωνια-
σμένοι... Μοι φαίνεται ότι αυτό τ'
νείρο, που ήταν τόσο ζωηρό, είχε
αλήθεια !...

Κι' ή Μαρία - Λουίζα έκρυψε το
πρόσωπό της μέσα στα χέρια της
κι' άρχισε να κλαίη.

— Συγχώρεσέ με... είπε στον άν-
δρα της. Συγχώρησέ με που άν-
φέρω το όνομα τυο Ζάν. Ήταν άλ-
λοτε άρραβωνιαστικός μου... Μ' ά-
γαπούσε τρελλά, παράφορα, κι' ό-
μως έγω γελούσα μαζί του κι' έ-
παιζα με την αγάπη του... Ο Ζάν

υπέφερε κρυφά
αυτό το μαρτύριο
και τέλος, όταν έ-
μαθε μια μέρα ότι
άγαπούσα έσένα,
Ραούλ, δίχως και
νένι παράπονο έ-
φυγε από κοντά
μου και χάθηκε ά-
πό το Παρίσι... Α-
πό τότε κανείς δεν
έμαθε ποτέ τί είχε
άπογίνει...

Η Μαρία-Λουίζα
έσκυψε πάλι το κε-
φάλι της κι' εξακο-
λούθησε να κλαίη
με λυγμούς, σαν να
μετανοούσε για τ'
άδικο που είχε κά-
νει στον Ζάν, στον

τραγικό άρραβωνιαστικό της.

Μά κι' εκεί άπάνω στην απόκρι-
μη πλαγιά των "Αλπεων, μέσα στη
σιωπηλή καλυβα του, ο έρμητης έ-
κλαιγε κι' αυτός σκυμμένος κοντά
στη φωτιά του με την καρδιά ραγι-
σμένη τώρα για πάντα. Είχε ξεναδη
τη Μαρία-Λουίζα, την είχε ξενασφι-
ξει στην άγκαλιά του και δεν μπο-
ρούσε ποτέ πειά να τη ξεχάση...

Κι' ο Ζάν, ο τραγικός άρραβωνια-
στικός, θυβίστηκε πάλι στο σκοτεινό
μυστήριό του κι' εξακολούθησε να
ζή όπως πρώτα μέσα στην άπελπι-
στική μοναξιά των "Αλπεων.

ΟΙ ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΝΤ' ΑΝΝΟΥΝΤΣΙΟ

(Άρθρο του Ρενέ Κερντύκ.)

Ο Γκαμπριέλε ντ' Αννούντσιο, ο
όποιος εξακολούθησε να ζή μέσα
σε μια περήφανη απομόνωση και ά-
γρια σιωπή, θεωρείται ως πρόσωπο
θρυλικό. Η ζωή του, τα έργα του,
και ή περιπέτειες αυτού του κατα-
πληκτικού ανθρώπου, έγιναν άφορ-
μή να μπη ό βαφνοστεφής ποιητής
στην περιοχή του θρύλου, πριν ακό-
μα διαγραφίη την γήινη τροχιά του.
Φαντάζομαι μάλιστα ότι ένα χρόνο
μετά τον θάνατό του, πολλοί θα διε-
ρωτώνται αν έζησε πράγματι ένας
άνθρωπος τόσο περίεργος και τόσο
...ποιητής, όπως ο ντ' Αννούν-
τσιο !...

Ένα πρόσωπο δβάλ, άχρo σαν
κερί ή σαν φίλντις, ένα μυτερό γε-
μάκι, χείλη κατακόκκινα και καλο-
σχεδιασμένα, μέτωπο που έλαμπε
από ένα έσωτερικό φως, ένα σώμα
λεπτό και εύκινητο, σφιγμένο σ' έ-
ναν κορσέ, χέρια σκεπασμένα διαρ-
κώς από κίτρινα γάντια... Αυτή την
ανάμνησι διατήρησα από τον ντ'
Αννούντσιο, όταν τον γνώρισα στο
Παρίσι, λίγα χρόνια πριν από τον
πόλεμο, στον κύκλοφωνα της ποιη-
τικής του δόξας.

Ο Ιταλός ποιητής ήταν τότε το
πρόσωπο της ημέρας και σ' αυτή
την Παρισινή πρωτεύουσα, που δεν
επιπάζεται εύκολα Η Ιστορία των
μονομαχιών του, του τάγματος των
...σκυλιών του, του λευκού αλόγου,
που το καθαλούσε ολόγυμνος για
να κάνει το λουτρό του στα νερά

της Αδριατικής, ή Ιπαραμικρές λε-
πτομέρειες της παράξενης ζωής
του, αποτελούσαν τότε το μοναδι-
κό θέμα συζητήσεων στ' αριστοκρα-
τικά σαλόνια. Όλοι διατελούσαν
υπό την γοητεία αυτού του μάγου.
Τα μυθιστορήματά του δεν έλειπαν
από κανένα μπουντουάρ. Και κείνη
που κυτάρωνε να πάρη ένα ρόδο
κι' ένα κρίνο — τ' αγαπημένα του
λουλούδια — από τα χέρια του ποιη-
τού, ήταν περήφανη για το άνεκτι-
μητο δώρο...

Είπε τάχα ανάγκη να πω ότι τη
θρησκεία του Γκαμπριέλλε την δη-
μιούργησαν αυτές ή γυναίκες ; Αυ-
τές έκαψαν πρώτες μπροστά του
σμήρνα και λίθων, αυτές τον πρω-
τακυττάξαν μ' έκστασι και λατρεία,
αυτές τον επέβαλαν στους άνδρες...
Κάθε πρωί, μόλις άνοιγε τα μάτια
του, ο ποιητής, έβλεπε γύρω του
θουνά από γραμμάτια και λουλούδια
που του έστελναν μεγάλες κυρίες
και άσημες θαυμάστριές του. Κανέ-
νας ποιητής, ούτε ο Γκαίτε, ούτε ο
Λαμαρτίνος, ούτε και ο Μυσσέ, δεν
αγαπήθηκαν τόσο από τις γυναί-
κες !

Απεναντίας, οι άνδρες κράτη-
σαν πάντοτε άπέναντί του «στάσι έ-
πιφυλακτική». Ο άκράτος λυρισμός
του ντ' Αννούντσιο δεν τους ένθου-
σίαζε. Ίσως μάλιστα στο βάθος να
τον ζηλεύανε, για τις μεγάλες του,
τις άμειρητες, έρωτικές επιτυχίες...
Με δυο λόγια : Δεν μπορούσαν
να χωνέψουν τον ποιητή. Μά εκείνος

φαινόταν σαν να μην είχε συναίσθησι τι γινόταν τριγύρω του, σαν να μη πρόσεχε την υπόλοιπη ανθρωπότητα... Πετούσε πάντα στα σύννεφα. Δεν ανέπνεε τη σκόνη της γής. Ήταν θύμα της μεγαλοφυΐας του.

Σιγά-σιγά τον κατέλαβε ένας ανυπόφορος αυτοθαυμασμός, ένας ναρκισσισμός, του άγγιζε τα όρια του γελοίου. Μιλούσε με περιφρόνησι σε πρόσωπα που ήταν άξια μεμαλειτέρου σεβασμού — και ιδίως από έναν άνθρωπο, που είχε καταγωγή τόσο ταπεινή, όπως ό ντ' Αννούντσιο. Μιά μέρα, η κυρία Μπιζέ, χήρα του μεγάλου μουσουργού, τον κάλεσε σε μία δεξίωση. Σε μία στιγμή ο ποιητής πρόσεξε ότι η οικοδέσποινα δεν είχε χορέψει διόλου εκείνο το θράδι. Καί της είπε με μεγάλη άφέλεια:

— Καταλαβαίνω, καταλαβαίνω... Η συγκίνησις, έπειδή βρίσκεται απόψε στην έσπερίδα σας ό ντ' Αννούντσιο, δεν σας αφήνει να χορέψετε !...

Η παράστασις της τραγωδίας του «Τό Μυστήριο του Αγίου Σεβαστιανού», με πρωταγωνίστρια τη διάσημη Ρωσίδα καλλιτέχνιδα "Ιδα Ρουμπινστάιν, υπήρξε η απόθewσι του ποιητού στο Παρίσι. Μετά τη θριαμβευτική αυτή παράστασι, ό ντ' Αννούντσιο, καταλαβαίνοντας ότι δεν έπρεπε να περιμένει απ' τους Παρισινούς μεγαλειότερες έκδηλώσεις θαυμασμού και λατρείας, έφυγε από τη Γαλλική πρωτεύουσα για να έπιτρέψει στην πατρίδα του.

Ενώ όμως περνούσε από το Άρκαζόν, μία τσιγγάνα, που του έρριξε τα χαρτιά, του είπε ότι θα γίνει μία μέρα... βασιλιά !... Ο Γκαμπριέλλε πήρε τα λόγια της τσιγγάνας τοις μετρητοίς. Γιατί έξ άλλου να μη γίνει βασιλεύς με στέμμα ; Μήπως δεν έβασιλευεν ήδη στον πνευματικό κόσμο ;... Για να πραγματοποιηθή όμως ή προφητεία της μάγισσας, έπρεπε να προηγηθή

ένας πόλεμος.

Μόλις θρόνιωσε το πρώτο κανόνι του πανευρωπαϊκού πολέμου, ή καρδιά του ποιητού σκίρτησε από χαρά. Μήπως είχε φτάσει επικέλους ή μεγάλη στιγμή, που την περίμενε τόσο καιρό ; Μήπως επρόκειτο να θγούν άληθινά τα λόγια της τσιγγάνας ;

Την εποχή εκείνη ο ποιητής ζούσε στο Μπορντό. Μερικά θορυβώδη σκάνδαλα — και προπαντός ώρισμένα ύπερογκα χρέη, τα οποία δεν μπορούσε να ξεπληρώσει, παρ' όλα τα μεγάλα ποσά, που κέρδιζε από τα θιάβια του — τον άνάγκασαν να φύ

γη από την πατρίδα του και να καταφύγη στη Γαλλία, σε μία πόλι έμπορική, σ' ένα περιβάλλον ξένο προς την ιδιοσυγκασία του. Ωστόσο, και μέσα στη σχετική οικονομική του κατάπτωσι, εύρισκε τον τρόπο να είναι ύπεροχος και ακατάβλητος. Τί σημασία είχε αν οί διάφοροι προμηθευταί του τον πολιορκούσαν από το πρωί ως το θράδι στο σπίτι του, αν και αυτός ό διευθυντής του ρεστωράν του είχε κόψει την πίστωσι ; Ο Γκαμπριέλλε ντ' Αννούντσιο έγραφε μία ώδή του, μεθούσε από τη μουσική

της ποιητικής του ρητορείας και ληρρινής ζωής...

Μόλις λοιπόν άντήχησε το πρώτο κανόνι, ό ποιητής κατάλαβε πως έφτασε επίτελους ή ώρα της μεγάλης δράσεως. Άκουε τη φωνή της πατρίδας του να τον καλή να παίξει τον ιστορικό ρόλο του, να έκτελέσει την άποστολή, που του ώρισε το πεπρωμένο του. Καί ό Γκαμπριέλλε έπέστρεψε στη Ρώμη, άδιαφορώντας αν διέτρεχε τον κίνδυνο να συλληφθή από τους δανειστές του. Την εποχή εκείνη ή Ίταλία διάταζε αν έπρεπε να πάη με τους Άγγλο-Γάλλους ή με τους Γερμανούς — ή μάλ-

λον έδειχνε προτίμησι προς τους τελευταίους. "Υστερα όμως από ένα ένθουσιώδη λόγο του ντ' Αννούντσιο, τον Μάιο του 1915, από τον έξωση του Καπιτωλίου, ή Ίταλία έκυριεύθη όλόκληρη από ένα παράλληρη και, συνεπαρμένη από το χαίμαρρο της ευφραδίας του ποιητού, μπήκε στον πόλεμο, στο πλευρό των Άγγλο - Γάλλων.

Ο Γκαμπριέλλε δεν περιωρίστηκε στο να έκδηλώσει τη μαχητικότητα του μονάχα με λόγους. Έγινε και αυτός πολεμιστής. Πολέμησε στον άέρα — στο άνοιχτό διάστημα... Τ' αεροπορικά κατορθώματά του, προέξησαν κατάπληξι και θαυμασμό. Μιά μέρα όμως τραυματίζεται στα μάτια. Πέρασε δυο όλόκληρους μήνες με το κεφάλι τυλιγμένο μ' έπίδέσμους, χωρίς να ξέρη αν θα ξαναποκτήσει το φώς του. Καί μόλις θεβαιώθηκε ότι δεν θάμενε τυφλός, πετάχτηκε σαν τρελλός από το κρεβάτι του νοσοκομείου κι' έτρεξε να συνεχίσει τον άγώνα. Κατέλαβε τότε, μόνος του σχεδόν το Φιούμε, πραγματοποιώντας το πιο θαυμαστό στρατιωτικό κατορθώμα των νεωτέρων χρόνων

Και αν δεν μπόρεσε να γίνει πραγματικός βασιλεύς, είχε τουλάχιστον την παρηγορία να δη την εικόνα του να βασιλεύη στην καρδιά έκατομμυρίων Ίταλών...

Σήμερα ό Γκαμπριέλλε ντ' Αννούντσιο, μόνος στην άπέραντη έπαυλι Βιτοριάλε — δώρο του Μουσολίνι στον ποιητή, ό όποιος έπέδοκίμασε από την αρχή το φασισμό — ξαναζή στη μόνωσι την πολυκύμαντη και πολυτάραχη ζωή του. Είνε ό "Υπεράνθρωπος της Ίταλίας. Ο βασιλεύς τον ώνόμασε πρίγκηπα του Μόντε Νεβόζο και στρατηγό της άεροπορίας. Ο Μουσολίνι έδωσε διαταγή στο κρατικό ταμείο να

χορηγή στον ποιητή, χωρίς την παραμικρή άντίρρηση, όσα χρηματικά ποσά και αν ζητήσει εκείνος. Μά ό ντ' Αννούντσιο είναι τώρα έβδομηντα πέντε χρόνων. Είνε άρρωστος ό δυστυχής. Δεν μπορεί πειά να σύρη τα πόδια του να θγή έξω από την έπαυλή του — την πολυτελή αυτή φυλακή του...

Παράξενα φαντάσματα γεμίζουν την έρημιά αυτού του ανθρώπου, που ώνειροπόλησε να είναι αιώνια, νέος, αιώνια ώραίος. Μορφές θορές, σβυσμένες από το χρόνο, παληές αγάπες, λησμονημένα αισθήματα, προβάλλουν και πάλι στη μνήμη και στην καρδιά του μεγάλου ψάλτου του έρωτος... Καί, με το ξαναζωντάνεμα αυτό, ό γέρος ποιητής νιώθει το παγωμένο αίμα του να κυκλοφορή πιο ζωηρά στή φλέβες του και θά τον κυριεύη άσφαλώς ή έπιθυμία να γδυθή όλόκληρος, όπως άλλοτε, να καθαλλήση ένα κάτασπρο άλογο και να τρέξη να κάνη το λουτρό του στα νερά της Άδριατικής — όμοιος με θαλασσινό Θεό...

Μά τα πόδια του είναι πιασμένα, δεν μπορεί να κρατήσει πολύν καιρό τα χέρια του ψηλά, οί πόνοι του θερίζουν τα νεφρά και τα μάτια του δεν μπορούν να διακρίνουν καλά σ' άπόστασι λίγων μέτρων...

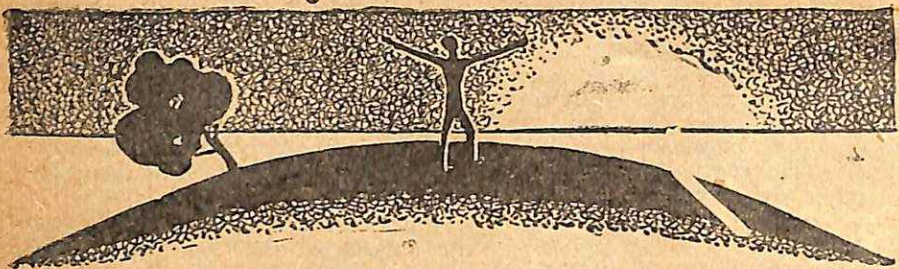
Η μεγάλη αγάπη έκανε τον ντ' Αννούντσιο ξακουστό.

Η μεγάλη αγάπη, τα δυνατό σκιρτήματα που δοκίμασε ή καρδιά του, έκαναν συγχρόνως το σώμα του έρείπιο — ένα φθινοπωρινό φύλλο, που το παρασύρει σιγά - σιγά ό χειμώνιάτικος άνεμος στο μοιραίο και άναπόφευκτο γκρεμό...

Μά, παρ' όλα αυτά, ό Γκαμπριέλλε κατάρθανε να μείνη θρύλος...

Τί άλλο θα μπορούσε να ποθήσει ό τρελλός ποιητής ;...

ΕΞΕΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΗΣ JEANNE GALZY

ΕΝΑ ΔΥΝΑΤΟ ΧΕΡΙ

Από τα ψηλά παράθυρα της Βιβλιοθήκης έπεφτε το γκριζό φως του μελαγχολικού απογεύματος. Όλο το φθινοπωρινό Παρίσι ήταν τυλιγμένο στην πρώτη πένθιμη όμιχλη του. Τί καλός καιρός για μελέτη και για χιμαϊρικά όνειρα !

Η Τζίνα σήκωσε σε μία στιγμή το κεφάλι της και κύτταξε τον φοιτητή που καθόταν δίπλα της. Δεν τον έβλεπε για πρώτη φορά. Τον είχε προσέξει απ' την αρχή του χρόνου. Το πρόσωπό του είχε μία σοβαρή έκφραση, με άδρια και άξεχα στα χαρακτηριστικά, που της είχαν κάνει εντύπωση από την πρώτη στιγμή. Σήμερα ήταν σκυμμένος πάλι απάνω σ' ένα μεγάλο τόμο, με μία πτυχή πίκρας στα χείλη του. Η Τζίνα να έρριζε μία ματιά στα χέρια του, στα πλατειά και χοντρά χέρια του, και δίχως να το θέλη, θυμήθηκε τ' αστυνομικά μυθιστορήματα και συλλογίστηκε :

— Θεέ μου ! Τί χέρια δολοφόνου !

Επειτα έσκυψε πάλι στα χαρτιά της κι' εξακολούθησε να παίρνη σημειώσεις από ένα πανάκριβο σύγγραμμα. Έγραφε γρήγορα, μ' ένα παράξενο χαρακτήρα σαν να στενογραφούσε το κείμενο, με μυστηριώδη και μαγικά σημεία. Πόσα εύκολος ήταν ή σημειώσεις μ' αυτόν τον τρόπο και πόση καλή ήταν ή εξαδέλφη της που της είχε μάθει το καλοκαίρι αυτή την πρωτότυπη τε-

νογραφία !

— Ναι, το καλοκαίρι, συλλογίστηκε ή Τζίνα. Πώς πέρασαν τόσο γρήγορα ή ήλιοφώτιστες μέρες !... Α ! ή ώμορφη ζωή της έξοχης... Οι κάμποι με τις ζωηρές παπαρούνες, ή άκροποταμιές με τις λιγαριές και τις χρυσάλλιδες, ή καταρράκτης που έπεφτε από ψηλά πάνω στους μελαψούς βράχους, τ' άμπέλια με τ' τραγανά σταφύλια, το πανηγύρι του τρύγου... Τί άξέχαστη ζωή !...

Η Τζίνα έκλεισε για μία στιγμή τ' μάτια της, μαγεμένη από τόσες και τόσες ώμορφες αναμνήσεις.

— Έ, Τζίνα. Ξέχασες λοιπόν τις φίλες σου ! της ψιθύρισε άξαφνα μία φωνή.

Γύρισε απότομα το κεφάλι της κι' είδε ή Ντιάνα Μακκλαίρ, την πιο εύθυμη συνάδελφό της. Κατάλαβε λοιπόν άμέσως ότι είχε χάσει πεινά την ήσυχία της.

Η Ντιάνα έτοιμάστηκε να της διηγηθή τις τελευταίες «κοσμικές» περιπέτειές της, όπως συνήθιζε πάντα, μ' ατάθηκε την ίδια στιγμή, κύτταξε πάνω από το σκυμμένο κεφάλι της Τζίνας το σοβαρό και σκληρό πρόσωπο του φοιτητού, τ' άταχτα μαλλιά του, το τετράγωνο σαγόνι του, τ' άπλατειά και χοντρά χέρια του και ψιθύρισε με θαυμασμό :

— Τί ώμορφος... δολοφόνος !

Η Τζίνα χαμογέλασε, μάζεψε τ' αχτιά της κι' έφυγε με ή Ντιάνα

Μακκλαίρ απ' τη Βιβλιοθήκη, ρίχνοντας κρυφά μία τελευταία ματιά στο φοιτητή.

Από κείνη τη μέρα τύχαινε να τον συναντήσει συχνά. Ήταν άρα γε σύμπτωσης ή μήπως εκείνος κατάφερνε πάντα να βρίσκεται κοντά της ; Ποιός ξέρει... Ένα θράδυ κέθηκε άπέναντί της. Ένα άλλο θράδυ σκόνταψαν ό ένας απάνω στον άλλο, στην πόρτα της αίθουσας. Εκείνος της ζήτησε μ' ευγένεια συγνώμη. Η Τζίνα του χαμογέλασε. Ο «δολοφόνος» τότε πήρε θάρρος και συστήθηκε :

— Ζάν Νταμιέν...

Εκείνη του άπάντησε σοβαρά :

— Τζίνα Ρομιέ...

Και τράβηξε άδιάφορα το δρόμο της.

Τ' άπλατειά και χοντρά χέρια του φοιτητού άρχισαν να χάνουν σιγά-σιγά τ' σκληρά, δα τους και τους ρόζους, καθώς ξεφύλλιζαν τους άτλαντες και τους όγκώδεις τόμους της Βιβλιοθήκης. Η Τζίνα τ' έβλεπε καμμία φορά πάνω στους χρωματιστούς χαρτες και της φαινόταν ότι έσφιγγαν μέσα στη φύχτα τους τ' άδυνα και τ' άδαση.

Δεν είνε χέρια δολοφόνου, συλλογίζόταν τότε. Είνε χέρια χωριάτη...

Κι' έβλεπε με τη φαντασία της τ' άβεραι άώδια να σέρνουν το άλστρο, το άστραφτερό ύνι να σκάβη τη γή, τους χωριάτες να σπαίρνουν και τ' άργωμένα χωράφια να μουσκεύουν από τις βροχές...

Επειτα πέρασαν μερικές έβδομάδες δίχως να τον ξαναδ'η. Μ' ατί είχε γίνει λοιπόν ; Η Τζίνα έμνοιωθε κάτι σαν ένα βάρος στην καρδιά. Πόσο της άρεσαν άκείνα τ' άέρια του που της θύμιζαν την έξοχή και την ειρηνική ζωή της ! Τί πληχτική, τί πένθιμη που ήταν ή Βι-

βλιοθήκη !...

Μία μέρα, ό Ζάν Νταμιέν ξαναγύρισε, με μαύρα ρούχα. Κάθισε πάλι άπέναντί της, πήρε κάποιο βιβλίο, μ' άδεν διάβαζε. Η Τζίνα κατάλαβε ότι την κύτταζε κι' άξαφνα κοκκίνισε και του χαμογέλασε δειλά. Μ' ατί λίγο ήταν ή ώρα για ν' άφύγη. Ήταν έπιμελήτρια σ' ένα όλιμωτροφείο κι' έπρεπε να πάη να π' άράση δυό όλόκληρες ώρες μαζί με τις άναρπες μαθήτριες που την έκαταναν ν' άηδιάζει τη ζωή της...

Τη στιγμή όμως που κατέβαινε το δεύτερο σκαλοπάτι, τον ένοιωσε δίπλα της το πλατύ χέρι του κρατούσε το κάγκελο της σκάλας.

— Συγχωρήστε με, της είπε, μ' άβ'ελα να σ' άσ' άποχαιρετήσω...

Η Τζίνα σήκωσε σαστισμένη το κεφάλι και τον κύτταξε. Τ' άχ'είλη της δ'εν έίχαν πεινά εκείνη την πτυχή της πίκρας. Ήταν πιο άπαθής, πιο ήσυχη...

— Έχασα τον πατέρα μου !... της έξήγησε. Κι' έπειδή δ'εν μπορ'εί κανείς άλλος

ν' αναλάβη το ύποστατικό, πήρα την άπόφασι να ξαναγυρίσω εκεί κάτω.

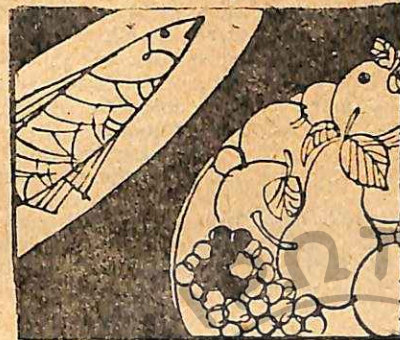
— Ποδ' έκεί κάτω ; τον ρώτησε περιέργη ή Τζίνα.

Μ' ατί την ίδια στιγμή τρώμαξε από εκείνη την έρώτησί της κι' έσκυψε το κεφάλι. Στο τελευταίο σκαλοπάτι ώστόσο τον ξαναρώτησε :

— Καί ή σπουδές σας ;

— Τελείωσαν ! της άπάντησε ό λάχαρος... "Η, ποιός ξέρει, μπορεί να τις ξαναρχίσω εκεί κάτω, μέσα στα χιόνια και στη χειμωνιάτικη μοναξιά. Έχουμε κάτι μεγάλα ύποστατικά ψηλά, στην πλαγιά ενός θεόρατου βουνού... Α ! Τί ώμορφα που είνε τ' άέρια μας, νομίζει κανείς ότι βρίσκεται στις "Άλπεις !

Η Τζίνα χαμογέλασε. Έβλεπε πάλι με τη φαντασία της χιονισμένα δάση, λίμνες παγωμένες, άποκρι-

σταλλωμένους καταρράχτες... "Επειτα συλλογίστηκε το οικοτροφείο, όπου κάθε τόσο της θύμιζαν ότι με τετρακόσια φράγκα μπορούσαν να βρούνε πολύ εύκολα μιάν άλλη...

— Λοιπόν, θα γυρίσετε εκεί κάτω στα ύποστατικά σας ; τόν ρώτησε η Τζίνα με θυμιασμό.

Τί τρελλή πού ήταν να ελπίζει κι αυτή σε μιά τέτοια ευτυχία, μακριά από την όμιχλη, στους στενούς δρόμους, τα πληχτικά θιβλίσια, τ' ανυπόφορα μαθήματα! "Η σκληρά της ζωής της την έκανε να δακρύσει.

Εκείνος την κύτταξε στα μάτια, δειλά κι' έπειτα της απάντησε στενοχωρημένος :

— Ναί, θα φύγω για πάντα απ' το Παρίσι. Γι' αυτό ήθελα να σάς πω.

— Στάθηκε άναπόφαστος, κυττάζοντας καταγής, σαν να μη μπορούσε ν' αποτελειώσει τη φράση του. "Η Τζίνα τότε, για να διακόψει εκείνη τη σιωπή πού τους θάραινε, πόν ρώτησε πάλι :

— Κι' αγαπάτε τη ζωή της εξοχής ;

— Ναί. Μ' άρέσει πολύ της απάντησε. Με είχαν κλείσει από μικρό σ' ένα λύκειο και δέν την ήξερα καέόλου. Σπούδαζα, δίχως να θρίσκα καμμία εύχαρίστησι, από συνήθεια. "Απ' τη μέρα όμως πού γύρισα από εκεί κάτω, δέν μπορώ πειά να ζήσω αυτή τη ζωή έδω στο Παρίσι...

Το παληό ρολόι του Πανεπιστημίου άρχισε να χτυπά άργά, μονότονα, άνάμεσα στους γκρίζους τοίχους της αύλης. "Εβρεχε... "Η Τζίνα άνοιξε την όμπρέλλα της.

— Μου επιτρέπετε σήμερα να σάς συνδέσω λιγάκι ; την παρακάλεσε.

— Είμαι θιαστική. "Εχω μάθημα, ψιθύρισε η Τζίνα, ταραγμένη.

Εκείνος δέν τόλμησε να πη τίποτα κι' άρχισε να περπατάη δίπλα της, σαν να μην ήθελε να την αφήσει μόνη. "Η Τζίνα πάλι συλλογιζόταν με παράπονο ότι δέν θα ξανάβλεπε το σοβαρό και σκληρό πρόσωπό του άπέναντί της, στη Βιβλιοθήκη...

— Πού είνε τὰ χτήματά σας ; τόν ρώτησε.

— Πιό πέρα από τη Γκρανόμπλ... Στο Σάρμ... της απάντησε.

— Μ' έναν καταρράχτη πλάι ;

— Ναί και μέ μεγάλα δάση.

— Είνε και σπαρτά ;

— "Ολόκληροι κάμποι, σαν πράσινες θάλασσες...

Κι' έπειτα έπρόσθεσε :

Μπορώ να σάς γράψω από κει κάτω ;

— Γιατί όχι... Έκανε η Τζίνα όλων χαρη. Να σάς δώσω τη διεύθυνσί μου...

"Εκείνος χαμογέλασε.

— Μην κάνετε τόν κόπο ! Την έξέρω από καιρό...

"Η Τζίνα κοκκίνησε από μιά παιρμένη χαρά. Την αγαπούσε λοιπόν κρυφά, δίχως να τολμάη να της έξομολογηθί τόν έρωτά του ;

— Γράψτε μου... τού είπε, και τόν κύτταξε στα μάτια. Θα σάς άπαντήσω...

"Εκείνος τότε, λαμποκοπώντας άπό την ευτυχία του, της έδωσε τó χέρι του. Τό χέρι τού δολοφόνου!...

Τί τρελλή πού ήταν. Κάτω από τó κίτρινο φώς τού φαναριού, μπροστά στο πένθιμο οικοτροφείο, η Τζίνα έβλεπε τώρα καθαρά ότι εκείνο τó πλατύ και χοντρό χέρι πού έφαιγε με τόση αγάπη τó δικό της, ήταν φτιαγμένο για να σπρώχνι τ' άλλετρι και να δένι τούς ταύρους στο ζυγό. "Ηταν τó δυνατό χέρι τού έλευθερωτú της, τó χέρι πού θα τη λύτρωνε από τη σκληριά μιάς μονότονης και δυστυχισμένης ζωής μέσα στο άπέραντο Παρίσι...

JEANNE GALZY

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ 21

Ο ΠΑΤΡΙΩΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ

"Όταν άνηγγέλη στον Καραϊσκάκη ó διορισμός τού Τζώρτζ ως άρχιστρατήγου, ó ήρωϊκός πολεμιστής είπε με αυταπάνησι :

— "Η "Αθήνα να έλευθερωθί. Τά μέσα τού στρατοπέδου να μη λείψουν, και είμαι πρόθυμος να δεχθó οϊονδήποτε άρχηγόν !...

ΑΓΓΛΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΡΟΜΠΕΡΤ ΜΠΑΡΡ

Η ΑΓΑΠΗ ΤΟΥ ΣΟΦΟΥ

"Ανάλαφρη και χαριτωμένη η νεάρα άρχινοσοκόμος Μαίρη Λίζαρδ, μπήκε στο γραφείο τού διευθυντú της κλινικής δόκτορος Ουάιτ και στάθηκε με σεβασμό μπροστά του.

— Για την πρωινή άναφορά ήρ'θατε, δεσποινίς ; την ρώτησε ó σοφός έπιστήμων, άνασηκώνοντας τó άραίο αúστηρό κεφάλι του με τά μακριά, λευκά σκεδόν μαλλιά.

— Μάλιστα, κύριε καθηγητά ! άποκρίθηκε η νεά, άκουμπώντας έπάνω στο γραφείο του τó «Βιβλίό "Ασθενών», αντίκρυ στα όνόματα των όποιων ήταν γραμμένες η διάφορες νυκτερινές παρατηρήσεις των νυκτερινών νοσηκόμων της ύπηρεσίας.

"Ο δόκτωρ Ουάιτ κύτταξε με προσοχή τó βιβλίό, σχολίασε την κατάστασι τού κάθε άσθενους, και κλείνοντάς το κατόπιν, είπε :

— Τό μεσημέρι στην έπίσκεψί μου θα συμπληρώσω τις οδηγίες μου... "Ως τότε όμως, συμμορφώθητε, δεσποινίς, με όσα έχω σημειώσει προχειρα, αντίκρυ σε κάθε όνομα !...

"Αμίλητη η άρχινοσοκόμος όποκλήθηκε κι' άπλωσε να πάρη τó βιβλίό. "Ανασκήρτησε όμως άμέσως, γιατί έννοιωσε τó βελουδένιο χέρι της σφιχτακλεισμένο στο χέρι τού καθηγητú.

— Δεσποινίς ! ψιθύρισε εκείνος με ταραχή και δισταγμό. Μαίρη... "Αγαπημένη μου... Γιατί... γιατί δέν δέχεσαι την πρότασί μου ;...

Τά μάγουλα της νεάς έγιναν κατ'ακόκκινα. Τράβηξε άπότομα τó χέρι της, τραβήχτηκε πίσω λίγα θή-

ματα και μέ φωνή τρεμάμενη από συγκίνησι, είπε :

— Κι' άλλοτε σάς είπα, κύριε καθηγητά, πόσο με τιμούν τά αισθήματά σας... Με όλη μου την ειλικρίνεια σάς τó ξαναλέω και τώρα... Θα ήταν πραγματικά άνέλπιστη, καταπληκτική τύχη για μένα, μιά ταπεινή νοσοκόμα, να γίνω γυναίκα σας και να ύψωθó έτσι στο κοινωνικό κι' έπιστημονικό επίπεδό σας...

Μά... είμαι άρραβωνιασμένη, καθώς έξερετε, πρό δυό χρόνων, κύριε καθηγητά... "Αγαπώ από καιρό τόν μνηστήρα μου, κι' εκείνος πάλι με λατρεύει... Κι' οί γάμοι μας θα γίνουν σε λίγους μήνες, μόλις ó "Αρθούρος γυρίση από τις "Ινδίες... Λυπούμαι πολύ, κύριε καθηγητά!...

"Ο πόνος είχε παραμορφώσει τó πρόσωπο τού δόκτορος Ουάιτ. "Ορθιος μπροστά της τώρα, φράζοντας της την πόρτα με τó κορμί του, κυττούσε με λαχτάρα την θελκτική εκείνη νεά κι' η γροθιάς του σφίγγόντουσαν με άπόγνωσι.

"Ω ! πόσο θα ήθελε να την κλείσι στην άγκυλιά του ! Πόσο την λατρεψε την γλυκειά του Μαίρη ! Πόσο θα λαχταρούσε να φιλήσι τά δροσερά της χείλη μ'α και μέ πόση προσπάθεια συγκρατούσε τόν έαυτό του!... "Ηξερε, πώς αν τολμούσε να τó κάνη αυτό, και την άγνη εκείνη κοπέλλα θα ψύχραινε και τόν έαυτό του θα γελοιοποιούσε...

"Η Μαίρη πάλι, έκρυβε όσο μπορούσε την μυστική άγωνία της κάτω από μιά μάσκα ψυχρής άξιοπρεπείας. Λυπώταν με την ψυχή της για

πὸ μαρτύριο τοῦ ὑπέροχου ἐκείνου ἐπιστήμονος.

— Τὰ σέβη μου, κύριε καθηγητά! ψιθύρισε σὸ τέλος. Πρέπει νὰ φύγω ἀπὸ τὴν κλινική... Σταθῇ κατὰ τόσον ἰκαίρὸ σὰν πατέρας κι' εὐεργέτης γιὰ μένα τὴ φτωχὴ ὄρφανή, κι' ὁ πόνος σας εἶνε ἀνυπόφορος γιὰ τὴν καρδιά μου... Ἐλπίζω ἡ ἀπουσία μου ν' ἀνακουφίσῃ κι' ἐσὰς κι' ἐμένα!...

Ἀναστέναξε ὁ δόκτωρ Οὐάιτ κι' ἔσκυψε τὸ κεφάλι. Ἐπῆσε κυτόπιν βαρὺς στὴν πολυθρόνα του καὶ λυγμοὶ ἀσυγκράτητοι τάραξαν τὸ στήθος του, ἐνῶ ἡ Μαίρη δάβαινε τὸ κατῶφλι ἄφωνη καὶ λευκὴ σὰν φάντασμα...

Πέρασαν ἔξη μῆνες.

Ἐνα μεσημέρι, ὁλομόναχος στὸ ἐργαστήριό του, ὁ δόκτωρ Οὐάιτ, ἔσκυβε μὲ προσοχή στὸ μικροσκοπιο καὶ παρακολοῦθοῦσε τὴν ἐξέλιξι τῶν μικροβίων μιᾶς τρομερῆς νόσου ποὺ τὰ εἶχε κλείσει μέσα σ' ἕνα προφυλακτικὸ ὄρρο δίκης τοῦ ἐφευρέσεως. Ἀπὸ μέρες τώρα ἡ ἐφημερίδες, λαμβάνοντας ἀφορμὴ ἀπ' τὴν τελευταία αὐτὴ εὐεργετικὴ γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα ἐφευρεσί του, ἔπλεκαν θερμὰ τὸ ἐγκώμιο τοῦ φιλανθρώπου καὶ σοφοῦ ἐπιστήμονος.

Πόσο ὅμως ἦταν ἀλλυγμένος!... Πόσο ἦταν ἐξαντλημένος!... Πιὰ σκυφτό κι' ἰσχνό τὸ κορμί του, πιὸ ἄσπρα — χιονάτα τώρα — τὰ μαλλιά του, καὶ θολὸ τὸ ἄλλοτε σπινθηροβόλο βλέμμα του: φαινόταν γερασμένος κατὰ δέκα χρόνια, μέσα σ' αὐτοὺς τοὺς ἔξη μῆνες!...

Ἐνὺς χτύπος στὴν πόρτα, τὸν ἔκανε νὰ σηκώσῃ τὸ κεφάλι καὶ νὰ φωνάξῃ: «Ἐμπρός!». Μὰ μόλις ἀντίκρουσε στὸ κατῶφλι τὴν ὡμορφὴν κι' αὐστηρὴ μορφὴ ἑνὸς πενθόφωρου νέου, ἀνατρίχιασε καὶ συγκλονίστηκε σὰν νὰ ἔβλεπε μπροστά του φάντασμα.

— Πάλι ἐσεῖς εἰστε, κύριε Τσέ-

στερφιλδ; τραύλιζε μὲ ἀγωνία. Πάλι ἐσεῖς εἰστε, παιδί μου Ἀρθούρε;

— Ποῦ εἶνε τὸ πτώμα τῆς Εὐστοχισμένης μνηστῆς μου, κύριε καθηγητά;... ρώτησε ἀπότομα ὁ νέος μὲ αὐστηρὸ τόνο, σφίγγοντας νευρικά κάποιο χαρτί στὸ χέρι του.

— Μὰ σὰς εἶπα καὶ προχθές!... Ξανατραύλιζε ὁ δόκτωρ Οὐάιτ. Ἡ ἀτυχὴς μνηστὴ σας ἀναπαύεται στὸ κοιμητήριό Λόου - Γκάρτεν... καὶ...

— Ψεύδεστε, κύριε καθηγητά! ξεφώνησε ὁ νέος. Τὸ πιστοποιητικὸν ποὺ κρατῶ ἐδῶ, ἐπίσημο πιστοποιητικὸ τῆς Διευθύνσεως τοῦ νεκροταφείου, βεβαιώνει ὅτι ὑπάρχει ἐκεί κτισμένο κενοτάφιο στὸ ὄνομα Μαίρης Λίζαρντ, μὰ κανένα πτώμα οὔτε καὶ φέρετρο, ὑπάρχει μέσα σ' αὐτὸ τὸ κενοτάφιο... Τί σημαίνουν

αὐτὰ, κύριε καθηγητά; Τί ἄλλο ἀπ' τὸ ὅτι ἡ κάτοχος τοῦ κενοταφίου ζῇ ἀκόμη, ἢ ὅτι πέθανε καὶ κάποιος κ α τ α κ ρ α τ ε ἰ τὸ πτώμα τῆς;...

Ὁ καθηγητὴς ἦταν σὰν πεθαμένος ἀπ' τὴ χλωμάδα του. Τὸ λυγισμένο κορμί του συγκλονιζόταν ἀπὸ σπασμούς ὀδύνης κι' ἀγωνίας καὶ τὰ σαγόνια του χτυποῦσαν ἐμποδίζοντας μὲ τὸ χέρι του τὸ κακὸ ὕδρω μέτωπό του κι' ἀποφεύγοντας νὰ κυττάξῃ τὰ ἐρευνητικὰ κι' ἐπιπληκτικὰ μάτια τοῦ νέου, σηκώθηκε καὶ τὸν ὡδήγησε στὸ ἰδιαιτέρω γραφεῖο του.

Κάθισαν ἀπέναντι καὶ μιὰ σιωπὴ θανάτου ἀπλώθηκε λίγες στιγμὲς μετὰξὺ τους. Ὑστερὰ ὁ δόκτωρ Οὐάιτ, νικώντας τοὺς τελευταίους δισταγμούς του, ἄρχισε νὰ λέῃ μὲ ὑπόκωφο τόνο στὴ φωνή του:

— Θὰ σὰς ἀποκαλύψω κατὰ, κύριε Τσέστερφιλδ... Ἀλλόκοτο ἴσως, καταχθόνιο ἴσως, μὰ τὸ ὅποιο ἐλπίζω νὰ νοιώσῃ καὶ νὰ δικαιολογήσῃ ἡ τρυφερὴ ψυχὴ σας... Ὅταν φύγατε γιὰ τίς Ἰνδίες καὶ ζήτησε ἐργασία στὴν κλινικὴ μου ἡ ἀλησμόνητὴ μνηστὴ σας, τὴν προσέλαθα

μὲ πολλοὺς δισταγμούς καὶ ἐπιφυλάξεις... Δὲν εὗρισκα κατάλληλο γιὰ τὰ κοπιαστικά, λεπτὰ καὶ γεμάτα εὐθύνες καθήκοντα τῆς νοσοκόμου, τὸ λεπτὸ ἐκεῖνο πλάσμα... Δὲν μετάνιωσα ὅμως γι' αὐτό... Ἡ ἀφοσίωσί της στοὺς ἀσθενεῖς ἦταν ἀπαράμιλλη... Εἶχε γίνῃ ὁ παρήγορος ἄγγελος τῆς κλινικῆς μου... Γλυστῶντας ἀνάμεσα στὰ κρεβάτια, πρόθυμη, ἀνακούφιζε πόνο, δυνάμωνε ἐλπίδες, ἔσθυνε ἀπογοητεύσεις... Ξυπνοῦσε στὰ στήθη τῶν ἀρρώστων μου τὴν κοιμισμένη ἀπ' τὴ νόσο ψυχικὴ ἀντοχή των, κεντρίζοντας ἔτσι τὸν ὁργανισμό των γιὰ τὴ σωτηρία ἀντίδρασις κατὰ τοῦ κινδύνου...

Τὴν παρακολοῦθοῦσα πάντα καὶ θαυμωνόμουν ἀπ' τὴν ψυχικὴ της καλλονή. Τὴν προβόλαισα ἀργότερα σὲ ἀρχινοσοκόμο... Ἦταν πειὰ τὸ δεξί μου χέρι, ὁ ἀνεκτίμητος βοηθός μου, ἡ ψυχὴ τῆς ἐπιστήμης μου... Κι' ὅταν ἐπὶ τέλους, κάποιο πρωτὶ, μακρίζα δόκαρδα τὸν ἔαυπό μου γιὰ τὸ διαλεχτό κι' ἀνεκτίμητο ἐκεῖνο πλάσμα ποὺ παραστεκόταν κοντά μου, σκίρτησα ξαφνικὰ ἀπὸ μιὰ ἐνδόμυχη λαχτάρα... Ναι, ἔνοιωσα καθαρά, ὅτι ἡ στείρα ἀπὸ ἀγάπης ὥς τότε καρδιά μου, καρδιά ἑνὸς γιαιτροῦ ἀφωσιωμένου τόσα χρόνια στὴν ἐπιστήμη του, ἄρχισε νὰ χτυπᾷ σφοδρὰ γι' αὐτὴ τὴ νέα.

Βασανιζόμουν φρικτὰ... Ὑπόφερα... Ἦταν ἔνοχο στὸ αἶσθημά μου, γιὰτὶ ἤξερα πὼς ἦταν ἀρραβωνιασμένη μαζί σου, παιδί μου... Μὰ ἦταν ἀνυπόφορο πειὰ τὸ μαρτύριό μου καὶ τὴ ζήτησα γυναικὰ μου... Πολλὲς φορὲς τῆς ἐξωμολογήθηκα τὸ πάθος μου... Μὰ σὰς ἀγαποῦσε, ἀρνιῶταν πάντα καὶ τὴν τελευταία φορὰ μάλιστα μοῦ δῆλωσε πὼς θὰ φύγῃ ἀπ' τὴν κλινική... Ἀχ, γιὰτὶ δὲν ἔφευγε ἀμέσως;... Γιατί;... Γιατί;...

Ὁ νέος δάγκανε τὰ δάχτυλά του ἀπὸ πόνο. Πονοῦσε γιὰ τὸ θάνατο τῆς παρρητῆς του, πονοῦσε καὶ γιὰ τὸ σπαρταγμὸ τοῦ σκυφτοῦ ἐκείνου ἐπιστήμονος, ποὺ τόσο βασανιζόταν ἀκόμα ἀπ' τὸ ὄψιμο μὰ καὶ σφοδρὸ πάθος τῆς ἀγάπης.

... Ναι, τὴν ἐπομένη τὸ πρωτὶ θάφευε καθὼς μοῦ εἶπε, παραδίνοντας ἡ προηγουμένης τὴν ὑπηρεσίᾳ της στὴν πρώτη βοηθὸς της... Μὰ ὁ χάρος τὴν παραμόνευε!...

... Ἐφεραν ἐκεῖνο τὸ πρωτὶ στὴν κλινικὴ μου ἕναν ἄρρωστο, σὲ τελευταῖες στιγμὲς του, ποὺ ἔπασχε ἀπὸ θανατηφόρο κολλητικὸ νόσημα. Ἡ δεσποινὶς Λίζαρντ ἔμεινε τότε. Ἡ ἐκλεκτὴ ψυχὴ της τὴν ἐμπόδιζε νὰ λιποταχθῇ... Πέρασε ἕνας μῆνας ἀδιάκοπης ἀγρυπνίας στὸ προσκέφαλο τοῦ ἀρρώστου, ποὺ ἄρχιζε ἡμεῖς ὕστερα ἀπὸ τόση ἀφοσίωσι νὰ μπαίνει στὴν ἀνάρρωσί του... Μὰ ἂν σώθηκε ἐκεῖνος, π ἔ θ α ν ε ἡ Μαίρη μου, στὴν ὁποία μετέδωσε τὴν ἀρρώστειά του... Ἡ Μαίρη μὰς ἡ ἀγγελική, κύριε Τσέστερφιλδ... Ἡ γλυκειὰ μας Μαίρη, παιδί μου!...

... Ναι, πέθανε... Θῦμα τῆς ἀφοσιώσεώς της καὶ τῶν ὑπερανθρώπων φροντίδων της... Τὸ θανάσιμο μικρόβιο ἐκείνης τῆς ἀρρώστειας, κυκλοφόρησε καὶ στὸ αἷμα της, τρυπώνοντας ὑποὺλα στὶς φλέβες της... Δὲν ἀνθεξε... Ἦταν ἐξαντλημένη πειὰ ἀπ' τὸν κόπο καὶ τὴν αὐπνία... Ἐσθυνε ὀριστικὰ, συντρίβοντας ὀριστικὰ καὶ τὴν ψυχὴ μου!...

— Καὶ τώρα;... ψιθύρισε μὲ ἀχρωμὴ φωνῇ ὁ νέος, λαχναιάζοντας. Ποῦ εἶνε;... Τί τὴν κάνατε;...

Ὁ δόκτωρ Οὐάιτ ἔδειξε μὲ τὸ δάχτυλό του μιὰ πόρτα ἐκεῖ στὸ βάθος καὶ δῖχως νὰ νοιώθῃ τὴ δύναμι νὰ σηκωθῇ ἀπ' τὴ θέσι του, τραύλιζε:

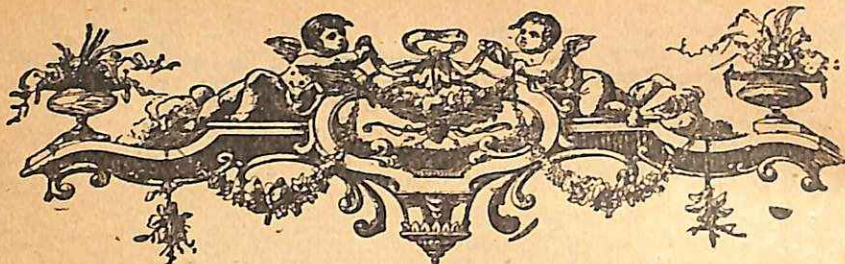
— Ἐκεῖ... Πηγαίνετε ἐκεῖ... Ξεκλειδῶστε τὴν πόρτα... Καὶ θὰ τὴν δῆτε... στὸ γυάλινο φέρετρό της!... θαλασσιωμένη... γλυκειά... θελητικὴ... σὰν ζωντανή... Δὲν ἀνθεξά νὰ τὴν χωρισθῶ... Καὶ τὴν κράτησα κοντά μου!...

ΕΥΘΥΜΑ ΛΟΓΙΑ

— ὦ ! ἔχω φοβερὸ πονακέφαλο!... Ἄν μποροῦσα νὰ κάνω ὅ,τι κάνει ἡ μαμά μου!...

— Καὶ τί κάνει ἡ μαμά σου;

— Ὅταν ἔχη πονοκέφαλο, βγάζει τὰ... μαλλιά της!

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΜΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1913, ἡ γνωστὴ ζωγράφος κ. Θάλεια Φλωρᾶ Καραβία, ἡ ὁποία εἶχε παρακαλουθῆσαι καὶ ζωγραφίσει τὸν Ἑλληνο-πουρκικὸ πόλεμο, ἔκαμεν ἔκθεσιν τῶν πολεμικῶν εἰκόνων τῆς, στὸ «Λύκειο τῶν Ἑλληνίδων», στὴν Ἀθήνα.

Τὴν ἔκθεσι αὐτὴ ἐπεσκέφθη ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος, καὶ ὅλη ἡ τότε Βασιλικὴ οἰκογένεια τῆς Ἑλλάδος. Ὁ Βασιλεὺς μάλιστα, κρατοῦσε κι' ἓνα δεματάκι. Ὁταν δυὸ σκίτσα του, τὰ ὁποῖα ἡ κ. Καραβία τοῦ εἶχε κάμει στὸ στρατόπεδο καὶ τὸν εἶχε παρακαλέσει, νὰ τῆς τὰ στείλῃ, γιὰ νὰ τὰ ἔχῃ στὴν ἔκθεσί τῆς.

Καὶ ὁ Κωνσταντῖνος τῆς τὰ πῆγε μονάχος του.

Κυττάζοντας κατόπιν ὁ Κωνσταντῖνος τῆς εἰκόνες, ἀνεγνώρισε πολλοὺς ἀξιωματικούς, καὶ ἔλεγε τῇ γυνάμῃ του γιὰ τὸν καθένα.

Μπρὸς σ' ἓνα σκίτσο στάθηκε ἁ-ξαφνα.

— Νά, εἶπε, καὶ ὁ Καλάρης. Μὰ εἶνε ἴδιος. Μόνον ποὺ τὸν ἔχετε ἄ-γριο πολὺ καὶ μ' ἓναν ἀέρα ἐξαιρε-τικὰ πολεμοχαρῆ, σάν... Ὁρῆ!

— Κ α λ - ἄ ρ η ς !... τοῦ εἶπεν ἓνας ἀπὸ τοὺς παρισταμένους.

Παρακάτω ὁ Βασιλεὺς εἶδε τὸν Μαλάμο.

— Αὐτὸς εἶνε ὁ Μαλάμος, εἶπε. Λίγο ἐξωραϊσμένο τὸν ἔχετε, μοῦ φαίνεται, κυρία Καραβία. Δὲν εἶν' ἔτσι ; Ὁ γριέψτε τὸν λίγο, νὰ φαί-νεται ὅπως ἦτανε... στὸν πόλεμο.

Σ' ἓνα ἄλλο μέρος ὑπῆρχε ἓνα σκίτσο τοῦ τότε ὑπολοχαγοῦ τοῦ πυροβολικοῦ κ. Διγενῆ, καθισμέ-νου στὸ ἀνοιγμα τῆς σκηνῆς του.

— Ποῦ τὸν σκισάρατε τὸν Διγε-νῆ ; ρώτησεν ὁ Βασιλεὺς.

— Στὴν Κανέττα, Μεγαλειότατε, ἀνεφώνησεν ἡ κ. Καραβία.

— Στὴν Κανέττα ! Ἔτσι περι-ποιημένους, τὸ λοιπὸν, καὶ ἐυρισμέ-νος ἦταν ὁ Διγενῆς στὴν Κανέττα; Παρακάτω εἶδε τὸ σκίτσο ἑνὸς εὐζώνου καὶ ζήτησεν ἐξηγήσεις.

Ἡ κ. Καραβία τοῦ εἶπεν ὅτι ὁ εὐ-ζωνος ἐκεῖνος, ἦταν ἓνας ἐθελον-τῆς, ποὺ ἦλθεν ἐπὶ τούτῳ ἀπὸ τὴν Ἀγγλία, γιὰ νὰ πολεμήσῃ.

— Κατάγεται ἀπὸ τὴν Κεφαλλη-νία, Μεγαλειότατε, ἐπρόσθεσεν ἡ κ. Καραβία.

— Κεφαλλονίτης κι' εὐζωνος ! Αὐτὸ δὲν πάει, εἶπεν ὁ Βασιλεὺς. Εἶνε σόλικο !

— Αὐτὸς ὁ δεκανέας ποιὸς εἶνε, ρώτησεν ὁ Κωνσταντῖνος, ὅταν ἔ-φτασε μπροστὰ στὸ σκίτσο ἑνὸς δεκανέως τοῦ πεζικοῦ, ποὺ καθό-ταν σταυροπόδι.

— Εἶνε Μεγαλειότατε ὁ κ. Στα-ματίου ποὺ γράφει...

— Ὁ Α, ὁ Στάμ. Στάμ. τῆς «Ἀ-κρόπόλεως», εἶπεν ὁ Βασιλεὺς, κυτ-τάζοντας τὸ σκίτσο πῶς καλά. Ὁ ἄλ-λος σολίκισμός, πάλι ἐδῶ. Αὐτὸς, ποὺ εἶνε Ρουμελιώτης, δὲν ἔπρεπε ν' ἔνε φαντάρης, ἀλλὰ εὐζωνος !...

Ὁ μακαρίτης Ταγκόπουλος, ὁ διευθυντῆς τοῦ «Νουμά», ἐπείραζε

πολὺ καὶ μάλιστα καυστικά.

Μιά μέρα σ' ἓνα καφενεῖο, ποὺ ἐσύχναζαν διάφοροι λόγιοι καὶ ποι-ηταί, εἶδε τὸν ποιητὴ κ. Γερ-Σπα-ταλά, νὰ κάθεται σὲ μιὰ ἀκρούλα καὶ ὅλο κάτι νὰ γράφῃ, νὰ διορθώ-νῃ καὶ νὰ σβύνη.

Ὁ μακαρίτης Ταγκόπουλος τὸν ἐπαινοῦσε τότε καὶ τὸν ρώτησε :

— Τί κάνεις, θρὲ Γεράσιμε, αὐ-τοῦ ;

— Μεταφράζω τὸν Ντάντε, τοῦ ἀπάντησε ὁ Σπαταλάς.

Κι' ὁ Ταγκόπουλος τοῦ εἶπε :

— Ἀφοῦ ἔπρεπε στὰ χέρια σου, κα-λά νὰ τοῦ κάνῃς !

Ὅταν ὁ Βενιζέλος σπούδαζεν ὡς φοιτητῆς στὴν Ἀθήνα, καθόταν σ' ἓνα σπῆτι τῆς ἐδοῦ Ὀμήρου μα-ζὺ μετ' ἄλλους φίλους καὶ συμ-πατριώτες του, τὸν ἱατρὸν Μουσοῦ-ρον ἀπὸ τὸ Ρέθυμνο, καὶ τὸν ἀδελ-φόν του Μίνωα, τὸν κ. Σαριδάκην κι' ἓνα μακαρίτην Καφάτον, ποὺ εἶχε γίνῃ δικηγόρος ἔπειτα.

Μιά μέρα, ποὺ ὅλη ἡ παρέα κα-θόταν στὸ μπαλκόνι τοῦ δωματίου των, ἰκαί κύτταζαν τὸν Λυκαβητό, τοὺς λέει ὁ Βενιζέλος :

— Βάζετε στοίχημα νὰ ἀνεβῶ, στὴν κορυφὴ τοῦ Λυκαβητοῦ, σὲ πέντε μοναχὰ λεπτά !

— Σὲ πέντε λεπτά, τοῦ εἶπαν οἱ ἄλλοι, εἶνε ἐντελῶς ἀδύνατον.

Τὸ στοίχημα ὥστόσο ἐτέθη καὶ ὁ Βενιζέλος ξεκίνησε.

Γρήγορος, σάν ζαρκάδι, σὲ πέν-τε λεπτά, θρέθηκε πραγματικῶς στὴν κορυφὴ τοῦ Λυκαβητοῦ.

— Πολὺ γερά εἶνε τὰ πόδια σου ! τοῦ εἶπανε τότε οἱ φίλοι του.

Ἐπειτα ὅμως ἀπὸ λίγα χρόνια, ἀπέδειξεν ὅτι καὶ τὸ κεφάλι του ἦ-ταν γερό. Καὶ πειράζοντας καμμιὰ φορὰ τοὺς φίλους του, ποὺ τὸν ἐθαύμαζαν γιὰ τὶς πολιτικές του ἐπιτυχίες, τοὺς ἔλεγε, ἀναθυμίζον-τάς τους τὸ στοίχημα τοῦ Λυκαβη-τοῦ, τὸ ἀρχαῖο ρητὸ παρηλαγμέ-νο :

— Νοὺς ὑγιής, θρὲ κοπέλλια... εἰς πόδας ὑγιείς !

Ὅταν στὰ 1920 ἐκλήθη ὁ μακα-

ρίτης ποιητῆς Λάμπρος Πορφύρας εἰς τὸν στρατὸν, ὡς ἐφεδρος, στε-νοχωρήθηκε πολὺ.

Παρουσιάστηκε λοιπὸν, φόρεσε τὴ στολὴ τοῦ στρατιώτου καὶ προ-σπαθοῦσε ὅσον τὸ δυνατόν νὰ γλυ-τώσῃ ἀπὸ τὶς στρατιωτικὲς ὑπηρε-σίες.

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἔβραζε ὁ πόλε-μος στὴν Μικρὰ Ἀσία καὶ κάθε λί-γο ἔστελναν στρατιωτικὲς ἀποστο-λές ἀπὸ τὴν Ἀθήνα στὴ Σμύρνη. Σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς ἀποστολὰς αὐτὲς πῆρε τὸ σχέδιο καὶ τὸν Πορφύρα, τοῦ ὁποῦ τοῦ ἀληθινὸ του ὄνομα ἦταν Δημ. Σύψωμος.

Ὁ Πορφύρας στενοχωρήθηκε πά-ρα πολὺ, γιὰτὶ καταλάβαινε ὅτι τὸ ἀσθενικὸ τοῦ σώμα καὶ ἡ παθητικὴ του κρᾶσις δὲν θὰ ἀντεῖχαν σὲ μιὰ τόσο μεγάλῃ καὶ σκληρῇ ἐκστρα-τεία, ὅπως ἦταν ἡ Μικρασιατικὴ.

Εὐτυχῶς μεσολάβησε τότε ὁ Παῦ-λος Νιρβάνας, ὁ ὁποῖος τὸν γλύ-τωσε ἀπὸ τὴ δύσκολη τῇ θέσει του, καὶ τὸν ἐβγάλε κι' ἀπὸ τὴν μεγάλη του στενοχωρία.

Ὁ Νιρβάνας λοιπὸν ἔγραψε ἓνα γράμμα εἰς τὸν τότε ὑπουργὸ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ τοῦ ἔλεγε πῶς :

«Ἄν δὲν πάῃ στὴ Μικρὰ Ἀσία, ὁ Λάμπρος Πορφύρας, ὁ στρατὸς δὲν θὰ χάσῃ τίποτα, παρὰ ἓναν... κακὸν ἴσως πολεμιστὴν, ἐνῶ ἂν πάῃ, ἡ Ἑλλάς θὰ χάσῃ ἓναν μεγά-λο ποιητὴ».

Ὁ ὑπουργὸς τὸ ἰκατάλαβε, αὐτὸ καὶ διέταξε νὰ μείνῃ ὁ Πορφύρας.

Κι' ἔτσι ὁ Πορφύρας ἔμεινε στὸν Πειραιᾶ σ' ὅλο τὸ διάστημα τοῦ πο-λέμου, ἀποσπασμένος σὲ μιὰ πάρα πολὺ εἰρηνικὴ ὑπηρεσία !

ΤΡΑΓΟΥΔΑΚΙΑ

Ἐν' ἄστρο χτῆς ἐπρόβαλε ψηλά
(στὸν οὐρανὸ
Καὶ σάν νὰ με κατάλαβε κι' ἐκεῖνο
(πῶς πονῶ,
Λυπήθηκε καὶ σκέπασε τὴ λάμψι
(τοῦ εὐθὺς...
Ἀστὲρί ἐσύ, ἀγάπη μου, δὲν θὰ με
(λυπηθῇς ;
Ι. ΠΟΛΕΜΗΣ

ΓΑΛΛΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΜΩΡΙΣ ΡΕΝΑΡ

ΤΟ ΓΡΑΜΜΑ

Αυτή την τραγική ιστορία μου τη διηγήθηκαν έδω και λίγες μέρες στη λésχη των παλαιών πολεμιστών το θράδυ που γιόρταζε όλο το Παρίσι την επέτειο της άνακωχής. Είνε ένα συγκινητικό δράμα της εποχής του πολέμου...

Δέν θυμάμαι ποιός είπε κάποτε ότι κάθε άνθρωπος, κάθε πρωί πριν φύγει από το σπίτι του, θάκανε καλά να εξομολογηθεί και να μεταλαβάνει. Η ζωή είναι γεμάτη απρόοπτα και μοιραία περιστατικά και μπορεί ν' αντικρύσει το θάνατο σε κάθε βήμα του, κάτω απ' το αίθριο κι' άδιαπέραστο μυστήριο τ' ουρανού.

Κι' αλήθεια, ο λοχαγός Ζεράρ Μπωμέ δέν θα μπορούσε ποτέ να φανταστεί, εκείνη τη μέρα, ότι στο σταθμό του Σουασόν, στο ίδιο τραίνο που πήγαινε στο Παρίσι, στο ίδιο βαγόνι και στο ίδιο διαμέρισμα της πρώτης θέσεως θα συναντούσε άξαφνα το λοχαγό Πιέρ Φλερύ που γύριζε στο σπίτι του, όπου τον περίμενε ή όμορφη γυναίκα του.

Μπα ! Για κύτταξε τι σύμπτωσης ! Τι γίνεσαι Ζεράρ ; του φώναξε ολόχαρος ο λοχαγός Φλερύ.

"Ελα λοιπόν να ικαθίσουμε μαζί, έδω, ο ένας απέναντι του άλλου. Περιμένεις ποτέ ότι θα γυρίζαμε την ίδια μέρα και με το ίδιο

διο τραίνο στο Παρίσι ;

Ο λοχαγός Μπωμέ μόλις αντίκρυσε το φίλο του, χλώμιασε σαν να θρέθηκε μπροστά στο θάνατο. "Ενα κρύο άνατριχίασμα τον έκανε να σφίξει τα δόντια του με τρόμο. Συνήλθε ωστόσο γρήγορα και μπόρεσε να χαμογελάσει στο Φλερύ, που είχε ανοίξει κιόλας διαχτυκτικά την άγκαλιά του.

— Πιέρ, έσύ ; ψιθύρισε ο Μπωμέ. "Αλήθεια, τί σύμπτωσης !...

Και φίλησε με παγωμένα χείλη το φίλο του.

— Πάω να δώ λιγάκι τη Ροζίνα, του εξήγησε ο Φλερύ. Κατάφερα να πάρω τέλος μια έπταήμερο άδεια, ύστερα από έξη μήνες... Πόσο θά χαρή ή γυναικούλα μου, ή καυμένη ή Ροζίνα ! Για φαντάσου τη στενοχώρια της, να ζη όλομόναχη στο σπίτι !

Ο Μπωμέ κοκκίνισε τώρα σαν να ντρεπόταν μπροστά σ' αυτή την άβολη χαρά του φίλου του. Στεκόταν στενοχωρημένος χωρίς να ξέρη τι να του απαντήσει.

Οι υπάλληλοι του σταθμού φώναξαν έντονα μεταξύ στον κόσμο ν' ανεβούν στις θέσεις τους. Το τραίνο σε λίγο θά ξεκινούσε.

"Εκείνη την στιγμή στην πόρτα του διαμερίσματος παρουσιάστηκε ένας στρατιώτης.

— Κύριε λοχαγέ ! φώναξε λαχα-

μισμένος. "Εχετε ένα γράμμα.... "Ήταν ή «ορντινάντσα» του Μπωμέ. Οι δυο αξιωματικοί γύρισαν το κεφάλι, εσφιασμένοι.

— "Ενα γράμμα ; Για μένα ; Έκανε ο λοχαγός Μπωμέ. Έμπρός, δώσε μου το και δρόμο γρήγορα, γιατί ξεκίνησε το τραίνο..

Ο στρατιώτης τότε, από την ταραχή του δέν πρόφτασε να δώσει το γράμμα στο χέρι του Μπωμέ. Τ' άφησε να πέσει κάτω και μ' ένα πήδημα έγρηκε από το διαμέρισμα και κατέβηκε απ' το τραίνο που έφευγε πια από το σταθμό.

Το γράμμα έπεσε μπροστά στα πόδια του Φλερύ που έσκυψε άμέσως για να το δώσει στο φίλο του. Μά ο Μπωμέ το είχε αρπάξει κιόλας με μια άπτομη κίνηση, δίχως να μπορεί να κρύψει την ταραχή του.

Ο Φλερύ έμεινε κείνη τη στιγμή άκριβώς, από τη ματιά που είχε ρίξει στη διεύθυνση του φακέλλου, είχε αναγνωρίσει το γραφικό χαράκτιρα της γυναίκας του ! Και δίχως να συλλογισθεί τίποτ' άλλο, με μια ασυγκράτητη όρμη, είχε αρπάξει κι' αυτός το γράμμα από την άλλη όκρη. Μια σιωπηλή κι' αγωνιάδης πάλη άρχισε τότε μεταξύ τους, μπροστά στα τρομαγμένα μάτια των επιβατών. Μά κανείς δέν κουνήθηκε από τη θέση του. "Όλοι τους καταλάβαιναν ότι κάποιο δράμα, κάποιο εαφνικό δράμα είχε ξεσπάσει σαν άστραπή μέσα σ' εκείνα τα λίγα δευτερόλεπτα.

Ο Φλερύ τέλος κατάφερε να κόψει ένα κομμάτι από το γράμμα κι' άπόμεινε βουβός, ανασαίνοντας βαριά, με το μέτωπο ιδρωμένο και με

τά μάτια καρφωμένα σ' εκείνο το κομμάτι του μωβ χαρτιού που το έσφιγγε στο χέρι του. "Επειτα έγειρε στη γωνιά του καναπέ κοντά στο παράθυρο, κι' έκλεισε τα μάτια. Ο Μπωμέ κατάχλωμος, πνιγμένος από την αγωνία, κύτταζε τριγύρω του σαν τρελλός, χωρίς να ξέρη τί να πη και τί να κάνει. "Αξαφνα όμως γύρισε και κύτταξε το φίλο του, που κρατούσε πάντα τα μάτια του κλειστά κι' ήταν κίτρινοι σαν πεθαμένος. "Επειτα έσκυψε κοντά του και του ψιθύρισε με μια φωνή που προσπαθούσε να την κάνει σταθερή :

— Πιέρ... άκουσέ με. Τί σου πέρασε άπό το νοού σου ; Δέν έχεις δίκη..

Μά ξεχνούσε ότι ο Φλερύ κρατούσε μέσα στο χέρι του το μισό γράμμα και δέν ήθελε ούτε να το κυτάξει, γιατί δέν είχε πια άνάγκη από καμμία άπόδειξη. Σ' εκείνη τη στιγμή και τόσο τρομερή πάλη τους δέν είχε καταλάβει ότι ή ύποψία του ήταν

άληθινή, ότι εκείνα τα όμορφα γράμματα άπάνω στο μωβ φάκελλο ήταν γραμμένα απ' τη γυναίκα του ; Ο Φλερύ μισάνοιξε τα μάτια του που ήταν γεμάτα δάκρυα, μά δέν άπάντησε στο φίλο του. Με την πονεμένη ματιά του, ωστόσο, του έδωσε να καταλάβη ότι ήταν περική κάθε δικαιολογία. Τά ήξερε όλα ! Κι' έκλεισε πάλι τα μάτια του για να κρύψει τα δάκρυά του.

Μ' ένα πικρό παράπονο τώρα έβλεπε το σπίτι του που δέν ήταν πια δικό του και τη Ροζίνα του, που δέν ήταν πια γυναίκα του. Πόσο τρυφερά τη συλλογίζοταν, ανά-

μεσα στους στρατιώτες του, στίς πιο κρίσιμες στιγμές της μάχης και τις νύχτες μέσα στο ύγρο και παγωμένο χαράκωμα ! Πόσο λαχταρούσε την ειρηνική και θερμή ατμόσφαιρα του σπιτιού του και τ' άπασα και κάτασπρα χέρια της Ροζίνας που τον αγκάλιαζαν με τόσο περιπάθεια ! Αυτά όλα τα συλλογίζονταν από μακριά, στο μέτωπο...

Η Ροζίνα !... Πώς μπόρεσε τότε να πιστέψει στα λόγια της, στα λόγια της «εύθυμης χήρας», όπως πην έλεγαν, που το άφρηκόταν ότι δεν είχε άγυπτήσει κανέναν άλλο κι' ότι μονάχα εκείνος την είχε κάνει να νοιώσει τον αληθινό έρωτα ! Είχε δίκιο λοιπόν ο πατέρας του, που δεν ήθελε αυτό το γάμο ; Είχε δίκιο ο συνταγματάρχης του, ένας στρατιωτικός με τραχεία γλώσσα, που του είπε καθαρά και έαστερα ότι θα έκανε τη μεγαλύτερη κουταμάρα της ζωής του, αν έπαιρνε γυναίκα του την «εύθυμη χήρα» ; Είχαν δίκιο κι' όλοι εκείνοι στο Ύπουργείο που του έφερναν χίλιες δυο δυσκολίες και του καθυστερούσαν την άδεια του γάμου, γιατί τον άγαπούσαν, όπως έλεγαν ; Ναι ! Είχαν δίκιο !... Μά εκείνος τότε δεν πίστευε σε κανένα και δεν άκουγε καμμία συμβουλή. Κι' έτσι, αυτό το πνεύμα του τον άποξένωσε σιγά - σιγά από τους γονείς του και τους φίλους του. Ο μόνος που τον βοηθούσε και τον υποστήριζε ήταν ο Ζεράρ Μπωμέ.

Γι' αυτό λοιπόν του έκανε το φίλο ; Για να τον ξεγελάει ; Για να του πάρη τη Ροζίνα ; Για να γίνη φίλος της ; Ο Φλερύ ένοιωσε στην καρδιά του ένα σκληρό κι' άβάσταχτο πόνο. Η ζήλεια τον τρέλαινε... Τί έπρεπε τώρα να κάνει ; Πώς θα γύριζε στο σπίτι του ; Όχι ! Δεν είχε πειά σπίτι, δεν είχε πειά γυναίκα. Έπρεπε να γυρίση πίσω στο χαράκωμα, ανάμεσα στους στρατιώτες τους. Εκεί ήερα ήταν το σπίτι του, ή οικόγενειά του. Και με μιά άπελπισμένη προσπάθεια σηκώθηκε όρθιος, και δίνοντας στο Μπωμέ το γράμμα, του είπε σιγά, με βράχνη φωνή, σαν να στέναζε :

— Πάρε το, είναι δικά σου !...

Έπειτα τυλίχτηκε στη χλαίνη του και παραπατώντας σαν μεθυμένος, βγήκε στο διάδρομο. Σε λίγο το τραίνο στάθηκε σ' ένα σταθμό. Ο Φλερύ κατέβηκε από το βαγόνι κι' έγινε άφαντος.

Ο λοχαγός Ζεράρ Μπωμέ, τρίζοντας τα δόντια του από τη λύσσα, βγήκε κι' αυτός στο διάδρομο, όταν ξεκίνησε πάλι το τραίνο και διάβασε το σκιαμένο γράμμα της Ροζίνας. Η γυναίκα του Φλερύ τον είδοποιούσε μ' αυτό το «έπειγόν» ότι έπρεπε ν' αναβάλη την άναχώρησή του, γιατί εκείνες τις μέρες θα γύριζε με άδεια ο άνδρας της. Και τώρα ; Έπρεπε να πάη να τη δει ; Έπρεπε ν' άντικρύση πάλι τη Ροζίνα ;

Η γυναίκα του Φλερύ, όταν τον είδε άξαφνα μπροστά της παραμορφωμένο από την άγωνία, τον ρώτησε με τρόμο :

Εκείνος κούνησε το κεφάλι του καταφατικά. Η Ροζίνα τότε του έριξε μιά τρομαγμένη ματιά και τον ξαναρώτησε :

— Μά τότε γιατί ήρθες ; Ξέρεις πώς μπορεί νάρθη ; Ο Πιέρ από τη μιά στιγμή ως την άλλη...

Ο Μπωμέ χαμήλωσε τα μάτια κι' έγινε άκόμη χλωμός. Η Ροζίνα μ' ένα ήδημα έρέθηκε κοντά του.

— Ζεράρ ! του φώναξε. Τί συμβαίνει ; Πές μου, τί συμβαίνει ;

Ο λοχαγός Μπωμέ τότε της είπε :

— Ο άντρας σου τα ξέρει όλα !

Και της έδειξε τα δυο τσαλακωμένα κομμάτια του γράμματος.

— Θεέ μου ! ξεφώνισε ή Ροζίνα, κυττάζοντας με φρίκη το σκιαμένο γράμμα της.

— Δεν φταίει κανείς... της έξηγησε με πίκρα ο Ζεράρ. Έτσι το θέλησε ή μοίρα...

Και της διηγήθηκε την τραγική σκηνή του τραίνου.

Η Ροζίνα, τρέμοντας από το φόβο της, έέσπασε σ' άναφυλλητά :

— Και τώρα ; του είπε. Τί θα κάνω τώρα ;

Ο λοχαγός Μπωμέ, άκίνητος, στέκοταν μπροστά της, σκύβοντας το κεφάλι, σαν δειλός. Η Ροζίνα τότε

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΤΟΜ ΤΟΠΠΙΝΓΚ

ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΤΟΥ ΤΟΥΝΝΕΛ

Ο "Εντουαρντ Μαλρόνι, ο διευθυντής της άστυνομίας της Νέας Υόρκης, που είχε άρχισει το πολυτάραχο στάδιό του από άπλός άστυφύλακας, έτυχε νάχη διάθεσι μιά μέρα κι' άφηγήθηκε μ' εκείνο τον παράξενο τρόπο του, στους άστυνομικούς ρεπόρτερς των έφημερίδων μερικές άπ' τις παλιές κι' άξέχαστες άναμνήσεις του.

— "Α ! Η ζωή μου ! έκανε ο Μαλρόνι με κάποιον πίκρα. Τι έφιαλτική περιπέτεια ! Έπέρασα τις πιο πραγματικές άγωνίες κι' άντίκρυσά χίλιες φορές τον θάνατο... Μά, δεν θαρρεύετε ! Όλα περνούν ! Όλα ξεχνούνται ! Τί άξιοθαύμαστη άντοχή, που έχει ο άνθρωπος ! "Α, πώς

μ' ένα ξαφνικό μίσος του φώναξε, χτυπώντας το πόδι της από το θυμό :

— Με κατέστρεψες ! Φύγε !... Φύγε !... Δεν θέλω να σε ξαναδώ !...

Και τον έδιωξε από το σπίτι της. Ο Ζεράρ την ίδια μέρα πήρε το τραίνο και ξαναγύρισε στο μέτωπο.

Είχε κάνει ένα μεγάλο κρίμα κι' ήθελε να έξιλωθής με κάθε τρόπο. Είχε καταστρέψει την ευτυχία του φίλου του κι' έβλεπε τώρα, για πρώτη φορά, ότι ήταν χειρότερος κι' από ένα δολοφόνο.

Την άλλη μέρα, λοιπόν, όταν οι Γερμανοί άρχισαν πάλι την έπίθεσι πετάχτηκε πρώτος από το χαράκωμα και σωριάστηκε την ίδια στιγμή νεκρός, από τις σφαίρες των πολυβόλων.

Ο λοχαγός Ζεράρ Μπωμέ είχε πληρώσει με την ζωή του το άδικο που είχε κάνει στο φίλο του.

ΜΩΡΙΣ ΠΕΝΑΡ

άντεχει ! Αυτό είναι το μυστήριο, που δεν μπόρεσα να διαφωτίσω μέχρι σήμερα κι' είμαι βέβαιος ότι θα μείνη έτσι σκοτεινό κι' άνεξιχνίαστο ακόμα πολλά χρόνια, ως την τελευταία του στιγμή. Ο άνθρωπος ! Τι άλυτο άίνιγμα. Τί γρίφος...

Ο Μαλρόνι άναψε την πίπα του κύτταξε μιά στιγμή τους ρεπόρτερς κι' έπειτα θυβίστηκε στίς άναμνήσεις του.

— Θα σάς μιλήσω σήμερα, τους έειπε σε λίγο, για εκείνον τον περίφημο «φόνο στον ύπόγειο σιδηρόδρομο»... Είναι ένα από τα πρώτα μυστήρια, που κατάφερα να διαφωτίσω. "Αν είχα το ταλέντο του άγαπημένου μου συγγραφέως "Ενγκαρ "Αλλαν Πόε, θα μπορούσα να σας ικάνω ν' άνατριχιάσετε μ' αυτήν την ιστορία... Μά δεν πειράζει. Ελπίζω ότι έχετε περισσότερη φαντασία από μένα... Έγώ θα σας άφηγηθώ άπλά και με λίγα λόγια την υπόθεσι του φόνου, όπως μου φαίνεται τις πιο πολλές φορές άπλη, άπελπιστικά άπλη, κι' ή ίδια ή ζωή...

Νά, λοιπόν, πώς έγινε αυτό το μυστηριώδες έγκλημα :

Ένα πρωί, στίς όχτς ή ώρα, τη στιγμή, που ένας συρμός του ύπογειου σιδηρόδρομου περνούσε κάτω από τη Λεωφόρο Λέξινγκτον, στο μακρύ τούννελ, που βρίσκεται ανάμεσα στην 125η και στην 86η οδό, ο Τζάιμς Μίντ, υπάλληλος ενός χρηματιστοί της Γουώλ Στρήτ, στεκόταν όρθιος και στήριζόταν με τ' άριστερό του χέρι σε μιά θέσι. Ο Μάξ, ο άδελφός του, ήταν δίπλα του. Ποτέ άλλοτε τόσο επιβάτες δεν ήσαν στριμωγμένοι σαν σαρδέλες μέσα σ' ένα βαγόνι, όσοι ή-

σαν εκείνο το πρωί. Ο Τζαίμς όσο διάβαζε την εφημερίδα του, επιπλωμένη στά... όχτω, για να μην έτινοχλη κανένα. Τί διάβαζε εκείνη τη στιγμή; Τίποτε εύθυμο; Ποιός ξέρει... Το περιεργό είναι ότι δεν μπόρεσε να κρατήσει πειλά το γέλιο του. "Αξαφνα όμως χλώμιασε, στέναξε βαρεία και σωριάστηκε πάνω στο πάτωμα ανάσπαστος!

Ο Μάξ, ο αδελφός του, κατάχλωμος κι' αυτός, έσκυψε άμέσως από πάνω του, ενώ το τραίνο έβγαλνε εκείνη τη στιγμή από το τούνελ, κι' έκανε να σηκώσει τον δυστυχισμένο Τζαίμς, μα έννοιωσε κάτι ζεστό να βρέχει το χέρι του και τραβώντας το άπτόμα, είδε με φρίκη ότι ήταν καταματωμένο!...

— Τόν μαχαίρωσαν! φώναξε ο Μάξ.

Κι' έπειτα, σφίγγοντας τα δόντια του, κύτταξε τριγύρω του με λύσσα. "Ενας μελαψός άνθρωπος, μ' άπαισιο πρόσωπο, είχε καρφώσει τα λαμπερά μάτια του άπάνω του. Ποιός ήταν αυτός ο άνθρωπος και γιατί τον κύτταζε τόσο θλοσυρά; Μόνο ένας ύποπτος μπορούσε νάχη μιά τέτοια έκφραση...

— Αυτός είναι ο δολοφόνος! Αυτός μαχαίρωσε τον αδελφό μου! ρύρλιαξε ο Μάξ, δείχνοντας τον μελαψό άνθρωπο με τα λαμπερά μάτια.

Το βαγόνι αναστατώθηκε άμέσως από τον πανικό και τις φωνές. "Εκείνη τη στιγμή το τραίνο έφτανε στην 86η όδο. Μερικοί επιβάτες είχαν μαζευτεί γύρω από τον έτοιμοθάνατο. Μέσα όμως στη γενική σύγχυση ο άνθρωπος που είχε δείξει ο Μάξ είχε γίνει άφαντος. Το τραίνο στάθηκε στο σταθμό κι' ο Μάξ με δυο επιβάτες μετέφερε τον αδελφό του στην αποβάθρα.

"Όταν ο οδηγός θέλησε να ξεκινήσει πάλι, οι επιβάτες που είχαν μαζευτεί μπροστά στις πόρτες, τον εμπόδιζαν να τις κλείσει και να φύγει από το σταθμό.

Ο Μάξ Μίντς τότε προσπάθησε να ξαναβρεί τον άνθρωπο με το άπαισιο πρόσωπο, μα ο δολοφόνος του αδελφού του είχε χαθεί...

"Εφτασε τέλος και το φορείο. Μα ήταν άργα πειλά. Ο Τζαίμς Μίντς είχε πεθάνει!... Ο πόλιςμαν θέλησε να πάρη τις ικαταθέσεις των μαρτύρων, μόλις όμως άρχισε να τους ρωτά, ένας - ένας του γύριζε την πλάτη και χανόταν μέσα στα πλήθος. "Η πόρτες των βαγονιών μπόρεσαν τότε να κλείσουν κι' ο συρμός έφυγε σαν άστραπή απ' το σταθμό...

"Εγώ ήμουν ακόμα άστυφύλακας κι' έτυχε να περνά εκείνο το πρωί από το σταθμό της 86ης όδο, μαζί με μερικούς συναδέλφους μου, που με πορεύονταν πολιτικά. "Ετρεξα λοιπόν κοντά στον Μάξ Μίντς και του είπα:

— Κύτταξε καλά τον κόσμο που είναι γύρω μας και δείξε μου εκείνον που σκότωσε τον αδελφό σου... "Εκείνον που έστεκε κοντά σας. Μή φοβάσαι μήπως γελαστής... Δείξε μου πέντε ή έξι, θά τους πιάσουμε όλους!...

Ο Μάξ Μίντς τότε χύμηξε άξαφνα κι' άρπαξε κάποιον από το λαϊμό!...

— Αυτός είναι! φώναξε. Κυττάχτε, είναι ματωμένα τα ρούχα του! "Εγώ άρχισα ν' ανακρίνω τον ύποπτο. "Όπως μου είπε ο ίδιος, ώνομαζόταν "Αντώνιο Νογκιέρο κι' ήταν Πορτογάλος...

— Δεν ξέρω τί συνέβη!... μου δήλωσε αστασιμένος. Δεν πρόφτασα να καταλάβω τί συνέβη. Ναι, στεκόνα δίπλα τους, μα δεν είδα τίποτα! Είμαι άρρωστος. Δεν έκανα έγώ κανένα φονικό...

Φαινόταν στ' αλήθεια ότι ήταν άθωος, έπειδή όμως είχε αίματα άπάνω στα ρούχα του, τον πήγαμε στο τμήμα.

— Με τί μαχαίρι σκότωσαν τον αδελφό σου; ρώτησα τον Μάξ Μίντς. Πού είναι το μαχαίρι του δολοφόνου;

νου;

Δεν το είχε δη κανείς. "Ήταν όμως βλέπετε ένα μυστηριώδες έγκλημα.

"Κάποιος ξένος, κάποιος μισότρελλος, θά έκανε δίχως άλλο αυτό τον φόνο, συλλογίσθηκα. Πρέπει ωστόσο να βρεθί το μαχαίρι. "Η άπλη μαρτυρία του Μάξ Μίντς δεν έινε άρκετή για ν' άποδειχθί ότι ο δολοφόνος είναι ο "Αντώνιο Νογκιέρο..."

"Επτά πρόσωπα κρατήθηκαν στο τμήμα για μάρτυρες, μαζί με τον Νογκιέρο. Από την έρευνα που κάναμε, δεν βρήκαμε άπάνω σε κανένα το μαχαίρι.

"Πρέπει να το βρώ, είπα με πείσμα μέσα μου κι' έφυγα σαν τρελός από το τμήμα.

Κανείς δεν είχε συλλογιστή να πάρη τον αριθμό του βαγονιού, μέσα στο όποιο είχε γίνει ο φόνος. Στη διεύθυνση του ύπογείου σιδηροδρόμου με πληροφόρησαν ότι είκοσι τραίνα ήσαν στη γραμμή της Λεωφόρου Λέβινγκτον. "Αν λοιπόν έπαιρνα το πρώτο τραίνο, έκανα μιά γρήγορη έρευνα και κατόπιν έβγαίνα στον άλλο σταθμό για να πάρω τον έπόμενο συρμό, μέσα σε μιά ώρα το πολύ θά εύρισκα το ματωμένο βαγόνι.

Κι' αυτό έκανα. Στο ένατο τραίνο είδα αίματα στο πάτωμα ενός βαγονιού. "Επί τέλους... Είχα βρή το βαγόνι του έγκλήματος. "Οχι όμως το μαχαίρι!

"Κι' ωστόσο, συλλογίσθηκα, αυτό το μαχαίρι θά είναι ακόμα έδωπέρα, γιατί άν το εύρισκε κανείς, θά το έδινε άμέσως στην άστυνομία..."

"Αρχισα τότε να ψάχνω προσεχτικά κάτω από τις θέσεις, εκτός από μιά μόνο, στην όποια καθότανε μιά μελαγχροινή νέα, που κύτταζε μπροστά της άκίνητη, μ' ένα παράξενο βλέμμα τρελής.

— Σηκωθήτε! της φώναξα άπτότομα. "Αρπαξε φωτιά ή θέσις σας! "Η αλλάκοτη νέα, με μιά τρομαγμένη κραυγή, τινάχθηκε όρθια, σαν να είχε κάποια σοούτα. Την έ-

δια στιγμή ένα ματωμένο μαχαίρι γλύστρησε από μιά δίπλα του φορέματός της και καρφώθηκε στο πάτωμα!

"Η νέα αυτή ήταν η "Ελθίρα Νογκιέρο, η γυναίκα του "Αντώνιο...

"Όταν τώρα έδειξα το μαχαίρι στον άνδρα της, στο άστυνομικό τμήμα της Μπούλμπερυ Στρήτ, ο Νογκιέρο μούγκρισε από τη λύσσα του.

— Ναι! "Εγώ τον σκότωσα! μου φώναξε. "Εγώ είμαι ο δολοφόνος. Με πείραξε το γέλιο αούτου του Μίντς, έξήγησε κατόπιν. "Έκανε ότι διάβαζε τάχα την εφημερίδα, κι' όμως κρυφούτταζε τη γυναίκα μου, που καθόταν άπέναντί του και της έκανε γλυκά μάτια. "Όταν λοιπόν η "Ελθίρα γύρισε άπτότομα το κεφάλι της για να μίν τον βλέπη, αυτός ο Μίντς έέσπασε σ' ένα περιφρονητικό γέλιο, που μ' έκανε να λυσιιάξω απ' το θυμό μου!... "Εγώ τον σκότωσα, ναι! Τον καρφώσα κρυφά με τη «σαβάνια» μου (μεγάλος σουγιός) κι' ύστερα την έκρυψα στο φορέμα της γυναίκας μου, που είχε μαρμαρώσει απ' τη φρίκη της...

Καταλαβαίνετε τώρα ότι ο Πορτογάλος αυτός ήταν ένας μισότρελλος, ένας ζηλιάρης, που νομίζε ότι όλος ο κόσμος έκανε κόρτε στη γυναίκα του. Κι' είχε δολοφονήσει έναν άθωο, γιατί ο Τζαίμς Μίντς ούτε θά είχε προσέξει την "Ελθίρα Νογκιέρο. "Όσο για το μοιραίο γέλιο του, ποιός ξέρει τί είχε διαβάσει εκείνο το πρωί στην εφημερίδα του. "Αντί λοιπόν να στείλουμε τον δολοφόνο στην ηλεκτρική καρέκλα, τον κλείσαμε στο φρενοκομείο των έγκληματιών της Νέας "Υόρκης...

Κι' ο "Εντουρντ Μαλρόνι, γελώντας νευρικά, έπρόσθεσε:

— Βλέπετε φίλοι μου, πόσο περίεργο ήταν το μυστήριο αούτο του «φόνου στον ύπογγο σιδηρόδρομο»; Το νού σας, λοιπόν! Προσέχετε πάντα τους μισότρελλους ζηλιάρηδες, σαν τον "Αντώνιο Νογκιέρο!... Είναι οι πιο επικίνδυνοι κακούργοι!..

ΜΙΚΡΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΖΑΝ ΜΠΟΥΒΙΕ

ΜΙΑ ΛΗΣΤΕΙΑ

Ή θεαγέρα έβασταξε ως τὰ μεσάνυχτα. Στὴ μικρὴ μας πόλι, τὸ Πόν - σὺρ - Βίρ, ὅπου οὔτε θέατρο, οὔτε κινηματογράφος ὑπάρχει, ὁ κόσμος κοιμάται γρήγορα, πλαγιάζει — πού λέμε — μὲ τὶς κόττες. Μὰ μετὰ τὴ συνηθισμένη μας παρτίδα τοῦ μπριτζ, κι' ἐγὼ δὲν ξέρω πῶς, ἤρθε ἡ κουβέντα γιὰ τὰ ἐγκλήματα πού γεμίζουν καθημερινῶς τὶς στῆλες τῶν ἐφημερίδων, ληστείες μετὰ βιαιοπραγιῶν, κλοπές, λωποδυσίες, πτώματα τεμαχισμένα καὶ στριμωγμένα μέσα σὲ μπασόλα, κλπ. κλπ.

Ὁ καθένας ἀπὸ μᾶς εἶπε σχετικῶς τὴ γνώμη του καὶ στὸ τέλος συμφωνήσαμε ὅλοι στὸ ἐξῆς συμπέρασμα: "Ὅτι οἱ τίμιοι πολῖτες δὲν πρέπει νὰ μένουν μὲ τὰ χέρια σταυρωμένα, ἀλλὰ νὰ ὀπλισθοῦν καὶ ἐν ἀνάγκῃ νὰ ἀμύνωνται κατὰ τῶν κακοποιῶν μὲ τὸ πιστόλι στὸ χέρι.

— Ὁφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, Ὁ δόντα ἀντὶ ὀδόντος. Αἷμα ἀντὶ αἵματος. Ὁ νόμος τοῦ Λύντς. Μοῦ ἐπιτίθεσαι, σοῦ ἀντεπιτίθεμαι. Μὲ πυροβολεῖς, σὲ πυροβολῶ. Μὲ ληστεύεις, σὲ ἀναγκάζω μὲ τὸ πιστόλι στὸ χέρι νὰ μοῦ ἀποδώσης ὅ,τι μοῦ ἔκλεψες...

Αὐτὰ τὰ τρομερὰ λόγια εἶπα ἐγὼ, μὲ σταθερὴ καὶ ἀποφασιστικὴ φωνή, πρὶν καλονυχτίσω γιὰ νὰ φύγω. Κι' ὕστερα ἔφυγα, κρατώντας μέσα στὴν τσέπη τοῦ πανοφωριοῦ μου τὸ πιστόλι μου.

Τὶ τὸ ἤθελα τὸ πιστόλι; Μ' ὅλο τὸ σκοτάδι καὶ τὴν ἐρημιὰ τῶν δρόμων του, νυκτερινὴ ληστεία δὲν εἶχε ἀκουστὴ στὸν Πόν - σὺρ - Βίρ.

Οἱ ἀπάχηδες καὶ οἱ λωποδύτες δὲν τὴν εἶχαν γραμμένη στὰ χαρτιά τους αὐτὴν τὴν πόλι. "Αλλωστε, δὲν καθόμουν μακριὰ. Μπροστὰ μου ὁ δρόμος ἦταν ἐρημος. Δὲν εἶχα τίποτε νὰ φοβηθῶ. Ἐν τούτοις ἔθιασα τὸ βῆμα μου, ὑπεκρίνοντας σὲ κάποια ταραχή, σὲ κάποιο περίεργο συναίσθημα. "Εστρίψα στὴ γωνία, πέρασα τὴ μικρὴ πλατεία, μπήκα στὸ δρόμο τὸ δικό μου κι' ἔβλεπα πειὰ τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ μου, ὅταν κάποιος ξεπρόβαλε ξαφνικὰ ἀπὸ κάποια γωνία κι' ἔπεσε πάνω μου. Ἡ σύγκρουσις ἦταν τόσο ξαφνικὴ, τόσο δυνατὴ, πού ἔμεινα γιὰ μιὰ στιγμὴ σὰν ἀποβλακωμένος.

Κάπου χτυπήθηκα!... Μὲ μαχαίρι ἴσως... Ἐπασπάτευα τὸ σῶμα μου νὰ ἰδῶ μήπως ἦμουν πληγωμένος... Ἐξεκούμπωσα τὸ πανωφόρι μου, τὸ σακκάκι μου, τὸ γιλέκο μου... ἐψηλάφησα πάλι τὸ κορμί μου. Πουθενὰ δὲν ἔβλεπα αἷμα, δὲν ἐνοιόμην πληγὴν, οὔτε γράτσουνιὰ... Μόνο... μπά!... ἔλειπε τὸ ρολόγι μου, ὠραῖο χρυσὸ ρολόγι...

Κύτταξα πίσω μου. Ὁ ἄνθρωπος ποῦχαμε συγκρουσθῆ ἔτρεχε. Βρισκόταν πειὰ σὲ ἀπόστασι πενήντα μέτρων. Χωρὶς νὰ βιστάσω ὠρμησα κατόπιν του... Ὁφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος!... Ἐνας ἐντιμὸς πολίτης δὲν πρέπει ν' ἀφήνῃ νὰ τὸν ληστεύουν χωρὶς ἀντίστασι. Μ' αὐτὴ τὴν ιδέα, τὸ κουράγιο μου διπλασιάστηκε. "Ετρεχα μ' ὅλη τὴ δύναμι. Ὁ ἀγνωστος λίγο - λίγο ἐβράδυνε τὸ βῆμα του. Προφανεῶς εἶχε λαχανιάσει. Τὸν διέ-

κρινα καλὰ πειὰ, ἦταν ἀρκετὰ νέος, καλοντυμένος, μὲ ρεμπούμπλικα, κανέναν ἀπάχης ἴσως, πού ἐπλούτισε μὲ τὶς ληστείες. "Ὅταν τὸν ἐπλησίασα σὲ ἀπόστασι δέκα μέτρων τοῦ φώναξα:

— Ψηλά τὰ χέρια, γιατί πυροβολῶ!...

Τὸν εἶδα νὰ τρέμῃ. Ἦταν ἔτοιμος νὰ πέσῃ κάτω ἀπὸ τὸ φόβου του.

— Τὸ ρολόγι, τοῦ εἶπα. Τὸ ρολόγι γρήγορα!...

Ἐπᾶκουσεν ἀμέσως. "Υστερα, καθὼς ἐκατέβασα τὸ πιστόλι γιὰ νὰ θάλω τὸ ρολόγι στὴν τσέπη μου, ὁ ἀπάχης τῶσαλε στὰ πόδια.

Τὸν ἄφησα νὰ φύγῃ. "Ἀς πᾶν ἄλλο νὰ κρεμαστῇ, εἶπα. Ἐγύρισα στὸ σπίτι μου μὲ τὴ συναίσθησι πὼς ἔκαμα τὸ καθήκον μου, σὰν καλὸς πολίτης.

"Ἄν ὅλοι ἔκαναν σὰν ἐμένα, ἔλεγα μὲ τὸ νοῦ μου, οἱ κύριοι ἀπάχηδες θάλλαζαν ἐπάγγελμα. Μὰ οἱ περισσότεροι ἐντιμοὶ ἄνθρωποι τρέμουν μπροστὰ τους.

Μὰ μόλις μπήκα στὸ δωμάτιό κι' ἀνᾶψα τὴ λάμπα, τὰ μάτια μου ἔπεσαν πάνω στὸ κομοδίνο. Κάτι γυάλιζε... Ἐπλησίασα... Τί νὰ ἰδῶ; Τὸ ρολόγι μου! Μπᾶς κι' ὄνειρεύομαι, εἶπα, ἢ μοῦκαναν μάγια;... Ἐβόλα τὸ χέρι στὴν τσέπη τοῦ γιλέκου μου... Ὑπῆρχε κι' ἐκεῖ ἓνα ρολόγι. Τὸ ἔβγαλα καὶ τὸ κύτταξα κατὰπληκτος... Δὲν ἦταν τὸ δικό μου. Ἦταν ἓνα χρυσὸ χρονόμετρο... Ἀδύνατον νὰ σᾶς περιγράψω τὴ ντροπὴ μου... "Ὅστε λοιπὸν εἶχα ληστέψῃ ἓνα ἄνθρωπο στὸ δρόμο μὲ τὸ πιστόλι στὸ χέρι. Ὅλη τὴ νύχτα δὲν ἔκλεισα μάτι. Καὶ μόλις ἔφεξε ὁ θεὸς τὴ μέρα, πῆγα στὴν ἀστυνομία. Ὁ διευθυντὴς τῆς ἀστυνομίας μ' ἐδέχτηκε εὐγενέστατα, γιατί μ' ἐγνώριζε. Τό, καὶ τό, ἔπαθα τοῦ εἶπα. Μ' ἄκουσε ἡρεμὸς κι' ὅταν ἐτελείωσα, μοῦπε, κυττάζοντας τὸ κλεμμένο ρολόγι:

— Αὐτὸ τὸ ρολόγι εἶνε τοῦ γαμπροῦ μου. Ἐβγήκε ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ τὰ μεσάνυχτα, γιὰ νὰ φωνάξῃ ἓνα γιατρό καὶ τὴ μαμμὴ, γιατί ἔπιασαν τὴν γυναικὰ του οἱ πόνοι. Ἐγέννησε, ξέρετε, κι' ἔκανε ἓνα ὦ-

ΜΟΥΣΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ἡ ΤΡΕΛΛΕΣ ΤΟΥ ΒΑΓΝΕΡ

Ὁ Βάγνερ ἐξεδήλωνε τὸν θαυμασμό του μὲ τοὺς πῶ τολμηροὺς καὶ παράξενους τρόπους.

Εἶνε ἀπολύτως πιστοποιημένα γεγονότα, ὅτι κατὰ τὸ 1875, στὸ Μπαϊρόυτ, μέσα στὴ μεγάλη αἴθουσα τῶν συναυλιῶν καὶ μπροστὰ στοὺς ἀπειράριθμους θαυμαστὲς τοῦ ἔκανε μιὰ... τοῦμπα! Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸν εἶχε ἐκδηλώσει τὴν μεγάλη εὐχαρίστησι πού αἰσθάνθηκε ἀπὸ τὴν ἐπιτυχημένη ἐκτέλεσι ἐνός ἔργου του.

Εἶνε γνωστὸν ἐξ ἄλλου, ὅτι ὁ ἔσχοτος αὐτὸς συνθέτης φερνότανε συχνὰ σὰν ἓνα μικρὸ παιδί. "Ἐνα βράδυ πού ὁ Λίστ ἐξετέλεσε μπροστὰ του μιὰ ἀπ' τὶς σονάτες του, ξαπλώθηκε χάμου, φωνάζοντας:

— Φράντς, φίλε μου, πρέπει νὰ κυλιστῶ σὰν ἀρκούδα γιὰ νὰ σοῦ δεῖξω τὸ μεγάλο μου θαυμασμό!...

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΧΡΗΜΑ

Ἡ ὠραία σπιτονοικοκυρὰ εἶνε πολὺ ἐπικίνδυνη γιὰ τὸ πορτοφόλι τοῦ νοικάρη της.

Σ κ α τ σ ἑ ζ ι κ η

Ἡ τσέπη ποῦνε γεμάτη λεφτά, κάνει τὴν καρδιά ἐλαφρὰ.

Δ α ν ι κ η

Τὸ ἀδειανὸ πορτοφόλι κάνει τὸν ἄνθρωπο σοφὸ, μὰ παραπολύ ἀργά...

Π ο ρ τ ο γ α λ ι κ η

ραῖο ἀγοράκι... Ἀπὸ τὴ βία τοῦ ἴσως ἔπεσε ἀπάνω σας στὸ δρόμο... Μοῦπε πὼς κατὶ τοῦ συνέβη στὸ δρόμο, μὰ νὰ σᾶς πῶ δὲν ἐπρόσπεξα, μὲ τὶς χαρὲς τοῦ ἐγγονοῦ ποῦ μᾶς ἐχάρισε ὁ θεὸς!... "Ὅστε σεῖς εἰσάγετε ὁ... ἀπάχης;

— Χμ... χμ... Ἐγὼ! ἀπάντησα, καὶ κοκκίνισα σὰν ραπάνι!...

ΖΑΝ ΜΠΟΥΒΙΕ

ΙΤΑΛΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΣΑΛΒΑΤΟΡ ΓΚΟΤΤΑ

Η ΑΓΩΝΙΑ ΜΙΑΣ ΝΥΧΤΑΣ

— "Αννα Μαρία ! "Αννα Μαρία !
"Εβγα στο παράθυρο. "Εβγα να σε
χαιρετήσω. "Αννα Μαρία !...

"Η μικρούλα Καίτη εφώναζε ακό-
μα μιά, δυό, τρεις φορές «"Αννα
Μαρία» κι' έπειτα βγήκε απ' τον
κήπο κι' έπήγε στον έξοχικό θρόνο,
για νά γυρίση στο σπίτι της. Κάθε
πόσο όμως γύριζε το κεφάλι της και
κτύπαζε τη μεγάλη βίλλα. Μά το
παράθυρο δεν άνοιξε και δεν φάνη-
κε ή "Αννα Μαρία.

"Αννα Μαρία ! "Αννα Μαρία !
άναστέναζε ο κόντε "Ανδρέας, ο ά-
δελφός της "Αννας Μαρίας, μπαί-
νοντας αυτή τη στιγμή στο γραφείο
που. Φώναζε την, ναι, φώναζε την,
όσο θές — χαμογέλασε ειρωνικά
και με πικρία — δεν θά σου άπαν-
τήση. "Α ! Θεέ μου ! Θεέ μου !

"Ο θυμός κ' ή αγωνία του "Αν-
δρέα τον έπνιγαν. Δεν μπορούσε να
μείνη εκεί μέσα. "Ηθελε να βγί
ξω, να περπατήσει, να μιλήση με
κάποιον...

— Κύριε κόντε, του είπε ή φραν-
τζέσκα, ή γρηά υπηρέτρια, με με-
λαγχολική φωνή, δεν κατέθηκε.....
Ούτε άπάντησε στη φίλη της...

"Ο "Ανδρέας σήκωσε τους ώμους,
— Και τί με νοιάζει έμένα ; Δός
μου το όπλο μου και τὰ φυσίγγια.

— Που θά πάτε τέτοια ώρα, κύ-
ριε κόντε ; Είνε περασμένες έπτά.

Είνε ή ώρα του φαγητού.
— Δεν θά φάω.

— Μά μπορεί... μπορεί να γυρίση
κανέννας απ' εκείνους τους κυρίους
της έπιτροπής...

"Ο "Ανδρέας σήκωσε πάλι τους

ώμους του με περιφρόνησι.

— Δεν θέλω να ιδώ κανένα ! Βα-
ρέθηκα πειά και την έπιτροπή και
τις έκλογές και τους ψήφους και
τους κατεργάρηδες και την άδελ-
φή μου κι' όλο τον κόσμο ! "Α !
Μά το Θεό ! "Αφήστε με ήσυχο !
"Αρπάξε το όπλο του και τη φυ-
σιγιοθήκη και βγήκε σαν άπελπι-
σμένος. "Η φραντζέσκα δεν τόλμησε
να τον κρατήσει. Συλλογίστηκε μό-
νο την "Αννα Μαρία...

"Ο "Ανδρέας ελάτρευε την άδελφή
του. Οι γονείς του δεν ζούσαν πειά,
"Εμεναν μόνοι τους με την γρηά
φραντζέσκα, στην παλιά άρχοντική
βίλλα τους.

"Από την ήμερα όμως που έμαθε
ότι ή "Αννα Μαρία αγαπούσε τον
Μάρκο Τζιάννι, ένα μελαγχροινό
κι' ώμορφο νέο, είκοσιπέντε χρό-
νων, σήκωσε άμέσως κεφάλι κι' άρ-
χισε να της φέρνεται αυταρχικά
κι' απότομα.

— "Η άδελφή μου γυναίκα του
Μάρκου Τζιάννι...ποτέ ! φώναζε στη
φραντζέσκα που έκλαιγε και πάχι-
ζε να τον μαλακώσει και να τον
κάνη ν' αγαπήση πάλι με την άδελ-
φή του. "Η "Αννα Μαρία θά πάρη
έναν της σειράς της. "Οποιον θέλω
έγώ κι' όχι ένα "παληόπαιδο του
δρόμου !...

"Ο Μάρκο Τζιάννι πήρε κατάκαρ-
δα την προσβολή αυτή. "Εβαλε ώς
τόσο τους δικούς του να καλοπιά-
σουν τον κόντε "Ανδρέα και να τον
πείσουν, ότι ή "Αννα Μαρία θά
ζούσε ευτυχισμένη μαζί του, γιατί
αγαπιώντουσαν πολύ.

"Ο κόντε "Ανδρέας όμως ήταν ά-
μεταπειστος.

— "Όσο είμαι έγώ άδελφός της...
ποτέ ! τούς άπάντησε και τους έ-
διωξε μ' άσχημο τρόπο.

"Η "Αννα Μαρία τότε έέχασε την
εγάπη του άδελφού της και της
φραντζέσκας και κλείστηκε πεισμα-
τωμένη στην ικάμαρά της. Δεν μι-
λούσε πειά σε κανένα κι' ούτε ήθε-
λε να της μιλούν. Συλλογιζόταν
μόνο την αγάπη της κι' έκλαιγε απ'
το πρωί ως το θράδυ, για την ά-
δικη άπόφασι του άδελφού της.

"Ο κόντε "Ανδρέας εκείνες τις ή-
μέρες είχε ξετρελλαθή με την πολι-
τική. Οι φίλοι του θέλανε να τον

βγάλουν βουλε-
τή. "Ο Μάρκο Τζι-
άννι τότε βρήκε
την ευκαιρία να
έκδικηθή τον υ-
περήφανο άδελφό
της "Αννας Μαρί-
ας. "Αρχισε λοι-
πόν με τους δικούς
του να υποστηρίξη
φανατικά τον αν-
τίπαλο του κόντε
και να μεταχειρίζ-
ται κάθε μέσο για
να τον κάνει να χά-
ση την έκλογή.

* "Η νύχτα ήταν
σκοτεινή. "Εδω κι'
έκει, στον ούρανό,
έτρεμε το άσημένια
φως των άστρων. "Ο
"Ανδρέας πήρε τον έξοχικό δρόμο
κρατώντας για το χωριό. "Από μα-
κριά, άκουγε τις φωνές και το θό-
ρυθο του κόσμου. Είχαν τελειώσει
πειά ή έκλογές, που γινόντουσαν έ-
κείνη την ήμερα κι' όλοι συζητού-
σαν ζωηρά για τ' αποτελέσματα.

Δυό άγνωστοι που έρχόντουσαν
απ' την πόλη, έλεγαν δυνατά, καθώς
περπατούσαν κοντά στον "Ανδρέα :

— Μά έγώ σου το είπα. Θά ιδής
πώς δεν θά βγί ή κόντες... Μπορεί
να είνε καλός, μά δεν κάνει για
βουλευτής !...

— "Επειτα... είνε μικρός ακόμα
πρόσθεσε ο άλλος.

"Ο "Ανρέας ένοιωσε ύλο το αίμα
του ν' ανεβαίνει στο κεφάλι του. Τρά-
βηξε σαν τρελλός προς το σκοτει-
νό δάσος έκανε μιά μεγάλη βόλτα
στην έξοχη, κι' έπειτα από δυό ώ-
ρες ξαναβγήκε πάλι στη δημοσιά,
για να γυρίση στη βίλλα.

Τη στιγμή όμως που ήπνευσε τη
γωνία ενός φράχτη, έπτεσε έξαφνα
πάνω σε μιά σκιά.

— "Ε, δεν θλέςεις ;... του φώ-
ναξε θυμωμένα κάποιος.

"Ηταν ο Μάρκος Τζιάννι.

"Ο "Ανδρέας, στο άκουσμα της
φωνής του, έσφιξε τὰ δόντια του ά-
πό λύσσα.

Χύθηκε ύστερα έπάνω του και με
μιά σπρωξιά τον
ξάπλωσε χάμω
στην άκρη του υ-
ερημου δρόμου.

— "Α ! σκύλε !
Θά μου το πληρώ-
σης τώρα ! ούρ-
λιαζε ο κόντες.
Θές γυναίκα σου
την άδελφή μου,
σκύλε !... Να
λοιπόν... Και πυ-
ροβόλησε το Μάρ-
κο κατάστηθα !...
"Επειτα γύρισε
σαν τρελλός κι'
άρχισε να τρέχη
σαν να τον κυνη-
γούσαν.

* * *
Μέσα στην με-
γάλη κάμαρα του
κόντε, ή γρηά
φραντζέσκα, όρθια,
μπροστά στο κρεβάτι όπου είνε
ξαπλωμένος ο "Ανδρέας, γυρίζει
κάθε τόσο τὰ μάτια της προς το
εικονοστάσι και ψιθυρίζει με πέν-
θιμη φωνή :

— Λυπήσου μας, Θεέ μου !
"Εκείνη, εκείνη μόνο μέσα στο
σπίτι το ξέρει. "Τως δεν το ξέρει
κανείς άλλος. Μπορεί... ο σκοτω-
μένος να είνε ακόμα εκεί πέρα,
στην άκρη του δρόμου. Θά τον
βρούνε το πρωί.

— "Η άμοιρη μητέρα του ! Θά
πής τον πάνε αύριο στο σπίτι ! συλ-
λογίζεται ή φραντζέσκα με φρίκη

καί θαρρεῖ πῶς ἀκούει κιόλας τὰ ξεφωνητὰ τῆς τραγικῆς μητέρας γιὰ τὸν σκοτωμένο γιὸ τῆς.

Κι' ὁ Ἀνδρέας ; Πῶς μπόρεσε νὰ φτάσῃ ὡς ἐκεῖ ; Ἦταν λοιπὸν τρελλός ! Καλύτερα θὰ ἦταν νὰ μὴ ξυπνοῦσε πειὰ ἀπ' τὴ νάρκη, στὴν ὁποία εἶχε βυθιστῇ τῶρα.

Τὸν εἶχε δεῖ νὰ μπαίνει στὴ βίλλα σὰν τρελλός ! Παραμιλοῦσε. Τὸ δὲ πλο τοῦ εἶχε φύγει ἀπὸ τὰ χέρια καὶ τὸ εἶχε χάσει στὸ δρόμο. Ἦταν κι' αὐτὸ ἀπὸ τὸ Θεό !

— Ἀφήστε με νὰ πεθάνω ! Νὰ πεθάνω !... οὐρλιαζε.

Κι' ἐπειτα, ὅταν ἡ Φραντζέσκα κατάφερε νὰ τὸν βάλῃ νὰ ξαπλωθῇ στὸ κρεβάτι καὶ νὰ τὸν ἡσυχάσῃ λιγάκι, ἐξέπασε ἐφάνικα σὲ λυγροὺς, τὴν ἀγκάλιασε, αὐτὸς ὁ ὑπερήφανος, ὁ ἐγωϊστὴς, ὁ πεισματάρης κι' ἄρχισε νὰ κλαίῃ σὰν μικρὸ παιδί.

— Φραντζέσκα, Φραντζέσκα ! Ξέρεις τί ἔκανα ; Ξέρεις ; Τὸν σκότωσα ! Δὲν μοῦ εἶπε τίποτε. Κι' ὅμως, ἐγὼ τὸν σκότωσα ! Ἐρχότανε κατὰ δῶ. Ἦθελε νὰ ἰδῇ τὴν Ἀννα Μαρία. Ἐπεσα ἐπάνω του, καθὼς ἐβγαίνει ἀπὸ ἕνα δρομάκι, κοντὰ στὸ χτήμα τοῦ Μοντάλτο. Τί ἔκανα, Φραντζέσκα ! Τί θ' ἀπογίνῃ τῶρα ἡ Ἀννα Μαρία ; Καυμένη μικρούλα !...

Ἄκουσε, Ἄκουσε, Φραντζέσκα : ὅταν δὲν θὰ εἶμαι πειὰ ἐδῶ πέρα, νὰ ἔχῃς τὸ νοῦ σου, νὰ τὴν προσέχῃς. Νὰ μὴν τῆς κάνῃς λόγο πειὰ γιὰ μένα. Μόνο ἐσύ, μόνο ἐσύ, Φραντζέσκα, νὰ με συλλογιέσαι ! Κανέναν δὲν μπορεῖ νὰ με συγχωρήσῃ. Μὰ ἐσύ, ναί, μὴρεῖς...

Δυὸ ὄρες ἐκλαιγε ἀκατάπαυστα καὶ συλλογιζότανε τὴ συμφορὰ του : Τὴ δική του, τὸ σκάνδαλο, τὸ τέλος του. Ἐπειτα ἔδωσε διάφορες παραγγέλεις γιὰ τὸ σπίτι, εἶπε πῶς ἡ Ἀννα Μαρία ἔπρεπε νὰ πάῃ σ' ἄλλη πόλιν καὶ πῶς ἔπρεπε μὲ κάθε τρόπο νὰ τὸν ξεχάσῃ, αὐτὸν ποῦ

ντρόπιασε τ' ὄνομά του καὶ κατὰ στρεψε τὴν εὐτυχία τῆς...

Κι' ὕστερα, ἐξαντλημένος, βυθίστηκε σὲ μιὰ νάρκη.

Τὸ μεγάλο ἐκκρέμες χτύπησε βαρεῖα δώδεκα φορές. Ἀπ' τ' ἀνοιχτὸ μπαλκόνι ἔμπαινε τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ. Μέσα στὴν κάμαρα τοῦ κόντε, ἡ λάμπα ποῦ εἶχε ἀφήσει ἀναμμένη ἡ Φραντζέσκα, ἐσθύσε.

Ὁ Ἀνδρέας ἐξύπνησε ἀπότομα. Δὲν ὠνειρεύονταν. Δὲν φοβότανε πειὰ. Τῶρα ἦταν ἡσυχος. Τὸ κεφάλι του μόνο ἦταν λιγάκι βαρὺ κι' ἐνοιωθε πῶς πονοῦσε σ' ὄλο του τὸ σῶμα. Κρύωνε. Ἦθελε ὅμως νὰ σηκωθῇ νὰ περπατήσῃ.

Τὸ φεγγάρι φώτιζε τὴν κάμαρα.

Ὁ Ἀνδρέας ντύθηκε καὶ συλλογιζότανε νὰ θρῇ τὰ χαρτιά τῆς οἰκογενείας του, ποῦ ἦσαν σ' ἕνα συρτάρι τοῦ κομοῦ. Πρὶν παραδοθῇ στὴν δικαιοσύνη, ἤθελε νὰ τακτοποιήσῃ τὰ πράγματά του.

— Τὰ σπέρτα ; Ποῦ ἄφησα τὰ σπέρτα ;

Ἦθελε ν' ἀνάψῃ τὴ λάμπα.

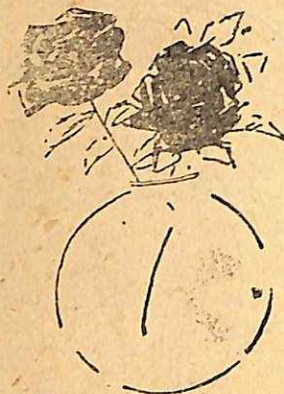
— Ἐξαφνα ὅμως ἀκούστηκε ἕνας χτύπος κάτω στὸν κῆπο.

Κι' ἐπειτα ἡ καγκελλωτὴ πόρτα ἔτριξε.

Ὁ Ἀνδρέας ἤθελε νὰ τρέξῃ στὸ μπαλκόνι καὶ νὰ κυττάξῃ κάτω. Μὰ δὲν τολμοῦσε νὰ περάσῃ τὴ φωτεινὴ ἐκείνη ζώνη ποῦ ἄπλωνε τὸ φεγγάρι. Τὸν εἶχε πιάσει πάλιν ὁ φόβος. Τῶρα Ἐτρεμε...

Ἄλλος χτύπος πάλιν !... Ναί, κάποιος ἦταν στὸν κῆπο... Κάποιος μιλοῦσε, ἐκεῖ κάτω ἀπ' τὰ παράθυρα, σιγανά... Κάποιος περπατοῦσε ἐλαφρά.

Ὁ Ἀνδρέας, μ' ἕνα πῆδημα, ἔτρεξε στὸ μπαλκόνι κι' ἀπόμεινε ἐκεῖ ἐκπληκτος, σαστισμένος. Δυὸ πρόσωπα, σκυμμένα κοντὰ στὴν πόρτα τοῦ κήπου, φαινότανε σὰ νὰ ἐτύλιγαν κι' ἔδεναν κάποιον δέμα ποῦ ἦταν μπροστὰ στὰ πόδια τους.

Ἡ Ἀννα Μαρία ! Ἦταν ἐκείνη, μὲ τὴ γαλᾶξια ἐσάρπα τῆς, δεμένη στὸ λαϊμό. Ἐσηκώθη ἔξαφνα καὶ τὸ φεγγάρι φώτισε τὸ προσῶπὸ τῆς.

Ἦταν ἐκείνη ! Ἐπειτα σηκώθηκε κι' ὁ ἄνθρωπος καὶ κυττάζε ἐπάνω στὸ μπαλκόνι, χωρὶς ὅμως νὰ ἰδῇ τὸν Ἀνδρέα ποῦ εἶχε κρυφτῇ στὴ σκιά καὶ ποῦ δὲν ἐπίστευε στὰ μάτια του, νομίζοντας, ὅτι αὐτὰ ποῦ ὀλεπεῖ εἶνε σκιές, οἰκτιρῆς τῆς ἄρρωστης φαντασίας του. Γιατί ὁ ἄνθρωπος ποῦ ἀντίκρουσε ἦταν ὁ Μάρκος ! Ὁ Μάρκος Τζιάνι !...

Ἡ Ἀννα Μαρία ἀνοίξε σιγὰ τὴν πόρτα τοῦ κήπου καὶ ὄγῃκε. Ὁ Μάρκος Τζιάνι ὄγῃκε κι' αὐτὸς, κρατώντας ἕνα μπόγο. Μὲ τ' ἄλλο χερὶ ἀγκάλιασε τὴ νεὰ ἀπ' τὴ μέση κι' ἐκενὴ εγείρε τὸ κεφάλι τῆς στὸν ὦμο του. Ἐπερασάν ἀργὰ μπρὸς ἀπ' τὰ κάγκελλα τοῦ κήπου, μέσα στὸ ἄσπρο φῶς τοῦ φεγγαριοῦ καὶ χάθηκαν πίσω ἀπὸ τὰ ἀνείρα.

Ὁ Ἀνδρέας τότε γύρισε στὸ τραπέζι, ἀνάψε ἕνα κερι, τρέμοντας ὁλόκληρος, ὄγῃκε στὸ διάδρομο κι' ἀνεῴχθηκε τὴ σκαλα.

Ἡ κάμαρα τῆς Ἀννας Μαρίας ἦταν κατασκότεινη. Μπῆκε μέσα, ἡανεῖς ! Μόνο ἐπάνω σ' ἕνα τραπέζι ὀρισκόταν ἕνα γράμμα. Ἐνα γράμμα ἀπ' τὴν ἀδελφὴν του νωπὸ ἰκκάμα. Ἡ Ἀννα Μαρία τοῦ γράψε :

«Εὐχαριστῶ, Ἀνδρέα ! Τῶρα μ' ἔκανες νὰ τὸν ἀγαπήσω πῶς πολὺ ! Ἡ τρέλλα σου ἐξαγνίζει αὐτὸ ποῦ κάνω καὶ ποῦ πιστεψέ με, δὲν τὸ ἀποφασίζω ὡς τῶρα, μόνο καὶ μόνο γιὰ σένα ! Θὰ σκότωνες κι' ἐμένα μαζί του... Ὁ Θεὸς ὅμως μὰς λυπήθηκε καὶ τοὺς τρεῖς. Εἶμαι εὐτυχισμένη τῶρα, γιατί πηγαίνω νὰ ζήσω μ' ἐκεῖνον ποῦ ἀγαπῶ. Ζῆσε κι' ἐσύ εὐτυχισμένος τῶρα πειὰ, ποῦ δὲν σὲ βασανίζουν ἡ τύψεις... Ἐκεῖνος γλύτωσε ! Εἶνε ζωντανός ! Κι' ἦρθε νὰ μὲ πάρῃ νὰ φύγουμε, γιὰ νὰ παντρευτοῦμε, ὅπως ἦταν τ' ὄνειρό μας».

— Εἶνε ζωντανός ! Φραντζέσκα ! Εἶνε ζωντανός ! Φώναξε ὁ κόντε.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΒΑΣΙΛΕΩΝ

Τὸ 1888 ὁ τῶς Κάιζερ Γουλιέλμος εἶχε πάει στὴν κλινικὴ τοῦ περὶφημοῦ χειρουργοῦ Σβαρτσκοφ. Τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἀκριβῶς, ὁ φίλος του καθηγητὴς ἐκτελοῦσε τὸν ἀκρωτηριασμό τοῦ ποδίου ἐνὸς γέροντος. Ἡ ἐγχείρησις ἐπέτυχε καὶ τόσο πολὺ ἐνθουσιάστηκε ὁ αὐτοκράτωρ, ὥστε φώναξε :

— Μπῆς !... Μπῆς !...

Εὐτυχῶς ὁ φίλος του καθηγητὴς δὲν τὸν... ἀκούσε, κι' ἔτσι δὲν ἔκοψε καὶ τ' ἄλλο πόδι τοῦ ἀρρώστου.

Μιά μέρα ἡ αὐτοκράτειρα Ἐλισάβετ τῆς Αὐστρίας ὄγῃκε περὶπατο μαζί μὲ τίς κόρες τῆς καὶ τὸν ἑλληνα δάσκαλό τῆς Κεφαλᾶν.

Ἐνῶ ὅμως ὅλοι τους ἀπολαμβάνανε τὸ δροσερὸ ἀεράκι, ποῦ μοσκοβολοῦσε ἀπ' τὰ λουλούδια τοῦ Κερκυραϊκοῦ παραδείσου, ἡ αὐτοκράτειρα γύρισε ἀπότομα στὸν δάσκαλό τῆς καὶ τοῦ εἶπε :

— Δὲν εἶνε ὡμορφες ἡ κόρες μου, κ. Κεφαλᾶ ;

Κι' ὁ ἀφελέστατος κ. Κεφαλᾶς τῆς ἀπάντησε :

— Μεγαλειοτάτη, καὶ ἡ γκαμήλα τὰ παιδιά τῆς ὠραία τὰ θρίσκελ.

Ἡ ἀνεκτικώτατη καὶ ἀγαθὴ αὐτοκράτειρα, ὅταν ἀκούσε τὴν ὀχι κολακευτικὴ αὐτὴ ἀπάντησι, ὀχι μόνο δὲν θυμωσε, ἀλλὰ ἐκαρδίστηκε ἀπ' τὰ γέλια.

Τὸ σπῆτι γίνθηκε ἀνω κάτω ἀπ' τίς φωνές. Ἡ Φραντζέσκα ἔτρεξε κι' ἀπάντησε στὴ σκάλα τὸν Ἀνδρέα. Κατέβαινε κρατώντας στὸ χερὶ τὸ γράμμα καὶ γελοῦσε σπασμωδικά :

— Φραντζέσκα ! Δὲν τὸν σκότωσα ! Νά, κύττα ! Διάβασε ! Εἶνε ζωντανός ! Ἦταν ἐδῶ πέρα ! Κι' ἔφυγε μὲ τὴν Ἀννα Μαρία ! Τὴν ἔκλεψε... Πᾶνε νὰ παντρευτοῦν. Ὁ Θεὸς μαζί τους !... Ὁ Θεὸς μαζί τους !...

ΣΑΛΒΑΤΟΡ ΓΚΟΤΤΑ

ΓΝΩΜΕΣ, ΣΚΕΨΕΙΣ, ΑΞΙΩΜΑΤΑ

ΓΙΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ

Ἡ ἀναγκαιότερη καὶ σπουδαιότερη ἀρετὴ γιὰ τὴ γυναῖκα εἶνε ἡ μετριοφύνη.

Ρ ο υ σ σ ω

Ἐνάρετες μὲν νῦν μονάχα ἡ γυναῖκες ἐκείνες, ποὺ ἡ φύσις δὲν τις προέβλεψε μὲ κανένα θέλημα.

Κ υ ρ ί α Σ υ ἄ ρ

Ὁ ἔρωτας δὲν ἔχει καμμιὰ ἡλικία. Βρίσκεται διαρκῶς στὴ γένεσί του.

Π α σ κ ἄ λ

Ἡ γυναῖκες κι' ἡ σαρδέλλες εἶνε μικροκαμωμένες.

Ἰ σ π α ν ι κ ῆ Πα ρ ο ι μ ί α

Πολλὲς φορές τὰ φιλιὰ, ποὺ δίνονται ἀπὸ ἕναν κύριο σ' ἕνα παιδί, δὲν δίνονται, παρὰ γιὰ τὴν μητέρα του.

Γ ε ρ μ α ν ι κ ῆ

Προτιμότερο εἶνε νὰ σοὺ πονῇ ἡ τσέπη, παρὰ ἡ καρδιά.

Ἰ τ α λ ι κ ῆ

Ὁ ἔρωτας ταπεινώνει καὶ τοὺς πρὸ ἀτιθάσσους ἀκόμα.

Ἰ σ π α ν ι κ ῆ

Ἡ γυναῖκα εἶνε πρὸ μικρὴ κι' ἀπὸ τὸ θάνατο.

Σ ο λ ο μ ω ν

Ἡ γυναῖκα εἶνε τὸ πρὸ ὥραϊα καὶ τὸ πρὸ πολὺτιμο σπολίδι ποὺ χάρισε ὁ Θεὸς στὸν ἄντρα.

Α ὕ γ. Γ κ υ γ ι ἄ ρ

Ἡ ἀληθινὰ εὐγενικὴ γυναῖκα ἔχει τοὺς ἴδιους τρόπους καὶ στὸ κομωτήριό της καὶ στὸ σπῆτι της καὶ συμπεριφέρεται μὲ τὴν ἴδια φιλοφροσύνη καὶ στοὺς κυρίους καὶ στοὺς ὑπηρετές.

Κ ἄ ρ μ ε ν Σ ὕ λ θ α

Οἱ ἄνδρες ἔχουν μεγάλο λάθος νὰ νομίζουν, ὅτι ἡ γυναικεία φύσις διαφέρει ἀπ' τὴ δική τους. Κάνουν συνεπῶς κάκιστα νὰ συντάξουν νόμους ποὺ περιορίζουν τὸ στάδιο τῶν γυναικῶν καὶ τὴν πνευματικὴ ἀνάπτυξί τους.

Β ο ὕ λ θ ε ρ

Τὸ μικρὸ μυαλὸ τῆς γυναῖκας εἶνε πολὺ πρὸ κατάλληλο ἀπ' τὸ ἀνδρικό, προκειμένου γιὰ τὴν ἐκτίμησι τῶν μικρῶν ζητημάτων. Συμβάλει δηλαδὴ μ' αὐτὸ ὅ,τι καὶ μὲ τις μικρὰς πλάστιγγες, ἡ ὁποῖες ζυγίζουν τὰ μικρὰ πράγματα πολὺ ἀκριθέστερα ἀπ' τις μεγάλες.

Ἐ μ μ . Ρ ο ὐ ἰ δ η ς

Ὁ νοῦς τῆς γυναῖκας δὲν μπορεῖ νὰ ὑποβληθῇ σὲ καμμιὰ ἐκτίμησι. Εἶνε ἀνεκτίμητος.

Κόμης Π. Β ι α ζ έ μ σ κ ι

Ποιὸς μπόρεσε νὰ καταλάβῃ τις γυναῖκες; Τὸ μετρίδιμά τους ἀντιφάσκει μὲ τὸ βλέμμα τους, τὰ λόγια τους ὑπόσχονται κι' ὁ ἦχος τῆς φωνῆς τους ἀρνεῖται, ἕνα «ναί» κι' ἕνα «ὄχι» εἶνε ζυμωμένο μ' ὅλη τους τὴν ὑπαρξί.

Λ έ ρ μ ο ν τ ω φ

ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΕΚΛΕΚΤΕΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

ΣΤΡΟΦΕΣ

(Τοῦ ΖΑΝ ΜΩΡΕΑΣ)

I

Σ' ἄπειρο κάμφο μόνο στέκει γεμᾶτο συλλογὴ
Στὴν αὖρα στὸν ἀγέρα
Τὸ δέντρο καὶ τὸν ἴσκιο τοῦ μετ' φύλλα τρέμουλα στὴ γῆ
Ἀπλώνει κάθε ἡμέρα.

Κοράκια ἐπάνω του πετοῦν κι' ἀγριοπερίστερα δειλὰ
Νὰ θροῦν ἀνάσα ὀλίγη,
Τὸ τρῶει ἡ μούχλα, καὶ ὁ κισσὸς ὁ ἀδύναμος μὲ ἀπατηλὰ
Πλακάμια τὸ τυλίγει.

Νοτιᾶς ὀργίλες κι' ἀστραπὲς ἀφήκαν τὴν τρανὴ συχνὰ
Κορφή του συντριμμένη,
Ὅμοια θλιμμένο ὑπέροχα, πανούργου ἀνθρώπου τὰ σκληρὰ
Χτυπήματα ὑπομένει.

II

Σὰς ξαναθλέπω ἀκίνητα, ὦ κυπαρίσσια, στὸ σκληρὸ
Φῶς, πάντοτε ὑψωμένα
Σ' ἀκρογιαλιά, σ' ἕνα λευκὸ φράχτη κοντὰ, στὸν οὐρανὸ
Τὸ θεῖο ζωγραφισμένο.

Φυλᾶμε τὸ ἴδιο, τοὺς νεκροὺς ἄβυσσο μαύρη ἔχω ψυχὴ
Πρὸ μαύρη ἀπ' τὴν μορφὴ σας,
Μ, ἀπὸ τὴ μοῖρα πάω μπροστὰ κι' ἀπὸ τὴν δύστυχη ζωὴ
Σὰν τὴν τρανὴ κορφή σας.

III

Συλλογισμένος κι' ἐρημοςθα πάω στοὺς δρόμους ἡέρα,
Κατὰ ἀπ' τὸ κρῖο κι' ἀπ' τὴ χαρὰ ξεγελασμένο αἰθέρα,
Κ' ἐρωτικά στὰ χέρια μουθὰ σφίξω καὶ στὸ στήθος
Τὰ φύλλα σου, ὦ φθινόπωρο, ποὺ ἡ λευκὴ ρίχνουν πλῆθος.

Τὸν ἄνεμο καὶ τὰ πουλιά, πὺ ὅταν θραδύαζι κράζουν
Πετώντας πάνω ἀπ' τοὺς ἀγροὺς θ' ἀκούσω, στὰ θλιμμένα
Λειβάδια, σ' ὄχτους πὺ νερά λυπητερά λιμνάζουν,
Θάνατε, ἐσὲ θά στοχαστώπολύ, ζωὴ καὶ σένα!

Τὰ νέφη, τὸ δροσόπαγοθὰ δέση τρομαγμένα
Κ' ἡ δύση μὲς τὴν καταχνία θὰ ξεψυχήσει ἀγάλα,
Ἀποσταμένος τότε ἐγὼ, γαληνεμένος, σ' ἓνα
Λίθο ἀκουμπώντας, τὸ πικρὸ ψωμί θὰ κόψω πάλι.

IV

Πέρα στὴν ἄκρη τῶν δασῶν στοχάζομαι τὴ χώρα,
Τὶς νύχτες τὶς ἀτέλειωτες, τὸ δάσος πὺ ἐρημώθη,
Ἀπ' τὸ Νοέμβρη τὸ σκληρό, — καὶ καθισμένη τώρα
Μπρὸς σὴ φωτιά της, μιάγρηά τὴ ρόκα της νὰ κλώθει.

Ἐσένα πὺ σ' ἀντάμωσας ὅλους τοὺς δρόμους, τόσο
Θλιμμένη, καὶ τὸ θῆμα μουπάντα ὠδηγοῦσες μόνι,
Σελήνη, θὰ σὲ καρτερῶ γιὰ νὰ σὲ καμαρώσω
Στὸ ρέμα ὠραίου ποταμοῦ π' ἀρχίζει νὰ παγώνει.

V

Θνητὲ ὀλιγόπιστε, καρδιά πολὺ ἀνθρωπίνη, ὦϊμένα!
Σὰν τῶν ματιῶν τὸ ἀνάβλεμμα τὸ πλούσιο φῶς θαμπώνει,
Δὲν θὰ τὸ νοιώστε ἐσεῖς ποτέ, πόσο φωτίζει ἐμένα
Ἡ σκιά πὺ τούτῃ ἡ σκοτεινὴ δεντροστοιχία ξαπλώνει.

ΒΡΑΔΥΑ

WILLENS KLOOS

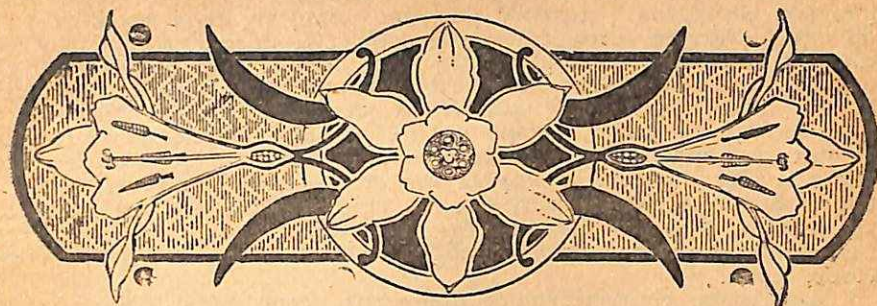
Καθὼς μακρὰ στὸν χρυσογάλανο οὐρανὸ
Ὡσὰν λουλουδοὶ τὸ φεγγάρι ἀνθίζει
— Σὰν λούλουδο μισάνοιχτο, χωρὶς καρπὸ —
Ποὺ τὰ φύλλα του στὸ ἄπειρο σκορπίζει.

Ἔτσι στὸ πέπλο ἀνάμεσα, θαρρῶ, κάποια φορὰ
Τὸ ὡμορφὸ σου πρόσωπον ἐφάνηκεν ἐμπρὸς μου
Καὶ ὕστερα ἐπέταξεν κι' ἐσθύστηκεν ἀργά...
Μακρὰ ἀπὸ τὰ μάτια μου, στὰ βάθη τοῦ ἄλλου κόσμου.

Ὡ! σὲ ἀγαπῶ σὰν ὄνειρον ὠραῖο νυχτερινό,
Ποὺ μοναχὰ γιὰ μιὰ στιγμή τὸν ὕπνο μας πλανᾷ
Καὶ μόλις ἔρθῃ ἡ χαραυγὴ γοργοπετάει μακρὰ.

Καὶ σὰν τὴν ρόδινη αὐγούλα σὲ ἀγαπῶ,
Καὶ σ' ἀγαπῶ σὰν τὴν ἀχνὴν ἀστροφεγγιά...
Σὰν κάθε πρᾶγμα ὡμορφὸ ποῦνε ἀπ' τὴ γῆ μακρὰ.

ΜΕΤ. ΜΑΡΙΝΟΥ ΣΙΓΟΥΡΟΥ

Ο ΚΟΥΡΣΑΡΟΣ

Α'.

ΕΝΑ ΜΑΤΙΣ ΜΠΟΥΞ

ΣΤΙΣ 7 Αὐγούστου 1889, κατὰ τὶς ἐφτάμιση τὸ πρωῒ, ἡ ὁδὸς
Οὔεστ-Φέρρυ πὺ βρίσκεται στὶς δυτικὲς συνοικίες τοῦ Λονδί-
νου, κοντὰ στὶς μεγάλες ἀποθήκες τῶν ἐμπορευμάτων, παρου-
σίαζε ἀσυνήθιστὴ ὄψι. Μιά τεραστία συγκεντρώσις εἶχε σχηματιστῇ
γύρω σ' ἓνα δυστυχισμένο ἄνθρωπο, ὁ ὁποῖος προκαλοῦσε τὴ φρίκη
καὶ τὴ συμπόνια καί, σὲ μερικοὺς μάλιστα, τὰ γέλια. Ὁ ἄνθρωπος
αὐτὸς φαινόταν 25 ὡς 30 χρόνων τὸ πολὺ καὶ ἦταν ψηλὸς καὶ καλο-
καμωμένος. Εἶχε ὥστόσο πρόσωπο πολὺ χλωμό, μὲ γενειάδα ξανθὴ,
μακρὰ μαλλιά ἐντελῶς ὀχρῆνιστα καὶ βλέμμα ἀπλανές. Τὸ μόνον
ρουχο τοῦ παραδόξου αὐτοῦ ὑποκειμένου ἦταν ἓνα σκισμένο καὶ
θρώμικο παντελόνι, πὺ ἔφτανε μόνον ὡς τὰ γόνατα. Τὸ ὑπόλοιπον
σῶμα του ἦταν ἐντελῶς γυμνόν.

— Εἶνε τυφλὰ στὸ μεθύσι! Εἶμαι μάλιστα βέβαιος πὺς ὁ τα-
βερνιάρης τοῦ πήρε τὰ ρούχα, γιὰτὶ δὲν θάχε νὰ τὸν πληρώσῃ! εἶ-
πε κάποιος ἀπὸ τὸ πλῆθος, ὁ ὁποῖος, φαίνεται, εἶχε πάθει κι' ὁ ἴδιος
κάποτε αὐτὸ πὺ ἐλεγε.

— Θᾶναι κανένας πίθηκος πὺ ἐξέφυγε ἀπὸ τὸ Ζωολογικὸ Κη-
πο! εἶπε ἀστεειεύοντο κάποιο γκαρσόνι ζαχαροπλαστέου πὺ στε-
κόταν στὴν πρώτη γραμμὴ τῶν θεατῶν μ' ἓνα ταψὶ στὸ κεφάλι.

— Μὴ λές ἀνοησίες! τὸν διέκοψε τότε ἓνας καλοντυμένος κύ-
ριος πὺ φαινόταν γιὰ ὑπάλληλος. Δὲν βλέπετε πὺς ὁ δυστυχισμέ-
νος εἶνε τρελλός!...

— Ἔχετε δίκην, κύριε! ἀπάντησε μιὰ σωματώδης γυναῖκα πὺ
φοροῦσε ποδιὰ πάνω ἀπὸ τὰ ρούχα της. Ναί, εἶνε τρελλός ὁ φτωχός.
Ἐγὼ τὸν εἶδα πρώτη καὶ σὰς ὀρκίζομαι ὅτι δὲν ἔχει πῆ οὐτ' ἓνα
ποτηράκι κρασί...

Οἱ περίεργοι περικύκλωσαν ἀμέσως τὴν γυναῖκα αὐτὴν κι' ἀρχι-
σαν νὰ τὴς ἀπειθύνουν ἓνα πλῆθος ἐρωτήσεων γιὰ τὸν τρόπο μὲ τὸν
ὁποῖο εἶχε ἀνακαλύψει τὸ περίεργον αὐτὸ ὑποκείμενον.

— Βρισκόμουν ἐκεῖ, στὴν πόρτα τοῦ μαγαζιοῦ μου, ἀπάντησε ἐ-
κείνη δείχνοντας ἓνα μικρὸ μανάβικο πὺ ἦταν ἐκεῖ κοντὰ, κι' ἐ-

ποιμαζόμενοι να ταχτοποιήσω τ' άγγουράκια μου, τις άγκιναρές μου και τις φρέσκες πατάτες μου, που μόλις τις είχα παραλάβει από την Ίρλανδία, όταν έξαφνα άκουσα ένα περίεργο θορυβό πίσω από τα κοφίνια μου. Νόμισα πώς ήταν κανένα έρωμόσκυλο που τ'α σκάλιζε και, γυρίζοντας πίσω, έτοιμάστηκα να τ'ο διώξω, γιατί δεν ξέρετε πόσες ζημιές μας κάνουν τ'α καταραμένα αυτά ζώα... «Θά μ' αδειάσεις τη γωνιά, έρωμόσκυλο!» φώναξα. Μά έξαφνα τότε, αντί για τ'ο σκυλί, είδα μπροστά μου έναν άνθρωπο σωριασμένο κάτω, που είχε σηκώσει τ'ο κεφάλι του κι' ανασκάλιζε μερικά απομεινάρια δροσερών λαχανικών, που τ'α είχα πετάξει εκεί πέρα... Γιατί... ξέρετε, εγώ δεν θέλω να έχω στο μαγαζί μου παρα τ'α πρώτης τάξεως λαχανικά... και δεν μοιάζω καθόλου σ' αυτό με τη γειτονισά μου...

— «Αφής τις γειτονισές σου κατά μέρος, είπε ο κύριος που φαινόταν σαν υπάλληλος, κι' εξακολούθησε την ιστορία σου...»

— Λοιπόν, συνέχισε η μανάβισσα, επειδή έβλεπα πώς πεινούσε ο δυστυχισμένος, έτρεξα μέσα στο μαγαζί μου, πήρα μια κούπα γάλα κι' ένα κομμάτι ψωμί και του τ'α έδωσα... «Ω! να τόν βλέπατε πώς κατάπιε τ'ο γάλα και πώς καταβρόχθισε τ'ο ψωμί... Κατόπιν, άμα είδα πώς χόρτασε, του είπα:

«— Φίλε μου, αν σέ δη κανέναν άστυφύλακα έτσι, σίγουρα θά σέ κουβαλήσω στο Τμήμα... Μά, προς Θεού, δεν μπορούσες να ντυθής πιο σεμνά;...»

Τότε εκείνος έκανε ένα μορφασμό και μυσμούρισε μερικές ακατάληπτες λέξεις που μου φάνηκε πώς έλεγαν: «Τσιμπάει... Τσιμπάει!...»

Τη στιγμή όμως ακριβώς που η μανάβισσα επανελάμβανε δυνατά τις δυο αυτές λέξεις, ο δυστυχισμένος τρελλός ούρλιαξε σαν ζώο που βασανίζεται, έπειτα άρχισε να τρέμη σύγκορμος και σωριάστηκε πάλι καταγής, φωνάζοντας:

— Τσιμπάει! Τσιμπάει!... Ούρρηχο!... Τ'ο νερό είναι κρύο!...

— Ένας άστυφύλακας έρχεται! φώναξε κάποιος από τους παρισταμένους. Άνοιχτε! Άνοιχτε να περάσει...

Ένας άστυφύλακας πράγματι παρουσιάστηκε.

— Γκόνταμ! είπε προχωρώντας μέσα από τ'ο πλήθος. Τί θέλετε εδώ;... Τί είναι... Ένας μεθυσμένος!... Έμπρός!... Διαλυθήτε! Μην πιάνετε τ'ο δρόμο... Μπα, Θεέ μου!... Μά αυτός είναι ολόγυμνος...

Ο πόλισμαν, ο οποίος με τ'ο κλόμπ του είχε άνοιξει δρόμο μέσα από τους παρισταμένους, έσκυψε πάνω από τόν τρελλό, τόν έπιασε από τ'α χέρια και τόν σκούνηξε δυνατά.

— «Ε! του είπε Έλα μαζί μου!... Θά σέ πάω να ξεμεθύσης στο Τμήμα!... Θά μ' ακούσης ή θέλεις να σου χαϊδέψω τη ράχη με τ'ο ραβδί μου!...»

— Συγγνώμη, κύριε άστυφύλακα, είπε τότε ο κύριος που ξεχώρισε από τ'ο πλήθος. Ο άνθρωπος αυτός δεν είναι μεθυσμένος, αλλά ένας δυστυχισμένος τρελλός, που σίγουρα θά ξεφύγει από κάποιο φρενοκομείο...

— Γκόνταμ! έκανε ο άστυφύλακας νευριασμένος. Τί άνακατεύετε σεις στη δουλειά μου. Νομίζετε πώς δεν μπορώ να ξεχωρίσω ένα μεθυσμένο από ένα τρελλό; Δεν χρειάζομαι τις συμβουλές σας...

— Απαιτώ να μη κακομεταχειρισθής τον άνθρωπο αυτό! φώναξε ο κύριος. Μη τόν τραβάτε έτσι θάνασα!... Δεν βλέπετε;... Μελάνιατε τ'ο χέρι του από τ'ο σφίξιμό σας... Σας έπαναλαμβάνω ότι ο άνθρωπος αυτός είναι τρελλός!

Ο άστυφύλακας, κατακόκκινος από την όργη του, διευθύνθηκε προς τόν πολίτη με κακές διαθέσεις. Την ίδια στιγμή όμως ένας ναυτικός ύψηλός αναστήματος, ισχνός και με ένεργητική φυσιογνωμία, στάθηκε μπροστά στον άστυφύλακα, φράζοντάς του τ'ο δρόμο, και του είπε με τόνο αυστηρό:

— Άκου, άστυφύλακα, «Αν κακομεταχειρισθής πάλι τόν δυστυχισμένο αυτόν άνθρωπο, σέ προειδοποιώ ότι θά μετρηθής μαζί μου στις γροθιές και δεν θά ξαναπατήσης εδώ... Άκουσες;

— «Ω! ω! έκανε ο άστυφύλακας έξαλλος από την όργη του. Αυτό θά τ'ο δούμε!

Και, χωρίς να χάνη καιρό, φόρεσε τις σιδερένιες γροθιές του κι' έλαβε στάσι επιθετική κατά του ναυτικού, του οποίου τ'α ζωηρά μάτια είχαν πάρει μια έκφρασι γαλήνης και ψυχράς αποφασιστικότητας.

— Παραταχθήτε όλοι!... Παραταχθήτε!... Θά πυγμαχήσουν! φώναξε ένθουσιασμένο τ'ο πλήθος.

Και, συνηθισμένοι σέ τέτοιου είδους θεάματα, σχημάτισε σέ μια στιγμή κύκλο γύρω από τους αντιπάλους.

Όπως όλοι σχεδόν οι Άγγλοι άστυνομικοί, έτσι κι' ο άστυφύλαξ αυτός ήταν άριστος πυγμάχος. Έπί πλέον, ήταν μεγαλόσωμος, με πλατείς ώμους, ύγιης και εύρωστος κι' είχε γροθιές πελώριες.

Όρμησε λοιπόν κρατά του αντιπάλου του και θέλησε να του καταφέρει μια γροθιά, προωρισμένη να του συντρίψει τ'ο σαγώνι. Ο ναυτικός όμως πρόλαβε με άστραπιαία ταχύτητα τ'ο χτύπημά του, σηκώνοντας σαν άσπίδα τόν άγκωνα του, επάνω στον όποιο χτύπησε ή γροθιά του άστυφύλακα.

— Δαίμονα! ούρλιαξε εκείνος. Θά μου τ'ο πληρώσης. Τώρα θά σου δείξω πώς δεν έχασα άδικα τόν καιρό μου, μαθαίνοντας πυγμαχία στην άστυνομική σχολή... Δεν άνέχομαι ένας ξυπόλητος σαν κι' εμένα να...

Μά ή φράσις του κόπησε στη μέση κι' έβγαλε μια κραυγή όδύνης. Έπειτα δέ από μια στιγμή σωριαζόταν κατά γης.

Ο ναυτικός, του οποίου ή ήρεμία κι' ή ψυχραιμία ήσαν καταπληκτικές, προσποιούμενος ότι δήτην ήθελε να τόν χτυπήσει στη μύτη, άπόσπασε την προσοχή του και του κατάφερε έξαφνα μια γροθιά στο στομάχι τόσο τρομερή, ώστε τόν έθεσε άμέσως έκτος μάχης.

Έν τώ μεταξύ όμως είχαν προστρέξει εκεί μέσα και μερικοί άλλοι άστυφύλακες, κι' ένω ο συνάδελφός τους κατακόκκινος σαν ντομάτα από τη ντροπή του και την όργη του ανασηκωνόταν, περιστοίχισαν τόν ναυτικό και έτοιμάστηκαν να τόν συλλάβουν.

— Σταθήτε, κύριοι! φώναξε εκείνος. Μην άγγίζετε έναν ελεύθερο πολίτη της Άγγλίας! Θά μετανοήσετε... Θέλετε να με συλλάβετε; Καλά... Σας άκολουθώ ευχαρίστως! Ζητώ όμως να πάρετε μαζί μου στο Τμήμα και τόν δυστυχισμένο αυτόν άνθρωπο, προς τόν όποιο θά φερθήτε με τη μεγαλύτερη καλωσύνη!...

— «Ω! ω! τόν παληάνθρωπο!... Θέλει να μας επιβάλει και όρους! φώναξε ο άστυφύλακας που είχε ξυλοκοπηθή πρό όλίγου.

Συγχρόνως οι Άγγλοι άστυνομικοί ρίχτηκαν έναντίον του ναυτικού, άλλα τη στιγμή που τόν άγγιζαν, εκείνος άνοιξε ήσυχα ήσυχα τη μπλούζα του...

Οι πόλισμαν έγιναν άμέσως κατάχλωμοι και, γεμάτοι άμηνανία, τραβήχτηκαν πίσω, χαιρετώντας με σεβασμό. Μερικοί μάλιστα τραύλιζαν, προσπαθώντας να δικαιολογηθούν:

— Δεν τ'ο ξέραμε... Δεν ήταν δυνατόν να τ'ο φανταστούμε!... Δεν φταίμε εμείς!...

Μόνο μιά μικρή μεταλλινή πλάκα που κρεμώταν κάτω από τη μπλούζα του ναυτικού είχε προκαλέσει τη ριζική αυτή μεταβολή οίη στάσι των άστυφυλάκων.

— Πάρτε τον άνθρωπο αυτό και οδηγήστε τον στο Τμήμα σας! διέταξε τότε αὐστηρά ὁ ναυτικός. Πέστε ἐπὶ πλέον στὸν ἀστυνόμο σας κ. Γκόρντον νὰ περιμένῃ τὸν ἀριθμὸ 10001, ὁ ὁποῖος θάρθῃ σὲ λίγο νὰ τὸν δῇ...

Οἱ ἀστυφύλακες ὑπάκουσαν ἀμέσως στὴ διαταγὴ τοῦ καὶ πῆραν, χωρὶς νὰ τὸν κακομεταχειριστοῦν καθόλου, τὸν δυστυχισμένο τρελλό, ὁ ὁποῖος, κατὰ τὴ διάρκειά τῆς σκηνῆς αὐτῆς στεκοταν συμμαζεμένος καὶ τραύλιζε ἀσυνάρτητα λόγια.

Ἐν τῷ μεταξύ ὁ ἄνθρωπος μὲ τὴ ναυτικὴ μπλούζα εἶχε ἐξαφανιστῇ μέσα σὲ μιά πάροδο, ἐνῶ τὸ πλῆθος συγκεντρωμένο γύρω στὸ μόνο ἀστυφύλακα ποὺ εἶχε ἀπομείνει ἐπὶ τόπου, τοῦ ἀπηύθυνε διάφορες ἐρωτήσεις.

— Εἶνε κανένας δικός σας ὁ ναυτικός αὐτός; τὸν ρώτησε ἡ μανάβισσα. Σίγουρα θὰ εἶνε μυστικός ἀστυνόμος!...

— Ἀ! εἶπε κάποιος ἄλλος. Θὰ εἶνε κανένας ἀπὸ τοὺς μεγάλους... κανένας επιθεωρητὴς μεταμφιεσμένος...

Ὁ ἀστυφύλακας, ἀφοῦ διασκέδασε ἐπὶ ἀρκετὴ ὥρα μὲ τὴν περιέργεια τοῦ πλῆθους, εἶπε στὸ τέλος:

— Εἶνε κάποιος πρὸ μεγάλος κι' ἀπὸ ἐπιθεωρητῆς... ἀνώτερος κι' ἀπ' αὐτὸν ἀκόμα τὸν ἀρχηγὸ τῆς Ἀσφαλείας... Εἶνε νὸ νούμερο 10001 τοῦ εἰδικοῦ καταλόγου... Εἶνε ὁ ΣΕΡΛΟΚ ΧΟΛΜΣ!...

B'.

ΕΝΤΕΚΑ ΠΑΡΑΦΡΟΝΕΣ

Κ ΑΛΗΜΕΡΑ, κάπταιν Γκόρντον... "Ἀς ἐλπίσουμε ὅτι σεῖς θὰ μ' ἀναγνωρίσετε κάτω ἀπὸ τὴ μεταμφίεσί μου καλύτερα ἀπὸ τοὺς ἀστυφύλακές σας, μὲ τοὺς ὁποίους εἶχα φασαρίες πρὸ ὀλίγου...

Ὁ Σέρλοκ Χολμς, προφέροντας αὐτὰ τὰ λόγια, ἔμπαινε στὸ γραφεῖο τοῦ ἀστυνόμου τοῦ Τμήματος τῆς Μύθλαλ Στέισιον κ. Γκόρντον. Ἐκεῖνος τοῦ ἀπλώσε ἐγκάρδια τὸ χέρι καὶ τοῦ εἶπε:

— Μοῦ ἀνάγγειλαν κιόλας τὴν ἀφιξί σας, κ. Χολμς. Θὰ ἔρχεστε βέβαια γιὰ τὸ ζήτημα τοῦ μισόγυμνου αὐτοῦ ἀνθρώπου ποὺ περιμάζεψαν τὰ ὄργανά μου στὴν ὁδὸ Οὔεστ-Φέρρυ;

— Ἀποκλειστικῶς γι' αὐτὸν ἔρχομαι, Γκόρντον... Ὁ ἄνθρωπος αὐτός μ' ἐνδιαφέρει ἐξαιρετικά, γιατί, ἂν συμβουλευθῇτε τὰ χρονικά τῶν τελευταίων ἡμερῶν, θὰ δῆτε ὅτι εἶνε τὸ ἐνδέκατο θῦμα, ποὺ ἔβρισκε ἡ ἀστυνομία περιπλανώμενο σ' αὐτὴ τὴν κατάστασι, στοὺς δρόμους τοῦ Λονδίνου...

— Διάθελε! Ἔχετε δίκην! φώναξε ὁ κ. Γκόρντον.

Καί, ἀπευθυνόμενος στὸ γραμματέα μου, φώναξε:

— Μπρόουν, φέρε μου τίς ἡμερήσιες ἐκθέσεις ἀπὸ τὸ μῆνα Μάιο...

Ἐπειτα ἀπὸ μερικὲς στιγμές, ὁ ἀστυνόμος φυλλομετροῦσε δύο ὀγκῶδεις τόμους πυκνογραμμένους κι' ἐξαφνα φώναξε:

— Βρῆκα!...

Καὶ ἄρχισε νὰ διαβάξῃ τὰ ἐξῆς:

— «Στις 19 Μαΐου, στὴν ὁχθὴ τῆς διώρυγος Γκράν-Σούρεϋ, στὸ μέρος ὅπου καταλήγει ἡ ὁδὸς "Ὀλντ-Κάστλ", ἀνεσῆρθη ἀπὸ τὰ νερά ἀναίσθητη μιά ἄγνωστη νέα ἡλικίας 19 περίπου ἐτῶν. Ἦταν

σχεδὸν γυμνὴ καὶ μόνο μιά ποδιά σκέπαζε τὸ σῶμα τῆς. Φώναζε, οὐρλιάζε κι' ἤθελε νὰ ριχτῇ πάλι στὸ νερό. Κατόπιν ἱατρικῆς ἐξετάσεως, ἀπεδείχθη πὼς ἔχει ὑποστῇ διατάρραξι τῶν φρενῶν. Ἦ αὐτὸ καὶ τὴν μετεφεραν στὸ φρενοκομεῖο τοῦ Κόλνεϋ Χάτς».

— Ἐξακολουθεῖτε! εἶπε ὁ Χόλμς.

Ὁ κάπταιν Γκόρντον γύρισε μερικὰ φύλλα κι' εἰπετα ξανάρχισε νὰ διαβάξῃ.

«24 Ἰοῦνίου.— Στὴν ὁδὸ "Ἰστ-Ἰντια-Ντόκς, ἀνευρέθη ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας ἄτομον πενήντα περίπου ἐτῶν, ἐντελὴς γυμνὸν ποὺ τραύλιζε ἀσυνάρτητες λέξεις. Ὁ γίατρος ποὺ τὸν ἐξέτασε, πιστοποίησε ὅτι ἔχει διασαλευθῇ τελείως τὸ πνεῦμα τοῦ. Μετεφερθῇ στὸ νοσοκομεῖο Βιθλέμ».

Ὁ ἀστυνόμος γύρισε δύο σελίδες ἀκόμα καὶ εἶπε:

— Στις 29 Ἰουνίου ἀναγράφεται ἐδῶ μιά παρομοία περίπτωσις. Ἡ ἀστυνομία ἔβρισκε ἕνα νέο ποὺ θριασκόταν στὴν ἴδια ἀξιοθρήνητη κατάστασι. Ἀρκετὰ παρόμοια κρούσματα σημειώνονται καὶ καθ' ὅλο το μῆνα Ἰούλιο...

— Καὶ σ' ὅλους αὐτοὺς τοὺς δυστυχισμένους παρατηρεῖται διανοητικὴ διατάρραξι; ρώτησε ὁ Χόλμς.

— Μάλιστα... Αὐτὸ λένε ἡ σχετικὲς ἐκθέσεις...

— Τώρα, κάπταιν Γκόρντον, εἶπε τέλος ὁ Χόλμς, θὰ ἔχετε τὴν καλωσύνη νὰ μοῦ πῆτε σὲ ποιὲς συνοικίες τοῦ Λονδίνου ἐβρέθηκαν οἱ δυστυχεῖς αὐτοὶ ἄνθρωποι... Μήπως στὰ περὶχωρα τοῦ Τάμεσεως;...

— Ἔχετε δίκην, κ. Χόλμς. Ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς ἔβρικαν σὲ συνοικίες γύρω ἀπὸ τὸν Τάμεσι.

Ὁ Σέρλοκ Χόλμς ἔτριβε τὰ χέρια τοῦ ἀπὸ εὐχαρίστησι. Ἐπειτα εἶπε στὸν ἀστυνόμο:

— Διατάξατε, σὰς παρακαλῶ, νὰ φέρουν ἐδῶ τὸ τελευταῖο θῦμα ποὺ ἐβρέθηκε σήμερα. Θὰ ἤθελα νὰ τὸ γνωρίσω ἀπὸ κοντά.

Ἐπειτ' ἀπὸ μερικὲς στιγμές, δύο ἀστυφύλακες μετέφεραν στὸ γραφεῖο τοῦ κάπταιν Γκόρντον τὸν δυστυχισμένο τρελλό. Γιὰ νὰ καλύψουν τὴ γυμνότητά τοῦ εἶχαν ρίξει στοὺς ὤμους τοῦ ἕνα πανωφόρι, ποὺ εἶνε ἕνα κωμικὸ τὸνο στὸ ἀξιοθρήνητο παρυσιαστικὸ του. Φαινόμεν ἐντελὴς ἀδιάφορος σ' ὅσα συνέβαιναν γύρω τοῦ καὶ δὲν ἐπρόβαλε καμμιά ἀντίστασι στοὺς ἀστυφύλακες ποὺ τὸν συνώδευσαν.

— Δὲν θὰ ἦταν καλὸ νὰ προσκληθῇ ἀμέσως ἐδῶ ὁ γίατρος τοῦ Τμήματός σας; εἶπε ὁ Χόλμς.

Ὁ ἀστυνόμος Γκόρντον, γιὰ τὸν ὁποῖο κάθε λόγος τοῦ Χόλμς ἀποτελοῦσε διαταγὴ, ἔσπευσε νὰ καλέσῃ τὸν γίατρο. Ὅταν σὲ λίγο ὁ γίατρος μῆλκε μέσα, ὁ κάπταιν Γκόρντον εἶπε, παρουσιάζοντας τὸν στὸ Χόλμς:

— Ἐπιτρέψατέ μου νὰ σὰς συστήσω τὸ δόκτορα Οὐάρρεντ...

Ἐπειτα, γυρίζοντας πρὸς τὸν γίατρο, ἐπρόσθεσε:

— Ὁ κ. Σέρλοκ Χόλμς... Περιττὸν νὰ προσθέσω: ὁ μεγαλύτερος ἀστυνομικὸς τοῦ κόσμου.

— Βέβαια, ἀπάντησε ὁ γίατρος. Μόνο τὸ ὄνομα φτάνει.

— Γιατρέ, ρώτησε ὁ Χόλμς, δείχνοντας τὸν τρελλό, τὸν ἐξετάσατε τὸν δυστυχισμένο αὐτὸ ἄνθρωπο;...

— Μάλιστα... Τὸν ἐξέτασα πρὸ ὀλίγου... Φαίνεται πὼς πάσχει ἀπὸ ἐγκεφαλικὴ παράλυσι.

— Ἀπὸ ἐγκεφαλικὴ παράλυσι; ἔκανε ὁ Χόλμς σκεπτικός. Θὰ μπορούσατε, γιατρέ, νὰ μοῦ πῆτε ποιά ἀφορμὴ τὴν προκάλεσε;

— Δυστυχῶς, κ. Χόλμς, δὲν εἶνε δυνατόν νὰ τὸ ἐξακριβώσῃ κανεὶς αὐτὸ μὲ μιά πρόχειρη ἐξέτασι. Ἡ ἐγκεφαλικὴ παράλυσις ἐξ

Γ'.

ΜΙΑ ΔΥΣΤΥΧΙΣΜΕΝΗ ΣΥΖΥΓΟΣ

Α! Καλά πού ήρθατε, κύριε Χόλμς! φώναξε η άγαθή κυρά Μποννέ, η οικονόμος του, όταν, έπειτα από μια ώρα, ο διάσημος αστυνομικός ξαναγύριζε στο σπίτι του, στη Βικτώρια-Στρήτ. Είνε μια ώρα τώρα πού κάποια κυρία σας περιμένει επάνω. Ο έορθός σας ο Χάρρυ της κρατάει συντροφιά.

— Εύχαριστώ, κυρά Μποννέ. Πέστε στην κυρία αυτή, ότι έφτασα.

Καί ο Χόλμς, αφήνοντας την οικονόμου του, διευθύνθηκε στο δωμάτιό του. Έκεi έβγαλε το ναυτικό κοστούμι του, φόρεσε μια μαύρη τουαλέττα κι' έπειτα από πέντε λεπτά θρισκυόταν στο γραφείο του.

Μια νέα κυρία, ως είκοσι χρόνων, τον περίμενε εκεί μαζί με τον νεαρό βοηθό του Χάρρυ. Μόλις τον είδε να μπαίνει μέσα, σηκώθηκε επάνω. Συγχρόνως ο Χάρρυ θέλησε να πη στο διδασκαλό του, ότι η κυρία αυτή τον έπεριμενε από ώρα. Μά ο Σέρλοκ Χόλμς έκανε μια κίνηση με το χέρι του και είπε:

— Ξέρω... Ξέρω γιατί ήρθατε, κυρία μου, έδω... Μιλήστε άφοβα μπρός στον κύριο... Είνε βοηθός μου.

Τότε η άγνωστη κυρία, η οποία φαινόταν πολύ ταραγμένη, ξέσπασε σε λυγμούς και δάκρυα κι' είπε τραυλίζοντας:

— Ήρθα σε σας, κύριε Χόλμς, γιατί μου είπαν πώς είσθε ο μόνος άνθρωπος πού μπορείτε να με βοηθήσετε στην άπελπιστική θέσι πού βρίσκομαι. Πρό δεκαπέντε ημερών ο σύζυγός μου εξαφανίστηκε, χωρίς ν' αφήση το παραμικρό ίχνος.

— Πρό παντός, πώς ονομάζεσθε, κυρία;

— Έβελίνα Μπλούντ. Είμαι μοναχοκόρη ενός μεγαλεμπόρου της Λίβερπουλ κι' ο πατέρας μου μου έδωσε αρκετά μεγάλη προίκα, όταν πρό δύο χρόνων παντρεύτηκε το Νόρμπερτ Μπλούντ, περιοδεύοντα υπάλληλο του μεγάλου οίκου «Σήφιλντ και Σια». Λοιπόν πρό 15 ημερών ο σύζυγός μου εξαφανίστηκε, χωρίς να ξέρω τί απόγινε. Κάτι όμως μου λέει πώς έπεσε θύμα εγκλήματος.

— Πιθανόν! έκανε ο Χόλμς, κυττάζοντας τα σύννεφα του καπνού πού έβγαζε η πίπα του. Πέστε μου όμως τί συνέβη την παραμονή της εξαφανίσεως του συζύγου σας... Πώς πέρασε την ημέρα εκείνη;

— Ο σύζυγός μου είχε επιστρέψει την παραμονή της εξαφανίσεώς του από μια περιοδεία του στη Σκωτία. Είχε κάνει εκεί διάφορες εισπράξεις, των οποίων το ποσόν ήταν αρκετά σεβαστό. Έως παραπάνω από χίλιες λίρες.

— Και πότε παρέδωσε τις εισπράξεις αυτές στους προϊσταμένους του;

— Άλλοίμονο, κύριε Χόλμς, απάντησε η νέα γυναίκα στενάζοντας, δεν έπρόφθασε να τις παραδώση. Μόλις επέστρεψε απ' την περιοδεία του μου είπε: «Πρέπει άποψε, αγαπητή μου, να παραδώσω τις εισπράξεις μου. Έως μάλιστα άργήσω να γυρίσω, γιατί θα κανονίσω με τους προϊσταμένους μου όλους τους λογαριασμούς της περιοδείας μου. Λοιπόν, αν δεν επιστρέψω το άπόγευμα, μην άνησυχήσης...».

— Όστε ο σύζυγός σας, φεύγοντας απ' το σπίτι σας, είχε πάρει και τα χρήματα;

— Μάλιστα. Άλλωστε μου το είπε. Άπό τότε δε τον ξαναείδα πειά.

— Ειδοποιήσατε την άστυνομία για την εξαφάνισή του;

— Ναί, αλλά δεν κατώρθωσε ν' ανακαλύψη ούτε το παραμικρό ίχνος του.

— Οι προϊστάμενοί του τον κατήγγειλαν στην είσαγγελία;... Δικαίως θα μπορούσαν να ύποψιαστούν, ότι έφυγε στο έξωτερικό.

— Καταλαβαίνω, κ. Χόλμς. Θέλετε να πητε, ότι πιθανόν ο σύζυγός μου να κατεγράσθη τα χρήματα. Σας όρκίζομαι όμως πώς ήταν ο τιμώτερος άνθρωπος του κόσμου. Οι προϊστάμενοί του κ. κ. Σήφιλντ και Σια τον ξέρουν πολύ καλά και γι' αυτό δεν έκαναν καμιά δικαστική ενέργεια εναντίον του. Έν τούτοις, ζητούν από μένα και τον πατέρα του την πληρωμή του ποσού αυτού. Ά! εύχαρίστως θα έδινά ό,τι έχω, φτάνει ο Νόρμπερτ μου να μην είχε πάθει τίποτε...

Και βγαζοντας απ' την τσάντα της μια φωτογραφία, έπρόσθεσε: — Κυττάχτε, κύριε Χόλμς. Κυττάχτε τον! Είνε τόσο νέος, τόσο ώραίος, τόσο καλός!... Πώς μπορώ να μην τον κλαίω...

Ο Χόλμς πήρε τη φωτογραφία στα χέρια του. Μόλις όμως έρριξε μια ματιά σ' αυτή, φώναξε:

— Άγαπητή μου κυρία, σφίχτε την καρδιά σας, γιατί η συμφορά σας είναι άνεπανόρθωτη. Δεν πρέπει να ελπίζετε, ότι θα ξαναβρήτε το σύζυγό σας...

— Το λέτε σεις αυτό, κύριε Χόλμς; είπε η νέα γυναίκα, στριφογυρίζοντας τα χέρια της μ' άπελπισία. Σεις, στον όποιο είχα στηρίξει όλες μου τις ελπίδες; Σεις πού θα μπορούσατε να ξαναβρήτε τον σύζυγό μου;

— Τον βρήκα κιόλας! απάντησε ο αστυνομικός με βαθεία φωνή.

Η Έβελίνα κλονίστηκε κι' έβγαλε μια σπαραχτική κραυγή.

— Τον βρήκατε! φώναξε. Μεγάλε Θεέ, τί σημαίνει αυτό; Άφου δεν τον γνωρίζατε, πώς τον βρήκατε;

— Όχι! Όχι! ψιθύρισε ο Χόλμς μονολογώντας. Η φωτογραφία αυτή είναι δική του... Είνε η φωτογραφία του δυστυχισμένου ανθρώπου πού βρήκα σήμερα στην όδον Ουέστ-Φέρρυ. Τότε λοιπόν ζή; ρώτησε η Έβελίνα, τρέμοντας απ' τη συγκίνησή της.

— Ζή, αγαπητή μου κυρία, απάντησε ο Χόλμς. Άλλά φανήτε γενναία. Είνε τρελλός... έχει χάσει το λογικό του...

Η Έβελίνα Μπλούντ δεν λιποθύμησε, όπως φοβόταν ο Χόλμς. Έκτός του ότι ήταν γενναία, είχε συνηθίσει δεκαπέντε ημέρες τώρα στη συμφορά.

Ο Χόλμς της διηγήθηκε τότε τις συνθήκες, υπό τις όποιες είχε βρή το σύζυγό της πρό δύο ωρών, άπέφυγε όμως να της πη με ποιό τρόπο τον χτύπησαν κατακέφαλα με κανένα βαρύ έργαλειό, κάνοντάς τον έτσι να χάση τα λογικά του.

— Όπωςδύποτε, κυρία Έβελίνα, έπρόσθεσε, θα κάνω ό,τι μπορώ για να έκδικηθώ το σύζυγό σας. Τον έλίστευσαν οι κακούργοι τί ρούχα φορούσε όταν έφυγε απ' το σπίτι σας;

— Φορούσε κομψό μαφρόν κοστούμι, μαύρη μαλακή ρεμπόμπλικα και μεταξωτή ριγωτή κόκκινη γραβάτα.

— Και τώρα, μια έρώτησι ακόμα, κυρία Μπλούντ. Ο σύζυγός σας άγαπούσε το ναυτικό άθλητισμό;

— Τί θέλετε να πητε, κύριε Χόλμς; — Έέλω να πω αν είχε τη μανία να κάνει περιπάτους ή έκδρομες με βάρκα στον Τάμεσι.

— Δεν ξέρω αν είχε αυτή τη μανία. Ξέρω μόνο, ότι συχνά κάναμε έκδρομες μαζί με τη θάρκα. Άλλα γιατί με ρωτάτε, κύριε Χόλμς;

— Γιατί απλώς θέλω να μάθω τις συνήθειες του συζύγου σας. — Τότε λοιπόν πρέπει να σας πω και κάτι άλλο, είπε η Έβελίνα, κοκκινίζοντας λίγο. Άκούστε, αν κι' εγώ δεν το πιστεύω καθόλου αυτό που θα σας πω και το αποδίδω μόνο στη μοχθηρία των ανθρώπων. Λοιπόν, την ημέρα της εξαφανίσεως του συζύγου μου, ήρθε ο εξάδελφός μου Κάρολος και μου είπε: «—Ξέρεις, Έβελίνα, ότι εγώ ήμουν πάντα ενάντιος στο γάμο σου με τον Νόρμπερτ...». Πράγματι, κύριε Χόλμς, ο εξάδελφός μου ήταν πάντα ενάντιος στο γάμο μας, γιατί, απλούστατα, ήθελε να με παντρευτεί εκείνος. Άλλα σ' έμένα, μολοντί εξάδελφός μου, δεν μου ένέπνεε καμμιά εμπιστοσύνη...

— Λοιπόν, τί σας είπε ο εξάδελφός σας, κυρία; ρώτησε ο Χόλμς ανυπόμονα.

— Μου είπε, ότι την ημέρα ακριβώς της εξαφανίσεως του συζύγου μου τον είδε να συνοδεύει μια κυρία με μαύρα μαλλιά, πολύ ωμορφη. Εγώ δεν το πιστεύω καθόλου αυτό, μολοντί ο εξάδελφός μου μ' έβεβαίωσε, ότι τους είδε να κατεβαίνουν από εν' άμαξι, κοντά στο νησί των Άποθηκών. Μου είπε μάλιστα και τον αριθμό του άμαξιού, 2730!

— Άκουσες, Χάρρυ; είπε ο αστυνομικός στο βοηθό του. Άριθμός 2730!

Ο Χάρρυ σημείωσε άμέσως τον αριθμό αυτόν στο μανικέτι του.

— Δεν έπίστεψα, όπως σας είπα, στα λόγια του εξάδελφου μου, εξακολούθησε η Έβελίνα. Ωστόσο, όταν είδα πως ο σύζυγός μου είχε εξαφανιστή, νοιώθοντας ένα κρυφό αίσθημα ζηλοτυπίας, θέλησα να μάθω μήπως ο εξάδελφός μου είχε δίκιο και προσπάθησα να ξαναβρω το υπ' αριθμόν 2730 άμαξι.

— Και έμαθατε, κυρία μου, ότι δεν υπάρχει άμαξι μ' αυτό τον αριθμό στο Λονδίνο, για τον απλούστατο λόγο ότι οι αριθμοί των άμαξιών, των οποίων εξαφανίζονται οι ιδιοκτήται, δεν ανανεώνονται...

— Μάλιστα, κύριε Χόλμς, αυτό έμαθα κι' εγώ. Άλλα σεις τα ξέρετε όλα...

— Τώρα, κυρία μου, είπε ο Χόλμς, πρέπει να γυρίσετε στο σπίτι σας. Δεν σας συμβουλεύω να επιδιώξετε να συναντήσετε το σύζυγό σας στην κατάστασι που βρίσκεται. Τον έχουν μεταφέρει στο φρενοκομείο της Βηθελέμ. Θα ταραχθίτε πολύ αν τον δείτε, Άργότερα, θα σας οδηγήσω εγώ ο ίδιος εκεί. Σεις μην κάνετε τίποτε, αν δεν με είδοποιήσετε.

— Πολύ καλά, κύριε Χόλμς. Θα κάνω ό,τι μου πείτε.

— Τότε, δεν θα πήτε σε κανένα, ότι ο σύζυγός σας ξαναβρέθηκε και μάλιστα τρελλός.

— Σας όρκίζομαι, κ. Χόλμς, ότι θα σιωπήσω...

Ο αστυνομικός συνώδευσε τη νέα γυναίκα ως την είσοδο και βλέποντας εκεί την οικονόμο του, της είπε:

— Κυρά Μποννέ, συνώδεψε την κυρία και φρόντισε να της βρής ένα άμαξι.

Έπειτα, γυρίζοντας προς το βοηθό του, έπρόσθεσε:

— Μη χάνεις ούτε στιγμή, Χάρρυ. Σε τρεις ώρες πρέπει να ξέρω ποιος είναι ο ιδιοκτήτης του άμαξιού που είχε άλλοτε τον αριθμό 2730. Έσύ έχεις φίλους πολλούς άμαξάδες και δεν θα δυσκολευθής να το βρής.

— Σε τρεις ώρες, κ. Χόλμς, θα έχω γυρίσει. Άλλα πρέπει να μεταμφιεσθώ γιατί οι άμαξάδες δεν με ξέρουν, παρ'όλο που με τ'όνομα Τζάκ, ο άκονιστής των μαχαϊριών...

Μετά ένα τέταρτο της ώρας, ο Σέρλοκ Χόλμς είδε απ' το παράθυρο του ένα νεαρό άκονιστή που έσπρωχνε ένα χειροκίνητο άμαξάκι, επάνω στο οποίο ύπηρχαν όλα τα σύνεργα της άκονιστικής. Ο άκονιστής διαλάλουσε:

— Ο... άκονιστής! Άκονίζω ψαλλίδισ, μαχαίρισι!...

Δ'.

Ο ΠΑΤΕΡΑΣ ΤΟΥ ΑΚΟΝΙΣΤΟΥ

Σέρλοκ Χόλμς γευμάτιζε, όταν ο Χάρρυ ξαναγύρισε.

— Λοιπόν, Χάρρυ, παιδί μου, κάθησε και πές μου τί έκανες;

— Άνακάλυψα, διδάσκαλε, το υπ' αριθ. 2730 άμαξι, καθώς κι' αυτόν που το χρησιμοποιεί.

— Ά! Θα ήθελα πολύ να τον μάθω κι' εγώ! είπε ο Χόλμς.

— Είπε λοιπόν κάποιος Κάρολος Μπλάκνελ που κατοικεί στην οδό Ντόβερ 24.

— Τι είδους άνθρωπος είναι; Τον είδες;

— Ναι, τον είδα και κουβέντιασα μαζί του. Άκούστε. Πήγα και βρήκα μερικούς άμαξάδες φίλους μου στην ταβέρνα του Μέρρυμαν. Εκεί τους ρώτησα με τρόπο τί απόγινε το υπ' αριθ. 2730 άμαξι. Ένας απ' αυτούς λοιπόν μου άπάντησε, ότι το άμαξι αυτό άνηκε σε κάποιον Γουϊστ, ο οποίος πέθανε ξαφνικά. Τότε η μητέρα του το έβγαλε σε δημοπρασία και το αγόρασε κάποιος Μπλάκνελ.

— Σου είπα τίποτε άλλο ο άμαξάς για τον Μπλάκνελ αυτόν;

— Ω! άπάντησε ο Χάρρυ, ήθελα να πληροφορηθώ μόνος μου και γι' αυτό πήγα στην άκρη του κόσμου, στο "Ήστεντ, όπου η μητέρα του Γουϊστ έχει ένα μαγαζάκι ψιλικών. Απ' αυτή λοιπόν έματάκι μου, διευθύνθηκα στην οδό Ντόβερ 24. Χτύπησα την πόρτα και σε λίγο μου άνοιξε μια γυναίκα με άποκρουστικό παρουσιαστικό, η οποία, όπως έμαθα κατόπιν, ήταν η Χάτη, η οικονόμος του Μπλάκνελ. Μ' έστρωσε άμέσως στο βρσιίδι, γιατί την είχα αναγκάσει να κατεβή και να μ' άνοίξη, αφήνοντας το φαί της στη φωτιά. Έχετε τίποτε γι' άκόνισμα;» τη ρώτησα, άδιαφορώντας για τις βρσιές της. «Ναι, ευχαρίστως θ' άκόνιζα τ' αυτόά σου», μου άπάντησε και θέλησε να μου κλείση την πόρτα κατάμουτρα.

Μα την ίδια στιγμή, μια φωνή άντρίκεια άκούστηκε απ' τη σκάλα: «Είνε κανείς άκονιστής κάτω;».

— Μάλιστα, κύριε, άπάντησα εγώ. Άκονίζω ό,τι θέλετε: μαχαίρια, ψαλλίδια, ξουράφια...

— Έλα τότε άπάνω, επανέλαβε η φωνή.

— Άνέβηκα άμέσως τη σκάλα — εξακολούθησε ο Χάρρυ — και στο κεφαλόσκαλο συνάντησα έναν άντρα ύψηλου άναστήματος, μ' άνοιχτοκάστανη γενειάδα. Μ' έκύταξε με κάποια δυσπιστία, την οποία εγώ δικαιολόγησα, γιατί ξέρω πως μερικοί άκονιστάι έχουν την κακή συνήθεια να κλέβουν ό,τι τους τύχει πρόχειρο, όταν μπαίνουν στα σπίτια. Κατόπιν ο γενειοφόρος, ο οποίος χωρίς άλλο ήταν ο Μπλάκνελ, μου ένευσε να τον ακολουθήσω στο πρώτο πάτωμα, μέσα σ' ένα καλοεπιπλωμένο δωμάτιο. Εκεί άνοιξε ήσυχα το συρτάρι ενός τραπεζιού κι' έβγαλε από μέσα ένα μεγάλο μαχαίρι.

— Μπορείς να το άκονίσης; με ρώτησε.

— Γιατί όχι; του άπάντησα. Θα σ'ας τὸ άκονίσω τόσο καλά, ὥστε θά κόβη τρίχα στὸν αέρα...

— Τόσο τὸ καλύτερο, γιατί θέλω νά κόβη καλά. Δέν μοῦ λές, θά πᾶς κάτω στὸ δρόμο νά μὲ τὸ άκονίσης;

— Ναί, τοῦ άπάντησα, ἀλλὰ μὴ φοβάστε, γιατί εἶμαι τίμια παλληκάρη...

— Πῆρα λοιπὸν τὸ μαχαίρι κι' ἐνῶ ἡ Χάτη μὲ κύτταζε ἄγρια καὶ καχύποπτα, ἔβηκα ἔξω. Μὰ σὰν ἔφτασα στὴ γωνία, ὅπου εἶχα τὸ καρροτσάκι μου, τὸ ἔβαλα στὰ πόδια καὶ γρήγορα-γρήγορα ξαναγύρισα ἐδῶ...

— Καὶ γιὰ ποῖο λόγο ἔκλεψες αὐτὸ τὸ μαχαίρι, Χάρρυ; ρώτησε ὁ Χόλμς.

— Γιατί σκέφθηκα, κύριε Χόλμς, ὅτι τὸ μαχαίρι αὐτό, ποῦ ἔχει ὄψι δολοφονικοῦ ὄργάνου, μπορεῖ νά σ'ας ἐνδιαφέρῃ. "Αμα τὸ δῆτε, θά μοῦ πῆτε ἂν ἔχω δίκιο. "Ιδού το! Κυττάξτε ποῦ ἔχει μιὰ κηλίδα αἵματος καὶ μιὰ τριχίτσα στὴ λεπίδα του...

Ὁ Χόλμς πῆρε τὸ μαχαίρι καὶ τὸ ἐξέτασε προσεκτικὰ μὲ τὸ μικροσκοπίο του.

— Πράγματι, εἶπε, ἡ λεπίδα του ἔχει μιὰ κηλίδα αἵματος καὶ μιὰ τριχίτσα. Καλὰ ἔκανες, Χάρρυ, καὶ μοῦ τὸ ἔφερες. Αὐτὸς ὁ Μπλάκβηλ μοῦ φαίνεται ἄξιός ἰδιαιτέρως προσοχῆς. Θα ἤθελα πολὺ νά τὸν γνωρίσω κι' ἐγώ.

Μόλις νύχτωσε, ὁ Σέρλοκ Χόλμς φόρεσε ἓνα σχισμένο παντελόνι. ἓνα παμπάλαιο σακκάκι, μιὰ ξεθωριασμένη ορμπόμπλκα κι' ἄφου ἔβαψε τὸ πρόσωπό του καὶ τὸ ἔκανε, προσθέτοντάς του μιὰ νγκίζα πεσοῦνα καὶ μιὰ καντὴ κι' ἀραιὰ γενειάδα, νά μιμνήσκῃ μὲ πρόσωπο ἀλκοολικοῦ, βγήκε ἔξω. Κανείς στὸν κόσμον δέν θά τὸν ἀναγνώριζε μὲ τὴ μεταμφιεσί του αὐτῇ.

"Επειτ' ἀπὸ λίγη ὥρα βοισκόταν ἔξω ἀπ' τὴν πόρτα τοῦ Μπλάκβηλ καὶ ντυποῦσε τὸ κουδοῦνι της. Ἀμέσως, ἀγρυπνῶν σὰν τὸν Κέρβερο, ἡ Χάτη παρουσιάστηκε καὶ βλέποντας τὸ παρουσιαστικό του, ἄρχισε νά ξεφωνίζει:

— Τί θέλεις; Δέν θά γλυτώσουμε τέλος πάντων σήμερα ἀπ' τοὺς ξυπόλητους, σὰν καὶ σένα. Ἀδειασέ σου τὴ γωνιά!...

— Ἀγαπητὴ μου κυρία, άπάντησε ὁ Χόλμς σὲ ὕφος ταπεινὸ, ποέπει νά μιλήσω στὸν κύριο Μπλάκβηλ γιὰ μιὰ σπουδαία ὑπόθεση. Πέστε του πὼς εἶμαι ὁ πατέρας τοῦ άκονιστοῦ ποῦ ἦρθε σήμερα ἐδῶ.

— "Α! Μήπως μᾶς ἔφερες πίσω τὸ μαχαίρι ποῦ μᾶς ἔκλεψε ὁ λωποδύτης ὁ γυιὸς σου;

— Γι' αὐτὸ άκραιβῶς ἔρχομαι... Μὰ θά ἤθελα νά μιλήσω στὸν ἴδιο τὸν κύριο Μπλάκβηλ.

— Περίμενε. Εἶπε ἡ Χάτη καὶ ὑπῆκε μέσα στὸ σπίτι.

"Επειτ' ἀπὸ διὸ-τρίσ' λεπτά, ὁ μεταμφιεσμένος Χόλμς βρισκόταν μπροστὰ στὸ Μπλάκβηλ.

— Τί θέλεις; τὸν ρώτησε ὁ τελευταῖος. Λέγε σύντομα. Εἶπες πὼς εἶσαι ὁ πατέρας τοῦ μικροῦ άκονιστοῦ;

— Μάλιστα, άπάντησε ὁ Χόλμς ψευτοκλαίγοντας. Εἶμαι ὁ πατέρας του. Τὸ παλιόπαιδο! "Εξ αἰτίας του ἔγινε ἓνας δυστυχεμένος ἀνθρώπος. Τὸ παιδί αὐτὸ δέν ἀξίζει νὰ τίποτε. Εἶνε ἀδύνατον νά δουλέψῃ τίμια! Φαντασθῆτε, κύριε Μπλάκβηλ, πούλησε τὸ μαχαίρι σας ὡς ἓνα ἔθροιστο γιὰ ἓνα σελλίνι. πῶς τὰ γόηυστα καὶ τῶσκασε.

Μιὰ βλαστήμια βγήκε ἀπ' τὰ γέγηθ' αὐτοῦ Μπλάκβηλ.

— Καὶ τώρα, ἔξακολουθῆσε ὁ Χόλμς μὲ δάκρυα στὰ μάτια, δέν μοῦ μένει παρὰ νά σ'ας πληρώσω τὴν ἀξία τοῦ μαχαίριό σου καὶ νά σ'ας παρακαλέσω νά μὴν καταγγεῖλετε τὸ γυιὸ μου στὴν άστυ-

νομία, γιατί θά τὸν κλείσουν στὴ φυλακή. Πέστε μου λοιπὸν, σ'ας παρακαλῶ, τί στοιχίζει τὸ μαχαίρι σας;

— Πῆγαινε στὸ διάβολο! μούγγρισε ὁ Μπλάκβηλ. Τί θέλεις νά τὰ κάνω τὰ ψωροχρήματα ποῦ θά μοῦ δώσης; Τὸ μαχαίρι αὐτὸ ἦταν ἐνθύμιο καί... μοῦ χρειαζόταν πολὺ. Τώρα, ἀδειασέ μου τὴ γωνιά...

— "Εβγα γρήγορα ἔξω! γρύλλισε κι' ἡ γρηᾶ Χάτη, ἡ ὁποία ἀφογκραζόταν πίσω ἀπ' τὴν πόρτα καὶ τὴν άνοιξε ἀπότομα. "Εξω, ζητιάνε, πατέρα τοῦ κλέφτη! Φύγε ἀμέσως!...

— Ναί! Ναί! φεύγω!... άπάντησε ὁ Χόλμς ὀπισθοχωρῶντας. Καὶ βγήκε ἔξω ἀπ' τὸ δωμάτιο.

— Οὔτε στιγμὴ πειὰ νά μὴ μείνῃ ἐδῶ! άκούστηκε ἀπὸ μέσα ἡ φωνὴ τοῦ Μπλάκβηλ.

Ὁ Χόλμς κατέβηκε τὴ σκάλα μουρμουρίζοντας. Τὴ στιγμὴ ποῦ ἡ γρηᾶ Χάτη ἔτοιμαζόταν νά τοῦ άνοιξῇ τὴν πόρτα, κάποιος χτύπησε ἀπ' ἔξω δυὸ φορές.

Ἡ Χάτη ἔτρεξε κι' άνοιξε. Μιὰ κυρία, ἀρκετὰ κομπῆ, μὲ μαῦρη ζακέτα παρουσιάστηκε κι' ὁ Χόλμς, βλέποντάς την, παραμέρισε γιὰ νά τῆς κάνῃ τόπο νά περάσῃ.

Μὲ δυσκολία ὅμως κατάρθωσε νά συγκρατήσῃ μιὰ κραυγὴ ἐκπλήξεως, γιατί στὸ πρόσωπο τῆς γυναίκας ἐκείνης ἀναγνώρισε τὴν Ἑβελίνα Μπλουντ!

— Ὁ ἐξάδελφός μου Κάρολος εἶν' ἐδῶ; ρώτησε ἡ νέα γυναίκα τὴ Χάτη.

— Μάλιστα, κυρία, άπάντησε ἡ γρηᾶ οἰκονόμος. Λάβετε τὴν καλωσύνη νά περάσετε στὸ σαλόνι. Θα τὸν εἰδοποιήσω ἀμέσως.

Καὶ ἡ Χάτη άνοιξε μιὰ πόρτα τοῦ ἰσογείου. Κατόπιν γύρισε μὲ ἄγριο ὕφος πρὸς τὸν Χόλμς καὶ τὸν ρώτησε:

— Τί π'οιμένεις ἐδῶ μὲ γουρλωμένα μάτια; Μήπως θέλεις νά βουτήξῃς τὸ πορτοφόλι τῆς κυρίας;

— Δαίμονα! φώναξε ὁ Χόλμς κι' ἔτρεξε ἔξω στὸ δρόμο. Δέν ἀπομακρύνθηκε ὅμως πολὺ. Στὴ γωνία στάθηκε καὶ κάρφωσε τὰ βλέμματά του στὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ τοῦ Μπλάκβηλ.

Τρία πράγματα ἀπασχολοῦσαν τώρα τὸν Χόλμς: ἡ ἐπίσκεψις τῆς Ἑβελίνας πρὸς τὸν Μπλάκβηλ, ὁ ὁποῖος δέν ἦταν ἄλλος ἀπ' τὸν τῆς νά κατεβαίνῃ τὴν ἡμέρα τῆς ἐξαφανίσεώς του ἀπ' τὸ ὑπ' ἀριθ. 2730 ἀμάξι καὶ τέλος τὸ γεγονός, ὅτι τὸ ἀμάξι αὐτὸ ἀνῆκε στὸ Μπλάκβηλ.

Κάθε ἄλλος στὴ θέσι του, θά ὑπωψιαζόταν ἴσως, ὅτι ἡ Ἑβελίνα Μπλουντ ἦταν συνένοχος στὸ κατὰ τοῦ συζύγου της ἔγκλημα. Ὁ Χόλμς ὅμως φρονόυσε τὸ ἀντίθετο. Ὡστόσο, ἤθελε νά μάθῃ πὼς ὁ Ἑβελίνα θά δικαιολογοῦσε τὴν ἐπίσκεψί της στὸ Μπλάκβηλ καὶ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς τὴν περίμενε.

Μετὰ ἓνα τέταρτο τῆς ὥρας, ἡ Ἑβελίνα βγήκε ἀπ' τὸ σπίτι τοῦ ἐξαδέλφου της καὶ πέρασε ἀπ' τὴ γωνία ποῦ περίμενε ὁ Χόλμς, ὁ ὁποῖος, πλησιάζοντας την, τῆς εἶπε σιγά:

— Κυρία Μπλουντ!... Κυρία Μπλουντ!...

Ξαφνιασμένη, ἡ Ἑβελίνα γύρισε πίσω. Ὅταν ὅμως εἶδε τὸ ἄθλιο παρουσιαστικό τοῦ ἀνθρώπου ποῦ τὴν εἶχε φωνάξῃ, ἔξακολούθησε τὸ δρόμο της, χωρὶς ν' άπαντήσῃ.

— Σταθῆτε, κυρία Μπλουντ! τῆς φώναξε πάλι ὁ Χόλμς. Εἶμαι φίλος... ὁ Σέρλοκ Χόλμς.

— Θεέ μου! ἔκανε ἡ νέα γυναίκα. Τώρα μόλις σ'ας ἀναγνώρισα ἀπ' τὴ φωνή σας. Ἀλλὰ τί ροῦχα εἶν' αὐτά; Μήπως μὲ εἶχατε πα-

ρακορυθῆσαι;

— "Οχι, απάντησε ο Χόλμς. "Έκανα απλούστατα μιὰ επίσκεψη στον Μπλάκβελ. Μὰ πείτε μου ειλικρινώς, τί θέλατε στο σπίτι του εξαδέλφου σας;

Δυο δάκρυα έλαμψαν στα μάτια της νέας γυναίκας.

— Θά σ'ας πώ, κύριε Χόλμς, αν και ντρέπομαι γι' αυτό. Ήθελα να βεβαιωθώ, αν ο εξαδέλφος μου είδε πραγματικά το σύζυγό μου να κατεβαίνει από έν' άμάξι, συνοδευόμενος από μιὰ νέα γυναίκα.

— Και τί σ'ας είπε ο εξαδέλφος σας;

— "Υποστήριξε, ότι πραγματικά τον είδε... Θεέ μου, πόσο φοβάμαι μήπως μου λέει την αλήθεια.

Ο Χόλμς της έδωσε θάρρος, διαβεβαιώνοντάς την, ότι τα λόγια του εξαδέλφου της δεν ήσαν αληθινά και της συνέστησε να μην επισκεφθή πειά τον Μπλάκβελ. Κατόπιν ο αστυνομικός έμαθε απ' την Έβελινά, ότι ο εξαδέλφος της δεν είχε ώρισμένη εργασία κ' ότι ο πατέρας του, πεθαίνοντας πρό μερικών χρόνων, του είχε αφήσει μιὰ σημαντική περιουσία, απ' την οποία και συνετηρείτο.

"Επειτα, ο αστυνομικός συνώδευε την όνυρία Μπλουντ μερικά βήματα και την αποχαιρέτησε, γυρίζοντας πάλι κοντά στο σπίτι του Μπλάκβελ.

Ε'.

ΤΟ ΑΚΑΤΟΙΚΗΤΟ ΣΠΙΤΙ

Ο Σέρλοκ Χόλμς εξακολούθησε να επίτηρή απ' τη γωνία της οδού Ντόμπερ το ύπ' αριθ. 24 σπίτι ως τις 10 1/2 τη νύχτα. "Εξαφνα, τη στιγμή εκείνη, είδε να γλιστράει έξω απ' την πόρτα του σπιτιού έν' άτομο, το οποίο δεν είχε ξαναϊδθί άλλποτε. Το άτομο αυτό φορούσε ρούχα ψαρά του Ταμέσεως, φαρδύ παντελόνι, ψηλές μπότες, μπλε μπλούζα και στρογγυλό κασκέτο.

Ο αστυνομικός, μολονότι δεν μπορούσε να διακρίνη καθαρά το πρόσωπό του, έν τούτοις κατάλαβε πως ο μυστηριώδης αυτός άνθρωπος δεν ήταν άλλος απ' τον Μπλάκβελ.

"Αρχισε λοιπόν να τον παρακολουθί έξ αποστάσεως. Δεν δυσκολευόταν και πολύ στη δουλειά του αυτή, γιατί ο δρόμος είχε ακόμα αρκετή κίνησι και μπορούσε να κρύβεται μέσα στον άλλο κόσμος. Ο αστυνομικός όμως σκεφτόταν, ότι θά συναντούσε μεγάλη δυσκολία στην παρακολούθησί του, αν ο εξαδέλφος της Έβελινας έμπαινε σε κανένα έρημικό δρόμο. "Εκεί ο Μπλάκβελ θά τον αναγνώριζε χωρίς άλλο, γιατί πδδ όλίγων ακόμα ώρων είχε κουβεντιάσει μαζί του για το ζήτημα της κλοπής του μαχαιριού.

Να γυρίση στο σπίτι του και να μεταμφιεστή πάλι, ήταν αδύνατο, γιατί έτσι θά έχανε τον άνθρωπό του. Λοιπόν, έπρεπε να μεταμφιεστή και να τον παρακολουθί συγχρόνως. Σε μιὰ στιγμή τότε, έβγαλε την περρούκα του και την έχωσε μέσα στην τσέπη του, και σκούπισε κατόπιν μ' ένα μαντήλι τις βαφές του προσώπου του. Δεν έφτανε όμως αυτό μόνο. "Επρεπε να μεταμφιεστή έτσι, ώστε να είνε έντελως αδύνατη ή αναγνωρίση του. "Η τύχη τον έβοήθησε, γιατί σε μιὰ γωνία διασταυρώθηκε μ' έναν καλοντυμένο κύριο, ο οποίος φορούσε μακρύ και κομψό επανωφόρι και ψηλό καπέλλο.

— Καλησπέρα σας, κύριε Κάρρ! του είπε ο Χόλμς πλησιάζοντας τον. Συνάδελφος κι' έγώ. Μήπως κυνηγάτε κανένα;

— Καθόλου... "Εχω άδεια και πηγαίνω στη λέσχη.

— Τότε, θά έχετε την καλωσύνη να μου δανείσετε το επανωφόρι σας και το καπέλλο σας... Πάρτε το κασκέτο μου εις αντάλλαγμα...

— Μά... συγγνώμη... Με περιμένουν στη λέσχη.

— Διάβολε!... Έκανε ο Χόλμς. Είστε μυστικός αστυνομός του Κεντρικού Σταθμού και δεν θέλετε να βοηθήσετε ένα συνάδελφό σας.

Και συγχρόνως του έδειξε την ταυτότητά του.

Ο Κάρρ δεν έδίστασε πειά. Μέσα σε μιὰ στιγμή, έβγαλε το επανωφόρι του και το καπέλλο του και τα έδωσε στο Χόλμς, παίρνοντας άντ' αυτών, το κασκέτο του.

Γιά να γίνουν όμως όλ' αυτά, πέρασαν δυο-τρία λεπτά, τα οποία έπρεπε τώρα να κερδίση ο Χόλμς. Αφήνοντας λοιπόν τον αστυνομό, άρχισε να βαδίξη με μεγάλα βήματα και σε λίγο τα διαπεραστικά του μάτια διέκριναν πάλι τον Μπλάκβελ, ο οποίος εξακολουθούσε ήσυχος το δρόμο του.

Ο αστυνομικός δεν φοβόταν πειά μήπως αναγνωρισθί. Με τη νέα του μεταμφίεσι φαίνονταν σαν μεγαλέμπορος.

Σε λίγο, ο Μπλάκβελ έμπαινε στην οδό Ντέπφορντ, απ' την οποία άρχίζει η γειτονική προς τον Τάμεσι συνοικία, η οποία είνε γεμάτη από στενούς κι' έρημικούς δρόμους και στην οποία βρίσκονται αποθήκες έμπορευμάτων και μεσιτικά κι' έφοπλιστικά γραφεία.

"Εξαφνα, ο Χόλμς έχασε τον άνθρωπό του. Είχε εξαφανισθί μέσα σ' ένα σπίτι. Το σπίτι αυτό, όπως κι' όλα τα γειτονικά, είχε στενή πρόσοψι με τρία πατώματα και τρία παράθυρα σε κάθε πάτωμα. Κανένα απ' τα παράθυρα δεν ήταν φωτισμένο και το έξωτερικό του κτιρίου το έκανε να φαίνεται πως ήταν τελείως έγκαταλελειμμένο. Ο Χόλμς σκεφτόταν, ότι έπρεπε να πληροφορηθί με κάθε τρόπο ποιός κατοικούσε εκεί μέσα. "Ετσι μονάχα θά μάθαινε ποιός ήταν ο άνθρωπος που πήγαινε να επισκεφθί τέτοια ώρα ο Μπλάκβελ.

— "Εδώ είνε όλο αποθήκες και γραφεία, σκεφτόταν ο Χόλμς. Αυτή την ώρα είνε όλα κλειστά. Αδύνατον λοιπόν να μάθω τίποτε. Πρέπει να μπω μέσα και να βεβαιωθώ μόνος μου τί τρέχει.

Ο Χόλμς, προχωρώντας αθόρυβα, έφτασε μπρος στην πόρτα του έρημου σπιτιού. "Ετοιμαζόταν να χρησιμοποιήση αντικλειδί, μα την ίδια στιγμή εξακρίβωσε πως η πόρτα δεν ήταν κλειδωμένη. Την έσπρωξε αθόρυβα και μπήκε σε μιὰ έσωτερική αυλή. Αναψε κατόπιν ένα κέρινο σπέρτο κι' έρριξε μιὰ ματιά γύρω του. Βλέποντας τότε μιὰ ξύλινη σκάλα μπροστά του, την ανέβηκε και προχώρησε σ' ένα δωμάτιο, μέσα στο οποίο δεν υπήρχε κανένα έπιπλο.

— "Α! να ένα ακατοίκητο σπίτι! είπε μέσα του ο Χόλμς. Πρέπει ο Μπλάκβελ να έχη κάποιο λόγο που έρχεται εδώ. Αλλά που είνε; Μήπως ανέβηκε στο επάνω πάτωμα;

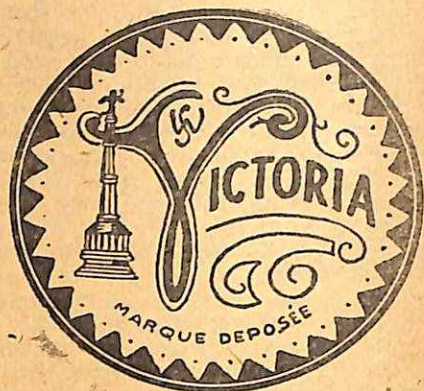
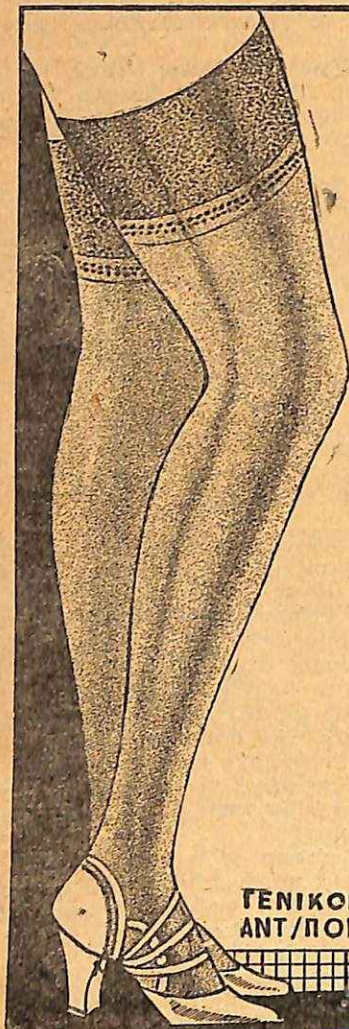
Μιὰ άλλη σκάλα οδηγούσε στο δεύτερο πάτωμα. Ο Χόλμς την ανέβηκε, αλλά κι' εκεί δεν ανακάλυψε κανένα ίχνος του Μπλάκβελ. Τότε ο αστυνομικός κατέβηκε πάλι στο πρώτο πάτωμα. "Εξαφνα όμως στάθηκε κι' άφουγκράστηκε. Είχε ακούσει ένα παράδοξο θόρυβο, κάτι σαν φλοίσβο νερού που κυλάει.

— Ο Τάμεσις! ψιθύρισε. Φαίνεται πως το πίσω μέρος αυτού του σπιτιού βρίσκεται πάνω απ' το ποτάμι.

"Ενα μυστηριώδες χαμόγελο φώτισε τότε την έιερνητική φουσιονωμία του Σέρλοκ Χόλμς. Και διασχίζοντας ένα διάδρομο, μπήκε σ' ένα δωμάτιο, άπέναντι στην πόρτα του οποίου βρίσκονταν ένα παράθυρο άνοιχτό. Ο Χόλμς έτρεξε άμέσως εκεί και σκούβοντας πάνω απ' αυτό, είδε να κυλούν από κάτω τα μαύρα νερά του Ταμέσεως. Μά συγχρόνως έκανε και μιὰ άλλη σπουδαία ανακάλυψι. Μιὰ σχοινηένια σκάλα ήταν δεμένη στο παράθυρο κι' έφτανε ως κάτω στο ποτάμι.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: "Η συνέχεια.

ΓΚΡΕΚΑ

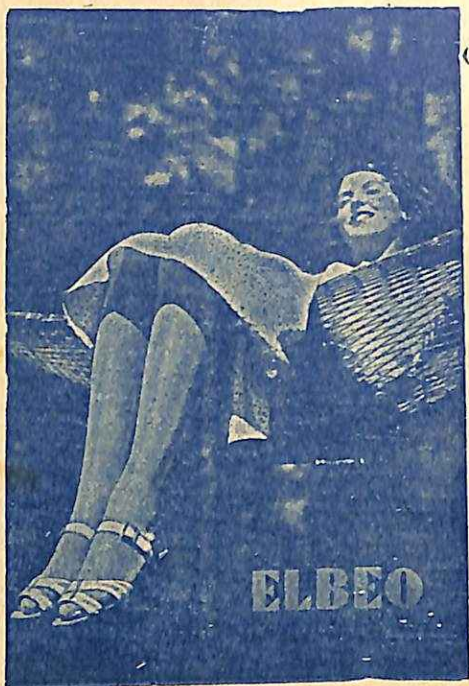
Η Κάλτσα VICTORIA

- από καθαρό μετάξι
- πολύ λεπτή
- χωρίς σκιές
- μεγάλης στερεότητας.

ΓΕΝΙΚΟΙ
ΑΝΤ/ΠΟΙ

Α⁰⁰¹ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΙ

58 =
450

62.50

ΑΙ ΚΑΛΤΣΑΙ «ELBEO»

ΕΙΝΕ ΘΑΥΜΑ ΩΡΑΙΟΤΗΤΟΣ, ΑΝ-
ΤΙΟΧΗΣ ΚΑΙ ΕΛΑΣΤΙΚΟΤΗΤΟΣ.
ΠΑΝΤΟΤΕ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΠΛΕΟΝ ΜΟ-
ΔΕΡΝΟΥΣ ΧΡΩΜΑΤΙΣΜΟΥΣ.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΕΙΣ ΟΛΑ ΤΑ ΚΑΛΑ
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΙΣ ΤΙΜΑΣ ΑΠΟ-
ΛΥΤΩΣ ΩΡΙΣΜΕΝΑΣ.

ΑΠΟΘΗΚΗ ΜΟΝΟΝ ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ
ΠΩΛΗΣΕΩΣ:

ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 46

ΑΘΗΝΑΙ